

UTOROK 15. DECEMBRA 2009

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.05 hod.)

2. Oznámenie predsedníctva

Predseda. – V prvom rade by som rád prečítal dôležitú informáciu. Druhého decembra som prijal oznámenie Komisie adresované Európskemu parlamentu a Rade týkajúce sa dôsledkov nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy na medziinštitucionálne rozhodovacie postupy. Na základe tohto oznámenia sa Parlament ako inštitúcia domnieva, že všetky návrhy uvedené v oznámení, ktoré sú v jeho kompetencii vďaka Lisabonskej zmluve, by mali byť opätovne predložené Parlamentu. Na základe tohto oznámenia Parlament vzal tiež na vedomie skutočnosť, že Európska komisia isté návrhy stiahla.

V prípade legislatívnych návrhov neuzavretých k 1. decembru 2009, ku dňu, keď Lisabonská zmluva nadobudla platnosť, predseda Komisie pozval parlamentné výbory, ktorým už boli návrhy predložené v súčasnom legislatívnom období, ako je zaznamenané v zápisniciach schôdzí, aby overili právne základy a procedurálne úpravy navrhované Komisiou spolu so všetkými ostatnými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi, ktoré treba predložiť v zmysle ustanovení Lisabonskej zmluvy, a aby rozhodli, či budú pozície, ktoré už zaujali v rámci konzultačného postupu, považovať za prvé čítania bežného legislatívneho postupu alebo za schválenia.

Treba to chápať tak, že Parlament si vyhradzuje právo požadovať, aby Komisia predložila vo všetkých prípadoch nový návrh. V prípade návrhov, ktoré sa s Parlamentom nekonzultovali pred tým, ako Lisabonská zmluva nadobudla platnosť, je povinnosťou Komisie, aby predložila nové návrhy v rámci bežného legislatívneho postupu alebo iného vhodného postupu.

Je to oznámenie o našich legislatívnych aktivitách v blízkej budúcnosti – oznámenie, ktoré sa týka vzájomných vzťahov medzi Európskou komisiou a Európskym parlamentom v oblasti legislatívneho procesu. Ako viete, sme v prechodnom období – prechádzame od Zmluvy z Nice k Lisabonskej zmluve a súčasne začíname nové volebné obdobie. Nová Komisia nebola ešte stále schválená. Toto všetko si vyžaduje náročnú spoluprácu Komisie a Parlamentu, ktorá musí prebiehať v súlade s právom, a to je predmetom tohto oznámenia.

3. Kroky podniknuté na základe pozícií a uznesení Parlamentu: pozri zápisnicu

4. Otázky na ústne zodpovedanie (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

5. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

6. Rozprava o prípadoch porušenia ľudských práv, demokracie a princípov právneho štátu (oznámenie o podaných návrhoch uznesenia): pozri zápisnicu

7. Návrh všeobecného rozpočtu Európskej únie na rozpočtový rok 2010 po úpravách Rady (všetky oddiely) – Návrh opravného rozpočtu Európskej únie č. 10/2009 na rozpočtový rok 2009, oddiel III – Komisia – Mobilizácia nástroja flexibility – Financovanie projektov v oblasti energetiky v kontexte plánu hospodárskej obnovy Európy – Finančný rámec 2007 – 2013: plán hospodárskej obnovy Európy, druhá revízia (zmena a doplnenie medziinštitucionálnej dohody o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o nasledujúcich správach:

- správa pánov Surjána a Maňku (A7-0083/2009) v mene Výboru pre rozpočet o návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie na rozpočtový rok 2010 po úpravách Rady (všetky oddiely) (11902/2009 – C7-0127/2009 – 2009/2002(BUD)) a opravné listy č. 1/2010 (SEC(2009)1133 – 14272/2009 – C7 – 0215/2009), 2/2010 (SEC(2009)1462 – 16328/2009 – C7-0292/2009) a 3/2010 (SEC(2009)1635 – 16731/2009 – C7-0304/2009) k návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie na rozpočtový rok 2010,
- správa pani Haugovej (A7-0081/2009) v mene Výboru pre rozpočet o návrhu opravného rozpočtu Európskej únie č. 10/2009 na rozpočtový rok 2009, oddiel III – Komisia (16327/2009 – C7-0288/2009 – 2009/2185(BUD)),
- správa pána Bögeho (A7-0080/2009) v mene Výboru pre rozpočet o mobilizácii nástroja flexibility: podľa bodu 27 medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení (2009/2207(BUD)),
- správa pána Bögeho (A7-0085/2009) v mene Výboru pre rozpočet o finančnom rámci na roky 2007 – 2013: Plán hospodárskej obnovy Európy, druhá revízia (zmena a doplnenie medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení) (KOM(2009)0662 – C7-0305/2009 – 2009/2211(ACI)).

László Surján, spravodajca. – (HU) Ďakujem vám za slovo, vážený pán predseda. Vážený pán minister, pán komisár, dámy a páni, hneď na začiatku rozpravy o rozpočte musím povedať, že by som chcel skôr vyjadriť vďaku, ako spôsobiť spory. Rád by som poďakoval Rade a Komisii za plodnú spoluprácu, ktorá nám konečne umožnila dosiahnuť dohodu a teraz predložiť tomuto Parlamentu v istom zmysle spoločný návrh. Svoju vďaku však musím rozšíriť na rozličné skupiny v Parlamente, pretože ak by tieto skupiny nespolupracovali a spoločne nezastupovali hodnoty dôležité pre Parlament a európskych občanov, rozpočet by sme vôbec nedokázali pripraviť.

Pred rokom mi bola zverená úloha spravodajcu pre rozpočet na rok 2010. Okamžite sme začali s formulovaním politických očakávaní Parlamentu a smerníc. O týchto záležitostiach sa v Parlamente diskutovalo na jar tohto roka. Aj z pohľadu budúcnosti bolo mimoriadne dôležité, že sme prijali rozhodnutie, z ktorého sa možno poučiť, pretože sme o niekoľko mesiacov predstihli predbežný návrh rozpočtu. Inými slovami, Európska komisia poznala stanovisko Parlamentu a viac-menej ho zobrala do úvahy aj pri príprave predbežného návrhu rozpočtu.

Myslím si, že aj v nadchádzajúcich rokoch by sme mali prijať rovnaký časový harmonogram. Čo sme tým chceli dosiahnuť? Vedeli sme, že európske hospodárstvo je v kríze. Cítili sme a aj teraz stále cítime, že tento rozpočet musí pomôcť pri zvládaní krízy. O tejto veci sme diskutovali s Radou, pretože ďalším zrejmým riešením krízy je pre nás zníženie výdavkov na Európu. Nie je to riešenie, no v tejto situácii to môže pomôcť. Ak tu minieme peniaze rozumne a budeme klásť veľký dôraz na dobré využívanie zdrojov, rozpočet EÚ potom možno nebudeme vnímať ako bremeno, ale ako súčasť riešenia krízy. V tomto zmysle sme chceli podporiť konkurencieschopnosť a využiť programy výskumu a vývoja ako jeden z prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa. Chceli sme tiež prispieť položením základov spoločnej energetickej politiky.

Na tieto účely vyčleňujeme viac ako 11 miliárd EUR. Chceli sme podporiť hospodárstvo, najmä prostredníctvom kohéznej politiky. Na tento nástroj vynakladáme 36 miliárd EUR. V priebehu roka sa napríklad jasne ukázali vážne problémy v mliekarenskom odvetví, ktoré neboli dôsledkom všeobecnej hospodárskej krízy. Parlament však považoval za nevyhnutné postaviť sa za poľnohospodárov, čo viedlo k vytvoreniu mliečneho fondu vo výške 300 miliónov EUR, ktorý aj napriek tomu, že nie je stálym fondom, predstavuje 300 miliónové zvýšenie. S celkovými dostupnými finančnými prostriedkami vo výške 750 miliónov EUR môžeme mliekarenskému odvetviu poskytnúť väčšiu pomoc. Parlament by však teraz tiež rád zdôraznil, že túto pomoc musí sprevádzať kompletná revízia problémov mliekarenskeho odvetvia a jeho reštrukturalizácia.

Zároveň sme tiež museli riešiť to, že máme nedostatočný manévrovací priestor. V niektorých okruhoch nie je rezerva, preto je nevyhnutné hodnotenie viacročného finančného rámca v polovici obdobia. Veľmi to potrebujeme, no potrebujeme aj to, aby členské štáty využili dostupné finančné prostriedky oveľa cielenejším a rozvážnejším spôsobom a tak podporili rast. Len potom sa budeme môcť pozrieť európskym občanom a daňovým poplatníkom priamo do očí, pretože sú to ich peniaze, ktoré míňame, keď sa snažíme, aby EÚ fungovala efektívnejšie a úspešnejšie.

Vladimír Maňka, spravodajca. – (SK) Vážený pán predseda, vážený pán komisár, vážený pán štátny tajomník, kolegyne, kolegovia, dnes sa nemusím obávať, či niečo dôležité zo svojej správy nestihnem povedať. Všetko,

čo sme s kolegami a spolupracovníkmi celý rok pripravovali, sme si už v rozpočtovom výbore, v pléne, ale aj na zmierovacích konaniach, či v trialógoch dostatočne vydiskutovali. A čo je najdôležitejšie, na všetko v tomto auditóriu existuje dostatočná podpora.

Keď sme na začiatku tohto roka rozbehli práce na príprave rozpočtu, sám som bol zvedavý, kam až mi moji poradcovia, koordinátori, či politická skupina dovoľia ísť, kedy mi niekto povie, že som už zašiel príliš ďaleko. Videl som mnoho rezerv a nedostatkov, ktoré som chcel riešiť. Ďalšie rezervy a podnety na zlepšenie vyplynuli z desiatok rokovaní s najvyššími predstaviteľmi inštitúcií, generálnymi riaditeľmi sekcií, či inými pracovníkmi.

Zamestnanci inštitúcií sami začali prichádzať s informáciami, či podnetmi. Cítil som, že dúfajú a veria, že ich môžeme spoločne vyriešiť. Na jednej strane ma to tešilo, že mi prejavili takú dôveru a prišli, na druhej strane by ma ešte viac potešilo, keby si ich názory dokázal vypočúť a problémy riešiť ich priamy nadriadený.

Myslím si, samozrejme, že väčšina útvarov odvádza kvalitnú a profesionálnu prácu, ale práve teraz a na tomto mieste chcem zdôrazniť dôležitosť personálnej práce. Na základe preukázaných nedostatkov sa nám podarilo urobiť viac systémových krokov. Všetko však nedokáže objaviť a riešiť spravodajca, alebo generálny tajomník Európskeho parlamentu, či najvyšší predstaviteľ ktorejkoľvek európskej inštitúcie.

Preto veľmi vítam zhodu zo zmierovacieho konania s vedením Európskeho parlamentu o uskutočnení organizačného auditu. Prvýkrát v histórii Európsky parlament v budúcom roku vykoná funkčný audit v dvoch svojich dôležitých útvaroch. Na generálnom riaditeľstve INLO a v bezpečnostnej službe. Cieľom je dosiahnuť efektívnejšie využívanie zdrojov.

V minulosti zo všetkých inštitúcií len Dvor audítorov pristúpil na externý pohľad na svoju prácu. Výsledok priniesol svoje ovocie. Dvor audítorov dokázal znížiť svoje administratívne náklady a dosiahol vyššiu produktivitu práce.

Chcem oceniť vysokú profesionalitu švédskeho predsedníctva. Už v apríli, predtým, ako začalo de jure vykonávať svoj mandát, sme sa stretli s pánom ministrom Hansom Lindbladom a jeho spolupracovníkmi. Veľmi rýchlo sme sa zhodli na prioritách a spoločne sa nám podarilo priniesť racionálne prvky a východiská.

K politike budov, ktorá zohráva významnú položku v správnych výdavkoch inštitúcií, predkladáme dnes v pléne spoločné vyhlásenie. Verím, že sa nám spoločne podarilo naštartovať proces, ktorý prinesie úspory nákladov v tejto oblasti.

Vážené kolegyne, kolegovia, len spoločným úsilím na európskej úrovni dokážeme čeliť najväčším výzvam 21. storočia: klimatickým zmenám, rizikovým a drahým surovinám a energiám, hospodárskej globalizácii, či hrozbám pre našu bezpečnosť. Ak má Európa tieto problémy zvládnuť, musí mať k dispozícii efektívne a komplexné nástroje. Takéto nástroje nám prináša Lisabonská zmluva. V počiatočnej fáze účinnosti tejto zmluvy Európska únia potrebuje mať k dispozícii primerané finančné prostriedky, aby mohla implementovať nové politiky.

Aj keď dnešná diskusia k rozpočtu Európskej únie na rok 2010 je v tomto roku naozaj posledná, z dôvodov implementácie Lisabonskej zmluvy práca obidvoch spravodajcov na rozpočte na rok 2010 nekončí a bude minimálne tri mesiace pokračovať. Verím, že výsledky tejto práce prinesú úspech.

Jutta Haug, spravodajkyňa. – (DE) Vážení pán predseda, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, keď sme v decembri minulého roka rokovali o tohtoročnom rozpočte, vedeli sme už, a ako hlavná spravodajkyňa pre rozpočet na rok 2009 som sa v diskusii vyjadřila, že vplyv krízy finančného trhu a jej dôsledky na reálnu ekonomiku pocítia všetky členské štáty. A presne to sa stalo.

V apríli 2009 sa Parlament a Rada dohodli na financovaní prvej časti hospodárskych stimulov navrhovaných Komisiou. Aby sme sprístupnili 2,6 miliardy EUR, museli sme urobiť to, čo sa označovalo ako malá revízia finančného výhľadu. Ako by sme inak dokázali nájsť finančné prostriedky vzhľadom na prísne rozpočtové obmedzenia? Zvyšné 2,4 miliardy EUR, ktoré chýbali do 5 miliárd, sa našli túto jeseň. Tu sa práve teraz nachádzame. Je tu jeseň, a pretože Parlament a Rada dospeli k rozumnej dohode o rozpočte na rok 2010, máme riešenie. K tomuto riešeniu výrazne prispieva aj rozpočet na rok 2009.

Doplnkový a opravný rozpočet na rok 2010 znížil výdavkové rozpočtové prostriedky o viac ako 3,4 miliardy EUR. V súlade s tým budú rezervy nevyužívaných oblastí v rozličných okruhoch znížené o takmer 1,5 miliardy EUR. Toto všetko sa vzťahuje na rozpočet na rok 2009, ktorý pozostáva zo 1 33,8 miliárd EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 116,1 miliárd EUR vo výdavkových rozpočtových prostriedkoch, a preto nie

je práve štedrý. Ak sa pozrieme na rozpočtové riadky, kde Komisia našla potrebné peniaze, je úplne zrejmé, že Komisia jednoducho neberie vážne uznesenia rozpočtového orgánu.

Rada by som Parlamentu pripomenula, že aj v roku 2008, keď sme prijali rozpočet na rok 2009, boli našimi prioritami konkurencieschopnosť Európskej únie, rast a zamestnanosť. Preto sme vyčlenili viac peňazí, než navrhovala Komisia, na rozpočtové riadky podporujúce sociálnu dimenziu vytváraním väčšieho množstva lepších pracovných miest a podporou malých a stredných podnikov. Práve tieto rozpočtové riadky sa však drancujú pri presunoch a opravných rozpočtoch. Požadujeme veľa, ak vyzývame Komisiu, aby vykonala uznesenia Parlamentu a Rady a aby sa pokúsila zaistiť to, že sa peniaze vynaložia na určené ciele, kde to bude mať pozitívny vplyv? Návrh rozpočtu, ktorý nám predložila Komisia, nebol správne prepočítaný ani dôkladne odhadnutý. V roku 2009 sme mali viac než 50 presunov a 10 doplnkových a opravných rozpočtov. V tomto kontexte nie je možné hovoriť o presnom a jasnom rozpočte a táto situácia sa musí zlepšiť.

Naši kolegovia v odborných výboroch musia venovať viac pozornosti správam o implementácii počas rozpočtového roka a Komisia musí konečne naplniť svoju dobrú povest', keďže je stále považovaná za efektívny európsky správny orgán. Dúfam, že všetci na tom budeme pracovať.

Reimer Böge, spravodajca. – (DE) Vážení pán predseda, dámy a páni, v súlade s dohodou o rozpočte na rok 2010 dnes hovoríme o viazaných prostriedkoch vo výške 141,4 miliárd EUR a platbách vo výške 122,9 miliárd EUR.

Predovšetkým by som rád veľmi srdečne poďakoval obom spravodajcom za ich odhodlanie a v tejto chvíli by som tiež rád potvrdil, že všetko, čo o rozpočte na rok 2009 povedala pani Haugová, je úplná pravda.

Ak sa pozrieme na tieto čísla, vidíme, že pod platobným stropom pre viacročný finančný rámec zostáva 11,2 miliárd EUR. To znamená, že ak to bude potrebné a ak bude politická vôľa, viacročný finančný rámec nám v rámci dohodnutých limitov poskytuje určitú mieru voľnosti.

V minulých rokoch sme pri niekoľkých príležitostiach našli riešenie nevyhnutných zmien v hospodárskom a politickom prostredí využitím prerozdelenia, opakovaného zníženia rezerv a viacnásobných revízií. Tieto nástroje uplatňujeme, no po tom, čo sme urobili v rozpočte na rok 2010, určite dosahujú hranice svojich možností. Toto sa týka tiež okruhu 2, kde po roku 2010 a vzhľadom na možné rezervy ostane oveľa menej priestoru, a vlastne by tam nemal byť žiadny.

Teraz sme do týchto dohôd začlenili druhú tranžu finančných prostriedkov v hodnote 2,4 miliardy EUR na takzvaný balík hospodárskej obnovy. Bolo správne financovať druhú polovicu pozostávajúcu z 2,4 miliardy EUR v roku 2010 a neodkladať jej časť do roku 2011. Samozrejme, nešlo o balík hospodárskej obnovy. V skutočnosti zahŕňal správne dopĺňujúce politické priority v súvislosti s energiou a podporou širokopásmového pokrytia vo vidieckych oblastiach.

Využitie nástroja flexibility nám umožnilo nájsť dodatočných 120 miliónov EUR na energetické projekty a 75 miliónov EUR na jadrovú elektrárňu v meste Kozloduj. Rád by som Komisii pripomenul, že spôsob, akým to urobila, bol veľmi podivný, a v tomto bode musím jasne povedať, že táto záležitosť ešte neskončila. Očakávame spolu 300 miliónov EUR. V tejto súvislosti tiež očakávame, že finančné prostriedky, ktoré ešte treba nájsť na rozvoj jadrovej elektrárne, zahrnieme do hodnotenia rozpočtu v polovici obdobia a nebudete ho financovať prostredníctvom ďalších škrtov v kategórii 1 B. Je dôležité, aby sme si to veľmi jasne povedali.

Okrem toho sme vykonali revíziu nevyužitých finančných prostriedkov v roku 2009, a tak bolo možné vyčleniť spolu 1,9 miliardy EUR na energetiku a ďalších 420 miliónov EUR na širokopásmový internet v kategórii II.

V tejto chvíli by som rád povedal, že toto rozhodnutie o celkovej sume bolo správne, no dnes musíme, samozrejme, jasne vysloviť, že našou nasledujúcou úlohou je plnenie rozpočtu v súlade s Lisabonskou zmluvou. Určite nemôžeme čakať do roku 2014, keď budeme stáť pred ďalšími politickými prioritami, ktoré musí Európska únia riešiť ako súčasť procesu globalizácie, a pred ďalšími novými úlohami.

V uznesení, ktoré predložíme vo štvrtok, sa jasne uvádza, že vyzývame novú Komisiu, aby čo najskôr zverejnila správu o vykonávaní medziinštitucionálnej dohody tak, ako to stanovujú dohody. Súčasne by som rád zdôraznil, že Komisia sa musí zaviazat' k prispôbeniu, prehodnoteniu a úprave súčasného viacročného finančného plánu na roky 2007 – 2013 a jeho predĺženiu do roku 2015 – 2016. Okrem toho musí dať veci do pohybu pre nasledujúci viacročný finančný rámec, aby sme mohli viesť správnu otvorenú verejnú rozpravu o nadchádzajúcom finančnom rámci.

Toto je úloha novej Komisie a my počas nadchádzajúceho štvrtroka, samozrejme, využijeme vypočutia aj rozpravy na to, aby sme energicky vyzvali Komisiu a Radu, aby prijali tieto politické priority. Máme pred sebou vzrušujúce obdobie.

Hans Lindblad, úradujúci predseda Rady. – (SV) Vážený pán predseda, je pre mňa nesmiernou čťou, že sa tu dnes môžem zúčastniť na tejto rozprave. Rozpočtový postup na rok 2010 bol náročný a ja mám radosť z dosiahnutej dohody medzi našimi inštitúciami počas zmierovacieho zasadnutia v polovici novembra. Táto dohoda poslúži dvom rozličným, no rovnako dôležitým účelom.

Na jednej strane vytvára rámec pre prípravu rozpočtu na rok 2010 s cieľom umožniť Európskej únii čo najbezproblémovejšie fungovanie a realizáciu politiky spôsobom, ktorým chceme, aby bola realizovaná, pri zaručení kontrolovaného nárastu platieb, najmä v časoch, ktorým v súčasnosti čelia členské štáty. Na druhej strane poskytuje okrem iného úplné financovanie druhej časti plánu obnovy. Je to dôležitý príspevok Európskej únie k riešeniu súčasnej hospodárskej a finančnej situácie.

V súvislosti so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou by som tiež rád vyjadril spokojnosť Rady s dosiahnutou dohodou. Domnievam sa, že rozpočet na rok 2010 ako celok predstavuje vyvážený kompromis medzi náležitou rozpočtovou disciplínou a riadnym finančným hospodárením na jednej strane a našou povinnosťou splniť očakávania občanov na strane druhej. Rozpočet tiež predstavuje kompromis medzi rôznymi politickými skupinami, rôznymi členskými štátmi a rôznymi záujmami Rady a Parlamentu.

Nie je to úplne taký rozpočet, aký by si Rada na začiatku želala, a nie je to ani rozpočet, aký by si na začiatku želal Parlament. Myslím si však, že je to dobrý kompromis, ktorý najlepším možným spôsobom stanovuje rovnováhu medzi našimi cieľmi a prioritami. V tejto súvislosti by som rád povedal, aký som hrdý, že sa nám, inými slovami Parlamentu a Rade ako rozpočtovému orgánu, so značnou dávkou pomoci zo strany Komisie, podarilo preukázať potrebné vedenie a zmysel pre zodpovednosť a v novembri dosiahnuť všeobecnú dohodu. Myslím si, že to vysiela správny signál v spojitosti s nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy.

Bez nášho spoločného úsilia by to nebolo možné a svoj podiel na tom majú všetci zúčastnení. Nebolo by to možné ani bez skvelej a konštruktívnej atmosféry, ktorá bola podľa nás pre celý proces typická. Preto by som chcel túto príležitosť využiť na to, aby som poďakoval predsedovi Výboru pre rozpočet pánovi Lamassourovi za jeho silu, otvorenosť a schopnosť rokovať. Rád by som sa tiež poďakoval dvom spravodajcom pánovi Surjánovi a pánovi Maňkovi za ich konštruktívnu spoluprácu a vyjadril vďaka svojim kolegom v Rade Ecofin. Chcel by som poďakovať najmä pánovi komisárovi Šemetovi, ktorý v plnej miere naplnil svoju úlohu nestranného sprostredkovateľa.

V neposlednom rade by som rád poďakoval všetkým zamestnancom týchto troch inštitúcií, ktorí veľmi profesionálnym spôsobom pomohli, aby sa toto mohlo uskutočniť.

Algirdas Šemeta, člen Komisie. – Vážený pán predseda, som veľmi rád, že mám príležitosť prehovoriť k Parlamentu pred tým, než dokončí druhé čítanie štvrtkovým hlasovaním o rozpočte na rok 2010 a o opravnom rozpočte č. 10/2009, ktorý čiastočne prispel k úspešnému výsledku ročného rozpočtového postupu.

Rokovania o rozpočte na rok 2010 si vyžiadali kompromisy a – trúfam si povedať – dokonca obeť od všetkých strán, aby sme dosiahli náš spoločný cieľ. Toto by nebolo možné bez konštruktívnej a zodpovednej úlohy, ktorú v priebehu rokovaní zohrali Európsky parlament a Rada.

Chcel by som upozorniť na štyri hlavné body.

V prvom rade mi dovoľte zdôrazniť niektoré kľúčové prvky výsledku zmierovacieho konania. Od odsúhlasenia spoločného vyhlásenia v apríli minulého roku sme vedeli, že musíme dosiahnuť krehkú rovnováhu, aby sme našli zdroj stále nevyriešeného financovania Plánu hospodárskej obnovy Európy vo výške 2,4 miliardy EUR. To sme však mohli dosiahnuť len kompenzačným mechanizmom a využitím všetkých existujúcich rozpočtových prostriedkov z viacročného finančného rámca. Toto bolo skutočne zložité obmedzenie.

Napriek takémuto zložitému obmedzeniu sme úspešne vyriešili plné financovanie plánu obnovy na rok 2010 a, ako zdôraznil hlavný spravodajca, dohodli sme sa na rozpočte EÚ, nástroji, ktorý nám možno pomôže prekonať hospodársku krízu.

Myslím si, že v ťažkom období je toto posolstvo občanom ešte silnejšie, pretože sme s výraznou podporou Parlamentu dokázali súčasne reagovať na nepredvídané špecifické potreby výrobcov mlieka.

V neposlednom rade obe zložky rozpočtového orgánu uznali potrebu ďalšej pomoci úsiliu Bulharska pri vyradení jadrovej elektrárne Kozloduj z prevádzky prostredníctvom nástroja flexibility v roku 2010.

Po druhé, pokiaľ ide o rezervy, dovoľte mi poďakovať Parlamentu a najmä hlavnému spravodajcovi pánovi Surjánovi za zohľadnenie reakcií Komisie na prvé čítanie v Parlamente v takzvanom „liste o vykonateľnosti“.

To viedlo k dôležitému zníženiu rezerv zapracovaných do návrhu rozpočtu na rok 2010 počas prvého čítania v Parlamente.

Po tretie by som rád zdôraznil význam hladkého prechodu na Lisabonskú zmluvu. Pokiaľ ide o rozpočtový postup, teraz už jednoznačne vychádzame z Lisabonskej zmluvy. Napriek neistotám súvisiacim s nadobudnutím platnosti novej zmluvy sa nám podarilo zaistiť hladký prechod do nového právneho rámca.

Obdobie, ktoré je pred nami, bude výzvou pre všetky inštitúcie, pretože prinesie úpravu ich prístupu a správania spolu s potrebou intenzívnejšieho dialógu od samotného začiatku rozpočtového postupu. Komisia je pripravená zohrať svoju úlohu a zosúladiť pozície v novom zmierovacom výbore, rešpektujúc práva oboch zložiek rozpočtového orgánu na rovnakej úrovni.

Dnes vieme, že sa stále pracuje na zavádzaní všetkých nových právnych nástrojov prameniacich zo zmluvy, ktorá nadobudla platnosť. Napriek tomu sme sa budovaním lojálnej medziinštitucionálnej spolupráce, ktorá sa rozvinula v ostatných dvoch desaťročiach, dokázali zhodnúť na súbore prechodných opatrení, ktoré umožnia, aby rozpočet na rok 2010 efektívne fungoval.

Na záver tu máme opravný rozpočet č. 10/2009, revíziu finančného rámca a mobilizáciu nástroja flexibility. Zaregistroval som, že Parlament tiež súhlasí s prijatím návrhov na revíziu viacročného finančného rámca a, ako tu už bolo spomenuté, návrhov o nástroji flexibility a opravnom rozpočte č. 10.

Chcel by som poďakovať spravodajcovi pánovi Bögemu za podporu výsledkov zmierovacieho konania. To ukazuje, že na dosiahnutie nášho cieľa sme dokázali čo najlepšie využiť nástroje, ktoré nám poskytuje súčasná medziinštitucionálna dohoda.

Rád by som tiež vyjadril svoju vďaku spravodajkyňi pre rozpočet na rok 2009 pani Haugovej za jej celoročnú prácu na plnení rozpočtu na rok 2009 a jej podporu opravného rozpočtu č. 10/2009, ktorý je súčasťou „balíka“ spojeného s revíziou viacročného finančného rámca a financovaním plánu obnovy.

Zaregistroval som tiež vaše kritické poznámky určené Komisii o potrebe zlepšiť jej výkonnosť pri plnení rozpočtu.

Tohtoročný opravný rozpočet počíta so znížením výdavkových rozpočtových prostriedkov o 3,2 miliardy EUR, čo je v porovnaní s minuloročným znížením o 4,9 miliardy EUR výrazne menej a naznačuje to zlepšenie plnenia rozpočtu, ktorý je po navrhovanom znížení stanovený na 113 miliárd EUR na rok 2009.

Stále je tu však priestor na ďalšie zlepšenie a môžem vás uistiť, že Komisia bude naďalej robiť maximum, aby sa stanovené rozpočtové prostriedky na rok 2010 využili čo najlepšie.

Pokiaľ ide o otázku zjednodušenia postupov na zrýchlenie plnenia výdavkov, túto možnosť môžeme preskúmať, ale myslím si, že musíme nájsť krehkú rovnováhu medzi skutočným zjednodušením a potrebou dodržiavať pravidlá, aby sme ochránili finančné záujmy EÚ.

Opäť by som rád vyjadril vďaku parlamentnému rokovaciemu tímu, a najmä predsedovi Výboru pre rozpočet pánovi Lamassourovovi a spravodajcom pre rozpočet na rok 2010 pánom Surjánovi a Maňkovi.

Chcel by som tiež poďakovať rokovaciemu tímu Rady, a najmä štátnemu tajomníkovi pánovi Lindbladovi, za konštruktívnu prácu vykonanú počas rozpočtového postupu.

Dúfam, že dnešná rozprava bude konštruktívna a produktívna a tento štvrtok povedie k hlasovaniu o rozpočte na rok 2010 s kladným výsledkom.

José Manuel Fernandes, v mene skupiny PPE. – (PT) Vážený pán predseda, dámy a páni, tento rozpočet predstavuje reakciu na hospodársku krízu a cielene sa sústreďuje na európskych občanov. Tento rozpočet bol vytvorený na boj s nezamestnanosťou a naštartovanie hospodárstva. Preto si za prioritu stanovujeme Plán hospodárskej obnovy Európy a v nadchádzajúcom roku naň vyčleňujeme 2,4 miliardy EUR. Mali by sme si tiež uvedomiť, že zvýšením výdavkových rozpočtových prostriedkov v hlavných rozpočtových okruhoch podporujeme hospodársku obnovu.

Pokiaľ ide o nezamestnanosť a nezamestnanosť mladých ľudí, chcel by som zdôrazniť návrh na revíziu programu Erasmus. Víťame poskytnutie 300 miliónov EUR dodatočnej pomoci mliekarenskému odvetviu, no rád by som zdôraznil, že by mal byť vytvorený rozpočtový okruh na založenie stáleho fondu pre tento sektor.

Myslíme si tiež, že je veľmi dôležité, aby sa súčasný viacročný finančný rámec na roky 2007 – 2013 zrevidoval a predĺžil na finančné roky 2015 – 2016, ako sme navrhli. Musím zdôrazniť, že prioritami EÚ sú riešenie zmeny klímy spolu s energetickou bezpečnosťou, v tomto rozpočte sa však dostatočne neprejavujú. Pokiaľ ide o rozpočty Parlamentu a ďalších inštitúcií, ktoré boli teraz predložené do druhého čítania, sú rovnaké, aké sme schválili v prvom čítaní.

Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) opakuje, že presnosť a transparentnosť majú prvoradý význam, a preto podporuje dlhodobú politiku týkajúcu sa budov, zavádzanie nulového rozpočtu na začiatku každého volebného obdobia Parlamentu a analýzu nákladov a výnosov politík, akou je parlamentná komunikačná politika. Pokiaľ ide o nové požiadavky, ktoré sa objavili po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, podporujeme vynikajúcu prácu zákonodarcov a požiadavku na primerané zdroje na dosiahnutie tohto cieľa.

Göran Färm, v mene skupiny S&D. – (SV) Vážený pán predseda, chcel by som vysloviť veľkú vďaku všetkým zúčastneným. Tieto rokovania priniesli výsledky. Pred druhým čítaním zostáva vyriešiť ešte niekoľko problémov a všetky zúčastnené strany to pomohli dosiahnuť konštruktívnym spôsobom.

Napriek tomu, že to trvalo dlhý čas, bolo pre nás určite dôležité zvládnuť financovanie plánu hospodárskej obnovy bez odďaľovania riešení na neskôr. Potešilo nás, že Rada napokon prijala náš názor, že riešenie si vyžaduje nové finančné prostriedky a využitie „nástroja flexibility“ tak ako v prípade elektrárne Kozloduj.

Stále ma však v niekoľkých veciach prekvapuje pozícia Rady a švédskeho predsedníctva. Napríklad som si nemyslel, že by sa návrh Parlamentu na vyčlenenie nových finančných prostriedkov na novú stratégiu pre oblasť Baltského mora stretol s odporom. Som však rád, že aj táto vec bola schválená. Druhou vecou, ktorá ma prekvapuje – a ktorá stále nie je vyriešená –, je program Progress a nový nástroj pre mikroúvery. Z pohľadu Parlamentu je tu predstava, že by EÚ mala zvýšiť investície do inovácie, aby vyriešila sociálne vylúčenie a nezamestnanosť. Toto má veľký význam predovšetkým vzhľadom na to, že rok 2010 je európskym rokom sociálnej integrácie. Je teda zložitá pochopiť, prečo Rada a švédske predsedníctvo tak tvrdo bojujú až do trpkého konca, aby sa nový nástroj mikroúverov financoval prostredníctvom škrtov v programe Progress.

V tomto ohľade mám pre švédske predsedníctvo priamu otázku.

Vzhľadom na vysokú mieru nezamestnanosti, neustále sa zvyšujúci stupeň sociálneho vylúčenia, obrovské problémy integrácie a program Progress, ktorý funguje výnimočne dobre, prečo Rada neustále požaduje škrt v programe Progress?

Rokovania o tohtoročnom rozpočte vyústili do toho, že takmer všetky nové priority majú byť financované zmenami stropov dlhodobých rámcov a využívaním nástroja flexibility. Neostali tu prakticky žiadne rezervy. Tento rámec budeme využívať ešte tri roky, za týchto podmienok to však bude na taký dlhý čas úplne neprijateľné. Preto mám ešte jednu otázku pre Radu aj Komisiu.

Aká je vaša pozícia v súvislosti s požiadavkou Parlamentu na rýchlu a energickú revíziu finančného rámca na obdobie rokov 2011 – 2013?

Myslíme si, že ak nedôjde k žiadnej zmene, rokovania o rozpočte na nasledujúce tri roky budú problematické, najmä ak uvažíme, že sa chystáme na nové kolo rozširovania a čelíme novým záväzkom v oblasti klímy. Domnievam sa, že by malo byť zásadou, aby sa na nové úlohy vyčleňovali nové finančné prostriedky. Táto zásada sa obyčajne uplatňuje na vnútroštátnej úrovni a mala by sa uplatňovať aj v EÚ. Bol by som veľmi vďačný, keby ste sa nad tým zamysleli.

Anne E. Jensen, v mene skupiny ALDE. – (DA) Vážený pán predseda, rada by som poďakovala pánovi Surjánovi za kladný výsledok rokovaní. Tak ako ostatní, aj ja by som rada vyjadrila svoju spokojnosť s faktom, že sme si v Parlamente dokázali zachovať naše dôležité priority aj v druhom čítaní, hoci sme museli urobiť nejaké škrt v súvislosti s dohodou, ktorú sme uzavreli s Radou. Okrem energetických investícií v pláne obnovy sme tiež uspeli vo vyčlenení dodatočných peňazí na rozpočtové okruhy zamerané na výskum v oblasti energetiky. Uspeli sme pri ochrane našich pilotných projektov a prípravných akcií, ktoré sú novými iniciatívami Parlamentu, a ešte osobnú poznámku, chcela by som povedať, že v Skupine Aliancie liberálov

a demokratov za Európu sme radi, že sme uspeli pri zabezpečovaní finančných prostriedkov pre stratégiu pre oblasť Baltského mora.

Tak ako ostatní, aj ja by som rada poukázala na dve skutočnosti. Po prvé, nedostatok flexibility, v súvislosti s ktorým by som rada požiadala pána Šemetu, ktorý, samozrejme, pokračuje na inom poste v rámci Komisie, aby vzal na vedomie fakt, že skutočne potrebujeme hodnotenie rozpočtu v polovici obdobia, a chcela by som, aby to Komisia – nová Komisia – brala vážne. Po druhé, potrebujeme sa pozrieť na veci zblízka a opýtať sa samých seba, či máme nejaké nové priority, ktoré musíme stanoviť v tomto rámci. Sú tu programy, ktoré nefungujú veľmi dobre? Môžeme zmeniť priority v existujúcom rámci alebo musíme prehodnotiť samotný rámec? Samozrejme, sme v pozícii, keď máme zdroje v dôsledku toho, že pôvodne sa vo viacročnom finančnom rámci vyčlenilo množstvo peňazí na poľnohospodárstvo. To však už nie je možné a ako zdôraznil pán Böge, veci sa teraz skomplikujú. Teraz nadchádza chvíľa pravdy. Niekoľko nasledujúcich rokov bude veľmi, veľmi náročných a ak nedokážeme presvedčiť ministrov financií, aby nám poskytl viac peňazí, budeme musieť byť flexibilní a myslím si, že to v súčasnej hospodárskej klíme bude zložitejšie než zvyčajne.

Chcela by som upozorniť na ďalšiu vec a bola by som rada, ak by ste ju vzali na vedomie vo svojej ďalšej práci, pán Šemeta. Pán Maňka urobil vynikajúcu prácu, pokiaľ ide o administratívne výdavky, a teraz vidíme, ako tí najpopulistickejší politici hovoria, že nesmieme zamestnancom EÚ dvíhať platy, na ktoré majú vlastne nárok. V našej skupine neobhajujeme rozpory medzi existujúcimi dohodami. Ak ľudia nie sú so systémom spokojní, musia ho zmeniť. Jednoducho nestačí byť nespokojný s výsledkom zavedeného systému. Myslím si, že je tu dobrý dôvod na preskúmanie podmienok zamestnancov EÚ a v prvom rade na preskúmanie toho, či existujúce predpisy pre zamestnancov v systéme EÚ tiež poskytujú príležitosti získať vedúce postavenie, ktoré potrebujeme, aby sme dosiahli účinné vykonanie politik EÚ. Od Kinnockovej reformy uplynulo už niekoľko rokov. Od rozšírenia je to päť rokov. Teraz nastal čas na opätovné posúdenie vecí. A práve o tom by ste mali premýšľať, pán Šemeta.

Helga Trüpel, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predseda, pán komisár, pán Lindblad, dámy a páni, Skupina zelených/Európska slobodná aliancia sa tiež domnieva, že rozpočet na rok 2010, ktorý sme prerokovali a odsúhlasili, je rozumným kompromisom. Na začiatku diskusií o rozpočte stále bolo niekoľko otvorených otázok a medzier, ktoré neboli finančne kryté. Teraz sme tieto problémy už viac-menej vyriešili. Na vyplnenie medzier zaplatí Parlament jednu tretinu a Rada dve tretiny, z nášho pohľadu je to teda rozumný kompromis a sme v situácii, keď môžeme začať nový rok.

Napriek tomu by som rada začala ohliadnutím sa za problémami, ktoré sa týkajú štruktúry a nepružnosti európskeho rozpočtu. O politických symptómoch sme už počuli. Skutočnosť, že sme v roku 2009 mali 50 presunov a desať opravných rozpočtov, musí každého presvedčiť, že ciele tohto rozpočtu s jeho prísnymi obmedzeniami a pevnou štruktúrou už zrejme nie sú aktuálne. Ak chceme robiť v budúcnosti veci lepšie, všetci musíme spolupracovať, aby sme to zmenili.

Preto teraz prejdem k otázkam týkajúcim sa nadchádzajúcej revízie. Rozpočet, ktorý práve prijímame, je rozpočtom na krízové časy. Toto motto zaviedol pán Surján. V tomto kontexte slovo kríza označuje hospodársku aj finančnú krízu. Vzhľadom na prebiehajúcu Kodanskú konferenciu by som však rada doplnila nasledujúcu vec. Samozrejme, čelíme kríze, ktorá ohrozuje našu samotnú existenciu, inými slovami stojíme pred otázkou, či my, tým myslím ľudí celého sveta, dokážeme zachrániť našu planétu a obmedziť globálne otepľovanie na 2 °C. Aby sme to dosiahli, musíme všetci spolupracovať, pokiaľ ide o naše rozpočty, riadenie zdrojov a spôsob, akým žijeme a spravujeme naše finančné prostriedky. Musíme prejsť na obnoviteľné zdroje energie. Musíme výrazne znížiť naše emisie CO₂. Musíme sa stať hospodárstvom s nízkou produkciou CO₂. Samozrejme, musíme tiež oveľa viac investovať do výskumu udržateľnosti, nových materiálov a nových produktov. Len tak vytvoríme nové pracovné miesta.

Musíme to urobiť tak, aby to prinieslo osôh európskemu vnútornému trhu a Európskej únii otvorilo nové možnosti na svetovom trhu s ekologickými technológiami a ekologickými výrobkami. Toto je naša jediná nádej, ako presvedčiť európskych občanov, že európsky projekt má budúcnosť. Znamená to tiež, že my – členské štáty a Európska únia – musíme spoločne investovať viac do vzdelania. Je to hlavný zdroj, ktorý v Európskej únii máme. Musíme mu poskytnúť podporu celkom odlišným spôsobom, tak aby mali mladí ľudia príležitosti v Európe a tiež na celom svete.

Rada by som doplnila ešte jednu vec. Musíme tiež výrazne zmeniť našu poľnohospodársku politiku a dotácie na vývoz poľnohospodárskych výrobkov a sústrediť sa na štrukturálne fondy. Aj tie musia prejsť významnou zmenou v súvislosti s obnovou starých budov a udržateľnou dopravnou politikou. Čo tým chcem vlastne povedať? Rozpočet na rok 2010 predstavuje krok správnym smerom, to však v žiadnom prípade nestačí.

My v skupine Verts/ALE sme zaviedli termín „nový ekologický dohovor“, pretože sme presvedčení, že len spoločné úsilie členských štátov, Komisie a Európskeho parlamentu v európskom duchu vytvorí politickú silu a presvedčenie presadiť výrazné zmeny, transformáciu nášho hospodárstva a vytvoriť nové pracovné miesta.

Len vtedy, keď vytvoríme politickú silu na presadenie skutočných zmien, dokážeme zmeniť európsky rozpočet a rovnako aj vnútroštátne rozpočty. V súvislosti s Kodanskou konferenciou dúfame, že sa nám v nadchádzajúcich rokoch podarí zaistiť dostupnosť financovania, aby sme chudobným krajinám, a najmä krajinám subsaharskej Afriky, umožnili zaviesť nové modely rastu. Je dôležité, aby neopakovali naše chyby, namiesto toho by sme mali všetci spolupracovať – priemyselné krajiny, rýchlo sa rozvíjajúce hospodárstva a rozvojové krajiny – smerom k novému spôsobu spoločného života a novému typu hospodárstva. Toto je jediný spôsob, ako môžeme byť úspešní v celej Európe a na celosvetovej úrovni.

Lajos Bokros, *v mene skupiny ECR*. – Vážený pán predseda, rozpočet EÚ trpí množstvom štrukturálnych problémov. Je príliš veľký a neustále rastie. Obsahuje automatické zvyšovanie mnohých položiek, najmä prevádzkových nákladov byrokracie bez akéhokoľvek zjavného zlepšenia výstupného výkonu.

Všetky rozpočty by mali byť zrkadlovými obrazmi istých úvah v oblasti hospodárskej politiky. Rozpočet EÚ je však výnimkou. Neodráža žiadny jednotný súbor spoločných hodnôt. Namiesto toho sa pokúša ospravedlniť celoeurópsku politiku neokynesianskej regulácie dopytu zvyšovaním výdavkov na veľké množstvo položiek bez akýchkoľvek zásadných štrukturálnych reforiem.

Vezmite si napríklad Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii. Pol miliardy eur sa má minúť na znížovanie záporného vplyvu globalizácie. Namiesto toho majú členské štáty ťažkosti pri zostavovaní racionálnych návrhov za niekoľko desiatok miliónov. Na jednej strane je to obrovské plytvanie vzácnymi zdrojmi; na strane druhej je to typický príklad narušenia pravidiel kreatívnej deštrukcie v kapitalizme.

Výbor pre rozpočet neprijal s nadšením novú položku – náklady na vyradenie jadrovej elektrárne Kozloduj z prevádzky –, ktorá sa objavila na poslednú chvíľu. Bol to znak zlého plánovania. Napriek tomu nielen vyradenie jadrovej elektrárne Kozloduj z prevádzky, ale aj podpora výstavby novej elektrárne bude dôležitejšia ako financovanie mliečneho fondu prostredníctvom tohto nevhodného a neefektívneho zvýšenia.

Byrokracii EÚ sa nezaslúžene a nepotrebné zvyšujú platy, akoby to bolo súčasťou prospešného zvýšenia dopytu. Keď EÚ zápasí s hlbokou recesiou, ktorá sa vyskytne len raz za život, je jednoducho neprimerané chrániť nás samotných a našu vlastnú administratívu pred zápornými následkami. Nebolo by vhodnejšie prijať dokonca pokles nominálnej mzdy a podporiť tak zamestnanosť v mene európskej solidarity?

Znepokojujúcim znakom nedostatočného plánovania je v prípade veľkého počtu položiek tiež rastúci nepomer medzi viazanými a výdavkovými rozpočtovými prostriedkami. Pretože nemôže vzniknúť deficit, odsúvame viac a viac záväzkov do budúcnosti. To je, akoby sme dali budúcnosť EÚ do zálohy a nevratne narušili potenciálne diskrečné výdavky.

Mnohí poslanci sa sústreďujú na obľúbené projekty a zvyšovanie vlastných regiónov. Rozpočet by sa nemal využívať ako spiatočnícky nástroj na zachovanie súčasného stavu, ale ako perspektívny nástroj na vylepšenie inštitucionálneho regulačného rámca EÚ, ktorý by sa mal následne zamerať na posilnenie jednotného trhu. Menej ochrany záujmových skupín je kľúčom k tomu, aby sa úloha EÚ nestala na svetovej úrovni bezvýznamnou.

Miguel Portas, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (PT) Vážený pán predseda, dámy a páni, myslím si, že v prípade tohto rozpočtu nám hrozí, že pre stromy neuvidíme les. Celkom otvorene vám chcem položiť túto otázku: ak by nebola žiadna kríza, bol by tento rozpočet veľmi odlišný od toho, aký je? Všetci vieme, že nie. To je veľmi dôležitá vec. Vlastne práve preto správa, o ktorej budeme vo štvrtok hlasovať, uznáva, že Rada nie je pripravená zvýšiť dostupné finančné prostriedky na boj proti kríze, znižuje rozpočtové prostriedky na štrukturálne fondy a Kohézny fond práve v čase vážnej krízy a, opakujem, nevenuje zmene klímy pozornosť, ktorú si zaslúži.

Samotná správa pridáva ďalšiu kritiku tak ako správy vypracované pani Haugovou. Napríklad je tu značný nepomer medzi úrovňou oprávnených výdavkov a vykonanými platbami, výdavky ostávajú pod plánovanými hranicami a my vlastne ani nevieme, či to, čo sa minulo, sa minulo dobre. Vzhľadom na takéto strašné hodnotenie, ako môže tento Parlament schváliť tento rozpočet? Na to je len jediné vysvetlenie: Parlament je slabým článkom rozpočtového orgánu. Dokonca aj deti vedia, že rozkazuje ten, kto platí, a tu platia členské štáty.

Dámy a páni, dnes hovoríme tiež o budúcnosti, pretože do roka budú Európania čeliť najväčšiemu programu úpravy rozpočtu, na aký si naše členské štáty pamätajú. Pre bežných občanov je to celkom jednoduché: keď sa jedna kríza skončí, ďalšia sa začína, tentoraz bude zámienkou reštrukturalizácia štátnych rozpočtov. Táto politika je nezodpovedná a zatiaľ udržiava v európskom rozpočte nulový deficit. Tieto problémy však nemôžu naďalej znášať rovnakí ľudia ako vždy: nezamestnaní, príležitostní zamestnanci a dôchodcovia prostredníctvom znižovania ich dôchodkov.

Únia prestane byť súčasťou problému len vtedy, keď začne rozosielať účty na tie správne adresy. Bez zrušenia zahraničných daňových rajov, bez zdanenia finančných transakcií a bez vydávania dlhopisov nikdy nedokážeme bojovať proti kríze jediným spôsobom, ktorý ju skutočne môže ukončiť: sociálnou spravodlivosťou. Preto môžete počítať s ľavicou a intenzívnou, radikálnou a redistributívnou revíziou finančných výhladov do roku 2016, nepočítajte však s tým, že ľavica bude skrášľovať priemerný rozpočet, ktorý nerieši sociálnu krízu ani neprejavuje potrebnú ambíciu bojovať proti zmene klímy.

Marta Andreasen, v mene skupiny EFD. – Vážený pán predseda, návrh rozpočtu na rok 2010 pre druhé čítanie stále predstavuje 6 % nárast oproti roku 2009. Zdá sa, akoby ten návrh pochádzal z inej planéty – planéty, kde nie je žiadna finančná kríza. V nadväznosti na novembrovú zmierovaciu schôdzu Parlament stále ľutuje odmietnutie Rady navýšiť financovanie programov v rámci veľkolepého okruhu „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“. Rada si musí veľmi dobre uvedomovať, ako sa takéto finančné prostriedky využívajú.

Parlament tiež kritizuje Radu za zníženie platieb a tvrdí, že to neprispieva k znižovaniu nepomeru medzi záväzkami a platbami. Rada si musí veľmi dobre uvedomovať, že tento nepomer vzniká v dôsledku nedostatku informovanosti a konzultácií, ktorý charakterizuje zostavovanie rozpočtu. Dvor audítorov nedávno upozornil na to, že množstvo nezaplatených záväzkov v súčasnosti dosahuje 1 55 miliárd EUR – alebo 126 % súčasného ročného rozpočtu. Hovorí vám to niečo?

Parlament víta nárast v oblasti administratívnych výdavkov – nárast, ktorý zahŕňa aj platy poslancov. Je neetické hlasovať za zvýšenie našich vlastných plátov, keď nám ich všetkým platia daňoví poplatníci, ktorí vzhľadom na znižovanie vnútroštátnych rozpočtov prichádzajú o svoje pracovné miesta a sociálne zabezpečenie. Za súčasných podmienok by sme sa mali vzdať všetkých zvýšení. Európsky parlament odmieta rozpočtové škrtky zavedené Radou v štrukturálnych fondoch a Kohéznom fonde. Kolegyne a kolegovia, uvedomujete si, že práve v týchto oblastiach objavil Dvor audítorov najvyššiu mieru chýb? Myslí si Európsky parlament, že by sme mali nalievať viac finančných prostriedkov do programov, kde dochádza k istému zneužívaniu?

Verejnosť by okrem toho mala vedieť, že tento rozpočet nepokrýva náklady na zavádzanie Lisabonskej zmluvy, ktoré budú doplnené prostredníctvom opravných rozpočtov – čiže cez zadné dvierka. Niektorí by sa mohli opýtať, koľko to bude stáť. Odpoveď znie: „Koho to zaujíma? Sú to peniaze daňových poplatníkov.“ Tak ako som hovorila už v októbri, príspevky britských občanov na Európsku úniu sa zvýšia zo 45 miliónov GBP denne na 50 miliónov GBP denne, zatiaľ čo britská vláda zníži náklady na verejné služby, čo jej umožní vykonať škrtky vo vnútroštátnom rozpočte vo výške 12 miliárd GBP. To je takmer rovnaká suma, akou Spojené kráľovstvo prispieva na Európsku úniu. Niet pochyb o tom, že tento rozpočet je bremenom a nie cestou z krízy.

Kolegyne a kolegovia, počúvajte svoje svedomie a hlasujte proti tomuto rozpočtu.

PREDSEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, bez ohľadu na to, či žijeme v mestských oblastiach alebo na vidieku, všetci tvoríme súčasť informačnej a znalostnej spoločnosti. Ľudia, podniky a organizácie, ktoré dokážu čo najefektívnejšie využívať moderné informačné technológie, majú významnú konkurenčnú výhodu. To si však tiež vyžaduje dostupné financovanie rozvoja a rozširovania technologickej infraštruktúry vo forme širokopásmového internetu najmä vo vidieckych oblastiach. Práve tu je rad na druhú časť Plánu hospodárskej obnovy Európy a logicky to tiež podporuje lisabonskú stratégiu.

Energetická bezpečnosť je teraz a bude aj v budúcnosti dôležitou otázkou na európskej úrovni. Bulharsko sa rozhodlo okamžite uzavrieť jadrovú elektrárňu Kozloduj. To bude stáť stovky miliónov eur, no rádioaktívny odpad ostane trvalým rizikovým faktorom, ktorý bude ohrozovať zdravie a bezpečnosť budúcich generácií. Zaujímajú ma skutočné externé náklady na využívanie jadrovej energie a to, ako by sa mali vypočítavať.

Je najvyšší čas, aby sme nielen skúmali a presadzovali technológie alternatívnej obnoviteľnej energie, ale ich aj v širšej miere zavádzali. Spoločné vyhlásenie o politike týkajúcej sa budov zdôrazňuje dôležitosť strednodobého až dlhodobého prístupu k stavebníctvu. Z môjho pohľadu ide v tejto oblasti o tri dôležité veci. Po prvé, budovy s väčšou energetickou účinnosťou môžu viesť k zníženiu emisií CO₂ až o jednu tretinu. Po druhé, za každú cenu sa musíme vyhnúť využívaniu stavebných materiálov, ktoré sú zdraviu škodlivé, ako napríklad azbest. Po tretie, tak ako vždy som za transparentnú a zvládnuťelnú politiku a to sa vzťahuje aj na projektovanie a plánovanie budov.

Alain Lamassoure (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som rád vyjadril svoju spokojnosť s dohodou dosiahnutou v zmierovacom konaní. Vyžadovalo si to inteligenciu švédskeho predsedníctva, efektívny príspevok Komisie, kompetentnosť našich spravodajcov a od zástupcov politických skupín zmysel pre kompromis. Mali by sme im všetkým poďakovať.

Myslím si však, že veľkou správou dňa nie je táto dohoda. Pokiaľ ide o budúcnosť európskeho rozpočtu, hlavná udalosť týždňa sa neodohráva tu v Štrasburgu, ale v Kodani. Tam významným predstaviteľom našich členských štátov trvalo dva dni, kým sa dohodli, že nájdú 2 400 000 000 EUR na financovanie takzvanej pomoci Európskej únie znevýhodneným krajinám postihnutým zmenou klímy, a to len v roku 2010. Nás poslancov Parlamentu by považovali za nezodpovedných, ak by sa nám nepodarilo urobiť v rozpočte EÚ škrty v hodnote 81 miliónov EUR, a tu vidíme, ako vysypali z rukáva 2 400 000 000 EUR.

Vítam tento výsledok, žiadny demokrat však nemôže prijať postup, ktorý je taký tajomný, zbavený všetkej demokratickej kontroly – všetkým parlamentom, Európskemu parlamentu a národným parlamentom sa to predloží ako hotová vec – a ktorý má nespravodlivé následky pre určité členské štáty, keďže zaplatia dvakrát či trikrát toľko ako iné, rovnako bohaté štáty.

Nechajte nás však najprv uvítať toto: vedúci predstavitelia našich štátov či vlád si uvedomujú, že na spoločné politiky EÚ už nestačí rozpočet obmedzený na 1 % hrubého domáceho produktu. Pracujú na novom európskom rozpočte, no v akejsi súbežnej forme. Počítam s tým, že nám nová Európska komisia a španielske predsedníctvo pomôžu položiť základy novej rozpočtovej Európy, o ktorej nutnosti teraz nikto nepochybuje.

Francesca Balzani (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, keď dosiahneme koniec rozpočtového postupu a bude možné zhodnotiť vykonanú prácu ako celok, myslím, že si budeme musieť položiť veľmi úprimnú, priamočiaru otázku: je tento rozpočet užitočný?

Tento rozpočet je prechodným rozpočtom a predstavuje posun k lisabonskej Európe, posun počas vážnej hospodárskej a finančnej krízy, ktorá postihla celý svet. Tento rozpočet je preto v dvoch ohľadoch nevhodný. Musí reagovať na krízu, ale aj odrážať vedomie, že počas krízy je dostupných len málo zdrojov. Musí pozitívne prispieť k hospodárskej obnove, no tiež škrtiť, znížovať a obmedzovať výdavky tam, kde to je možné.

Tento rozpočet má na budúci rok k dispozícii 141 miliárd EUR. Nie je to oveľa viac ako v roku 2009, no vynaložilo sa značné úsilie, urobilo sa veľa práce na prioritách a na presunutí dostupných zdrojov na súčasné priority. Sústreďujeme sa na dva rozpočtové riadky: konkurencieschopnosť a životné prostredie. Konkurencieschopnosť preto, že obsahuje sociálne politiky, politiky zamestnanosti a citlivý problém v podobe štrukturálnych fondov, ktoré stále tvoria základný kameň politiky prerozdelenia v rámci Európy. Na tento rozpočtový riadok bude na budúci rok vyčlenených 65 miliárd EUR.

Rovnako aj na životné prostredie, ktoré zahŕňa poľnohospodársku politiku, bude vyčlenených približne 60 miliárd EUR. Tento rozpočet na rok 2010 sa však týka predovšetkým plánu hospodárskej obnovy. Tento plán si minulý rok získal veľkú podporu, v roku 2009 však nebol plne financovaný. Dnes vďaka značnému úsiliu o presun zdrojov sa môže do energetickej infraštruktúry a širokopásmového internetu konečne investovať 2,5 miliardy EUR.

Vynaložilo sa významné úsilie na to, aby sa tento rozpočet tvoril v súlade s lisabonskou stratégiou a poskytoval dokonca ešte viac prostriedkov, ako poskytla Komisia v návrhu rozpočtu, na program Erasmus, na celoživotné vzdelávanie, pretože je tu otázka, ktorú musíme úprimne položiť sami sebe, konkrétne, či je toto užitočný rozpočet, no najprv a predovšetkým máme základný meter: užitočnosť rozpočtu sa musí prispôbiť európskym občanom.

Musí to byť užitočný rozpočet pre každého európskeho občana a voliča a na základe tejto užitočnosti, prispôbenia sa ľuďom si myslím, že musíme iniciovať a rozvíjať citlivú diskusiu o revízii dostupnosti rezerv a zdrojov, ktoré chceme poskytnúť Európe na jej politiky.

Ivars Godmanis (ALDE). – (LV) Vážený pán predsedajúci, rád by som hovoril o európskych štrukturálnych fondoch. Tieto fondy predstavujú približne 35,5 % celkového európskeho rozpočtu. Najmä Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky kohézny fond dosahujú od roku 2007 do roku 2013 sumu 308 miliárd EUR. V roku 2010 predstavujú 39 miliárd vo viazaných prostriedkoch a približne 31 miliárd v platobných prostriedkoch. Aké riziká a problémy vidíme? Najnovšie informácie sú z 1. októbra 2009: sme na konci druhého roka, lineárna realizácia môže byť 28,5 %, úroveň platieb je 24,35 % a tu máme prvé problémy. Až 55 % členských štátov je pod týmto priemerom. Ukazovateľ v najhoršom štáte je o 40 % nižší ako priemer a rozdiel medzi najlepšimi a najhoršími štátmi v čerpaní fondov je 370 %, t. j. 3,7-násobok. Ak sa pozrieme na jednotlivé fondy, potom vo fonde na rekonštrukciu a regionálny rozvoj je 22 % členských štátov pod úrovňou priemeru, najhoršia hodnota je 50 % pod priemerom a rozdiel medzi najlepším a najhorším dosahuje 500 %. Existujú krajiny, kde je čerpanie zdrojov päťkrát horšie ako v krajinách s najlepším čerpaním! V Európskom sociálnom fonde sa 22 % krajín nachádza pod priemernou hodnotou, tá najhoršia je 43 % pod úrovňou priemeru a rozdiel je 3,7-násobný. V prípade Európskeho kohézneho fondu je najhoršia krajina 68 % pod priemernou hodnotou a rozdiel medzi najlepšimi a najhoršími je 300 %. V čom je riziko? Ak sa pre porovnanie pozrieme na obdobie rokov 2000 – 2006, keď tu nebola žiadna kríza, vidíme, že štáty, ktoré dnes zaostávajú v čerpaní zdrojov, patria medzi krajiny, ktoré nevyčerpali finančné prostriedky ani v minulosti. Konkrétne máme z obdobia rokov 2000 – 2006 nevyplatené finančné prostriedky vo výške 16 miliárd EUR. Z fondu na rekonštrukciu a rozvoj sa celkovo nepreplatilo 2,4 miliardy EUR. To znamená, že tieto peniaze nevyčerpalo 20 % členských štátov a teraz ich už nedostanú. V Európskom sociálnom fonde je táto suma 1,9 miliardy EUR, keďže svoje sumy plne nevyčerpalo 16 % členských štátov. Spolu to predstavuje 4,3 miliardy EUR, s ktorými sa počítalo...

James Nicholson (ECR). – Vážený pán predsedajúci, všetci vieme o zvyšných 2,4 miliardiach EUR na Plán hospodárskej obnovy Európy, ktoré boli vyčlenené v rozpočte na rok 2010, a v tejto súvislosti vítam úsilie dostať Európu z tejto zložitej hospodárskej situácie. Domnievam sa, že tento plán by sa mal sústrediť na inováciu a zamestnanosť a hlavne na obmedzenie prepúšťania. Dúfam, že tieto peniaze dobre minieme a nepremrháme. Tieto zdroje musia byť riadne vyčlenené a členské štáty ich musia využiť efektívnym a produktívnym spôsobom.

Som rád, že sa podarilo zabezpečiť sľúbených 420 miliónov EUR na širokopásmový internet vo vidieckych oblastiach. Pôjde o veľmi dôležitú iniciatívu v mnohých vidieckych oblastiach a ak sa bude správne realizovať, mala by v nich podporiť rozvoj malých a stredných podnikov.

Vítam skutočnosť, že bol vytvorený mliečny fond. Myslím si, že sme ho veľmi potrebovali a je dobrým príkladom toho, čo tento Parlament pri tvorbe rozpočtu dosiahol. Povedzme si to takto: využijeme finančné prostriedky, ktoré sa v iných oblastiach nevyužívali.

Chcel by som čosi povedať o tom, čo by som rád videl v rozpočte pre budúcnosť. Chcem byť svedkom toho, že pomôže ľuďom, ktorí sú obeťami násilia, obeťami terorizmu, pretože si myslím, že v tejto oblasti môžeme urobiť viac. To sú ľudia, ktorým sa nepomáha. Nedostávajú ani neprijímajú dostatočnú pomoc od svojich vnútroštátnych vlád. Tam, odkiaľ pochádzam, máme mnoho oblastí, kde sa týmto ľuďom pomáha prostredníctvom existujúcich fondov, sú však ďalšie oblasti, kde môžeme urobiť viac. Po roku 2014 nebudú mať k dispozícii žiadne finančné prostriedky, preto vyzývam tento Parlament, aby začal hľadať spôsob, ako vlastne môžeme pomôcť obeťami násilia terorizmu. Dúfam, že nasledujúce španielske predsedníctvo mi v tejto oblasti dokáže pomôcť.

Dovoľte mi využiť túto príležitosť na vyjadrenie obáv o správu finančných prostriedkov vo výške 60 miliónov EUR v Severnom Írsku. Dúfam, že tu prítomný komisár pre rozpočet vezme do úvahy túto konkrétnu vec. Zhromaždenie Severného Írska má zodpovednosť za správu finančných prostriedkov. V rozdeľovaní týchto finančných prostriedkov však má 18-mesačný sklz. Ak sa chystajú spravovať tieto finančné prostriedky, chcel by som ich požiadať, aby to robili efektívne, účinne a múdro v čase, keď ľudia potrebujú prácu.

Jacky Hénin (GUE/NGL). – (FR) Vážený pán predsedajúci, v rámci Únie by sa mal prístup k spoľahlivej elektrickej energii s nízkou produkciou CO₂ považovať za základné právo každého európskeho občana. V tomto smere musí naša Únia viesť pravú európsku verejnú energetickú politiku a nefinancovať formou rozpočtového postupu vyradenie jadrovej elektrárne v Bulharsku z prevádzky.

Budovať Európu energie pre všetkých znamená uznať, že energia je verejným právom ľudstva, nie komoditou. To znamená zrušenie všetkých smerníc o deregulácii a liberalizácii hospodárskej súťaže v odvetví energetiky, pričom sa zaručí verejná regulácia a vlastníctvo celého jadrového odvetvia, vrátane smerníc o veciach týkajúcich sa vyradenia z prevádzky a subdodávateľov. To znamená vytvorenie európskej agentúry pre

energiu, ktorá by koordinovala a sústreďovala úsilie všetkých členských štátov v oblasti výskumu a bezpečnosti v odvetví energetiky a zaručovala rovnaký prístup k energii všetkým občanom EÚ, a zriadenie hospodárskej záujmovej skupiny združujúcej všetky európske podniky, rovnako verejné, ako aj súkromné, ktoré pôsobia v odvetví energetiky.

Táto záujmová skupina by umožnila, aby sa dôležité projekty – projekty týkajúce sa distribučných sietí, výroby nízkouhlíkovej energie, výskumu a bezpečnosti – uskutočnili v kontexte spolupráce. Európske peniaze by tak boli dobre využité; podporili by rozvoj a nielen zvýšili návratnosť investovaného kapitálu.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Vážený pán predsedajúci, rozpočet na rok 2010 prijímame na pozadí hospodárskej krízy a vyčleňovaní prostriedkov na fondy EÚ musíme venovať zvýšenú pozornosť. V tejto súvislosti Rada prinútila Európsky parlament, aby stanovil priority. Choré hospodárstvo a investície do udržateľnosti sa v programe umiestnili vysoko, a to oprávnené. Vo svojej správe sa pán Surján dôsledne vyjadruje k prioritám hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Tieto priority sa odrážajú v presunoch medzi rôznymi okruhmi viacročného finančného rámca a možno sa s nimi tiež stretnúť vo financovaní Plánu hospodárskej obnovy Európy, ktorý správne kladie silný dôraz na nové technológie. Mimoriadne dôležitá je tu podpora projektov týkajúcich sa udržateľných zdrojov energie a zlepšenia prepojení energetických sietí s tretími krajinami. V tejto súvislosti musíme pomôcť pri dosahovaní tak veľmi potrebnej diverzifikácie dodávateľov energie. Toto je úspešný súbor priorít.

Chcel by som však v tejto spojitosti uviesť jednu poznámku. Mali by sme byť ešte prísnejší. Ak Európska únia chce, aby bola jej práca presvedčivá, mala by sa obmedziť skôr na svoje ústredné úlohy ako na zveličovanie svojej úlohy v boji proti kríze. Medzi záležitosti, ktoré nepatria do európskej pôsobnosti, patrí vzdelávanie, kultúra a občianstvo. Žiadosť o viac použiteľných finančných prostriedkov, ktorá sa každoročne opakuje, je s tým v rozpore. Výpadok finančných prostriedkov by sa nemal nevyhnutne kompenzovať využívaním nástroja flexibility.

Na druhej strane, silnejší súbor priorít by z nás urobil konštruktívneho partnera Rady najmä v čase hospodárskej krízy, keď členské štáty zažívajú výpadky príjmov a musia robiť drastické škrtky. Stručne povedané, rád by som poďakoval spravodajcovi pánovi Surjánovi za tento krok správnym smerom a za to, že kladie dôraz na hospodársku obnovu so zreteľom na sociálne prvky politiky EÚ, akým je napríklad najmä v Bulharsku starostlivosť o deti v domovoch.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, ak mám zhrnúť rozpočet v sume 141 miliárd EUR do jednej minúty, musím sa, samozrejme, zamerať na základné prvky, najmä na skutočnosť, že takzvané „európske“ peniaze sa v porovnaní s prostriedkami, ktoré pochádzajú priamo od daňových poplatníkov, v skutočnosti nečerpajú tak účinne a dôsledne, pričom mám na mysli všetky úrovne – úroveň Spoločenstva, národnú, regionálnu a nižšiu úroveň. Aby som uviedol príklad, samotný Európsky dvor audítorov oznámil, že donedávna sa asi 11 % obrovského množstva prostriedkov Kohézneho fondu vyplátilo úplne nesprávne. V roku 2010 toto číslo predstavuje asi 4 miliardy EUR, čo nie je zanedbateľná suma. To je nepripustné a neprijateľné. Teraz vyčleňujeme ďalších 2,4 miliardy EUR z rozpočtu na rok 2010 na plán hospodárskej obnovy. Nie som proti tomu, ale neustále premýšľam nad tým, či je čerpanie prostriedkov na európskej úrovni skutočne správne a či by sa Európa nemala skôr zamerať na účinnú koordináciu konkrétnych, rezolútnych krokov na národnej úrovni.

Na záver chcem povedať, že som naďalej proti obrovskému plytvaniu, ktoré je bežné vo všetkých európskych inštitúciách.

Salvador Garriga Polledo (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcel by som, samozrejme, zablahoželať dvom spravodajcom, pánovi Lindbladovi, ktorý zastupuje Radu, a najmä pánovi komisárovi Šemetovi, ktorý bol niekoľko mesiacov jedinou osobou zodpovednou za rozpočet. Som úprimne presvedčený, že urobil vynikajúcu prácu a že sa mu podarilo nájsť významný konsenzus pre zmierovacie konanie v novembri. Najmä k tomu by som chcel pánovi komisárovi zablahoželať.

Príprava rozpočtu sa týmto spôsobom uskutočňuje naposledy. Myslím si, že tento systém dožíva, a domnievam sa, že politické skupiny by mali v nadchádzajúcich mesiacoch veľmi vážne uvažovať o tom, ako prejsť na nový rozpočtový postup, ktorý bude v súlade s realitou Lisabonskej zmluvy.

Uvediem príklad. Tento rok sme viedli diskusie v oblasti poľnohospodárstva, ktoré mali virtuálny charakter, ale priniesli skutočný výsledok. Na budúci rok sa od začiatku budú viesť reálne diskusie v súlade s riadnym legislatívnym postupom, čo bude skúškou zodpovednosti každého poslanca.

Pôjde napokon o skutočný rozpočet a, ako pred chvíľou povedal pán Lamassoure, Rada nebude môcť v tomto rozpočte počas niekoľkých mimoparlamentných samitov vynikajúco rozhodnúť o nových rozpočtových položkách, na základe ktorých by Európska komisia a Európsky parlament museli urobiť niekoľko finančných kúziel s cieľom zapracovať do rozpočtu nové vynikajúce služby Rady. Týmto praktikám je koniec a dúfame, že od 1. januára nasledujúceho roku budú všetci v inštitúciách vykonávať svoju prácu tak, aby sme skutočne pripravili rozpočet, ktorý bude odrazom politickej reality a hospodárskej a finančnej situácie Európy.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, som presvedčená, že výsledok rokovaní medzi Parlamentom a Radou o konečnom prijatí rozpočtu Únie na rok 2010 nás môže tešiť.

Teší nás aj skutočnosť, že sa nám podarilo zachovať financovanie sektoru mlieka, ktoré sme v Parlamente schválili v prvom čítaní, čo pomôže našim poľnohospodárom prekonať obdobie krízy. Dúfam, že sa nám podarí nájsť trvalé riešenie tejto problematiky a poľnohospodári čoskoro uvidia svetlo na konci tunela.

Sme radi, že sa podarilo dosiahnuť dohodu v oblasti novej finančnej podpory mechanizmu mikrofinancovania v Európskej únii. Teší nás aj to, že sme nespochybnili oblasti, ktoré považujeme za samozrejmé, ale hovoríme o nich zriedka, mám na mysli výdavky v oblasti poľnohospodárstva a súdržnosti, ktoré patria k dvom najdôležitejším politikám Európskej únie. Pravda je, že tento výsledok dnes môžeme považovať za úspech.

Teší nás najmä skutočnosť, že sme našli ďalšie prostriedky v sume 2,4 miliardy EUR na financovanie druhej časti plánu hospodárskej obnovy Európy.

Napriek všetkým spomínaným úspechom však musíme čeliť realite, ktorá nie je až taká príjemná. Nemáme prostriedky na financovanie politík, pretože sme všetky prerozdělili Únii, alebo lepšie povedané, prostriedky máme, ale v Rade panuje neprekonateľná dogma: ani euro navyše v porovnaní s tým, čo sme schválili pre súčasný finančný rámec v roku 2006. Vážený pán úradujúci predseda Rady, toto nie je rozpočtový asketizmus, ale hospodárska a politická krátkozrakosť.

Presne pred rokom navrhla Európska komisia plán hospodárskej obnovy pre Európsku úniu. Ak berieme do úvahy situáciu v členských štátoch, išlo o pomerne skromný plán, zameriaval sa však na oživenie sektorov budúcnosti našich hospodárstiev.

Rada bola spočiatku proti, pretože sa navrhovalo zvýšiť finančný rámec o 5 miliárd EUR. Po zdĺhavých rokovaníach a diskusiách ste plán schválili, ale museli sme ho realizovať v priebehu dvoch rokov. Európsku komisiu ste prinútili urobiť dômyselné ťahy v účtovníctve v snahe využiť tieto prostriedky tak, aby si to vo finančnom rámci nikto nevšimol.

Hovoriť môžeme len o transparentnosti a zjednodušení, no Komisia nám musela predložiť úžasný graf, aby sme my, ktorí na rozpočte pracujeme, pochopili jej návrh. Vyzývam vás, pán úradujúci predseda Rady, aby ste túto dohodu vysvetlili občanovi, ktorý sa stále zaujíma o to, čo v Európskom parlamente robíme.

To znamená, že nebudujeme Európu, ktorá by bola bližšie k občanom, ako si všetci želáme. Nehovorím to preto, aby som niekoho kritizovala, ale ak Rada nezmení svoju politiku, úroveň európskej integrácie bude slabá.

Práve sme podpísali zmluvu, ale potrebujeme nový prístup. Prestaňme si myslieť, že každé euro vynaložené v Európe je plytvaním, alebo sa pridajme k euroskeptikom.

Vo štvrtok budeme schvaľovať uznesenie, ktorého súčasťou je požiadavka na revíziu finančného rámca s cieľom uspokojiť nové potreby Únie. S týmto názorom plne súhlasím, ale upozorňujem vás, že výsledkom revízie finančného rámca musí byť jeho zvýšenie. Nové potreby nemôžeme financovať tak, že znížime súčasné priority. Aby som sa vyjadrila jasnejšie – a tým aj skončím –, nebudeme akceptovať škrt v oblasti kohéznej alebo poľnohospodárskej politiky.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, hovoríme o poslednom rozpočte na základe Zmluvy z Nice. Budúci rok sa situácia radikálne zmení: Parlament bude môcť po prvýkrát rozhodovať napríklad o poľnohospodárskej politike alebo o výdavkoch v oblasti rybolovu. Táto časť rozpočtu bude konečne patriť do právomoci Parlamentu a môžem vám povedať, že sa na to teším. Teraz však hovoríme o rozpočte na rok 2010. Chcel by som uviesť niekoľko stručných poznámok.

Dodatočné finančné prostriedky na energiu a výskum a tiež na vyradenie jadrovej elektrárne Kozloduj v Bulharsku z prevádzky sú pozitívne kroky, ale nesúhlasím so všeobecnými zásadami rozpočtu EÚ. Pomôžu európske príspevky skutočne v budúcnosti oživiť naše hospodárstvo? Odpoveď je „nie“. Neklamme samých

seba. Využime nadchádzajúcu revíziu finančného výhľadu na stanovenie cieľov do budúcnosti. Vyzývam Radu a Komisiu, aby túto revíziu brali naozaj vážne a nepovažovali ju za vtip. Súčasný rozpočet stále investuje príliš veľa do hospodárstva, ktoré fungovalo v minulosti: stále vo veľkej miere podporujeme poľnohospodárstvo a regióny a oveľa menej investujeme do oblastí, ktoré sú skutočne dôležité, najmä do trvalej udržateľnosti a inovácií. Nachádzame sa na prelomovom bode. Chceme z Európy vybudovať skanzen, kam môžu Američania, Číňania a Indovia cestovať za kvalitnou kultúrou a dobrým jedlom, alebo ju chceme zmeniť na dynamický, moderný región, ktorý nám bude zvyšok sveta závidieť? Inak povedané, rozhodneme sa pre stagnáciu alebo pre pokrok? Moja odpoveď je jasná.

Pozrime sa bližšie aj na financovanie Európskej únie. Budeme sa musieť vybrať smerom k systému vlastných zdrojov, a to vo všetkých oblastiach. Ako odpoveď na požiadavku našej skupiny, Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu, Komisia predloží v tejto súvislosti svoj návrh, na ktorý sa teším. Súčasný systém poskytuje Únii príliš málo priestoru a má negatívny vplyv v tom zmysle, že umožňuje členským štátom viac sa zaujímať o to, koľko sa im vráti, a nie o skutočnosť, či je európsky príspevok naozaj účinný. Myslím si tiež, že musíme robiť oveľa viac v snahe zastaviť pokles svetovej biodiverzity.

Takis Hatziageorgiou (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, nesúhlasíme s politickým prístupom tohto rozpočtu, pretože zvyšuje vojenské výdavky a pomaly, ale isto zlučuje svoju politiku s politikou NATO. Tým sa v podstate neustále znižuje potenciál nezávislej zahraničnej politiky EÚ. Päťročný finančný rámec znižuje výdavky na poľnohospodárstvo a nepodporuje domáce hospodárstvo, súdržnosť a boj za udržanie klímy.

Chceme Európsku úniu, ktorá bude schvaľovať právne predpisy s cieľom chrániť spotrebiteľov pred špekuláciami a občanov pred nespravodlivým okom úradnej moci. Na prvý pohľad sme totiž podozriví všetci.

Jedno chcem povedať jasne: sme proti rozpočtu, ale naše argumenty sú úplne opačné ako názory nezávislých poslancov zo Spojeného kráľovstva. Veríme, že národné záujmy sa spoja, a nesúhlasíme s názorom, že každý národ má právo stiahnuť sa do vlastnej ulity. To vedie len k nepriateľstvu a napokon ku konfliktu.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Európska komisia plánuje v úprave rozpočtu na rok 2009 vyčleniť značné prostriedky pre dve oblasti. Jednou z nich je konkurencieschopnosť, ktorej súčasťou budú rámcové programy pre výskum a vývoj, hoci táto oblasť sa doposiaľ považovala za prioritu. Ak máme ľuďom v tomto sektore niečo vytknúť, tak by sme mali dôraznejšie žiadať zníženie byrokracie. Ďalšou oblasťou je Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, ktorého prostriedky sa znížili o 1,6 miliardy EUR. Tento fond sa má využívať pre vidiecke oblasti s cieľom udržať alebo obnoviť obyvateľstvo v týchto oblastiach. V Maďarsku je táto problematika mimoriadne aktuálna. V maďarskom poľnohospodárstve zohrávajú najdôležitejšiu úlohu veľké podniky. Práve tieto podniky dostávajú platby na plochu, hoci pracovnú silu využívajú pomerne málo. Pán spravodajca použil v súvislosti s úpravou rozpočtu tvrdé slová. Povedal, že Komisia urobila raziu na hlavné oblasti. Moja otázka znie takto: prečo pán spravodajca napriek tomu stále podporuje schválenie tejto úpravy?

Ingeborg Gräßle (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, pán Lindblad, dámy a páni, chcela by som sa vrátiť k výzve pána Garrigu na reálny rozpočet. Aké sú výdavky Lisabonskej zmluvy? Toto je veľmi naliehavý problém. Prečo nemôžeme byť realickejší vo vzťahu k štrukturálnym fondom? Tie sú pre nás nedotknuteľné. Pred dva a pol rokom sme z týchto fondov pridelili prostriedky, ktoré dosiaľ neboli splatené, a tieto prostriedky zvyšujeme minimálne o ďalších 30 miliárd EUR.

Máme problém s Balkánom, kde sa krajiny pripravujú na vstup do Európskej únie. V dôsledku negatívnych uznesení zo strany socialistov a liberálov sa o skutočnú situáciu na Balkáne veľmi nezaujíname. Akým spôsobom napríklad spolupracujú rôzne inštitúcie EÚ v Kosove, ktorých je teraz pomerne veľa? Všetky dôležité pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy tento Parlament zamietol a som presvedčená, že by sme sa nimi mali zaoberať, pretože je to naša práca.

Pokiaľ ide o správy o pokroku, kde je v nich pokrok? Hlasovali sme za správu Dvora audítorov, v ktorej sme žiadali „systém riadenia“, no Výbor pre rozpočet nám neskôr odmietol dať tomuto systému svoje kompetencie, pretože mal výhrady. Všetky tieto skutočnosti si navzájom protirečia a podľa môjho názoru Parlament ešte nie je pripravený pozrieť sa na problém realisticky a preniesť svoje kompetencie do vlastných uznesení.

Chcela by som vyzvať na realistický postoj k problematike elektrárne Kozloduj. V osobitnej správe Komisie o využívaní fondov EÚ v Bulharsku do leta tohto roku sa elektráreň Kozloduj nespomína, napriek tomu, že získala prostriedky z programu PHARE. Do konca roka 2009 sa na elektráreň Kozloduj vynaložilo minimálne

602 miliónov EUR. Pokúšala som sa zistiť, čo sa s týmito prostriedkami stalo, a zistila som, že elektrárne ešte stále nebola odstavená. Jednoducho sa len urobili plány pre riadenie procesu odstávky. Prípade elektrárne Kozloduj mi potvrdil, že Komisia vie veľmi málo o tom, čo sa deje s našimi peniazmi. Potvrdilo sa aj to, že mnohé dotácie, ktoré boli schválené, komplikujú kontrolu situácie a spôsobujú, že Komisia stráca prehľad o financiách. Z toho dôvodu by sme mali prinajmenšom zastaviť tlak na poskytovanie dotácií, pretože to spôsobuje, že už sami nemáme prehľad o tom, čo sa deje.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Vážený pán komisár, dámy a páni, v čase súčasnej finančnej a hospodárskej krízy musíme venovať osobitnú pozornosť rastu, konkurencieschopnosti, pracovným miestam a účinnejšiemu a jednoduchšiemu využívaniu kohéznych a štrukturálnych fondov. Okrem toho k prvoradým cieľom patria aj zvyšovanie bezpečnosti dodávok energie a jej distribúcie, vnútorná bezpečnosť, demografické problémy a problematika zmeny klímy.

Práve preto vítame významné parlamentné úspechy dosiahnuté v súvislosti s predloženým návrhom rozpočtu a v spojení s plánom hospodárskej obnovy a podporou energetických investícií. Vítame aj menšie úspechy, ako podporu poskytovanú výrobcami mlieka a mliečnych výrobkov alebo nástroj mikrofinancovania malých a stredných podnikov, ktoré sme dosiahli po zdĺhavej diskusii. Chcela by som spomenúť aj projekty inteligentnej energie a podpory celoživotného vzdelávania. Musíme zdôrazniť, že zvýšenie rozpočtu o 2,4 miliardy EUR na hospodársku obnovu je skutočným úspechom. Som rada, že sa nám podarilo zabezpečiť schválenie rozpočtu pre program Galileo.

Takmer 2 miliardy EUR sme vyčlenili pre energetické projekty, čo je zrejme najvýznamnejší výsledok, aký si Európsky parlament môže pripísať k dobru. Podarilo sa nám poskytnúť podporu na bezpečnú odstávku jadrovej elektrárne Kozloduj v Bulharsku a chcela by som zdôrazniť najmä bezpečnostnú stránku tejto odstávky. Na žiadosť Európskeho parlamentu sa do rozpočtu podarilo zahrnúť prostriedky na podporu výrobcov mlieka a mliečnych výrobkov. Musíme zdôrazniť aj skutočnosť, že Parlament urobil zodpovedné rozhodnutia, a zároveň konštatovať, že rozpočtové rezervy sme rozdelili rozumne.

Naše rezervy sa však znižujú. Parlament môže byť na rozpočet na rok 2010 hrdý. Preto by som chcela zablahoželať spravodajcom páňovi Surjánovi a páňovi Maňkovi. Našou úlohou do budúcnosti je zabezpečiť nielen to, aby Lisabonská zmluva posilnila právomoci Parlamentu, ale aby rozpočet EÚ vďaka svojej reforme uľahčil život podnikateľom a občanom Európy. Pri plnení tejto úlohy nám všetkým do nadchádzajúcich rokov želim veľa sily a trpezlivosti. Ďakujem vám za pozornosť.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, chcela by som oceniť vynaliezavosť a úsilie našich inštitúcií v snahe uvoľniť – prostredníctvom istých rozpočtových metód alebo, ako povedal pán Lamassoure, akýmsi zázrakom – veľmi významné sumy prostriedkov zodpovedajúce výške prostriedkov druhej fázy plánu hospodárskej obnovy, to znamená sume 2 400 000 000 EUR. Chcela by som tiež povedať, že ma veľmi potešila suma 300 miliónov EUR, ktorú sa nám podarilo vyčleniť s cieľom urýchlene reagovať na veľmi vážnu krízu, ktorá dnes postihuje poľnohospodárov. Dúfam, že táto suma a tieto problémy budú signálom nášho pragmatického postoja k ich budúcnosti. Mali by sme oceniť aj pilotné projekty a prípravné opatrenia, ktoré, ako zdôraznila pani Jensenová, vdýchli nášmu rozpočtu nový život.

Bez ohľadu na tieto veľmi výstižné pripomienky by som rada zdôraznila dve skutočnosti. Najskôr by som chcela položiť otázku a potom vyjadriť politické stanovisko. Otázka znie: rada by som požiadala o oficiálne vysvetlenie, ako sa Únia postaví k problematike kohéznej politiky a štrukturálnym fondom. Ide totiž o prvky, ktoré zaujímajú niektorých partnerov EÚ. Myslím si, že toto je prejavom súčasnej situácie v Európe.

(Predsedajúci prerušil rečníčku.)

Elisabeth Jeggle (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Európsky parlament bol v týchto rokovaníach úspešný. Chcela by som sa poďakovať všetkým kolegom poslancom, ktorí sa rokovaní zúčastnili a jasne vyjadrili svoj názor pred Komisiou a Radou.

Teraz je pre nás dôležité, aby sme sa plne venovali všetkým otázkam vo vzťahu k Lisabonskej zmluve vrátane celej oblasti rozpočtu. Ukázali sme, že Parlament je potrebné brať vážne a že má význam brať ho vážne. Rokovania o rozpočte to veľmi jasne potvrdili. Mnohí kolegovia poslanci už spomenuli skutočnosť, že naše najdôležitejšie ciele sme dosiahli.

Ako spravodajkyňa rozpočtu pre poľnohospodárstvo vo Výbore pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka môžem povedať, že hoci náš rozpočet – časť súvisiaca s poľnohospodárstvom – bol veľmi skresaný, stále máme určité rezervy. Snažili sme sa šetriť. Dokázali sme to sami v našom výbore a tomu prikladám veľkú

význam. Skutočnosť, že Parlament zabezpečil 300 miliónov EUR pre mliečny fond, považujem za úspech, najmä vo vzťahu k súčasnej zložitej situácii výrobcov mlieka, berúc do úvahy všetky dlhoročné argumenty proti zo strany Komisie a Rady.

Problémy majú v súčasnosti aj ďalšie sektory poľnohospodárskej výroby. Týka sa to nielen poľnohospodárstva a poľnohospodárov, ale aj mnohých pracovných miest v oblastiach úzko súvisiacich s poľnohospodárstvom. Súčasná situácia problémy ešte zhoršuje. Pre mliečny fond potrebujeme trvalú rozpočtovú položku a to chceme v budúcnosti dosiahnuť. V porovnaní s rokom 2009 sme do rozpočtu na rok 2010 prideliť väčší objem prostriedkov. Taký je výsledok súčasnej situácie a my sme si toho vedomí. Budeme sa tým riadiť a urobíme všetko pre to, aby sme zabezpečili udržateľnosť a inováciu našej poľnohospodárskej politiky.

Estelle Grelier (S&D). – (FR) Vážený pán predseda, hlasovanie o rozpočte je v podstate vysoko politický akt a my si musíme z rozpočtu, ktorý nám bol predložený, vziať politické ponaučenie – veľké, zásadné politické ponaučenie.

Rozpočet Európskej únie, a najmä tento, svedčí o tom, že nám chýba európsky politický projekt, hoci v čase krízy a na začiatku našich nových mandátov ho európski občania potrebujú viac ako kedykoľvek predtým. Tomuto rozpočtu chýba globálna vízia Európy.

Rada a Komisia sa rozhodli, že umožnia členským štátom vypracovať vlastné, často konkurenčné plány obnovy, a zbavili sa zodpovednosti koordinovať hospodársku, sociálnu a ekologickú obnovu na úrovni EÚ. Žiadna snaha o vplyv, žiadna podpora európskej solidarity.

Rada a Komisia sa chcú zbaviť výčitiek svedomia tým, že plán obnovy zavedú postupne. Rozpočet na rok 2010 v skutočnosti poskytuje na financovanie druhej časti plánu obnovy prostriedky v celkovej sume 5 miliárd EUR, čo je smiešna suma. Áno, rozpočet poskytne 300 miliónov EUR mliečnemu fondu, ale táto suma nestačí, pretože vieme, že napríklad vo Francúzsku čistý príjem poľnohospodárov klesol v roku 2009 o 34 %.

Rozpočet na rok 2010 vyčleňuje 25 miliónov EUR na mikrofinancovanie a v rozpore s odporúčaním Rady umožňuje návrh rozpočtu zasahovať do Kohézneho fondu.

Preto v dôsledku chýbajúcej alternatívy budeme štandardne hlasovať za tento rozpočet, pretože Európa – občania – sa nezaobíde bez zásahov do rozpočtu, hoci neprimeraných. Musíme však spoločne spochybníť – a to naliehavo – metódy financovania ambiciózných politík, ktoré musí Európa zabezpečiť, a musíme spochybníť metódy vyňatia rozpočtu EÚ zo súčasného obmedzeného a nevyhovujúceho rámca.

Bez ohľadu na významné politické vyhlásenia nám musí predseda Komisie pán Barroso povedať, ako mieni financovať budúce európske politiky, o ktorých toľko hovorí, najmä pokiaľ ide o politiky súvisiace s novou stratégiou pre rast a zmenu klímy. S rozpočtom, aký nám predkladáte, tieto politiky nebudú môcť ďalej fungovať.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Vážený pán predseda, plne podporujem rozhodnutie Európskeho parlamentu preferovať financovanie plánu hospodárskej obnovy Európy. Plán obnovy tohto druhu je pre zvýšenie hospodárskeho dopytu a opätovné nastolenie konkurencieschopnosti regiónu nevyhnutný.

V dôsledku hospodárskej krízy sa v Európe zvyšuje úroveň nezamestnanosti, čo vážne ovplyvňuje európske hospodárstvo. Žiaľ, najviac sa to týka mladých ľudí, ktorí si hľadajú svoje prvé zamestnanie. Je nevyhnutné prijať opatrenia na ochranu najviac znevýhodnených osôb.

Musíme zaviesť plány rekvalifikácie, aby si ľudia, ktorí dnes prídu o zamestnanie, vedeli v budúcnosti rýchlo nájsť novú prácu.

Plán bude vychádzať zo spolupráce s Európskym sociálnym fondom a Európskym fondom na prispôbenie sa globalizácii.

Od roku 1973, keď sa Írsko stalo súčasťou Európskeho hospodárskeho spoločenstva, Európska únia v prípade potreby opakovane zohrávala hlavnú úlohu v boji proti nezamestnanosti v krajine, a to prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu.

Únia opäť zohrala v Írsku pozitívnu úlohu a plán obnovy je v tejto súvislosti mimoriadne dôležitý.

Predseda. – Ďakujem vám, pán Gallagher. Z pozície podpredsedu zodpovedného za viacjazyčnosť som rád, že ste tu v Parlamente hovorili gaelčinou.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Vážený pán predsedajúci, rada by som uviedla štyri body.

Po prvé, dovoľte mi zdôrazniť, že finančné nástroje nášho rozpočtu na rok 2010 a najmä finančné nástroje európskej kohéznej politiky musíme využívať čo najúčinnejšie v snahe stimulovať hospodársku aktivitu vo všetkých regiónoch a mestách Únie a vytvoriť stimul potrebný na oživenie hospodárstiev členských štátov. Kohézna politika buduje silný a potrebný most medzi oživením po období krízy a dlhodobou štrukturálnou transformáciou európskeho hospodárstva.

Po druhé, Výbor pre regionálny rozvoj preto podporil Komisiu a členské štáty, aby využívali dostupné finančné zdroje nielen na investovanie do priorít kohéznej politiky na obdobie rokov 2007 – 2013, ako sú zmena klímy, poznatky a inovácie, energetická účinnosť, obnoviteľná energia, širokopásmové pripojenie, trvalo udržateľná mestská doprava a vzdelávanie, ale aj na podporu vplyvu kohéznej politiky, ako je účinné využívanie všetkých finančných inžinierskych nástrojov, ktoré kohézna politika vytvorila v spolupráci s Európskou investičnou bankou s cieľom nielen pomôcť malým a stredným podnikom prekonať toto zložité obdobie, ale predovšetkým ísť ďalej, prispôbiť sa meniacemu sa svetovému hospodárstvu, v ktorom prebieha proces transformácie, a hľadať riešenia a možnosti v oblasti zmeny klímy.

Po tretie, rada by som vás, vážené poslankyne a vážení poslanci, informovala, že všetky prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu z rozpočtu na rok 2009 v celkovej sume 25,5 miliardy EUR sa plne využili. Tým sme prispeli k obnove, štrukturálnym zmenám, rastu, zamestnanosti a energetickej účinnosti vo vzťahu k zmene klímy.

Na záver chcem povedať, že ma mrzí zníženie výdavkov na podporu kandidátskych krajín v súvislosti s programom IPA – nástrojom pre regionálny rozvoj a ľudské zdroje, ktorý rieši problémy ako nezamestnanosť, sociálne vylúčenie a investície do vzdelania. Toto zníženie predstavuje sumu 7 miliónov EUR, čo je 0,5 % dostupných prevádzkových úverov, ktoré idú do administratívy, nehľadiac na potrebu zabezpečiť dobrú miestnu samosprávu a základné zásady dobrého finančného riadenia, ktoré je tomuto Parlamentu také blízke.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Na úvod by som rád zablahoželal spravodajcom k výsledkom, ktoré dosiahli pri rokovaní o rozpočte na rok 2010. Občania Európy potrebujú viac ako kedykoľvek predtým stabilný európsky rozpočet, ktorý im pomôže prekonať hospodársku krízu a problémy.

Rozpočty členských štátov v súčasnosti čelia veľkým ťažkostiam spôsobeným hospodárskou krízou najmä preto, lebo mnohé problémy, s ktorými zápasia, prekračujú národný rámec. Toto sú problémy globálneho charakteru a vyžadujú si koordinovanú reakciu na najvyššej úrovni. Preto som rád, že dnes môžeme v tomto Parlamente predložiť rozpočet, ktorý bude financovať celú druhú fázu plánu hospodárskej obnovy Európy vo výške 1 980 miliónov EUR. Prvé náznaky hospodárskej obnovy sa pravdepodobne objavia v roku 2010, štátne rozpočty však budú mať veľké problémy v dôsledku úsilia, ktoré sme vynaložili v minulom roku. Okrem toho nezamestnanosť v členských štátoch dosiahne rekordnú úroveň.

Budúca Komisia bude mať veľmi zodpovednú úlohu pomôcť členským štátom a občanom Európskej únie prekonať tieto problémy. Chcel by som však upriamiť pozornosť členských štátov na ich zodpovednosť v prístupe k európskym fondom. Nemá význam vynakladať všetko úsilie na rokovanie o získaní prostriedkov pre kohézne politiky, ak sa tieto prostriedky nevyužívajú. Pripájam sa k výzve kolegov poslancov na urýchlenú revíziu viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2007 – 2013, ku ktorému sa v rozpočte na rok 2011 nestihneme vrátiť.

Rád by som poukázal ešte na ďalšiu, poslednú vec: Rozpočet na rok 2010 zavádza inovačný prvok, ktorý sa mnohým môže zdať nepodstatný, ale nie je to tak. Mám na mysli začatie príprav na vytvorenie spoločného európskeho rámca pre Čierne more. Týmto krokom považujeme uznanie Čierneho mora za významnú európsku otázku a zmierňujeme nepomer významu Čierneho a Baltického mora ako súčasti politik Európskej únie.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán minister, chcel by som zablahoželat spravodajcom a nášmu predsedovi Výboru pre rozpočet a môjmu priateľovi pánovi Lamassourovi.

Chcem uviesť päť pripomienok. Prvá sa týka výskumu, konkrétne šiesteho a siedmeho rámcového programu. S cieľom zabezpečiť právnu istotu vo Výbore pre kontrolu rozpočtu opätovne žiadame Európsku komisiu, aby neprehodnocovala finančné výkazy týkajúce sa ukončených projektov, ktoré už boli schválené a zaplatené,

na základe nového výkladu kritérií oprávnenosti. Opätovne žiadame Komisiu, aby sa neodchyľovala od medzinárodných účtovných a audítorských štandardov.

Druhým bodom je zaradenie dôchodkov zamestnancov EÚ do rozpočtu. Navrhujeme, aby sa pohľadávky voči členským štátom v súvislosti s dôchodkami zamestnancov v účtovníctve uvádzali ako aktívum a navrhujeme vypracovať štúdiu o vytvorení dôchodkového fondu EÚ. Tieto pohľadávky predstavujú k 31. decembru 2008 sumu 37 miliárd EUR, čo je v porovnaní s rokom 2007 zvýšenie o 4 miliardy EUR.

Tretí bod sa týka podpory úradu pre boj proti podvodom. Tento úrad by sme mali podporiť, aby mohol lepšie vykonávať svoju činnosť, najmä pokiaľ ide o intervencie mimo EÚ.

Čo sa týka štvrtého bodu, chceli by sme Komisiu požiadať o prostriedky na uskutočnenie medziinštitucionálnej konferencie s cieľom získať od Európskeho dvora audítorov pozitívne vyhlásenie o vierohodnosti. Táto konferencia by spojila národné dvory audítorov, Európsky dvor audítorov, národné parlamenty a zainteresované orgány.

Posledný bod sa týka skutočnosti, že Európska únia málo investuje, a tu je môj osobný návrh: nie je načase, aby sme oblasť investícií začlenili do nášho rozpočtu a aby sme v spolupráci s Európskou investičnou bankou, ktorá by odteraz, keďže máme právnu subjektivitu, mohla byť partnerom Európskej únie, spolu s členskými štátmi vypracovali investičný plán, najmä pokiaľ ide o transeurópske siete? Mám na mysli energetiku, diaľnice, vysokorýchlostné železničné spojenie, vodné cesty, univerzity, vzdelávanie, širokopásmové pripojenie, zdravotníctvo, vesmír atď.

Derek Vaughan (S&D). – Vážený pán predsedajúci, toto je môj prvý rozpočet v Parlamente a veľmi na mňa zapôsobil konsenzus v súvislosti s prioritami Parlamentu a konsenzus, že by sme tieto priority mali chrániť. Rád by som poďakoval všetkým, ktorý sa na tomto procese podieľali.

Dosiahli sme veľa. Nedosiahli sme všetko, ale som rád, že sa nám podarilo dosiahnuť tak veľa. Tešia ma najmä vyhlásenia o štrukturálnych fondoch a kohéznej politike. Dúfam, že tieto vyhlásenia budeme mať na pamäti pri rozhodovaní o politike po roku 2013. Parlament však čakajú ťažké rozhodnutia, napríklad rozhodnutie o financovaní nástroja mikrofinancovania – dúfam, že tento nástroj budú poslanci naďalej považovať za prioritu –, rozhodnutie o pridelení prostriedkov pre elektrárne Kozloduj v priebehu nasledujúcich troch rokov a rozhodnutie o prostriedkoch na financovanie nových priorít: priorít vychádzajúcich zo samitu v Kodani, priorít vychádzajúcich z uplatňovania Lisabonskej zmluvy a priorít vychádzajúcich z novej stratégie do roku 2020, o ktorých budeme hovoriť v budúcom roku.

Všetky tieto problémy budeme musieť riešiť s vedomím, že výška rezerv je obmedzená a Rada nebude ochotná poskytnúť dodatočné prostriedky. Práve z tohto dôvodu je v budúcnosti absolútne nevyhnutné zásadne prehodnotiť rozpočet. Mali by sme mať istotu, že rozpočet v budúcnosti splní naše priority.

Je potrebné zamerať sa aj na nový rozpočtový článok pre globalizačný fond, nielen škrtať financie v ostatných článkoch. Musíme mať tiež istotu, že nástroj flexibility poskytne dostatok prostriedkov, aby sme mohli reagovať a meniť svoje priority. V súčasnosti je táto suma nepostačujúca. Ak sa nám všetko toto podarí, potom splníme svoje priority a čo je dôležitejšie, ukážeme občanom Európy význam tohto Parlamentu.

Náš rozpočet by mal byť v súlade s našimi prioritami, ale mal by byť aj v súlade s prioritami našich občanov. To je hlavné posolstvo pre nás ako Parlament, ale aj pre Komisiu a Radu.

Csaba Öry (PPE). – (HU) Zrejme nie náhodou príprava rozpočtu na rok 2010 vyvoláva taký záujem. Tento záujem je vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu v zamestnanosti a problémy spôsobené hospodárskou krízou celkom opodstatnený. Ako spravodajca stanoviska Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci by som chcel poďakovať spravodajcovi pánovi Surjánovi za profesionálny prístup pri vypracovaní príslušnej dokumentácie.

V stanovisku, ktoré som predložil vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci, sme už dávnejšie stanovili svoje priority. Za hlavnú prioritu považujeme nástroje na zmiernenie dôsledkov finančnej a hospodárskej krízy pre občanov Európy. Podporili sme každý návrh vrátane 8,4-percentného zvýšenia určeného na podporu konkurencieschopnosti, ktoré, dúfajme, pomôže udržať alebo vytvoriť pracovné miesta a bude prínosom pre plán hospodárskej obnovy, obnovenú lisabonskú stratégiu, ako aj pre program celoživotného vzdelávania.

Zdôraznili sme aj úlohy súvisiace so Sociálnym fondom, s odbornou prípravou, so získavaním technickej kvalifikácie a s celoživotným vzdelávaním. Za mimoriadne dôležité považujem vyčlenenie sumy 25 miliónov

EUR na financovanie budúceho nástroja mikrofinancovania v roku 2010. O tomto novom nástroji sme hovorili včera. Dúfam, že sa nám podarí urýchlene schváliť aj ďalšie detaily týkajúce sa financovania.

Myslím si, že v rozpočte je veľmi dôležité zdôrazniť význam financovania aktivít a politík v zmysle rozpočtového článku 1a. Tieto činnosti prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju a vytváraniu pracovných miest. Víťam najmä položky, ktorých cieľom je zlepšiť situáciu malých a stredných podnikov, ako aj podporu programu Progress, konzultačnej a informačnej siete EURES a pilotné projekty, ako napríklad Európsky fond pre prispôbenie sa globalizácii.

Na základe spomínaných skutočností si myslím, že ciele stanovené Výborom pre zamestnanosť a sociálne veci môžu v rozpočte, za ktorý sme spravodajcom dlžní poďakovanie, zohrávať významnú úlohu.

Gay Mitchell (PPE). – Vážený pán predsedajúci, v predchádzajúcom Parlamente sa veľa pozornosti venovalo štatútu poslancov a asistentov. Myslím si, že to bolo úplne namieste. Teraz, na začiatku mandátu tohto Parlamentu a novej Komisie nastal čas, aby sme upriamili pozornosť na ostatných zamestnancov svojich troch inštitúcií a preskúmali ich činnosť.

Máme veľkú výhodu v tom, že v Parlamente, Rade a Komisii pracujú vysokoškvalifikovaní a oddaní ľudia, ale skutočnosť je taká, že v tomto Parlamente nemáme predstavu, čo mnohí z týchto ľudí presne robia. Robia to, čo robili dlhé roky.

Ak má v tomto Parlamente zastúpenie 27 členských štátov, potom je v Komisii spolu 27 komisárov, a ak sa ministri v Rade vracajú späť do svojich parlamentov a ďalší sem prichádzajú, pre zainteresovaných zamestnancov je veľmi jednoduché pomôcť nám pri preberaní programu.

Od začiatku činnosti tohto Parlamentu žiadam, aby nadväzovala Komisia – mimochodom, neviem, aká časť rozpočtu je vyčlenená pre zamestnancov, ale viem, že je pomerne vysoká – požiadala o vypracovanie štúdie zameranej na náplň práce zamestnancov troch inštitúcií s cieľom zabezpečiť, aby pracovali účinne a efektívne a predovšetkým, aby ich práca bola transparentná a zodpovedná. Myslím si, že táto služba verejnosti by mala svoj význam.

V istom zmysle narastá podozrenie, že tu máme anonymnú byrokráciu. S týmto názorom nesúhlasím a nemyslím to ako pochybný kompliment, pretože máme veľa kvalitných zamestnancov, ale to nie je miera účinnosti a efektívnosti ich práce. Musíme mať prehľad o tom, čo zamestnanci robia, a ak chceme brať lisabonský program a jeho účinné a efektívne hospodárenie vážne, potom musíme mať istotu, že zamestnanci našich troch inštitúcií pracujú účinne, efektívne a zodpovedne. Myslím si, že v každej inštitúcii by mal námestník generálneho tajomníka z času na čas informovať inštitúcie o účinnosti a efektívnosti práce svojich zamestnancov.

Chcel by som Komisiu požiadať, aby túto skutočnosť nezávisle a spravodlivo preskúmala ešte na začiatku činnosti novej Komisie.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, počas rozpravy o rozpočte asi nemá význam zdôrazňovať, že zákon je základným prvkom života spoločnosti a že jeho súdržnosť zjednocuje náš kontinent. Významnú úlohu v tejto oblasti zohráva Súdny dvor Európskej únie, a preto Výbor pre právne veci navrhol súbor pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktorých cieľom je znovu vyčleniť prostriedky uvedené v pôvodnom návrhu rozpočtu, čo Súdnemu dvoru umožní pokryť len tie najzákladnejšie potreby.

Jedným z najpálčivejších problémov je zvýšenie rozpočtových prostriedkov na rok 2010 na účely prekladu prípadov postúpených na predbežné rozhodnutie, ktoré sú základným nástrojom národných súdov s cieľom prispôsobiť národnú jurisdikciu európskej jurisdikcii. Európsky súdny dvor nemá dostatok prostriedkov na zvýšenie svojich zdrojov pre zamestnancov v prekladateľských službách, čo spôsobuje prieťahy v súdnych konaniach. Poskytnutie dodatočných prostriedkov Súdnemu dvoru zvýši účinnosť fungovania v tejto oblasti a obmedzí prieťahy v súdnych konaniach v členských štátoch. Obmedzenie prostriedkov zo strany Rady sa dotkne aj už výrazne zredukovaných strategických IT projektov, ktoré Súdny dvor navrhol na rok 2010 s cieľom zlepšiť kvalitu svojich služieb a zároveň znížiť počet zamestnancov. Je nevyhnutné znovu zaradiť do rozpočtu prostriedky, ktoré sa uvádzali v spoločnom návrhu rozpočtu. Informačné technológie sú významnou oblasťou, ktorá umožňuje čeliť novým výzvam súčasnosti, prináša dlhodobé úspory a ponúka občanom kvalitnejšie služby.

Chcel by som tiež zdôrazniť potrebu podporiť návrh referenčných rámcov. Vo februári 2009 predložila skupina vedeckých pracovníkov konečné znenie prehľadu návrhov referenčných rámcov, ktoré budú môcť európske inštitúcie využiť ako základ na vytvorenie európskeho zmluvného práva. V tomto štádiu je

mimoriadne dôležité sprístupniť rámce v čo najväčšom počte úradných jazykov v snahe umožniť politickým a právnickým skupinám a ďalším zainteresovaným stranám viesť riadnu diskusiu o problematike budúcnosti európskeho zmluvného práva. Som rád, že Európsky parlament tieto chyby Rady naprávi a umožní lepšie fungovanie Súdneho dvora.

PREDSEDÁ: PÁN ROUČEK

podpredseda

György Schöpflin (PPE). – Vážený pán predsedajúci, rovnako ako všetci ostatní, aj ja považujem tento rozpočet za mimoriadne dobrý. Vyžadoval si veľa úsilia a blahoželám všetkým, ktorí sa na ňom podieľali.

V tejto fáze rozpravy by som chcel pozrieť na problematiku z celkového hľadiska. V niektorých oblastiach sa podarilo dosiahnuť mimoriadne významný pokrok, ale ak chceme pochopiť význam toho, o čom hovoríme, musíme brať do úvahy široký európsky kontext. Zdá sa mi, že v demokracii musí každá inštitúcia mať svoj rozpočet a za svoje výdavky sa musí zodpovedať tým, ktorí im príspevky a zdroje poskytujú.

V dôsledku toho je v tomto konkrétnom rozpočte veľa zodpovednosti. Je v ňom veľa zodpovednosti aj preto, že ide o rozpočet inštitúcie, ktorá je zvlášť odhodlaná presadzovať transparentnosť a zodpovednosť. Náš záväzok presadzovať transparentnosť a zodpovednosť v neposlednom rade zlepši dobrú správu vecí verejných a v ideálnom svete by zvýšil dôveru medzi tými, ktorí prostriedky vynakladajú, a tými, ktorí ich poskytujú. Možno by som mal zdôrazniť, že tak je to v ideálnom svete – realita je často iná. Osobitný význam tejto transparentnosti spočíva v tom, že môže pomôcť prekonať vzdialenosť medzi občanmi a tými, ktorí vykonávajú právomoci. Táto vzdialenosť – myslím, že na tom sa všetci zhodneme – sa stala bežnou súčasťou moderného života, takže každá inštitúcia by mala urobiť všetko preto, aby túto priepasť odstránila.

Okrem toho Európu čakajú ťažké časy a myslím si, že tento krok by zmiernil neistotu medzi občanmi. V tejto súvislosti môžeme situáciu zlepšiť tým, že podporíme rozpravu a diskusiu, v ktorých by určite zazneli aj rozdielne názory. Z tohto hľadiska sa domnievam, že rozpočet je vynikajúci krok správnym smerom, a rád by som mu vyjadril plnú podporu.

Peter Šťastný (PPE). – Vážený pán predsedajúci, rozpočet na rok 2010 nie je ani zďaleka štedrý – rovnako ako každý iný rozpočet. Za týchto okolností musíme pracovať s tým, čo máme, a to s prioritou, ktorou sú pre nás najmä dôsledky veľkej svetovej krízy. Všetko ostatné je druhoradé.

Ako spravodajca Výboru pre medzinárodný obchod (INTA) dúfam, že zvýšené prostriedky v rámci okruhu 4 (EÚ ako globálny hráč) sa budú dobre investovať a pozorne monitorovať, aby stimulovali zvýšenie tokov v oblasti obchodu a spolu s odstránením bariér by sme mali dosiahnuť lepší HDP a zvýšenie rastu zamestnanosti.

Rozvojový program WTO z Dauhy je najlepšou multilaterálnou platformou na splnenie tejto úlohy, najmä v rozvojových krajinách. Preto máme silnú pohnútku do viesť tento nekonečný príbeh do úspešného konca a prijať uznesenie, pretože potom budeme mať na boj proti neprijemným dôsledkom globalizácie skutočne vplyvný nástroj.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Dámy a páni, rozpočet na rok 2010 je tvrdým kompromisom. Na jednej strane by mal obmedziť dôsledky hospodárskej krízy a zároveň by mal financovať boj proti zmene klímy, najmä zníženie emisií CO₂. To je správne, ale z krátkodobého hľadiska tým negatívne ovplyvníme oblasť vývoja, na ktorú stále vynakladáme príliš málo prostriedkov.

Zvýšenie výdavkov na výskum a inovácie je opodstatnené. Zvýši sa tým naša konkurencieschopnosť. Zdá sa, že stále vynakladáme málo na vzdelanie, a to sa týka aj výmenného programu Erasmus. Je dobré, že sa našli peniaze – hoci nie dosť peňazí – pre mliečny fond, pretože uplynulý rok bol pre európskych poľnohospodárov ťažký. Ak chceme zlepšiť hospodárske podmienky a znížiť nezamestnanosť a sociálne vylúčenie, mali by sme zvýšiť prostriedky pre nástroj mikrofinancovania. Financovanie širokopásmového internetu vo vidieckych oblastiach je pre rozvoj dôležité, ale samozrejme, ako som povedal, rozpočet je kompromisom.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcela by som vystúpiť v rámci postupu „catch-the-eye“, pretože predtým som mohla hovoriť len minútu, hoci podľa programu som mala k dispozícii dve minúty. Chcela by som len niečo dodať: hoci sa vo štvrtkovom hlasovaní o rozpočte, o ktorom dnes hovoríme, pridám k ostatným členom našej skupiny a budem hlasovať za jeho schválenie, chcela by som

zdôrazniť, že prežívame nielen hospodársku, finančnú a ekologickú krízu – ako tu zaznelo –, ale aj veľmi hlbokú sociálnu krízu spojenú s nárastom nezamestnanosti.

I keď rozpočet stanovuje krehkú rovnováhu, podľa môjho názoru je škoda, že členské štáty nebrali do úvahy silné politické signály vo vzťahu k ľuďom, ktorí majú problémy. Chceli sme, aby sa vyčlenili ďalšie prostriedky ako súčasť plánu na pomoc najchudobnejším občanom, ale to sa, žiaľ, nestalo. Mrzí ma to, pretože tým by sme vyslali jasný signál o tom, že smerujeme k sociálnejšej Európe.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Vážený pán predsedajúci, Rada, Komisia, dámy a páni, ďakujem vám, rozpočet na rok 2010 je skutočne príkladom dobrého kompromisu. Jednoznačne nesúhlasím s tými kolegami poslancami, ktorí považujú rozpočet na rok 2010 za krízový. My, predstavitelia niektorých štátov, veľmi dobre vieme, čo je krízový rozpočet, keď sa rozpočtové príjmy znížili v priebehu dvoch rokov o viac ako 30 %.

Musíme zablahoželať Komisii k istým prioritám. Spolu s Radou a Parlamentom našla dodatočné prostriedky, napríklad najmä na financovanie plánu hospodárskej obnovy, na zlepšenie prístupu k širokopásmovému internetu a tiež na financovanie plánu SET. Chcel by som však spomenúť aj niektoré problematické oblasti.

Rád by som upriamil pozornosť na prejav môjho kolegu pána Godmanisa, v ktorom spomenul, že jednotlivé štáty vyše roka nezabezpečili finančnú podporu. Preto si naozaj myslím, že tento rozpočet je dobrý, že by sme ho mali podporiť, a blahoželám Komisii.

Ivars Godmanis (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, keďže je tu prítomný pán komisár, chcel by som stručne zdôrazniť jednu vec.

Máme jeden problém: vo Výbore pre regionálny rozvoj stále pripravujeme návrhy na zmeny, na základe ktorých v období rokov 2009 – 2010 Európska komisia nebude žiadať členské štáty o spolufinancovanie. Celková suma týchto prostriedkov predstavuje viac ako 6,6 miliardy EUR. Prijali sme rozpočet na rok 2010, ale v tomto rozpočte nie sú prostriedky na uspokojenie týchto potrieb, rozpočet na rok 2009 je uzavretý.

Výbor pre regionálny rozvoj stále čaká na nový návrh Komisie, pretože predošlý návrh Rada zamietla. Musíme si jasne povedať, čo robiť ďalej. Chápem, že pre tento návrh nie je priestor, ale situáciu musíme riešiť. V opačnom prípade bude Výbor pre regionálny rozvoj fungovať jednosmerne a my vo Výbore pre rozpočet nebudeme vedieť, čo robiť, pretože v nadchádzajúcom rozpočte na rok 2010 nebudeme mať na realizáciu týchto návrhov prostriedky.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Vážený pán predsedajúci, v čase hospodárskej a sociálnej krízy, ktorá má ďalekosiahle dôsledky na zamestnanosť a životné podmienky ľudí, musím s poľutovaním konštatovať, že tento návrh rozpočtu Spoločenstva na rok 2010 nie je postačujúci. Neberie do úvahy dokonca ani finančné výhľady, v ktorých sa navrhovala suma 1,1 % hrubého národného dôchodku Spoločenstva, ani návrh rozpočtu predložený a schválený v prvom čítaní, ktorý hovoril o 1,08 % HND Spoločenstva.

Návrh, ktorý máme schváliť, presadzuje rozpočet, ktorý uprednostňuje a financuje neoliberálne a vojenské tendencie Európskej únie. Treba poznamenať, že prvý rozpočet vychádzajúci z Lisabonskej zmluvy nepodporuje vôbec ospevovanú politiku hospodárskej a sociálnej súdržnosti, ktorá teraz dostane oveľa menší podiel. V celkových platbách predstavuje škrt v kohéznych výdavkoch v porovnaní so sumou schválenou v prvom čítaní približne 2,5 miliardy EUR.

Na základe týchto dôvodov nemôžeme súhlasiť s návrhom rozpočtu, ktorý je v porovnaní s plánovaným viacročným finančným rámcom na rok 2010 nižší o 11 miliárd EUR.

Hans Lindblad, úradujúci predseda Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, myslím, že táto rozprava bola skutočne zaujímavá. Mali sme rozdielne názory, a tak to má byť. Niektorí chcú rozpočet zredukovať. Zdá sa však, že mnohí nebudú celkom spokojní, kým sa všetky národné rozpočty neprenesú do EÚ. Našťastie, prenesenie všetkých právomocí na Európsky parlament zrejme nie je to, čo by naši voliči chceli.

Pán Färm mi položil priamu otázku. Pri slovách pána Färma sa môže zdať, že ak by sme nemali mikroúvery, v Európe by neexistovala žiadna politika zamestnanosti. To, samozrejme, nie je pravda. Jednotlivé členské štáty investujú obrovské sumy prostriedkov do podpory hospodárstva a zamestnanosti. Okrem toho Európa vo všeobecnosti výrazne zvyšuje rozpočet vrátane poskytnutia 5 miliárd EUR prostredníctvom plánu obnovy. Napokon, je tu aj veľmi expanzívna politika Európskej centrálnej banky. Preto máme nepochybne veľmi silnú politiku zamestnanosti a rastu.

Ak si pán Färm myslí, že by sme mali uprednostniť práve mikroúvery, bude to, samozrejme, na úkor niečoho iného. Všetko závisí od rozhodnutia. Jednoducho len chcieť viac a potom poslať jednotlivým členským štátom účet, to, samozrejme, nie je prijateľné riešenie.

Vladimír Maňka, spravodajca. – (SK) Vážené kolegyne, kolegovia, ďakujem za podnetné vystúpenia. Rád by som poďakoval predstaviteľom európskych inštitúcií, predsedníctvu Európskeho parlamentu, tieňovým spravodajcom, koordinátorom a všetkým vám, kolegom.

Tento rok sa všetko odohrávalo pod vedením dvoch predsedov rozpočtového výboru. V prvom polroku to bol pán Böge, v druhom pán Lamassure. Určite nie som prvý, vážený pán Böge, vážený pán Lamassure, kto vám povedal, že ste boli obidvaja veľkým prínosom pre prácu výboru a celý rozpočtový proces.

Oceňujem spoluprácu so švédskym predsedníctvom a s pánom komisárom. Vážené dámy, páni, tí, ktorí oficiálne nevystupujú, sú naši poradcovia, asistenti, pracovníci administratívy. Sú to však kľúčoví ľudia. Bez nich by sme dnešný výsledok nedosiahli. Rád by som sa im všetkým poďakoval.

Vážení priatelia, Lisabonská zmluva bude mať dosah na celú škálu služieb Európskeho parlamentu a ostatných inštitúcií. Pre Európsky parlament sa zvýši výrazne spolurozhodovanie, až na úroveň 95 % legislatívy vo sférach ako sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť, poľnohospodárstvo, rybolov, výskum, štrukturálne fondy. Zintenzívni sa využitie kvalifikovanej väčšiny v Rade a tvorba počtu nových právnych základov vo sférach ako turizmus, šport, energia, civilná ochrana, administratívna spolupráca. To zvýši legislatívne aktivity Európskej únie všeobecne s významným celkovým dosahom na právomoci Európskeho parlamentu a jeho aktivity, a tým aj na potrebu posilnenia administratívy.

V najbližších mesiacoch preskúmame a vyčíslíme finančné prostriedky potrebné na implementáciu nových politík Európskej únie súvisiacich s Lisabonskou zmluvou. Verím, že sa nám spolu podarí dobre nastaviť ďalší rozpočtový proces.

Jutta Haug, spravodajkyňa. – (DE) Vážený pán predsedajúci, chcela by som sa poďakovať všetkým kolegom poslancom. Pokiaľ ide o Radu, podarilo sa nám dospieť k spoločnému stanovisku. V tejto chvíli by som však chcela veľmi srdečne poďakovať aj Rade a predsedníctvu Rady. Všetci, ktorí ma poznajú, vedia, že prejavmi chvály a vďaky zvyčajne veľmi neplytvám. Napriek tomu by som rada vyjadrila úprimnú vďaku švédskemu predsedníctvu a najmä pánovi Lindbladovi za vykonanú prácu a neustálu účasť na rozhovoroch o otázkach rozpočtu. V tom vidím pozitívny rozdiel v porovnaní s ostatnými predsedníctvami Rady, s ktorými som spolupracovala počas dlhej kariéry poslankyne Parlamentu. Veľmi pekne vám ďakujem.

Dnes ráno sa diskusia zúčastňuje veľa poslancov a myslím si, že do tejto problematiky sa zapojilo oveľa viac poslancov ako inokedy. Väčšina z nich hovorila o obmedzení rozpočtu a jeho štruktúre. Dámy a páni, môžeme s istotou povedať, že rozpočet na rok 2010 bude posledný tohto druhu a v tejto štruktúre, z čoho vyplýva, že týmto spôsobom budeme nevyhnutne politiky Európskej únie a jej nové výzvy a úlohy financovať naposledy.

Očakávame, že nová Komisia urýchlene vykoná hodnotenie v polovici obdobia, keďže v zmysle podmienok vyplývajúcich z dohôd uzatvorených v roku 2006 sa toto hodnotenie malo predložiť najneskôr v roku 2009, čiže do konca tohto roka. Konkrétne to znamená, že očakávame aj návrh na hodnotenie súčasného finančného výhľadu. Nemôžeme čakať na reformu do roku 2014. Ak má Európska únia riešiť problémy blízkej budúcnosti a zároveň zachovať demokratickú legitimitu, udržateľné nástroje potrebujeme už teraz, k čomu v mene nás všetkých vyzval predseda Výboru pre rozpočet pán Lamassoure.

Reimer Böge, spravodajca. – (DE) Vážený pán predsedajúci, teraz, keď sme sa všetci dohodli na rozpočte na rok 2010 v súlade s politickou realitou, musíme sa dnes, samozrejme, zamerať aj na to, čo nás čaká v najbližších mesiacoch.

Keďže Európska rada si veľmi jednostranným rozhodnutím pridělila 23,5 milióna EUR, budeme musieť urýchlene schváliť potrebné dodatočné prostriedky v rozpočte s cieľom udržať rovnováhu medzi inštitúciami a zabezpečiť schopnosť Parlamentu plniť úlohy vyplývajúce z Lisabonskej zmluvy. Budeme musieť venovať dostatočnú pozornosť aj skutočnosti, ako si skupiny, výbory a najmä jednotliví poslanci budú vedieť poradiť s úlohami, ktoré nás čakajú.

Okrem toho budeme musieť počas najbližších mesiacov viesť všeobecné diskusie o úpravách, hodnotení a revíziách. Týka sa to úprav, obnovy a skvalitnenia medziinštitucionálnej dohody. Ide o spojenie častí medziinštitucionálnej dohody do viacročného finančného rámca, na ktorý sa na základe Lisabonskej zmluvy vzťahuje iný rozhodovací proces. Je to spolurozhodovací postup v nariadení o rozpočtových pravidlách.

Okrem toho sa postup vzťahuje napríklad na veľký balík určený na vytvorenie Európskeho útvaru pre vonkajšiu činnosť, pričom je potrebné zaručiť práva Parlamentu v oblasti rozpočtu a prípadné úpravy právnych základov, ktoré bude možno potrebné prijať v oblasti viacročných programov Útvaru pre vonkajšiu činnosť.

Preto by som chcel v tejto súvislosti znovu zdôrazniť, že bez úprav, hodnotenia a revízií nedosiahneme nič. Nevyhnutný proces plnenia rozpočtových úloh vyplývajúcich z Lisabonskej zmluvy nemôžeme odkladať na neurčito. Očakávam, že nová Komisia začne rýchlo pracovať a predloží návrhy, ktoré zabezpečia práva Parlamentu vo všetkých oblastiach a ktoré nebudú využívať zadné vrátka v snahe pozmeniť práva jednotlivcov, pretože to by mohlo Parlamentu uškodiť. Poznáme spôsob, ako tomu zabrániť.

László Surján, spravodajca. – (HU) Ak chceme v roku 2010 zvýšiť u občanov Európy pocit bezpečia, musíme tento rozpočet realizovať účinným a praktickým spôsobom. Práve preto sme zvýšili energetickú bezpečnosť, podporujeme vytváranie pracovných miest a zavádzame nástroj mikrofinancovania. Podporujeme aj výskum a vývoj, ako aj celoživotné vzdelávanie. Chceme pomáhať sektoru mlieka a čo najviac zmierniť škodlivé vplyvy na zmenu klímy.

Všetky tieto ciele sme dosiahli tým, že využívame každý jeden cent zo zdrojov získaných z viacročného finančného rámca. To však znamená, že rozpočet je úplne nepružný, pretože neposkytuje dostatočné rezervy. To je ďalší dôvod na naliehavé hodnotenie v polovici obdobia, ktorého potrebu tiež zdôrazňujem. Komisia a členské štáty sú vo veľkej miere zodpovedné za úspechy budúcnosti. Daňovým poplatníkom sa budeme môcť pozrieť priamo do očí iba vtedy, ak dostupný rámec využijeme nielen v súlade so zákonom, ale aj účelne.

Ak máme dostupné prostriedky na vytvorenie nových pracovných miest, počet pracovných miest sa naozaj zvýši. Ak budeme mať ďalšie dostupné zdroje, ktoré umožnia zvýšiť úroveň menej rozvinutých regiónov, objem lokálneho HDP v týchto regiónoch sa naozaj zvýši. Naše peniaze prinesú hodnotu iba vtedy, ak tieto okolnosti budeme mať pod kontrolou, a až potom budeme môcť povedať, že občania Európy nepriniesli svoju obeť zbytočne, pretože súčasný príspevok do rozpočtu EÚ v sume 123 miliárd EUR je nepochybne obeťou.

Vážený pán predsedajúci, pán minister, pán komisár, dúfam, že tento Parlament plne podporí predloženú správu a že vo štvrtok dáme občanom Európy dobrý rozpočet, ktorý bude vyhovujúci nielen z právneho, ale aj z morálneho hľadiska.

Predsedajúci. – Spoločná rozprava sa skončila.

Hlasovanie o správe pani Jutty Haugovej sa uskutoční zajtra.

Hlasovanie o správe pánov Surjána, Maňku a Bögeho sa uskutoční vo štvrtok.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Ádam Kósa (PPE), písomne. – (HU) Môj kolega z Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) pán Surján spolu s pánom Maňkom splnili dôležitú úlohu. Rovnako ako v rozprave o rozpočte v ktoromkoľvek národnom parlamente, aj my v tomto Parlamente si musíme ujasniť, čo návrh rozpočtu konkrétne obsahuje a aký odkaz vysiela do spoločnosti. Napriek skutočnosti, že v správe sa vôbec nespomína prístupnosť, chcel by som vás upozorniť na toto: na základe rozhodnutia Rady pre všeobecné záležitosti z 26. novembra sa EÚ zapojila do Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím ako regionálna organizácia. V tejto súvislosti a v súlade s odsekom 43 a ustanoveniami prílohy 2 správy by sme mali privítať spoločné vyhlásenie o politike v oblasti budov.

V prípade investícií do stavieb a infraštruktúry má však okrem ďalších dôležitých požiadaviek (napríklad úspory energie) veľký význam aj prístupnosť. Dodatočné náklady na prístupnosť do budovy sú vždy oveľa vyššie. V tejto súvislosti je mimoriadne dôležité, aby Európsky parlament bral vo vzťahu k požiadavkám bezpečnosti do úvahy aj zrakovo postihnutých občanov. Napríklad pri konštrukčnom riešení a sprevádzkovaní budov by sa mali využívať dobre viditeľné označenia spolu s hmatateľným značením podlahy v snahe pomôcť zrakovo postihnutým pri orientácii. Navyše, v súvislosti s jazykovými právami považujem okrem sprístupnenia budov za dôležité, aby dokumentácia (vrátane elektronickej verzie) obsahovala aj náležitú informáciu o prístupe pre zrakovo postihnutých (o odporúčaných softvérových balíkoch).

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) V čase hospodárskej krízy, keď sú občania Európy vystavení vlnám prepúšťania a škrtom v oblasti sociálnych služieb, musí šetriť aj Európska únia. V budúcom roku EÚ plánuje

vynaložiť 123 miliárd EUR, čo v porovnaní s týmto rokom predstavuje nárast o sedem miliárd. V ťažkých hospodárskych časoch sú opatrenia na stimuláciu hospodárstva určite potrebné, ale je otázne, či to nástroje ako program hospodárskej obnovy Európy dokážu. V minulosti toľko ospevované programy EÚ nepriniesli žiadny výsledok. Mnohé dotácie EÚ sa navyše ukázali len ako lákadlo pre zneužívanie rôzneho druhu. Európsky dvor audítorov vo svojich výročných správach dlhé roky odhaľoval očividné nedostatky v poľnohospodárskych a štrukturálnych fondoch. Z toho vyplýva, že ťažko zarobené peniaze daňových poplatníkov celé roky unikali nevedno kam. K nedostatkom toho systému prispeli najmä zložité nariadenia, ktorým často nerozumejú ani eurokrati v Bruseli. EÚ nemá pod kontrolou ani vrátenie prostriedkov, ktoré boli vyplatené neoprávnene. Preto neustále zvyšovanie rozpočtu EÚ považujem za nesprávny krok. Naopak, chyby v systéme by sme mali odstrániť formou ďalekosiahlych opatrení s cieľom preniesť zodpovednosť na národnú úroveň, napríklad v sektore poľnohospodárstva. To by umožnilo členským štátom, aby samy rozhodli o tom, pre ktoré oblasti sú dotácie potrebné. Pokiaľ ide o opatrenia na stimuláciu hospodárstva, táto oblasť by mala byť súčasťou koordinovaného prístupu členských štátov.

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) V marci 2009 sa v pláne hospodárskej obnovy schválenom Európskou radou počítalo s tým, že v rokoch 2009 a 2010 sa nevyužité prostriedky z rozpočtu EÚ vo výške 5 miliárd EUR vyčlenia na investície do projektov súvisiacich s prepojením energetických sietí a budovaním širokopásmových sietí. Som rada, že v súvislosti s druhým rokom (2010) financovania plánu obnovy európskeho hospodárstva sa podarilo v Zmierovacom výbore dosiahnuť výsledok, a to prostredníctvom preskúmania finančného rámca na obdobie rokov 2007 – 2013 a prostredníctvom prevodu prostriedkov, ktoré v budúcom roku zaručujú financovanie vo výške 2,4 miliardy EUR. Tento výsledok zároveň umožňuje splniť ciele stanovené v pláne hospodárskej obnovy. Ak by zmeny vo finančnom rámci v súvislosti s plánom obnovy európskeho hospodárstva spôsobili v roku 2010 výrazný pokles prostriedkov na pokrytie predpokladaných finančných potrieb, súhlasím so stanoviskom spravodajcu, že súčasný platný viacročný finančný rámec nespĺňa finančné požiadavky Európskej únie, a tiež že Európska komisia by mala okamžite predložiť návrh na predbežné hodnotenie súčasného viacročného finančného rámca.

Pavel Poc (S&D), písomne. – (CS) Na úvod by som chcel vyjadriť svoj obdiv všetkým, ktorí sa podieľali na príprave rozpočtu. Príprava rozpočtu EÚ v podmienkach hospodárskej krízy a prechodného obdobia medzi Zmluvou z Nice a Lisabonskou zmluvou bola veľmi ťažká úloha. Rozpočet na rok 2010 je posledným v tejto štruktúre. Lisabonská zmluva je však platná a bude ťažké pracovať s rozpočtom, ktorého štruktúra neodráža nové podmienky. Komplikácie v záverečných fázach ratifikácie Lisabonskej zmluvy nemôže Komisia zneužívať ako výhovorku pre oneskorené predloženie návrhu novej štruktúry rozpočtu. Komisia musí túto úlohu okamžite splniť. Rozpočet na rok 2010 je veľmi dôsledne vyvážený a to umožňuje plne využívať všetky možnosti prerozdelenia výdavkov. Z toho dôvodu, ako aj z dôvodu hospodárskych výkyvov spôsobených turbulentným obdobím hospodárskej krízy môže byť rozpočet veľmi krehký. Tento rozpočet musíme podporiť s vedomím, že je v dôsledku súčasného obdobia neistoty navrhnutý možno príliš precízne a práca s ním počas roku 2010 si bude vyžadovať istú mieru flexibility.

Georgios Stavrakakis (S&D), písomne. – (EL) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, tiež by som chcel vyjadriť spokojnosť s dohodou, ktorú sme dosiahli v súvislosti s rozpočtom na rok 2010. Zároveň však treba poznamenať, že rezervy dostupné pre nasledujúce roky sú mimoriadne obmedzené. V dôsledku toho budeme mať malý priestor pre prípad, ak by EÚ musela reagovať na neočakávané požiadavky alebo potreby riešiť nové politické problémy, ako je stratégia EÚ do roku 2020 alebo nové opatrenia na boj proti zmene klímy.

Teší ma najmä skutočnosť, že sa nám vďaka vytrvalosti Európskeho parlamentu podarilo v rámci plánu hospodárskej obnovy Európy zabezpečiť financovanie energetických sietí a infraštruktúr, pričom sa kládol dôraz na ekologické technológie, inovácie, výskum a budovanie širokopásmových sietí vo vidieckych oblastiach.

Tiež považujem za mimoriadne dôležité, že sa nám podarilo zabezpečiť využiteľnosť existujúcich infraštruktúr Spoločenstva a nástrojov v oblasti civilnej ochrany, najmä ďalším posilnením kapacít Európskej únie potrebných na rýchlu reakciu v prípade prírodných katastrof, čím sme vydláždili chodník pre vytvorenie Európskej jednotky civilnej ochrany.

A napokon, podľa môjho názoru všetci súhlasíme s tým, že bez primeraného financovania nemôžeme hovoriť o lepšej Európe, o Európe, ktorá je bližšie k občanom.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písomne. – (RO) Rozpočet EÚ na rok 2010 je posledným rozpočtom schváleným v súlade so Zmluvou z Nice. Nová zmluva dáva Európskemu parlamentu väčšie právomoci a v prípade schvaľovania rozpočtu má Európsky parlament posledné slovo. Parlament a Rada budú mať ako

zákonodarcovia rovnaké právomoci, a to v oblastiach ako poľnohospodárstvo, energetika, prisťahovalectvo, spravodlivosť a vnútorné veci, zdravotníctvo a štrukturálne fondy, čo sa, samozrejme, týka aj ich príslušných rozpočtov. Rozpočet na rok 2010 prerozdeľuje významnú časť svojich prostriedkov na zachovanie a riadenie prírodných zdrojov, sociálnu a hospodársku súdržnosť, rast a zamestnanosť, konkurencieschopnosť a inovácie, regionálny rozvoj, poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Prostriedky pre plán hospodárskej obnovy Európy predstavujú v rozpočte na rok 2010 sumu 2,4 miliardy EUR a sú určené na financovanie strategických projektov súvisiacich s energetikou, dopravou, budovaním širokopásmových sietí vo vidieckych oblastiach a na podporu vidieckych komunít. Vitám skutočnosť, že Európsky parlament vyčlenil sumu 300 miliónov EUR na podporu výrobcov mlieka. Hospodárska kríza ovplyvnila výšku HDP členských štátov a ovplyvní aj príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ. Dúfam, že hodnotenie finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia, v roku 2010, umožní členským štátom vo väčšej miere čerpať štrukturálne fondy, najmä v oblasti dopravy a energetickej účinnosti obytných budov.

(Rokovanie bolo prerušené o 11.25 hod. a pokračovalo o 12.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN PITTELLA

podpredseda

8. Hlasovanie

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku hlasovania: pozri zápisnicu.)

8.1. Európsky nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania (Progress) (A7-0050/2009, Kinga Göncz) (hlasovanie)

9. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Kinga Göncz (A7-0050/2009)**

Aldo Patriciello (PPE), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vítam skvelú prácu spravodajcu a všetkých poslancov usilujúcich sa o vytvorenie tohto nového nástroja, ktorý umožní poskytnúť mikroúvery malým a stredným podnikom a ľuďom, ktorí v uplynulých rokoch prišli o prácu.

Vzhľadom na to, že len v EÚ zanikli 3 milióny pracovných miest a vzhľadom na neochotu bánk predlžovať úvery, tento nástroj poskytne lepší prístup k potrebným zdrojom pre tých, ktorí chcú založiť nový podnik.

Som si istý, že táto nová iniciatíva pomôže vytvoriť nové pracovné miesta, najmä ak zavedieme nové sprievodné opatrenia ako financovanie odbornej prípravy, ktorá pomôže mladým ľuďom vytvoriť investičné projekty.

Vážený pán predsedajúci, tento nástroj musí byť schválený čo najrýchlejšie s cieľom revitalizovať malé a stredné podniky, ktoré predstavujú životodarnú krv európskeho hospodárstva.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Ďakujem, vážený pán predsedajúci, hlasoval som za správu o finančných opatreniach. Myslím si, že tento nástroj je v tejto konkrétnej chvíli skutočne vhodný a že bude mať pozitívny dosah, ak sa bude uplatňovať správne, tak ako v našej krajine Bulharsku. Prostredie je v tejto chvíli voči malým podnikateľom mimoriadne nepriaznivé. Vzhľadom na svoje obmedzené možnosti nemajú šancu získať úver od bánk.

Všetky banky presadzujú politiku, ktorá je v zásade nezlučiteľná s koncepciou, na ktorej sú bankové inštitúcie založené. Mám pocit, že banky úmyselne vymýšľajú stále nové a nové dodatočné podmienky len preto, aby nemuseli poskytnúť úver. Bez úverov však podnikanie nemôže fungovať.

A keď je predsa len úver poskytnutý, spoločnosti sú povinné ručiť do výšky 100 – 150 %, takže sú viac ohrozené konkurzom. Preto verím, že v tomto prípade Európska únia a Európsky parlament prostredníctvom

tejto správy schválili veľmi správny postup, ktorý skutočne prispeje k rozvoju európskeho a bulharského hospodárstva.

Diane Dodds (NI). – Vážený pán predsedajúci, chcem objasniť, že hoci pomoc malým podnikom považujem za veľmi dobrú myšlienku, ktorú je potrebné presadzovať, mala by byť presadzovaná na národnej úrovni. V súvislosti s týmto návrhom, v súvislosti so zodpovednosťou za peniaze, ktoré budú požičané, a s ich vrátením, mám veľké obavy.

Preto by som rada povzbudila národné vlády, aby urobili všetko, čo je v ich silách, na pomoc malým podnikom, ktoré sú hlavnou oporou nášho hospodárstva. EÚ môže pomôcť znížením regulácie a zabezpečením dostupnosti fondov na národnej úrovni.

Syed Kamall (ECR). – Vážený pán predsedajúci, hlasovali sme za túto správu. Myslím si, že je veľmi dôležité, aby sme pomáhali vytvárať podnikateľom v celej EÚ a v členských štátoch bohatstvo a pracovné miesta a zbaviť ľudí chudoby. Som vďačný aj za to, že sme namiesto vytvárania nových výdavkov hľadali peniaze v súčasnom rozpočte a použili ich na dosiahnutie zvýšeného financovania zo súkromnej sféry.

Musím však zdôrazniť, že je potrebné, aby sme boli veľmi opatrní pri využívaní verejných zdrojov a peňazí daňových poplatníkov. Vo svojom volebnom obvode poznám niekoľko mikroúverových nástrojov, ako napríklad skvelú Croydon Caribbean Credit Union, ktorá pomáha znevýhodneným komunitám zbaviť sa chudoby. Tieto nástroje boli vytlačené miestnymi vládami a inými štátnymi nástrojmi mikrofinancovania. Je dôležité, aby sme v snahe o zvýšenie dostupnosti mikrofinancovania nevytlačili tých početných vynikajúcich súkromných poskytovateľov, ktorí už existujú.

Alfredo Pallone (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, myslím si, že všetci súhlasíme s myšlienkou mikroúverov, no mali by sme diskutovať aj o finančných zdrojoch. Nazdávam sa, že by malo byť našou povinnosťou tento finančný zdroj zvýšiť.

Musíme byť taktiež opatrní, aby sme nerozšírili mikroúvery na ďalšie subjekty v malých a stredných podnikoch, pretože mikroúvery boli vytvorené s cieľom pomôcť menej úspešným sociálnym partnerom. Zároveň musíme diskutovať aj o otázke kultúry: v mnohých krajinách, a som presvedčený, že najmä v krajinách, kde je táto potreba najväčšia, chýba správny kultúrny prístup potrebný na získanie týchto prostriedkov. Som hlboko presvedčený, že príslušné vlády by mali najprv prijať uvedené nástroje.

Európa sa pohybuje dvojakou rýchlosťou: rýchlosťou štátov, ktoré už spomínaný prístup zaviedli, ako napríklad Francúzsko a Nemecko, a existujú iné štáty, ktoré ešte potrebujú prijať kultúrny prístup k tejto otázke. Stručne povedané, pevne verím, že ozajstným problémom, ktorý v skutočnosti Európu trápi, nie je len samotná otázka získania financií. Musíme sa snažiť dosiahnuť podmienky, na základe ktorých si menej úspešní pracovníci dokážu vytvoriť vlastné zamestnanie.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Kinga Göncz (A7-0050/2009)

Luís Paulo Alves (S&D), písomne. – (PT) Hlasoval som za vytvorenie mikrofinančného nástroja kvôli zamestnanosti, pretože tento nástroj je zameraný na poskytovanie príležitostí pre nezamestnaných a povzbudenie podnikania. Tento nástroj je zameraný na ľudí, ktorí chcú založiť alebo rozvíjať mikropodnik (menej ako 10 zamestnancov a obrat nižší ako 2 milióny EUR), a otvorí nové obzory mnohým nezamestnaným. So zreteľom na súčasný stav hospodárstva bolo užitočné spustiť tento dôležitý program skôr, pretože ľudia majú už dlhý čas problémy pri získavaní úverov.

Keďže tento nástroj je zameraný na verejné a súkromné organizácie, ktoré v členských štátoch EÚ poskytujú súkromným jednotlivcom a mikropodnikom mikroúvery na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, musí byť starostlivo sledovaný zodpovednými orgánmi, aby sa zabezpečilo, že úver príde tam, kde je najpotrebnejší, a že nebudeme opäť svedkami situácií, ktoré nastali počas ostatnej finančnej krízy.

Andrew Henry William Brons (NI), písomne. – Som zástancom štátneho mikrofinancovania v prospech jednotlivcov s cieľom pomôcť im založiť malé podniky. Som však proti tomu, aby túto funkciu vykonávala Európska únia. Napriek tomu som hlasoval za niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, pretože po celý čas bolo pravdepodobné, že nariadenie bude schválené a chcel som ho čo najviac vylepšiť. „Blokovanie“ hlasovania o viacerých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch mi znemožnilo hlasovať o niektorých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch samostatne.

David Casa (PPE), písomne. – Jedným z najškodlivejších dôsledkov globálnej hospodárskej krízy je nedostatok bankových úverov, ktorý bráni jednotlivcom, ako aj veľkým spoločnostiam vykonávať hospodárske činnosti. Návrh z dielne Európskej komisie zabezpečuje vytvorenie mikrofinančného nástroja, ktorý sa snaží napomôcť zmierňovanie aktuálneho váhania bánk a ďalších finančných inštitúcií pri poskytovaní financií. Z tohto dôvodu som sa rozhodol v tejto veci podporiť spravodajcu a hlasoval som za správu.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som proti správe, pretože programom mikrofinancovania nemôžeme poraziť nezamestnanosť, ktorá v Európskej únii ustavične stúpa. Potrebne sú zosúladené programy s primeraným financovaním v rámci samostatného rozpočtového riadka, programy, ktoré bojujú proti nezamestnanosti mládeže, mimoriadne vysokej predovšetkým v Grécku, kde nemá prácu každý štvrtý mladý človek vo veku do 25 rokov.

Všeobecne povedané, potrebujeme prístup, ktorý sa dovoľáva zvýšenia rozpočtu Spoločenstva a ktorý obráti naruby neoliberálnu filozofiu Paktu stability a nízkych deficitov. Som tiež presvedčený, že financovanie v rámci tohto mechanizmu by malo byť výlučne dobrovoľné a žiadnym spôsobom by nemalo nikoho nútiť použiť tento mechanizmus pod hrozbou krátenia alebo zastavenia výhod sociálneho zabezpečenia. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré sme s týmto cieľom, spolu s kolegami poslancami z Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice, predložili, boli, nanešťastie, odmietnuté.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Keďže Európa prežíva hlbokú hospodársku a finančnú krízu, ktorá viedla k vážnym sociálnym problémom s nezamestnanosťou rastúcou vo všetkých členských štátoch, pre Európsku úniu je kľúčové vytvoriť účinné mechanizmy na vyrovnanie sa s krízou a taktiež podporovať tých, ktorí boli postihnutí najhoršie vrátane nezamestnaných a podnikov v núdzi.

Preto vítam vytvorenie mikrofinančného nástroja v oblasti zamestnanosti, ktorý sa zameriava na podnikanie a poskytuje všetkým možnosť založiť si vlastný podnik. Európske mikrofinancovanie bude dostupné v prípadoch, keď je zamietnutý alebo sťažený prístup k bankovému úveru, prostredníctvom podpory rastu mikropodnikov, spolu s poradnou činnosťou, odborným vedením a bonifikáciou úrokových sadzieb z Európskeho sociálneho fondu.

Rovnako dôležité je upozorniť na to, že tento nástroj by mal slúžiť výhradne na podporu podnikania ako prostriedku na tvorbu nových pracovných miest pomocou uskutočňovania solídnych podnikateľských plánov a nemal by byť použitý na sociálnu podporu alebo povzbudzovanie spotreby.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) V kontexte súčasnej hospodárskej krízy a zvyšovania nezamestnanosti je dôležité podporovať rast samostatnej zárobkovej činnosti, rovnako ako tvorbu a rozvoj mikropodnikov. Mikroúver pomôže dosiahnuť tento cieľ. Preto vítam návrh Komisie a prácu Parlamentu v tejto veci. Je to spôsob, ako povzbudiť podnikanie a zvýšiť mieru zamestnanosti a sociálne začleňovania. Tento mikrofinančný nástroj dopĺňa ostatné programy, ktoré podporujú zamestnanosť a začleňovanie. Preto si myslím, že je dôležité, aby tento nástroj nebol financovaný na úkor existujúcich programov a aby ich ani neohrozoval.

Už som za tento nástroj hlasoval vo Výbore pre rozpočet v súvislosti s rozpočtovým postupom na rok 2010, v rámci ktorého boli vytvorené dva nové rozpočtové riadky, jeden na prevádzkové výdavky vo výške 37,5 milióna EUR a druhý na administratívne výdavky vo výške 0,25 milióna EUR. Dúfam, že tento program bude čoskoro funkčný a proces schvaľovania žiadostí bude pohotový a administratívne nenáročný.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Je nám ľúto, že väčšina v tomto parlamente opäť nedodržala slovo a schválila návrh uberajúci peniaze programu Progress, ktorý bol už predtým jednoznačne nedostatočne financovaný vzhľadom na svoje okruhy činností v sociálnej sfére. Bez ohľadu na akékoľvek úvahy týkajúce sa cieľov nového európskeho nástroja mikrofinancovania je neprijateľné, aby bol financovaný na úkor prostriedkov na existujúce programy, v tomto prípade Progress, ktorý je programom Spoločenstva v oblasti zamestnanosti, sociálneho začleňovania a rovnosti práv.

Text schválený Výborom pre zamestnanosť a sociálne vzťahy jednoznačne odmietol myšlienku financovania tohto nástroja z Progressu a navrhol vytvorenie nového rozpočtového riadku s vlastnými zdrojmi: inými slovami, s „novými“ peniazmi. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené našou politickou skupinou boli podobné, no dnes boli odmietnuté.

Vzhľadom na to, že sociálne podmienky v rôznych členských štátoch sa zhoršujú, je neprijateľné, aby boli fondy odklonené z oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania k iným prioritám, ktoré boli medzitým určené, aj keď ide o oblasť mikrofinancovania.

Bruno Gollnisch (NI), *písomne*. – Vďaka správe pani Gönczovej o mikroúvere a polemike, ktorá sprevádzala financovanie tohto projektu, som preskúmal, čo je to ten slávny program Progress – pri ktorom je ľavicová taká neústupčivá, že nemôže prísť ani o jediný cent v prospech financovania mikropodnikov a iniciatív jednotlivcov. Na aký cieľ totiž v tejto chvíli skutočne slúži Progress definovaný ako „program Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu“? Na vytváranie papierovania a na financovanie štúdií a správ. V súčasnosti totiž nie sú cieľovým publikom Progressu ani nezamestnaní, ani vylúčení, ale politickí rozhodovatelia a tvorcovia verejnej mienky.

Niektorí ľudia odmietajú odpočítať na mikroúvery 100 miliónov EUR z úbohej sumy 700 miliónov EUR, vyčlenenej na sedem rokov. Trochu menej peňazí pre tých, čo zo systému profitujú, a o trochu viac peňazí pre Európanov, s nezmeneným rozpočtom: nikto proti tomu nemôže namietať! Prišiel čas prestať chudobu a ťažkosti našich spoluobčanov len pozorovať a namiesto toho prijať konkrétne kroky. Mám však jednu výhradu: mikroúver je potrebný len preto, že „bankstri“, ktorí sú takí rýchli pri prijímaní štátnej pomoci, nerobia to, čo sa od nich očakáva: pumpovanie peňazí do hospodárstva.

Françoise Grossetête (PPE), *písomne*. – (FR) Hlasovala som za správu pani Gönczovej o európskom nástroji mikrofinancovania. Mikrofinancovanie zahŕňa mikroúvery (pôžičky do 25 000 EUR) a mikropodniky (podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 10 ľudí).

V tomto období hospodárskej krízy a vzhľadom na značný pokles počtu poskytnutých úverov je pre Európsku úniu životne dôležité vytvoriť nástroj zameraný na tých najzraniteľnejších, ako sú nezamestnaní, mladí ľudia a malé podniky.

Keď je ohrozené hospodárstvo alebo pracovné miesta, je životne dôležité povzbudzovať rast veľkými investíciami. Tento nástroj získa financie vo výške 100 miliónov EUR, prostriedky vyňaté z rozpočtu programu Progress (Program Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu), a nadobudne účinnosť 1. januára 2010 (na štvorročné obdobie). Rada si musí vypočítať tento odkaz, aby bolo možné dosiahnuť dohodu v nasledujúcich niekoľkých dňoch.

Sylvie Guillaume (S&D), *písomne*. – (FR) Hlasovala som za správu svojej kolegyne pani Gönczovej, pretože cítim, že je rozhodujúce, najmä v súvislosti s krízou zamestnanosti a sociálnou krízou, podporiť mikrofinancovanie poskytnutím samostatného rozpočtového riadku. Je to osobitný prostriedok boja proti bankovému vyčleneniu a chudobe. Na rozdiel od požiadaviek Európskej komisie sme proti presunu prostriedkov z programu Progress na európsky nástroj mikrofinancovania, pretože to vyšle negatívny signál hospodárskym subjektom. Musíme udržiavať program Progress, ktorý je zameraný na najzraniteľnejšie skupiny, a spoločnou zodpovednosťou členských štátov a Európskej únie je uskutočňovať ho účinne v súčasných podmienkach.

Livia Járóka (PPE), *písomne*. – (HU) Som absolútne potešená, že veľká väčšina Európskeho parlamentu dnes schválila správu o európskom nástroji mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania. Plánovaný systém mikroúverov môže významne prispieť k tvorbe sociálnej súdržnosti a nových pracovných miest, nehovoriac o veľkej pomoci pri zmiernení škodlivých následkov finančnej a hospodárskej krízy. Počas globálnej recesie je zvlášť dôležité poskytovať nové príležitosti občanom, ktorí boli vytlačení z trhu práce a tradičných trhov s úvermi, a vykročiť k stabilnej dlhodobej samostatnej zárobkovej činnosti. Ďalej je podstatné, že existuje jednoduchý finančný nástroj pre tých zo znevýhodnených regiónov, ktorí zamýšľajú založiť si vlastný podnik, a pre najzraniteľnejšie skupiny, čo napriek vysokému riziku, nízkym maržám a riziku platobnej neschopnosti pomáha podnikom naštartovať a prosperovať. Prevažná väčšina zamestnancov v Európe je zamestnaná v mikropodnikoch a v malých a stredných podnikoch.

Z tohto dôvodu, s cieľom zabezpečiť, aby tieto podniky nestrácali, ale práve naopak, zvyšovali svoj zamestnávateľský potenciál, musíme vhodne podporiť tie z nich, ktorým by v určitých prípadoch tradičný bankový sektor ani nebol schopný poskytnúť také malé prostriedky. Počas dnešného hlasovania dal Európsky parlament jasné znamenie, že spolurozhodovací postup by mal byť ukončený čím skôr, aby bol nástroj mikrofinancovania dostupný už v roku 2010.

Eija-Riitta Korhola (PPE), *písomne*. – (FI) Vážený pán predsedajúci, hlasovala som za správu o nástrojoch mikrofinancovania.

Je toho stále veľa, čo môžeme urobiť pre povzbudenie mladých ľudí v Európe, aby sa pustili do podnikania. Finančná a hospodárska kríza priniesla so sebou krízu zamestnanosti a sociálnu krízu a sú reálne predpoklady, že v budúcom roku pribudne v Európe 10 miliónov nezamestnaných. Ak bol niekedy vhodný čas rýchlo konať, tak je to teraz.

Pri súčasnej úverovej núdzi, ktorá momentálne zhoršuje situáciu, som veľkou zástankyňou iniciatívy uvedenej v správe, aby sa nezamestnaným a tým, ktorí sú ohrození stratou zamestnania a majú sťažený prístup ku komerčným úverom, poskytli mikroúvery na podnikateľské zámery. Musíme však investovať napríklad aj do kurzov pre mladých ľudí a do podnikateľských inkubátorov, rovnako ako do vzdelávania v oblasti podnikania.

Nevyhnutným predpokladom prosperujúcej Európy je komplexný prístup k investovaniu do zlepšenia stavu zamestnanosti a podnikania.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), písomne. – (FR) Som za financovanie sociálnych opatrení s cieľom pomôcť pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie. To by však nemalo znamenať oslobodenie podnikov od ich sociálnych a územných záväzkov. Nie je úlohou verejných orgánov vyrovnávať toto neprijateľné zlyhanie s cieľom uhradiť niekoho záväzky. Preto sa zdržím hlasovania.

Jörg Leichtfried (S&D), písomne. – (DE) Hlasujem za správu o vytvorení nového nástroja mikrofinancovania, ktorý pomôže založiť alebo rozvinúť mikropodniky ľuďom na ohrozených pracovných miestach. Mikropodniky sú definované ako spoločnosti s menej ako desiatimi zamestnancami a obratom nižším ako 2 milióny EUR. Táto finančná príležitosť bude na začiatok dostupná počas obdobia štyroch rokov, počínajúc 1. januárom 2010.

Ľuďom, ktorí stratili prácu v dôsledku krízy a ktorí čelia ťažkostiam pri získavaní úveru pre svoju spoločnosť, poskytne možnosť absolvovať odbornú prípravu, udržať si súčasnú prácu a v niektorých prípadoch aj vytvoriť nové pracovné miesta. Pomôže to povzbudiť hospodárstvo a prispeje to k ukončeniu krízy.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), písomne. – (FR) Budeme hlasovať proti návrhu rozhodnutia založiť európsky nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania. V čase, keď toľkí európski občania boli prepustení z práce z dôvodu krízy kapitalizmu a úplného nedostatku solidarity tých, čo ďalej profitujú na ich účet, nastáva okamih, aby Európska únia zmenila svoj liberálny prístup k riešeniu vzniknutých problémov.

Zoči-voči nenásytnému komerčnému apetítu stvorenému liberálnym dogmatizmom Európskej únie potrebujeme politiku ochrany európskych zamestnancov, tvorcov bohatstva, o ktoré prichádzajú v mene zisku. Toto je opäť obraz Európy veľkých ziskov a malých, svojvoľných dotácií. Dôkazom sú vyprosené úbohé sumy, ich netransparentné rozdeľovanie a individualistická logika celého systému. Toto nemá žiadny súvis s Európou všeobecného záujmu a sociálnej rovnosti, ktorú naši ľudia potrebujú.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) V čase krízy, keď úvery sú vzácne a prístup k nim problematický, tento druh nástroja je kľúčový na poskytnutie mikroúverov pre malé podniky a pre ľudí, ktorí stratili zamestnanie a chcú si založiť vlastné podniky. Je ťažké dosiahnuť podobné ciele bez tohto druhu podporného nástroja. Navyše, v súčasnej krízovej situácii nie sú banky naklonené úverovým potrebám začínajúcich podnikateľov, čo im vo väčšine prípadov bráni postaviť sa na nohy. S výhľadom na ďalšie milióny zaniknutých pracovných miest v EÚ je dôležité mať podnety prístupné pre ľudí, ktorí sa stali nadbytočnými a pokúšajú sa zariadiť si nový život, čím by sme sa vyhli sociálnej kríze a znížili by sa výdavky členských štátov na opatrenia sociálnej podpory.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Finančná a hospodárska kríza spôsobená predovšetkým britskými a americkými špekulantmi teraz vedie k rastúcej nezamestnanosti v Európe v dôsledku hospodárskej recesie. Zvlášť tvrdo boli zmenou situácie zasiahnutí najmä mladí ľudia, ktorí boli už predtým vážne ohrození rizikom nezamestnanosti. Preto je mimoriadne dôležité poskytnúť im príležitosť naštartovať alebo znova naštartovať vlastnú kariéru a vytvoriť pre niektorých z nich spôsob, ako si založiť vlastný podnik. Dúfam, že nový európsky nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania – Progress – im v tomto zmysle poskytne významnú podporu.

Nový nástroj nám tiež umožňuje reagovať na pretrvávajúcu úverovú krízu. Ľudia, ktorí založia mikropodnik, získajú okrem podpory v podobe bonifikácie úrokovej sadzby aj podporu vo forme poradnej činnosti, odbornej prípravy, odborného vedenia a budovania kapacít. Podporujem iniciatívu výboru zvýšiť zdroje pre nástroj mikrofinancovania na 1 50 miliónov eur, o 50 % viac v porovnaní s návrhom Komisie. Pri pohľade na obrovské sumy, ktoré boli vynaložené na záchranu bánk, je dôležité byť štedrý k tým ľuďom, ktorých situácia zasiahla najťažšie. Zo všetkých týchto dôvodov som hlasoval za správu.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písomne. – (PL) Európska komisia 10. novembra 2009 uverejnila návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára európsky nástroj mikrofinancovania.

Súvisí to s dokumentom Komisie nazvaným Realizácia plánu hospodárskej obnovy Európy a prioritami Rady, ktorými sú: udržanie zamestnanosti, vytváranie pracovných miest a podporovanie mobility, zlepšovanie odborných zručností a prispôsobovanie sa potrebám trhu práce a zvyšovanie prístupu k zamestnaniu.

Nástroj mikrofinancovania by mal zabezpečiť nezamestnaným a podnikateľom, ktorí sa ocitli v neľahkej situácii, jednoduchší prístup k finančným službám. Týka sa ľudí z určitých sociálnych skupín, ktorí nemajú úverovú bonitu požadovanú komerčnými bankami, ale radi by začali podnikáť. Zavedenie takéhoto druhu podporného nástroja z fondov EÚ je zvlášť dôležité vzhľadom na obmedzenie výšky pôžičiek a pokles hodnoty poskytnutých pôžičiek v súčasnom období.

Situácia v úverovej oblasti je dôkazom, že finančná a hospodárska kríza sa mení na krízu sociálnu a krízu zamestnanosti. Správa výboru pre zamestnanosť a sociálne veci obsahuje významné pozmeňujúce a doplnujúce návrhy k návrhu Komisie vrátane negatívneho stanoviska k presunu potrebných prostriedkov z programu Progress na európsky nástroj mikrofinancovania. Spravodajca navrhuje vytvoriť pre nástroj samostatný rozpočtový riadok a zároveň navrhuje zvýšiť rozpočet nástroja na nasledujúce štyri roky o 50 miliónov EUR. Vzhľadom na tieto skutočnosti správu podporujem.

Evelyn Regner (S&D), písomne. – (DE) Hlasovala som za rozhodnutie zaviesť nástroj mikrofinancovania, pretože rýchle prijatie tohto rozhodnutia je pre mňa najvyššou prioritou. Poskytne to znevýhodneným vrstvám obyvateľstva príležitosť získať pôžičky a pomôcť si. Vyzývam však Radu, aby nebrala prostriedky z programu Progress. Je dôležité, aby si tento program udržal zdroje v plnej výške. Zvlášť počas krízy nesmú byť peniaze EÚ presúvané na úkor najslabších členov spoločnosti.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písomne. – Teším sa, že Európsky parlament dnes schválil mechanizmus, ktorý zabezpečí prístup malých podnikov k dodatočným pôžičkám. Toto rozhodnutie v nasledujúcich štyroch rokoch sprístupní na národnej a regionálnej úrovni 100 miliónov EUR. Je to hodnotný a správne načasovaný krok vpred, ktorý poskytne nové príležitosti mnohým ľuďom trpiacim dôsledkami globálnej recesie. Dnes ohlásené opatrenia podporia tých, ktorí chcú začať podnikáť, a poskytnú im aj profesionálnu odbornú prípravu. Tým sa zvýši rozsah zručností, na ktorých môžu občania stavať pri zakladaní podnikov, ktoré sú kľúčové pre hospodárstvo Európy. Čoraz častejšie sme svedkami zväčšujúceho sa významu malých a stredných podnikov v politike a legislatíve Európskej únie. Víтам tento nový vývoj a osobitne prínos Európskeho parlamentu k povzbudeniu rozvoja malých podnikov v neľahkých hospodárskych časoch.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písomne. – (PL) Program Progress bol založený na pomoci pri uskutočňovaní cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a rovnakých príležitostí, ktoré sú stanovené v sociálnom programe. Rozpočtové prostriedky dostupné v rámci tohto programu majú byť podnetom pre proces transformácie a modernizácie v piatich oblastiach zamestnanosti, sociálneho začleňovania a sociálnej ochrany, pracovných podmienok, boja proti diskriminácii a rovnakých príležitostí pre mužov a ženy.

Finančná a hospodárska kríza sa v súčasnosti mení na sociálnu krízu a krízu zamestnanosti. Nezamestnaní a ľudia zo sociálnych skupín, ktoré sú v nepriaznivej situácii, potrebujú aktívnu podporu a radu, ak sa chcú postaviť na vlastné nohy. Program Progress je zameraný na najzraniteľnejšie skupiny a vzhľadom na to si myslím, že členské štáty a EÚ sú zodpovedné za účinné uskutočňovanie tohto programu. Únia by tiež mala urobiť všetko preto, aby zvýšila rozsah priamej finančnej podpory novým živnostníkom a zakladateľom mikropodnikov v podobe monitorovania, odbornej prípravy – vrátane praktickej odbornej prípravy – a rozvoja zručností.

Progress má slúžiť na rozvoj mikropodnikov a sociálneho hospodárstva. V súčasnej hospodárskej a finančnej situácii, ktorú charakterizuje znížená ponuka pôžičiek, program Progress rozširuje rozsah priamej finančnej pomoci pre nových podnikateľov. Hlavná zodpovednosť za politiku zamestnanosti a sociálnu politiku spočíva na členských štátoch, ale EÚ by mala byť iniciátorom týchto zmien. Je nevyhnutné vytvoriť skutočné možnosti zamestnania pre všetkých a zvýšiť kvalitu a produktivitu práce.

Bart Staes (Verts/ALE), písomne. – (NL) Mikrofinancovanie je zaujímavý nástroj na poskytnutie finančnej podpory ľuďom, ktorí sú bez práce alebo im hrozí strata pracovného miesta, a taktiež podnikom v sociálnom hospodárstve v časoch krízy. Hlasoval som proti správe, pretože nie je isté, či tento nástroj bude financovaný z nových prostriedkov. Je možné, že budú použité prostriedky z existujúceho programu Progress, programu, ktorý bol zavedený v roku 2007 a ktorý obsahuje aktivity súvisiace s bojom proti chudobe, antidiskrimináciou, sociálnym začleňovaním, rodovou rovnosťou a zamestnanosťou. Brať peniaze z programov, ktoré bojujú proti chudobe, s cieľom bojovať proti chudobe, nie je dobrá stratégia.

Rada predovšetkým odmieta samostatný rozpočet. Členským štátom jednoznačne chýba politická odvaha. Aby sa toto mohlo naštartovať na začiatku roku 2010, z rozpočtu EÚ bolo na rok 2010 uvoľnených 25 miliónov EUR. V súčasnosti neexistuje dohoda medzi Parlamentom a Radou o financovaní na nasledujúce tri roky (2011–2013). Európa potrebuje v prvom rade trvalo udržateľnú stratégiu, a nie jednu povzbudzujúcu injekciu, akou je táto iniciatíva. Nástroj mikrofinancovania nemá nadväznosť ani dlhodobú víziu. Navyše, už teraz je možné poskytovať mikroúvery z Európskeho sociálneho fondu a z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii. Tejto správe teda hovorím empatické „nie“.

Derek Vaughan (S&D), písomne. – Je to skvelá iniciatíva, ktorá zjednoduší prístup k úveru na založenie vlastného podniku ľuďom, ktorí prišli o prácu alebo im strata pracovného miesta hrozí. Európsky nástroj mikrofinancovania Progress sprístupní sumu do 25 000 EUR ľuďom, ktorí chcú pôžičku na založenie alebo rozvoj veľmi malých firiem a ktorí neboli schopní získať úver na tradičných trhoch s úvermi.

Mám radosť z toho, že Európsky parlament dokázal zabezpečiť, aby sa tieto peniaze nepreviedli z programu Progress, ktorý je určený na pomoc zraniteľným osobám, a že na prvý rok boli použité peniaze z rozpočtu na rok 2010. Fond v objeme 100 miliónov EUR, dostupný od začiatku roka 2010, je presne ten druh pomoci, ktorý malé podniky potrebujú v čase finančnej krízy, keď banky ešte vždy nemajú chuť uvoľňovať úvery. Pomôže to podnikom vo Walese a som sklamaný z toho, že kolegovia zo Strany nezávislosti neboli schopní podporiť túto progresívnu iniciatívu.

10. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 12.20 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

11. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

12. Hodina otázok pre predsedu Komisie

Predseda. – Ďalším bodom programu je hodina otázok pre predsedu Komisie.

Voľné otázky

Corien Wortmann-Kool, v mene skupiny PPE. – (NL) Vážení pán predseda, očakávania spojené so stratégiou EÚ 2020 sú vysoké, a to nielen v našej skupine, ale aj medzi európskymi občanmi. Občania do roku 2020 očakávajú prosperitu, pracovné miesta a trvalo udržateľné, inovačné sociálne trhové hospodárstvo, ako aj konkrétne návrhy na posilnenie malých a stredných podnikov a otvorený jednotný európsky trh vrátane oblasti kapitálu a rozvoja poznatkov. Očakávajú, že stratégia do roku 2020 bude mať pevnú, transparentnú európsku štruktúru riadenia a pre členské štáty nebude dobrovoľná.

Vážení pán predseda, Parlament nechce byť len informovaný po predložení návrhov Komisie a Rady, ale chce sa skutočne podieľať na rozvoji a vykonávaní stratégie do roku 2020. Ako to chcete zabezpečiť a podľa akého časového rozvrhu pracujete? Predseda Rady oznámil, že zámerom je dospieť k záverom už v marci. Chopíte sa iniciatívy? Môžeme v blízkej budúcnosti očakávať konkrétny rámec, ktorý bude obsahovať východiská a ciele ako základ pre účasť Parlamentu na tejto diskusii? Môžete nám povedať, podľa akého časového rozvrhu pracujete a kto je zodpovedný? Ste vy „pán 2020“?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ako predseda Komisie za to budem zodpovedný ja v koordinácii so svojimi kolegami v Komisii, pretože ako som uviedol vo svojich politických usmerneniach, bude to ústredná úloha budúcej Komisie. Pokiaľ ide o časový rámec, dúfame, že oficiálne oznámenie bude hotové včas na jarné zasadnutie Rady, no domnievam sa, že by bolo lepšie, keby sme oficiálne závery predložili až na júnovom zasadnutí Rady. Taký bude môj návrh Európskej rade s cieľom umožniť Parlamentu plnú účasť a osvojenie si tejto stratégie, čo si veľmi želám.

Na úrovni Európskej rady sa okrem toho uskutočnila veľmi zaujímavá predbežná diskusia o hospodárstve a skutočne sme Európsku radu podporili v tom, aby si tiež plne osvojila túto stratégiu a posilnila mechanizmy riadenia. Ako viete, pred piatimi rokmi, keď sme zavádzali obnovenú lisabonskú stratégiu, sa niektoré členské

štáty bránili určitým odporúčaniam zo správy pána Koka. Tentoraz existujú podmienky na posilnenie systému riadenia tejto stratégie.

Hannes Swoboda, *v mene skupiny S&D*. – (DE) Vážený pán predseda, vážený pán Barroso, rok 2009 sa končí v ťažkej situácii s veľkou nezamestnanosťou a veľkými hospodárskymi a rozpočtovými problémami. Zároveň sa končí päťročné obdobie pôsobenia Komisie pána Barrosa. Aké závery vyvodzujete z týchto prvých piatich rokov pre nasledujúcich päť rokov, ak bude Komisia potvrdená vo funkcii, najmä vo vzťahu k týmto hospodárskym a sociálnym otázkam? Čo povieť našim občanom a tiež svojim komisárom o tom, čo by malo byť v novom funkčnom období iné?

Na stanovení nových priorít vo vzťahu k našim hospodárskym a spoločensko-politickým cieľom by sme mali pracovať spoločne, aby sme zabránili opätovnému vzniku situácie, v ktorej sa teraz nachádzame. Preto by som sa vás chcel znovu opýtať, aké závery vyvodzujete z prvých piatich rokov a čo chcete v nasledujúcich piatich rokoch robiť inak, lepšie a jasnejšie, aby ste naplnili želania občanov Európy.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – Predovšetkým si myslím, že keď Parlament opäť hlasoval za môj mandát, je to signálom podpory krokov, ktoré robíme. Napriek tomu existujú veci, ktoré musíme zmeniť a zlepšiť.

Dnes je situácia iná. Existuje tu omnoho väčší pocit naliehavosti v sociálnej oblasti ako predtým. Často hovorievam, že najvýznamnejším problémom, ktorému dnes v Európe čelíme a ktorému pravdepodobne ešte nejaký čas budeme čeliť, je nezamestnanosť. Musíme nájsť nové zdroje rastu, ale zároveň musíme zistiť, čo bolo zlé na predošlom modeli rastu.

Bolo zrejmé, že predošlý model sa zrútil. Okrem toho, že vytvoril určité umelé bubliny, a to nielen vo finančnom odvetví, ale aj v iných odvetviach, nebol vhodný ani z hľadiska energetiky a zmeny klímy. To je zámer mojej stratégie, ktorú som predložil tomuto Parlamentu a ktorú chcem rozvíjať s budúcou Komisiou, samozrejme, vo veľmi úzkej spolupráci s Parlamentom.

Hannes Swoboda, *v mene skupiny S&D*. – (DE) Chcel by som položiť krátku doplňujúcu otázku, pán Barroso. Ak počas vypočutí v Parlamente dospejeme k názoru, že rozdelenie portfólií úplne nespĺňa tieto ciele, a predložíme návrhy na zmenu portfólií, ste v zásade pripravený zaoberať sa našimi námietkami a urobiť zmeny? Odmietli by ste v zásade všetky námietky alebo ste pripravený ich prijať?

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – V Lisabonskej zmluve sa jednoznačne uvádza, že vnútorná organizácia kolégia a útvarov Komisie je zodpovednosťou Komisie.

Ja som vždy pripravený vypočuť si vaše návrhy a vaše pripomienky. Veď aj niektoré inovácie boli výsledkom diskusií s vašou a s ďalšími skupinami. Spolieham sa na to, že budete plne rešpektovať právomoci Komisie, tak ako ja budem vždy rešpektovať právomoci Parlamentu.

Som vždy ochotný vypočuť si vaše návrhy, ale myslím si, že by sme sa mali viac sústrediť na podstatné, politické záležitosti. Pokiaľ ide o organizáciu Komisie, domnievam sa, že po piatich rokoch každodennej činnosti v tejto inštitúcii som dostatočne informovaný o najlepších spôsoboch prideľovania zdrojov v rámci Komisie.

Guy Verhofstadt, *v mene skupiny ALDE*. – (NL) Vážený pán predseda, moja otázka sa týka situácie v Grécku. Táto situácia je, samozrejme, veľmi alarmujúca vzhľadom na rozpočtový deficit vo výške 12,7 % a štátny dlh, ktorý prekračuje 130 %. Presne v takejto situácii sa nachádzalo Belgicko, keď som sa ako mladý muž v roku 1985 stal ministrom pre rozpočet. Číslo bolo úplne rovnaké – rozpočtový deficit vo výške 12,7 %. Nikdy na to nezabudnem. Grécko teda bude zjavne musieť usilovne pracovať a bude musieť zaviesť reformy, ktoré doposiaľ nezaviedlo. A predsa aj my môžeme niečo urobiť, pán predseda Barroso. Môžeme zabezpečiť možnosť zníženia nákladov spojených so štátnym dlhom jednotlivých členských štátov tým, že konečne zriadime európsky trh s dlhopismi, ktorý by pokryl veľkú časť tohto štátneho dlhu. V súčasnosti platíme na úrokoch z nášho štátneho dlhu niekoľko stoviek miliárd eur navyše, keďže neexistuje žiadny európsky trh s dlhopismi a všetky trhy s dlhopismi sú stále rozdrobené a vládne na nich obrovský nedostatok likvidity. Moja otázka znie, či prevezmete v tejto veci iniciatívu a zriadite konečne takýto európsky trh s dlhopismi. Grécko by to nezbavilo potreby vynaložiť vlastné úsilie, ale mohlo by to pomôcť.

José Manuel Barroso, *predseda Komisie*. – Veľmi ma upokojil včerajší záväzok pána premiéra Papandreoua znížiť verejný deficit a štátny dlh prostredníctvom trvalého znižovania výdavkov a zvyšovania príjmov. Domnievame sa, že aktuálny rozpočet na rok 2010, o ktorom sa teraz diskutuje v gréckom parlamente,

a vyhlásenia pána premiéra Papandreoua sú kroky správnym smerom. Situáciu tejto vlády veľmi pozorne sledujem, tak ako som sledoval situáciu predošlej vlády, najmä pokiaľ ide o otázku verejných financií.

Veľmi na nás zapôsobilo aj úprimné vystúpenie gréckeho premiéra na poslednom zasadnutí Európskej rady. Problém si plne uvedomuje a ukázal nám svoje odhodlanie riešiť ho. Grécko v priebehu januára Komissii predloží aktualizovaný program stability, ktorý vyžaduje Pakt stability a rastu. Verím, že tento program bude obsahovať konkrétne opatrenia na posilnenie fiškálnej úpravy v roku 2010 a na zabezpečenie trvalej konsolidácie verejných financií. Komisia bude, prirodzene, naďalej veľmi pozorne sledovať makroekonomickú a fiškálnu situáciu a vykonávanie opatrení v Grécku.

Vzhľadom na to nepovažujem v tomto štádiu za vhodné rozvíjať možné scenáre. Domnievame sa, že Grécko teraz prijíma primerané opatrenia a že by sme ho mali pri presadzovaní týchto opatrení podporiť.

Guy Verhofstadt, v mene skupiny ALDE. – (NL) Vážený pán predseda, vráťme sa k tomu, o čom som hovoril. Grécku by mohol pomôcť európsky trh s dlhopismi. V žiadnom prípade by to túto krajinu nezbavilo potreby vykonať reformy, pomohlo by to však aj všetkým ďalším členským štátom EÚ, keďže by to znamenalo omnoho nižšiu úrokovú sadzbu, ktorá sa platí z dlžnej sumy. Porovnajme si úrokové sadzby splatné v Nemecku a v Spojených štátoch. Američania platia zo svojich štátnych dlhopisov o 0,4 % nižší úrok ako Nemci napriek tomu, že verejné financie Nemecka sú v omnoho lepšom stave. To je dôkaz, že sa okamžite musíme vydať týmto smerom. Očakávam, že Komisia to urobí.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – V tomto štádiu neuvažujeme o navrhovanom druhu opatrení. Osobne sa domnievam, že nie je veľmi vhodné spájať takýto návrh s dnešnou konkrétnou situáciou v Grécku. V skutočnosti by to mohlo vyslať zlý signál.

Buďme v tejto veci úprimní. Grécko a krajiny eurozóny majú v súvislosti s vykonávaním podmienok Paktu stability a rastu osobitnú povinnosť. Je to veľmi dôležité nielen pre ne a najmä pre ich vlastné hospodárstvo, ale aj pre ostatných. Domnievam sa, že nastolenie tejto otázky v tejto chvíli a návrh, že by mohlo existovať riešenie mimo vlastného úsilia Grécka, nie je najlepší spôsob, ako našim gréckym priateľom pomôcť pri rezolútnom uplatňovaní opatrení, ktoré oznámil pán premiér Papandreou.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Chcela by som sa vás dnes opýtať na štruktúru budúcej Komisie. Za portfóliom povinností, ktoré ste predstavili, podľa nás veľmi cítiť ruku predsedu. Podľa nášho názoru organizujete túto štruktúru tak, aby vám osobne ako predsedovi Komisie poskytla veľkú moc. Prekvapuje nás, že chcete zrušiť pracovné skupiny členov Komisie. Podľa nášho názoru tieto skupiny v minulom funkčnom období Parlamentu dosahovali dobré výsledky. Prekvapuje nás tiež, že povinnosti v niektorých oblastiach boli rozdelené spôsobom, ktorý je pre nás nepochopiteľný. Je pre nás záhadou, ako zvládnete rozdelenie povinností medzi pani Redingovú a pani Malmströmovú. Zdá sa nám, že pani Malmströmová bude vytvárať akýsi úrad vnútornej bezpečnosti. Rozhodne nemám nič proti tomu, ak otázka klímy bude patriť medzi samostatné povinnosti. Ak však vymenujete komisárku pre otázku klímy, musíte tiež ukázať, že má skutočnú moc a bude mať prístup k takým oblastiam, ako je energetika, priemysel, doprava, životné prostredie a poľnohospodárstvo. Domnievame sa, že to tak nie je.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Dve rôzne otázky: jedna sa týka portfólií spravodlivosti a bezpečnosti, druhá klímy. Pokiaľ ide o spravodlivosť a bezpečnosť, predložil som odporúčanie, ktoré predniesli mnohí z vás v tomto Parlamente, aby existovalo osobitné portfólio viac sústredené na základné práva. Ak sa teda pani komisárka Redingová dočká vášho súhlasu, bude komisárkou pre spravodlivosť, základné práva a občianstvo.

Budeme mať tiež komisárku pre vnútorné záležitosti. To je v zásade bežná vec vo väčšine, ba možno vo všetkých členských štátoch v Európe, že majú ministra vnútra a ministra spravodlivosti. Domnievam sa, že to je omnoho účelnejšie, pretože budú môcť spolupracovať so svojimi kolegami v príslušných Radách. Bude to omnoho lepšie aj vzhľadom na množstvo práce, pretože ako viete, práve sme schválili Štokholmský program. Je to veľmi ambiciózný program, v ktorom má teraz Parlament množstvo dôležitých právomocí, takže existencia dvoch rôznych komisárov je plne odôvodnená. V tomto prípade nejde o úlohu predsedu. S úlohou predsedu Komisie to nemá nič spoločné. Týka sa to potreby nejako rozdeliť činnosť v takej dôležitej oblasti. Bol by som rád, keby komisárka pre základné práva dbala na bezpečnostné záujmy a keby komisárka pre bezpečnosť pri vykonávaní svojej činnosti rešpektovala základné práva a ducha slobôd Európskej únie.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Rada by som zopakovala svoju predošlú otázku. Ako môže komisárka pre otázku klímy predstavovať moc a ako sa môže presadiť, keď to na základe druhej možnosti nie je zohľadnené v štruktúrach? Po druhé, je tu ďalší detail, ktorý je podľa nás celkom

neodôvodnený, a to že zelené génové inžinierstvo, ktoré vy, pán Barroso, podporujete, teraz tvorí súčasť portfólia zdravia a už nie je zahrnuté do portfólia životného prostredia či poľnohospodárstva. To nám musíte vysvetliť.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Som rád, že vás potešilo vytvorenie miesta komisára pre otázku zmeny klímy. Pani komisárka bude mať v skutočnosti veľa práce, pretože ako vidíme, Kodaňou sa nič nekončí. Po Kodani nás čaká ešte veľa práce.

Hlavnou úlohou pani komisárky bude presadzovanie otázky zmeny klímy vo všetkých sektoroch Komisie. Nielen v tých, o ktorých ste sa zmienili, ale aj v mnohých ďalších. V Európskej únii neexistuje takmer žiadna politika, ktorá by nemala určitý dosah na opatrenia týkajúce sa zmeny klímy, či už je to poľnohospodárstvo, výskum, podnikanie, priemysel alebo námorné záležitosti. To je tá úloha.

Pani komisárka bude mať zanietené generálne riaditeľstvo pre zmenu klímy. Chcem, aby komisárka pre otázku zmeny klímy mala na vykonávanie svojej politiky určité nástroje, musí však, samozrejme, konať v spolupráci s inými komisármi, najmä s komisárom pre životné prostredie, komisárom pre energetiku a ďalšími, pretože je to veľmi dôležitá politika, ktorá má aj veľmi dôležitý vonkajší rozmer.

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predseda, rád by som vás požiadal o hodnotenie samitu EÚ a Ukrajiny, ktorý sa uskutočnil takmer pred dvoma týždňami. Zároveň by som chcel nastoliť dve otázky. Keď som bol v Kyjeve, zistil som, že európska strana odmietla prijať do záverečného vyhlásenia odkaz na európsku identitu Ukrajiny. Nebudem skrývať skutočnosť, že ma to veľmi prekvapuje, pretože podľa mňa by otázka európskej identity Ukrajiny nemala byť predmetom sporu. V Kyjeve som tiež zistil, že naša európska delegácia odmietla položiť vence k pamätníku obetiam hladomoru na Ukrajine, čo je zvykom všetkých diplomatov, ktorí Ukrajinu navštevujú, a musím povedať, že tieto dve veci ma veľmi prekvapujú.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Myslím si, že naša schôdzka s Ukrajinou bola úspešná. Ak mám k vám byť úprimný, naši ukrajinskí priatelia musia robiť viac, keď chcú, aby sme im viac pomáhali.

Otázkam Ukrajiny venujem viac času ako otázkam väčšiny členských štátov Európskej únie a z toho vidieť, koľko pozornosti venujeme ukrajinským záujmom. Je to krajina, ktorá je nám veľmi blízka a ku ktorej chceme mať bližšie. Preto sme im ponúkli komplexnú a inovačnú dohodu o pridružení medzi Európskou úniou a Ukrajinou. To je najvyššie postavenie, aké môžeme krajine priznať, okrem pristúpenia, ktoré v súčasnej situácii nie je možné.

Vznikli nejaké diskusie, ale ak sa pozriete na konečné závery, jasne sa potvrdzuje, že Ukrajina je európskou krajinou, je viazaná rovnakými európskymi hodnotami a chceme k nej mať bližšie. Chceme im pomôcť, aby sa priblížili k nám. Domnievam sa, že to bolo produktívne stretnutie, ale nemôžeme úprimne očakávať, že na každom samite sa pre Ukrajinu vytvorí nový status.

Posledný samit pred týmto sa uskutočnil v Paríži. Ukrajine sme priznali možnosť pridruženia, ale nemôžeme na každom samite postúpiť k novému statusu a na túto tému sme mali veľmi úprimnú, otvorenú a priateľskú debatu s prezidentom Juščenkom a ďalšími účastníkmi.

Lothar Bisky, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predseda, mám pre vás otázku týkajúcu sa Tobinovej dane. Táto daň je užitočným návrhom, zatiaľ ju však nikto nezaviedol. Každý hovorí, že bude zavedená len vtedy, ak ju všetky členské štáty zavedú naraz. Teraz sa obávam, že po rozhodnutí na európskom samite, ktoré vítam, sa to znovu odloží, pretože nezačíname všetci naraz.

Rád by som vedel, aký je váš názor na túto vec a aké sú podľa vás šance na zavedenie Tobinovej dane.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ak existuje celková všeobecná daň z finančných transakcií, mali by sme ju podporiť. Ja osobne som túto vec podporil na diskusiách s Európskou radou. Európska rada požiadala Komisiu, aby predložila v tomto smere nejaké myšlienky a my na nich pracujeme.

V spojení s otázkou inovačného financovania sa osobne tiež domnievam, že ak chceme splniť svoje záväzky týkajúce sa boja proti zmene klímy, nedá sa to len s peniazmi z našich rozpočtov. Je zrejme, že naše rozpočty sú pod takým tlakom, že v najbližších rokoch samotné vnútroštátne rozpočty nebudú môcť zabezpečiť zdroje na boj proti zmene klímy. Musíme uvažovať o inovačných spôsoboch financovania. Všeobecná daň z finančných transakcií je, podľa mňa, veľmi dobrou myšlienkou a my v tejto oblasti pracujeme s cieľom predložiť návrhy, keď na to príde čas. Dúfam, že nová Komisia nejaké návrhy v tejto oblasti predloží.

Paul Nuttall, v mene skupiny EFD. – Vážení pán Barroso, nedávno sme sa dozvedeli, že sa majú zatvoriť oceliarne Corus v Teesside na severe Anglicka. Je to v dôsledku cieľa EÚ znížiť uhlíkové emisie o 20 %. Vďaka kreditu CO₂ si spoločnosť Corus už nemôže dovoliť zamestnávať viac než 5 000 zamestnancov oceliarní vrátane dodávateľov. Boli sme tiež svedkami divadielka britskej vlády, ktorá pripúšťa, že má v tejto otázke zviazané ruky vzhľadom na represívne právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže.

Skutočným ziskom spoločnosti Corus vyplývajúcim zo zastavenia výroby v Teesside je úspora vo vzťahu k emisným kvótam pre CO₂, ktoré spoločnosti prideliť EÚ v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami, ktorá v najbližších troch rokoch dosiahne až 600 miliónov GBP. Ale, hľa, aké prekvapenie – hádajte, čo sa stalo: šéf Medzivládneho panelu pre zmenu klímy (IPCC) Rádžendra Pačaurí je tiež šéfom nadácie Tata Foundation, takže človek si musí položiť otázku *cui bono*? Pretože nadácia Tata je vlastníkom spoločnosti Corus.

(*protesty zo zadných lavíc*)

Chcel by som položiť nasledujúcu otázku: Je teraz oficiálnou politikou EÚ ponúkať firmám stimuly, aby zatvárali závody ako Teesside a mohli svoje podnikanie preniesť do takých krajín ako je India, alebo tu ide o osobnejší záujem?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Pokiaľ ide o to, čo naznačujete, to skutočne nemôžem komentovať. Keby som ja bol osobou, ktorej sa to týka, predložil by som vec súdu.

Pokiaľ ide o uvedenú záležitosť, povedali ste, že podľa britskej vlády ide o stanovisko Európskej únie. Neviem nič o tomto vyhlásení, no dovoľte mi povedať, že ak existuje nejaká vláda, ktorá tlačila Európsku úniu k ambicióznym cieľom v boji proti zmene klímy, je to práve vláda vašej krajiny, či sa vám to páči alebo nie.

Spoločným programom Európskej únie je dnes zníženie celosvetových emisií skleníkových plynov. To má určité dôsledky pokiaľ ide o prispôsobenie sa nášho priemyslu. Chceme, aby priemysel v Európe zostal, ale chceme iný typ priemyslu, ktorý je menej energeticky náročný a priaznivejší voči životnému prostrediu.

Paul Nuttall (EFD). – Neodpovedali ste na moju otázku, pretože tá znela: Je oficiálnou politikou EÚ ponúkať firmám stimuly, aby zatvárali závody ako Teesside a prenášali svoje podnikanie do takých krajín ako je India? Neodpovedali ste na otázku. Mohli by ste na ňu, prosím, odpovedať?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Moja odpoveď je nie.

Predseda. – Dámy a páni, postup s použitím modrej karty teraz nemožno uplatniť, pretože ide o diskusie medzi dvoma osobami. Použitie modrej karty na dopĺňajúcu otázku je teraz veľmi zložitá, pretože neviem, ktorej osobe je určená. Je mi to ľúto. Tento postup sa, samozrejme, bude môcť uplatniť počas iných rozprav.

Marine Le Pen (NI). – (FR) Vážení pán predseda, Európska komisia sa v reakcii na švajčiarske referendum o minaretoch uchýlila k vyhláseniu, ktoré je prinajmenšom znepokojujúce a pochybné. Na adresu tých členských štátov, ktoré by mohli byť v pokušení prijať podobné rozhodnutia, považovala za nutné zdôrazniť, že je potrebné rešpektovať základné práva vrátane slobody vyznania. Táto slabo zastretá vyhrážka si od vás vyžaduje určité vysvetlenie, keďže podľa prieskumov verejnej mienky by v takomto referende hlasovala obrovská väčšina Európanov, keby mali vo svojej krajine takú možnosť.

Vážení pán Barroso, majú alebo nemajú členské štáty EÚ právo usporiadať pre svojich občanov referendum, ktoré by bolo vo všetkých ohľadoch totožné s referendom, ktoré sa uskutočnilo 29. novembra vo Švajčiarsku? Namietala by Komisia voči zvrchovanému rozhodnutiu týchto národov, keby hlasovali rovnako ako obyvatelia Švajčiarska? Ak je dnes Európska únia viac totalitná ako demokratická, o čom sme presvedčení, je najvyšší čas to priznať.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Je zvrchovaným právom členských štátov rozhodnúť sa v súlade so svojimi ústavnými pravidlami, akým spôsobom sa chcú priamo obrátiť na svoj národ. Nebudem prednášať hypotetické vyhlásenia o hypotetických referendách. Môžem vám povedať len to, že členské štáty prijímajú v tejto veci vlastné rozhodnutia. Nebudem preto vopred posudzovať referendum v niektorej krajine ani reakciu Komisie na uskutočnené referendum.

Komisia má právomoci na overenie opatrení a rozhodnutí prijatých členskými štátmi vo vzťahu k uplatňovaniu európskych právnych predpisov. V tomto prípade má Komisia nielen právo, ale aj povinnosť vyjadriť svoj názor.

Marine Le Pen (NI). – (FR) Vážený pán Barroso, otázka bola predsa jasná. Nepýtala som sa vás na hypotetické referendum, ale na referendum, ktoré by bolo vo všetkých ohľadoch totožné s tým, ktoré bolo usporiadané pre občanov Švajčiarska.

Keby jeden z členských štátov EÚ v úplne totožnom referende položil otázku, ktorá bola položená občanom Švajčiarska, ako by reagovala Komisia? Majú na to právo? A namietala by Komisia voči rozhodnutiu zvrchovaného národa, keby sa rozhodol hlasovať rovnako ako Švajčiari? Otázka je jasná.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Vážená pani Le Penová, kladiete hypotetickú otázku. Moja francúzština nie je taká dobrá ako vaša, ale keď povieť „keby“, ide o hypotetickú otázku. „Keby sa uskutočnilo referendum,“ to je hypotetická otázka.

(potlesk)

Nemám vo zvyku odpovedať na hypotetické otázky. Realita je už aj tak dosť zložitá. Môžem vám preto povedať len to, že Komisia je proti všetkým formám diskriminácie vrátane všetkých foriem diskriminácie na základe náboženstva. To je naše stanovisko, ktoré je jasné. Nie je to len stanovisko Komisie, je to stanovisko všetkých demokratických členských štátov Európskej únie.

Preto nebudem vyjadrovať názor na hypotetické referendum.

Stratégia Európa 2020

David Casa (PPE). – (MT) Mal som v úmysle položiť predsedovi Komisie otázku týkajúcu sa Komisie. Dnes sme však boli svedkami vystúpenia Strany európskych socialistov týkajúceho sa vypočutia, ktoré máme s komisármi. Dúfam, že Strana európskych socialistov sa nezačne pohrávať s portfóliami, ktoré boli pridelené nominovaným komisárom. Nemáme právomoc meniť portfóliá komisárov, pretože to patrí do výlučnej právomoci predsedu Komisie. Vybraní jednotlivci z našej strany, zo strany Liberálov a zo Strany európskych socialistov sú všetko veľmi vážene osoby a my by sme nemali mať právomoc začať teraz pred vypočutím diskutovať o tom, či môžeme meniť portfóliá komisárov. Uvedomujem si, že sa to netýkalo témy, po vystúpení Strany európskych socialistov som však cítil potrebu sa vyjadriť.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – To nebola otázka, takže nemusím odpovedať, ale keď už mám tú možnosť, poviem len nasledovné.

Zásada lojality medzi jednotlivými inštitúciami je veľmi dôležitá. Okrem toho teraz, keď máme novú zmluvu, musíme rešpektovať právomoci každej inštitúcie. Povedal som vám, aké dôležité je mať osobitný vzťah medzi Komisiou a Parlamentom, a ja budem na tom pracovať. To, samozrejme, znamená rešpektovanie právomocí každej inštitúcie v jej vlastnej oblasti v súlade so zmluvami.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Vážený pán predseda, na začiatku svojho vystúpenia sa pán predseda Komisie zmienil o tom, čo bolo zlé na predchádzajúcich modeloch. Zlé je určite to, že Komisia má niektoré dobré programy, ale členské štáty si jednoducho robia, čo chcú. Inak povedané, politika cukru a biča na usmernenie členských štátov nestačí.

Všimla som si tiež, že dokument stratégie do roku 2020 neobsahuje žiadne inovačné myšlienky týkajúce sa možností usmerňovania členských štátov. Chcela by som sa opýtať, či Komisia zamýšľa využiť varovania podľa článku 121 Lisabonskej zmluvy, ak niektorý členský štát nedodrží, či dokonca nebude chcieť dodržať myšlienky stratégie do roku 2020.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ďakujem za vašu otázku a za zámer v jej pozadí.

Mám v úmysle navrhnuť členským štátom posilnenie hospodárskeho riadenia v Európe. Myslím si, že teraz máme možnosť to urobiť. Úprimne povedané, takýto návrh bol už v minulosti viackrát odmietnutý. Pravdepodobne ste čítali rozhovor, ktorý nedávno poskytol jeden z mojich predchodcov pán Delors, ktorý povedal, že jeho návrh na posilnenie koordinácie v sociálnych otázkach v roku 1993 neuspel. Odmietli ho členské štáty.

Bolo to zaujímavé a ja som si vyhládaval, čo som vtedy povedal ako minister zahraničných vecí našej krajiny. Bol som jedným z tých, ktorí podporovali posilnenie koordinácie členských štátov v tejto oblasti. Žiaľ, nebolo to možné.

Keď sa prehodnocovala lisabonská stratégia, predložili sme návrh na základe správy pána Wima Koka a členské štáty ho odmietli. Domnievam sa, že teraz, po tejto kríze, si omnoho viac uvedomujeme potrebu

skutočnej koordinácie v reakcii na krízu. Budem za to bojovať, ale potrebujeme, samozrejme, podporu členských štátov, aby sme to dosiahli. Potrebujeme ich, pretože niektoré z tých politik sa uskutočňujú na vnútroštátnej úrovni a niektoré na úrovni Spoločenstva.

Povzbudením pre mňa je prvá výmena názorov s Európskou radou. Nový predseda Rady pán Van Rompuy už vlastne oznámil, že začiatkom februára chce uskutočniť neformálnu výmenu názorov. Dúfam, že to bude cesta k získaniu väčšieho záväzku Európskej rady voči posilneniu mechanizmu riadenia stratégie Európskej únie do roku 2020.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Vážený pán Barroso, lisabonská stratégia je zastaraná. Európska únia preto nebude od 1. januára najkonkurencieschopnejším hospodárstvom. Prepáčte mi, prosím, ostré slová, ale možno tu hovoriť takmer o prízraku. Teraz musíme zabezpečiť, aby v nadchádzajúcich rokoch, v roku 2010, bola EÚ skôr pokojnou oázou pre európskych podnikateľov a občanov.

V tejto súvislosti v podkladoch, ktoré ste nám poskytli, čítam o internacionalizácii malých a stredných podnikov, ktoré sú hlavnými tvorcami pracovných miest v EÚ. Nemyslíte si, pán Barroso, že dnes je naliehavou požiadavkou stabilizácia situácie, upokojenie ľudí? Môžete okrem toho dnes zaručiť, že Komisia bude proti každej regulačnej hystérii a bude dennodenne a vo všetkých svojich politikách uplatňovať zásadu, stratégiu „najskôr myslieť v malom“?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Ďakujem vám, pani Riesová. To bola jedna z priorít mojej Komisie, ale je to aj priorita súčasnej Komisie a určite to bude aj priorita budúcej Komisie. Práve malé a stredné podniky vytvárajú pracovné miesta. Vytvorili sme iniciatívu Small Business Act založenú práve na zásade „najskôr myslieť v malom“, o ktorej ste sa zmienili, a pripravujeme program na zníženie administratívneho zaťaženia, najmä vo vzťahu k malým a stredným podnikom. Práve preto považujeme dokončenie vnútorného trhu za našu ústrednú prioritu, keďže tu existuje potenciál a tiež medzinárodný rozmer, ktorý sa dá využiť. Pravda je totiž taká, že keď sa naše malé a stredné podniky pokúšajú pôsobiť na iných trhoch, neustále narážajú na množstvo prekážok. Domnievam sa preto, že je to jedna z priorít novej stratégie, stratégie do roku 2020. Je to práve stratégia užšie prepojená s medzinárodným rozmerom, pretože dnes pociťujeme účinky globalizácie a tento boj o konkurencieschopnosť môžeme vyhrať jedine prijatím agresívneho, aktívneho postoja.

Predseda. – Dámy a páni, rád by som poskytol vysvetlenie v súvislosti s veľmi dôležitou otázkou pani Riesovej. Zoznam rečníkov sme začali pripravovať o 15.00 hod., keď sme otvorili tento bod programu. V zozname mám asi 30 osôb v poradí, v akom ste použili svoje modré karty. Samozrejme, môžeme do zoznamu pridať ďalších rečníkov, ale nebudú môcť v tomto bode vystúpiť.

Ak chcete, môžete si zatiaľ karty ponechať a v ďalšej minúte vystúpi pani Durantová. Môžeme skúsiť pridať do zoznamu ostatných poslancov, ktorí chcú vystúpiť, ale veľmi úprimne vám poviem, že mať toľko rečníkov nie je možné. Mám ich asi 30.

Zoznamom sme sa začali zaoberať o 15.00 hod. Ak by sa chceli do zoznamu zaradiť nejakí ďalší poslanci, dodržiavajte, prosím, jednu minútu.

Isabelle Durant (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predseda, pán predseda Komisie, v súvislosti so stratégiou do roku 2020 a najmä v súvislosti so systémom posilneného riadenia by som sa vás rada opýtala, ako chcete riešiť otázku lobizmu. Viete tak dobre ako ja, že keď sa bude tvoriť stratégia do roku 2020, nevyhnutne budú všetci lobovať. Lobuje sa úplne všade. Máme lobizmus Komisie, Parlamentu aj Rady.

Viete tiež, že dnes sa koná medziinštitucionálna rozprava o otázke lobizmu. V predchádzajúcej Komisii za túto otázku zodpovedal pán Kallas. Bola by som rada, keby ste mi povedali, kto v Komisii bude zodpovedný za otázku lobizmu a aký bude jeho mandát. Chcete pristúpiť k systému povinnej registrácie lobistov, v čo ja a ďalší členovia tejto medziinštitucionálnej skupiny dúfame?

Je to podmienka na dosiahnutie transparentnosti a podľa mňa je to tiež podmienka na dosiahnutie podpory občanov. Občania musia mať možnosť pochopiť, ako Komisia, Rada a Parlament prijímajú rozhodnutia na európskej úrovni.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – (FR) Vážený pán predseda, toto je známy problém, ktorý je veľmi dôležitý, a ja som skutočne hrdý na to, že sme počas funkčného obdobia tejto Komisie dosiahli pokrok. Ako ste povedali, pán komisár a podpredseda Kallas vykonal v tejto oblasti obrovský kus práce a v súvislosti so systémom registrácie lobistov sme dosiahli pokrok.

Podľa môjho názoru však treba uznať, že najlepším spôsobom riešenia tohto problému je transparentnosť a nie zatajovanie informácií. To je predsa prirodzené. Je predsa prirodzené, že v otvorenej spoločnosti a v otvorenom hospodárstve sa prejavujú rôzne záujmy, ktoré niekedy môžu byť v konflikte.

Komisia bude pracovať takto: jej vzťahy s predstaviteľmi rôznych záujmov, či už pôjde o záujmy podnikov, odborov alebo o osobitné prípady, budú transparentnejšie.

V rámci Komisie bude za túto vec zodpovedný komisár a podpredseda pán Maroš Šefčovič, ak mu láskavo vyjadrite podporu. Práve jeho vymenuje administratíva na vykonávanie tejto úlohy v rámci novej Komisie.

Vicky Ford (ECR). – Vážení pán predseda Barroso, vítam vašu víziu do roku 2020. Dokazujete, že dokonca aj v temných časoch recesie možno snívať o utópii. Vítam vaše poznámky týkajúce sa európskych výskumných oblastí. Zastupujem Cambridge, ktorý je domovom popredného vedeckého strediska, ktoré už dosiahlo veľké úspechy v oblasti vyspelých a ekologických technológií a biotechnológií. Ak máme vaše sny zmeniť na nejakú skutočnosť, potom by možno stačilo vypočítať si cambridgeské skúsenosti a poučiť sa z nich. Výskum potrebuje financie, inovačné podniky potrebujú financie a inovácie na svetovej úrovni si vyžadujú financovanie na svetovej úrovni.

Minulý týždeň som sa stretla s predstaviteľmi organizácie Wellcome Trust, ktorá je najväčšou dobročinnou organizáciou v Spojenom kráľovstve a minulý rok venovala na medicínsky výskum 750 miliónov EUR. Jej predstavitelia prišli do Bruselu, aby tomuto Parlamentu povedali, že ak prijmem právne predpisy o alternatívnom investovaní tak, ako boli navrhnuté, znížime financovanie ich organizácie o dve tretiny. Nehovorte, prosím, jedno a nerobte druhé.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Blahoželám Cambridgu. Myslím si, že Cambridge je jedna z najlepších univerzít v Európe a vo svete. Práve preto, že v Európe nemáme toľko Cambridgov, pracujeme na vytvorení skutočnej európskej výskumnej oblasti, pretože Cambridge a ďalšie veľmi významné univerzity v Európe sú do veľkej miery medzinárodné. Dokážu pritiahnuť významné finančné prostriedky, ale iné krajiny, najmä malé krajiny a niektoré z najchudobnejších krajín nemajú tento druh zdrojov. Preto nepotrebujeme len súkromné finančné zdroje, o akých ste sa zmienili aj vy, a ja rozhodne vítam každú činnosť takých nadácií, o ktorých hovoríte, ale potrebujeme aj verejné finančné prostriedky od štátov a z rozpočtu Európskej únie. To bude jeden z bodov, ktoré chcem začleniť do budúceho rozpočtu Európskej únie.

Pokiaľ ide o spojenie so správcami alternatívnych investičných fondov, ja toto spojenie skutočne nevidím. Myslím si, že by sme nemali používať ani jedno, ani druhé. Vzhľadom na to, čo sa stalo nielen vo vašej krajine, domnievame sa, že je dôležité mať zmysluplnú reguláciu produktov na finančných trhoch. Práve vo vašej krajine sme mali prípad najvyššej štátnej pomoci v histórii Európskej únie, a to presne pre problémy na finančných trhoch.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Vážení pán predseda, pán Barroso, dovoľte mi povedať, že kým sa diskutuje o ambiciózných cieľoch stratégie do roku 2020, existujú niektoré krajiny, napríklad Grécko, ktoré sa k tejto stratégii pripoja za nepriaznivých podmienok, s obrovskými hospodárskymi problémami a vysokou nezamestnanosťou.

Včera pán premiér oznámil opatrenia, od ktorých očakáva zníženie deficitu. Atény čakajú so zatajeným dychom na reakciu trhov a na hodnotenie rôznych firiem. Vypočul som si vašu odpoveď na jednu z predošlých otázok, prečítal som si dnešné vyhlásenia pána Almuniu a rád by som sa vás, pán Barroso, opýtal: Ako môže Komisia pomôcť pri riešení tohto problému okrem sledovania gréckeho verejného deficitu?

A po druhé: ako sa v rámci stratégie do roku 2020 riešia takéto vnútroštátne špecifiká, aby tieto problémy nevznikali?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Po prvé, našim zámerom v stratégii do roku 2020 sú práve vnútroštátne programy, ale aj horizontálne programy pre celé Európske spoločenstvo.

Každý členský štát požiadame, aby predložil osobitné, zjednodušené ciele pre každú krajinu s prihliadnutím na ich rôznu situáciu. Povedali ste, že Grécko sa dnes nachádza v osobitnej situácii a my ju veľmi pozorne sledujeme. Grécko bude, samozrejme, aj naďalej využívať kohézne fondy, pretože je jednou z krajín, ktoré tieto kohézne fondy využívajú, a to nesúvisí so stratégiou Európskej únie do roku 2020.

Je však dôležité pochopiť, prečo krajiny ako Grécko musia korigovať svoj deficit a nadmerný dlh. Peniaze, ktoré krajiny platia ako úroky zo svojho dlhu, nemôžu investovať do budúcnosti svojich nemocníc či škôl.

Členským štátom neodporúčame udržiavanie nízkeho dlhu a nízkeho deficitu preto, lebo uznávame myšlienku prísnej makroekonomickej disciplíny, ale preto, lebo máme na zreteli sociálne výdavky a riešenie záujmov ľudí.

Ivo Belet (PPE). – (NL) Vážený pán predseda, pán predseda Barroso, rád by som vám položil otázku o budúcnosti automobilového odvetvia, ktoré určite zostane jedným z najvýznamnejších priemyselných odvetví aj po roku 2020. Niektoré z našich rodinných klenotov sa majú predať do Číny, čo nie je vítaný vývoj. Podľa môjho názoru na zvrátenie tejto situácie ešte vôbec nie je neskoro, ale na to musíme – vy, pán predseda, a nová Európska komisia – naliehavo zaradiť vyššiu rýchlosť. Musíme zmobilizovať viac prostriedkov na výskum a vývoj s väčším dôrazom na automobilové odvetvie a musíme tiež, samozrejme, zmobilizovať viac finančných prostriedkov z Európskej investičnej banky. Podľa mňa je to jediný spôsob, ako zabezpečiť, aby našu súčasnú závislosť od ropy nenahradila budúca závislosť napríklad od čínskych elektrických batérií. Moja otázka teda znie: Ste vy a Európska komisia pripravení prevziať z krátkodobého hľadiska úlohu koordinátora, a to aj vo vzťahu k prípadu spoločnosti Opel, aby sme sa mohli pevne spojiť s cieľom zamerať sa na nové technológie v automobilovom odvetví, ktoré budú priaznivé voči životnému prostrediu?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ako viete, v prípade spoločnosti Opel Komisia zastávala dôležitú pozíciu pri presadzovaní nevyhnutných stretnutí jednotlivých zúčastnených krajín a príslušných spoločností.

Pokiaľ ide o otázku automobilového priemyslu, v Európe a vo svete vládne problém s nadmernou kapacitou. Budúcnosť preto spočíva presne v tom, čo naznačuje vaša otázka – v nachádzaní nových spôsobov a nových technológií, najmä vývoja čistejších áut. Túto myšlienku podporujeme nielen vo forme nápadov, ale aj vo forme financovania.

Ako viete, Európska investičná banka v skutočnosti s našou plnou podporou vytvorila pre tento účel osobitný nástroj. Toto je jedna z priorit budúceho mandátu: rozvíjať v Európe ekologickejší automobilový priemysel, ktorý bude technologicky pokročilejší. Týmto spôsobom si budeme môcť udržať vedúce postavenie vo svetovom automobilovom priemysle.

Stephen Hughes (S&D). – Vážený pán predseda Barroso, Európska sieť proti chudobe charakterizovala váš konzultačný dokument o stratégii do roku 2020 ako krok späť vzhľadom na záväzky jednotlivých Európskych rád na posilnenie sociálneho rozmeru.

Váš dokument sa zmieňuje len o flexiistote a odbornom vzdelávaní. Mali by ste vedieť, že táto strana Parlamentu nemôže akceptovať stratégiu, ktorá nemá sociálny obsah. Rok 2010 bude Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Nemal by byť boj proti chudobe a vylúčeniu ústredným bodom stratégie do roku 2020?

A napokon, vzhľadom na to, že tretina všetkých pracovných miest, ktoré vznikli v Európskej únii od roku 2000, bola vytvorená v oblasti zdravotníckych a sociálnych služieb a služieb zamestnanosti, čo dvojnásobne prispelo k znižovaniu chudoby, poskytovaniu služieb a tvorbe pracovných miest, nemali by sa v stratégii do roku 2020 stanoviť ciele na poskytovanie sociálnych služieb vysokej kvality?

Predseda. – Ďakujem vám, pán kolega, ale nedávajte, prosím, počas svojej minúty dve otázky, pretože pre pána predsedu Barrosa je veľmi ťažké odpovedať za jednu minútu na dve otázky.

Ktorej otázke dáte prednosť – prvej alebo druhej?

Dámy a páni, toto je veľmi dôležité.

Stephen Hughes (S&D). – Vážený pán predseda, predniesol som vlastne až tri body a postačí povedať trikrát áno.

(smiech)

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážený pán predseda, ďakujem vám za pochopenie. Pokúsim sa vybrať najlepšiu otázku.

Úprimná odpoveď znie: toto je konzultačný dokument, nie je to ešte stratégia a ja veľmi vítam váš vstup.

Dovoľte mi povedať osobný názor. Áno, v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu musíme robiť viac, ale na to potrebujeme podporu našich členských štátov. Môžem vám povedať, že som niekoľkokrát navrhol konkrétne opatrenia, na ktoré bolo odpoveďou veľmi dôrazné odmietnutie s odôvodnením, že niektoré členské štáty vnímajú sociálne otázky ako niečo, čo prináleží im a nie Európe.

Je to zaujímavá diskusia. Uvidíme, či sa v tejto veci zhodneme. V tejto záležitosti veľmi očakávam vašu podporu, pretože, ako viete, na boj proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe potrebujeme aj určité nástroje na európskej úrovni, ktoré budú doplnkom nástrojov na vnútroštátnej úrovni. Hovorím vám o stanovisku, ktoré budem obhajovať. Dúfam, že všetky členské štáty budú pripravené tento pohľad podporiť.

Danuta Jazłowiecka (PPE). – (PL) Vážený pán komisár, vykonávanie lisabonskej stratégie nie je veľmi dobré. Ako chcete zmeniť dokument o stratégii Európa 2020, aby sa dosiahli jej ciele? Plánujete pripraviť niečo ako program na realizáciu tejto stratégie, samostatný dokument pre päťročné funkčné obdobie Komisie, ktorý by určoval opatrenia, ktoré treba vykonať? Myslím si, že by to bola dobrá myšlienka. Mohli by sme sledovať realizáciu stratégie a zároveň hodnotiť Komisiu podľa toho, čo sa vykonalo.

Na záver si dovoľím jednu poznámku. Domnievam sa, že lehota na konzultácie so sociálnymi partnermi, mám na mysli termín stanovený na 15. január, je príliš krátka. Mali by sme našich sociálnych partnerov brať trochu vážnejšie. Práve oni budú túto stratégiu realizovať, a preto by mali mať na tieto konzultácie viac času.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Tento termín sa vzťahuje na konzultácie založené na tomto dokumente, ale budú aj ďalšie možnosti konzultácií. Konzultácie o budúcnosti lisabonskej stratégie v skutočnosti prebiehajú minimálne od roku 2008. Výbor regiónov a tiež Európsky hospodársky a sociálny výbor vypracovali veľmi zaujímavé správy a ja by som rád využil túto príležitosť a povedal, že ak Európsky parlament bude chcieť, som pripravený uskutočniť o tejto záležitosti rozpravu, a to nielen takúto hodinu otázok s minútovými odpoveďami, ale samostatnú rozpravu výlučne o tejto veci, kedykoľvek budete chcieť, pretože sa skutočne domnievam, že je to mimoriadne dôležité.

(potlesk)

Je mimoriadne dôležité, aby sa Parlament podieľal na tomto procese, a tiež aby doň zapojil národné parlamenty, pretože to bude ústredným bodom stratégie do budúcnosti. To by som rád zdôraznil.

Pokiaľ ide o otázku mechanizmov riadenia, práve ich pripravujeme. Máme niekoľko zámerov. Jedným z nich je práve vytvorenie spôsobov merania pokroku a sledovanie pokroku v určitých oblastiach na základe ukazovateľov. To teraz pripravujeme a na to potrebujeme podporu Parlamentu a dúfam, že aj súhlas našich členských štátov.

Werner Langen (PPE). – (DE) V nadväznosti na otázku, ktorá už bola položená, by som sa chcel vrátiť k stratégii do roku 2020 týkajúcej sa klímy. Vážený pán predseda, je správne, že dočasný systém obchodovania s emisnými kvótami poskytuje najväčšej oceliarskej firme v Európe 90 miliónov ton CO₂ napriek tomu, že minulý rok mala 68 miliónov ton a tento rok bude mať 43 miliónov ton? Je možné, že najväčšia oceliarska firma v Európe zarobí do roku 2012 na emisiách jednu miliardu libier, keďže jej bolo v dôsledku jej lobistických činností, okrem iných aj v Komisii, pridelené príliš veľké množstvo?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážený pán Langen, neviem presne, na čo narážate, ale ak hovoríte o emisiách v Európe, povedzme si to úprimne: naše emisie tvoria zhruba 14 % svetových emisií a majú klesajúcu tendenciu, pretože vo svete máme veľké hospodárstva, ktoré vzhľadom na emisie rastú.

V pomere emisií na osobu sme však stále ďaleko pred týmito krajinami a čestne si priznajme, že máme aj určitú historickú zodpovednosť. Američania produkujú viac emisií skleníkových plynov na osobu ako my, ale my produkujeme omnoho viac ako Čína a omnoho viac než napríklad India, ak narážate na indický prípad. Tento problém skutočne musíme riešiť v duchu svetovej spravodlivosti. Ak chceme tento problém vyriešiť a ak sa domnievame, že našej planéte niečo hrozí, mám na mysli zmenu klímy, potom potrebujeme úsilie o spoluprácu na všetkých stranách. Takže áno, máme prísnejšie podmienky ako v niektorých iných častiach sveta, ale pozeráme sa na to aj ako na príležitosť rozvíjať nové technológie, aby sme mohli plniť naše ciele bez ohrozenia našich podnikov, pretože naše podniky a naše pracovné miesta nechceme vyvážať.

Predseda. – Dámy a páni, nedávajte, prosím, počas hodiny otázok s pánom predsedom Barrosom doplnujúce otázky, pretože veľa ľudí čaká na zodpovedanie svojej prvej otázky. Je mi veľmi ľúto, ale radšej by som prešiel k novej otázke.

Stavros Lambrinidis (S&D). – Vážený pán predseda Barroso, je to skutočne tak, ako ste povedali, že úrokové sadzby ovplyvňuje stav hospodárstva. Tieto sadzby odrážajú dôveru v konkrétne hospodárstvo a ovplyvňujú medzinárodné hospodárske spoločenstvo. Úrokové sadzby ovplyvňuje dôvera Spoločenstva v konkrétne hospodárstvo a túto dôveru zasa mnohokrát ovplyvňujú vyhlásenia o dôvere, ktorú Európska komisia prejavuje voči opatreniam prijatým členskými štátmi. V tomto zmysle sa obchodníci s rizikovým kapitálom

pokúšajú vyťažiť aj zo špekulatívnych operácií spojených so zlou hospodárskou situáciou, ktorú niekedy ešte zhoršujú.

Pán predseda Barroso, ste dnes ochotný v tejto rokovacej sále potvrdiť podporu opatreniam, ktoré včera oznámila grécka vláda s cieľom zvrátiť hospodársku situáciu v krajine? Domnieva sa Komisia, že tieto opatrenia idú správnym smerom a že keď sa uplatnia, mohli by zmeniť finančnú situáciu, ktorá bola podľa vás v minulosti problematická?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Už som povedal, že včera som si s potešením vypočul záväzok pána premiéra Papandreoua znížiť verejný deficit a štátny dlh prostredníctvom trvalého znižovania výdavkov a zvyšovania príjmov. Dokonca som dodal, že rozpočet na rok 2010, o ktorom sa teraz diskutuje v gréckom parlamente, a vyhlásenie pána premiéra sú kroky správnym smerom. Komisia bude, prirodzene, naďalej pozorne sledovať makroekonomickú a fiškálnu situáciu a vykonávanie opatrení v Grécku. V mojom vyjadrení o podpore oznámených opatrení je to veľmi jasné. Domnievam sa, že je to najlepší spôsob, ako môžeme Grécku pomôcť vo veľmi zložitej situácii, ktorej teraz čelí vzhľadom na rozpočet a dlh. Verím, že tieto opatrenia prinesú určité významné výsledky.

Malcolm Harbour (ECR). – Vážení pán predseda, s potešením vítam príležitosť položiť otázku pánovi predsedovi Barrosovi, pretože konferencia predsedov výborov bola po prvýkrát posunutá o hodinu, takže my predsedovia výborov tu môžeme po prvýkrát byť.

Chcem pánovi predsedovi položiť otázku týkajúcu sa politiky na podporu rámcových podmienok pre výskum a inovácie, ktorá sa, na moje veľké sklamanie, nedostala do prvého návrhu stratégie do roku 2020. Dúfam však, že v budúcnosti tam bude, a preto sa chcem opýtať na využitie obrovského potenciálu verejného obstarávania v celej Európskej únii s cieľom podnietiť inovačné výrobky a služby. Chcem sa dnes pána predsedu opýtať, či by prijal odporúčania, ktoré Parlament v novembri takmer jednomyselne schválil v mojej správe a ktoré ukazujú, ako by sa to dalo urobiť. Len aby si pán predseda mohol urobiť predstavu a aby som sa podelil so svojimi kolegami, ak by sa inovačným výrobkom a službám venovalo jedno percento verejného obstarávania na európskej úrovni, investície do inovácií v celej Európskej únii by sa zvýšili najmenej o 15 miliárd EUR.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ďakujem vám všetkým za pripomienky, ale dovoľte mi povedať, že neexistuje nič také ako prvý návrh novej stratégie. Existuje pracovný dokument Komisie určený na konzultácie, ale ešte nie sme pri predkladaní návrhu. Všetky vaše pripomienky sú preto veľmi vítané.

Neočakávajte odo mňa, že v jednej minúte vám dám konečnú odpoveď na takú dôležitú otázku, akú ste nastolili. O našej správe som informovaný. Som informovaný o niektorých zaujímavých návrhoch, ktoré ste predložili v súvislosti s verejným obstarávaním, a je to aj môj zámer, je to uvedené v širších usmerneniach. Budete si pamätať, že som to Parlamentu predložil v súvislosti s potrebou prehĺbiť tieto záväzky vzhľadom na pravidlá verejného obstarávania v Európe, ktoré by boli z hľadiska trhu inovativejšie a priaznivejšie. Určite to bude súčasťou našej budúcej stratégie, ale v tejto chvíli sa nemôžem zaviazat k tomu, ako presne to tam bude začlenené.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Vážení pán predseda, jedným z najväčších neúspechov lisabonskej stratégie, ktorá je inak dobrým dokumentom, je to, že sme do istej miery nedokázali priviesť členské štáty k tomu, aby skutočne dosiahli ciele stanovené v tejto stratégii.

Moja kolegyňa z Fínska sa už pána Barrosa opýtala, ako by sme podľa neho mohli priviesť členské štáty k lepšiemu vykonávaniu stratégie. Jedným z vytýčených cieľov bola aj výška investícií členských štátov do výskumu a vývoja vyjadrená ako percentuálny podiel HDP. Rád by som vedel, či Komisia zamýšľa stanoviť pre členské štáty podobné ciele, inými slovami, aký podiel svojho hrubého národného produktu by mal každý členský štát investovať do výskumu a vývoja.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Teraz posudzujeme dôvody, prečo neboli splnené všetky ciele a úlohy. Pri novom návrhu budeme posudzovať – som presvedčený, že veľmi úprimne a objektívne –, čo bolo na lisabonskej stratégii dobré a čo zlé.

V tomto štádiu nemôžem záväzne povedať, čo navrhujeme, pretože v tejto chvíli práve premýšľame o tom, ako ďalej. Preto keď hovorím, že by som chcel s vami diskutovať, mám na mysli skutočné diskusie, pretože váš príspevok je veľmi dôležitý.

Osobne sa domnievam, že celkový cieľ pre všetky členské štáty pravdepodobne nie je veľmi realistický. Domnievam sa, že nasledujúca fáza stratégie Európskej únie do roku 2020 bude musieť byť podrobnejšia

a dôkladnejšia, s osobitnými cieľmi – ktoré sa, samozrejme, dohodnú s členskými štátmi –, ale pre rôzne situácie.

To sú moje osobné myšlienky. Ešte nie sme v štádiu predkladania návrhu Parlamentu. Bol by som rád, keby si aj nová Komisia tento návrh plne osvojila, a predložíme bilanciu poslednej lisabonskej stratégie.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Vážený pán predseda, do budúceho roka sa čistý príspevok Británie oproti roku 2008 zdvojnásobí. V roku 2020 budeme mať najmenej štyri až sedem nových členských štátov. Vzhľadom na ich súčasnú hospodársku výkonnosť bude každý jeden z týchto nových členských štátov príjemcom kohéznych fondov, čo je len iný názov pre dotácie, odo dňa, keď sa stanú členmi, až do roku 2020.

Môže preto britský daňový poplatník očakávať do roku 2020 ďalšie zdvojnásobenie čistého príspevku Británie pre Európsku úniu, a ak nie, prečo?

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Ešte nie som v takom štádiu, aby som diskutoval o finančných výhladoch, a nemôžem predvídať, aký bude príspevok Británie. Chápem znepokojenie, ktoré prejavujete, pretože britskí daňoví poplatníci v súčasnosti platia najväčšie príspevky vzhľadom na to, čo sa stalo vo finančnom sektore v Británii. Neexistuje žiadny ďalší prípad takej veľkej štátnej pomoci, akej sme boli svedkami vo vašej krajine.

Dnes je situácia takáto. Považujeme za dôležité stanoviť priority pre budúcnosť, aby sme videli, aké prostriedky treba vynaložiť na vnútroštátnej úrovni a aké na európskej úrovni, a aby sme potom diskutovali o spravodlivom rozdelení týchto investícií. Sme však presvedčení, že v niektorých prípadoch má väčší zmysel vynaložiť euro na európskej úrovni ako na vnútroštátnej úrovni vzhľadom na potenciálne výhody využitia európskeho rozmeru a európskeho vnútorného trhu. K tej diskusii sa dostaneme a dúfam, že napokon dospejeme k dohode.

Predseda. – Toto bola naša tretia hodina otázok pre predsedu Európskej komisie. Dámy a páni, ďakujem vám za otázky, ktoré ste predložili do diskusie.

Pokiaľ ide o účasť, na konci hodiny otázok bolo v rokovacej sále prítomných o niečo viac poslancov ako na začiatku o 15.00 hod. Je mi to veľmi ľúto. Boli by sme radšej, keby vás tu bolo veľa.

Ešte raz vám ďakujem, pán predseda Barroso.

John Bufton (EFD). – Vážený pán predseda, chcel by som upozorniť na to, že dnes je tu množstvo ľudí, ktorí nemali možnosť položiť pánovi Barrosovi otázky. Vzhľadom na vysoký plat, ktorý pán Barroso dostáva, nemôže s nami pravidelne tráviť ešte 30 minút, aby z toho bola hodina a pol?

Prvých 30 minút bolo venovaných vedúcim ostatných skupín. Máme tu 750 poslancov. Myslím si, že 30 minút je smiešnych. Nemôžeme mať hodinu a pol? Vážený pán Barroso, dostávate dosť dobrý plat. Príďte sem na 90 minút, nie na 60.

Predseda. – Pán predseda Barroso sa veľmi zdvorilo usmieva, ale uvidíme. Musíme o tom rozhodnúť. Ďakujem vám za návrh.

PREDSEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS

podpredseda

13. Závery Rady pre zahraničné veci týkajúce sa mierového procesu na Blízkom východe, najmä situácie vo východnom Jeruzaleme (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o záveroch Rady pre zahraničné veci týkajúce sa mierového procesu na Blízkom východe, najmä situácie vo východnom Jeruzaleme.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedaajúci, konflikt na Blízkom východe bol jednou z vecí, o ktorých sme tu v Parlamente diskutovali hneď na začiatku švédskeho predsedníctva. Je to dobrý pocit, že na konci nášho funkčného obdobia mám možnosť sa k tomu takto vrátiť a informovať vás.

Minulý týždeň bol minister zahraničných vecí Švédska Carl Bild vo Výbore pre zahraničné veci, kde predložil svoju správu a viedol dlhú diskusiu, ktorá sa týkala aj Blízkeho východu. Rada pre zahraničné veci minulý týždeň rokovala o situácii na Blízkom východe a prijala závery. Teší nás, že všetkých 27 členských štátov podporuje tieto závery, čo je jasným vyjadrením stanoviska Európskej únie k mierovému procesu na Blízkom východe.

Rada a predsedníctvo chcú prostredníctvom týchto záverov vyslať z Európy veľmi jasné a silné posolstvo, ktoré by mohlo viesť ku skorému obnoveniu rokovaní medzi stranami. Znepokojuje nás nedostatočný pokrok v mierovom procese na Blízkom východe. Z tohto dôvodu sme vyjadrili jasnú podporu úsiliu Spojených štátov zameranému na dosiahnutie mieru. EÚ vyzýva zainteresované strany, aby prijali zodpovednosť a začali rokovať o všetkých otázkach týkajúcich sa konečného stavu, a to pokiaľ ide o Jeruzalem, hranice, utečencov a bezpečnosť. Naše závery zároveň odrážajú stanovisko Európskej únie k Blízkeho východu vychádzajúce z medzinárodného práva, ktoré už dlhšiu dobu zastávame a ktoré sme pri mnohých príležitostiach vyjadrili.

EÚ okrem iného zastáva aj názor, že dohodnuté riešenie v podobe vytvorenia dvoch štátov musí vychádzať z hraníc z roku 1967 a že osady sú nezákonné. Jeruzalem predstavuje záležitosť týkajúcu sa konečného štatútu. Jasne sme sa vyjadrili, že ak sa má dosiahnuť trvalý mier, postavenie Jeruzalema ako budúceho hlavného mesta oboch štátov sa musí riešiť prostredníctvom rokovaní. Veľkú časť tohto roka sa obnovenie izraelsko-palestínskych rokovaní spájalo s otázkou osád. Izraelská vláda nedávno oznámila čiastočné a dočasné zastavenie osídľovania. Rada pre zahraničné veci víta toto rozhodnutie. Dúfame, že prispeje k obnoveniu zmysluplných rokovaní.

So znepokojením však vnímame nečakané rozhodnutie izraelskej vlády z 13. decembra, na základe ktorého sa otázka osád má prvýkrát stať súčasťou národného programu prioritných oblastí. Je to v rozpore s myšlienkou zastavenia osídľovania a poškodzuje to úsilie zamerané na vytváranie atmosféry, ktorá môže pomôcť priniesť dlhodobé riešenie konfliktu. Začiatkom septembra navštívila moja kolegyňa Gunilla Carlssonová, švédska ministerka medzinárodnej rozvojovej spolupráce, Výbor pre rozvoj v Európskom parlamente. Prisľúbila, že budeme sledovať miestny vývoj, poskytovať pomoc a zasahovať v oblastiach, ktoré všetci dobre poznáme – situácia vo východnom Jeruzaleme a jeho okolí, osady a také otázky, ako sú prístup a voľný pohyb najmä v súvislosti s pásmom Gazy. Splnili sme tento sľub.

V ostatných mesiacoch zaujala EÚ pod vedením tohto predsedníctva jasný postoj k otázke osád a pretrvávajúcemu uzavretiu Gazy. Táto politika uzatvorenia Gazy je neprijateľná a kontraproduktívna. EÚ aj naďalej požaduje, aby boli hraničné priechody okamžite a bezpodmienečne otvorené pre dodávky humanitárnej pomoci, tovary a osoby. Rada tiež žiadala plné uplatnenie rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1860, ako aj dodržiavanie medzinárodného humanitárneho práva. Tí, ktorí zadržiavajú uneseného izraelského vojaka Gilada Šalita, ho musia okamžite prepustiť.

Chcela by som povedať ešte zopár slov o Gaze. Prirodzene, dúfame, že sprostredkovateľské úsilie Egypta a Ligy arabských štátov bude pokračovať. Je dôležité zabrániť trvalému rozdeleniu Západného brehu Jordánu a východného Jeruzalema na jednej strane a Gazy na strane druhej. Očakávame slobodné a spravodlivé voľby, keď to podmienky dovoľia. Jedna vec je istá: mier medzi Izraelom a Palestínčanmi sa dá dosiahnuť iba vtedy, ak budú Palestínčania jednotní.

Naši diplomati, ktorí sú v tomto regióne, pozorne sledujú situáciu vo východnom Jeruzaleme. Podľa nich Izrael naruša palestínsku komunitu v meste. Znepokojuje nás to. EÚ zintenzívni svoju pomoc východnému Jeruzalemu s cieľom uľahčiť životné podmienky Palestínčanov. Silné posolstvo týkajúce sa východného Jeruzalema v záveroch Rady je jasným dôkazom nášho znepokojenia nad touto situáciou. Je dôležité mať na pamäti, že dohody medzi Izraelom a Sýriou a medzi Izraelom a Libanonom sú nevyhnutným predpokladom mieru na Blízkom východe. EÚ víta nedávne vyhlásenia Izraela a Sýrie, v ktorých potvrdzujú svoju vôľu podporovať mierový proces. Je úplne samozrejmé, že by to malo mimoriadne pozitívny vplyv na celý región.

Catherine Ashton, *dezinovaná podpredsedníčka Komisie.* – Vážení páni predsedajúci, minulý týždeň prijala Rada veľmi dôležité závery týkajúce sa mierového procesu na Blízkom východe. Tie jasne a rozhodne stanovujú zásadový postoj k mnohým dôležitým otázkam. Nebudem sa zaoberať týmito závermi, a ani opakovať to, čo už povedalo predsedníctvo. Stačí, keď poviem, že dúfam, že sme opätovným potvrdením našich zásad pomohli sčasti obnoviť dôveru a vôľu Palestínčanov začať mierový proces. Samozrejme, závery pomôžu aj mne, pretože mi v najbližších mesiacoch poskytnú jasné smerovanie.

Dnes ste ma sem pozvali, aby som hovorila o našej politickej práci, ale tiež o situácii vo východnom Jeruzaleme. Je to oblasť, ktorá vyvoláva hlboké znepokojenie. Východný Jeruzalem predstavuje okupované

územie rovnako ako zvyšok Západného brehu Jordánu. EÚ je proti ničeniu palestínskych domov, vysídľovaniu palestínskych rodín, budovaniu izraelských osád, ako aj proti budovaniu oddelujúcej bariéry. EÚ sa týmito problémami zaoberá na politickej úrovni, za pomoci diplomatických kanálov a aj v našich verejných vyhláseniach. Zároveň sa snažíme situáciu riešiť prostredníctvom praktickej pomoci, ktorej cieľom je podporovať palestínske obyvateľstvo vo východnom Jeruzaleme. V meste napríklad chýba 1 200 tried pre palestínske deti. Pomáhame teda posilniť vzdelávacie zariadenia. Okrem toho umožňujeme palestínskym nemocniciam vo východnom Jeruzaleme ďalej fungovať a robíme veľa pre mladých Palestínčanov v tomto meste, ktorých trápí vysoká nezamestnanosť a trpia psychologickými problémami. Doposiaľ EÚ realizovala vo východnom Jeruzaleme aktivity v hodnote 4,6 milióna EUR.

Ďalším predmetom obáv je, prirodzene, situácia v Gaze. Neustále sa dožadujeme voľného toku pomoci, tovarov a osôb. Hlboko nás znepokojujú každodenné životné podmienky obyvateľov Gazy. Od januárového konfliktu sa darcom nepodarilo začať rekonštrukčné práce. Stále pretrvávajú vážne problémy, ako je nedostatok čistej pitnej vody. Izrael by mal bezodkladne opätovne otvoriť hraničné priechody, čo by umožnilo oživiť súkromný sektor a znížiť závislosť Gazy od vonkajšej pomoci.

Nastal čas, aby sme prešli k činom a uviedli závery Rady do praxe. Teraz musíme rozmýšľať nad tým, ako môžeme opätovne oživiť politický proces. Zdá sa, že tieto dve strany sa od seba ešte viac vzdialili. V krátkom čase budem do tohto regiónu cestovať a mojím hlavným cieľom bude stretnúť sa s hlavnými aktérmi a priamo na mieste zistiť, ako môže byť EÚ hnacou silou zmeny. Som presvedčená, že všetci súhlasíme s celkovou a hlavnou prioritou obnoviť izraelsko-palestínske rokovania – nie však rokovania pre rokovania, ale rokovania, ktorých cieľom je dosiahnuť mierovú dohodu a obrátiť list. Nemôžeme – a pochybujem, že by tento región mohol – tolerovať ďalšie kolo neúspešných rokovaní. Rokovania s prestávkami prebiehajú už niekoľko rokov, a to od podpísania deklarácie princípov z Osla v septembri 1993. To bolo pred 16 rokmi. Rokovania by mali vychádzať z medzinárodného práva a dodržiavať predchádzajúce dohody. Mali by sa zaoberať všetkými otázkami vrátane postavenia Jeruzalema ako budúceho spoločného hlavného mesta.

Zároveň by mali prebiehať v dohodnutom časovom rámci a s účinným sprostredkovaním. Potrebujeme vidieť ozajstné odhodlanie a politickú vôľu tak zo strany Izraela, ako aj zo strany Palestíny angažovať sa v skutočných rokovaniach. Európska únia je tu, aby pomohla obidvom stranám prevziať tento záväzok a ponúkla im podporu na zložitej ceste rokovaní. Mojou úlohou je postarať sa, aby Európa pracovala efektívne a harmonicky.

EÚ vždy podporovala Izrael, ako aj Palestínčanov, pričom im vždy poskytovala dostatok času a priestoru na dvojstranné rokovania. Naša pomoc umožnila Palestínskej samospráve vybudovať inštitúcie budúceho palestínskeho štátu, aby mohol poskytovať služby svojim obyvateľom a byť spoľahlivým susedom v tomto regióne. V súčasnosti sú však Palestínčania rozdelení tak politicky, ako aj fyzicky. Presvedčivé rokovania si vyžadujú silného a zjednoteného palestínskeho partnera. Izrael nestratí, iba získa, ak bude mať silného palestínskeho partnera.

Izrael urobil prvý krok tým, že dočasne a čiastočne zastavil budovanie osád. Veríme, že to prispeje k obnoveniu zmysluplných rokovaní.

USA zostávajú nenahraditeľným a kľúčovým aktérom na Blízkom východe. Podmienky pre efektívne partnerstvo medzi EÚ a USA, pokiaľ ide o Blízky východ, neboli často takéto priaznivé. Nastal čas zmeniť to na skutočnosť prostredníctvom úzkej koordinácie našich stanovísk a stratégie. EÚ bude aj naďalej podporovať USA a úzko s nimi spolupracovať v rámci Kvarteta. Kvarteto potrebuje opätovné posilnenie. Vyžaduje si to totiž súčasná patová situácia v mierovom procese. Kvarteto dokáže zaistiť opatrné, ale zároveň dynamické sprostredkovanie, ktoré je potrebné.

Mier na Blízkom východe si vyžaduje komplexné riešenie. Dôležitú úlohu tu zohrávajú Sýria a Libanon. Tešíme sa na realizáciu arabskej mierovej iniciatívy. Tieto krajiny by mali byť súčasťou riešenia. Náš prístup by mal byť regionálny a mal by zahŕňať všetkých. Multilaterálny rámec by mal dopĺňať izraelsko-palestínsky bilaterálny rámec.

Čo sa týka všetkých týchto otázok, v nasledujúcich mesiacoch chcem zostať v úzkom kontakte s Parlamentom. Som si vedomá aktívnej úlohy, ktorú Parlament zohráva, a to hlavne ako rozpočtový orgán. Na politickej úrovni delegácie Európskeho parlamentu priamo spolupracujú s izraelským parlamentom (Knessetom) a Palestínskou legislatívnou radou. Minulý týždeň navštívila Delegácia pre vzťahy s Palestínskou legislatívnou radou okupované palestínske územia a s veľkým znepokojením informovala o situácii v tejto oblasti.

A na záver, vítam pokračovanie aktivít parlamentnej pracovnej skupiny pre mierový proces, ktorá sa opäť stretne tento týždeň.

Ioannis Kasoulides, *v mene skupiny PPE*. – Vážený pán predsedajúci, počas návštevy mladých izraelských a palestínskych vedúcich predstaviteľov v Európskom parlamente sa rozvinula podrobná diskusia, v ktorej sa načrtlo mierové usporiadanie pre ich budúcnosť. To spočíva v bezpečnom a uznávanom riešení v podobe dvoch štátov na základe hraníc z roku 1967 s Jeruzalemom ako hlavným mestom, demilitarizácii palestínskeho štátu, obnovení arabskej mierovej iniciatívy z roku 2007, poskytnutí záruk NATO a riešení utečeneckej otázky takým spôsobom, aby sa nezmenil demografický charakter židovského štátu.

Zatiaľ čo mladí ľudia majú predstavu o spoločnej budúcnosti, staršia generácia stále polemizuje o tom, či by mala začať rokovania. Stále sa zvažuje egyptská iniciatíva zameraná na vnútro-palestínske zmierenie s cieľom získať jedného partnera a čaká sa na bezpečnostné opatrenia v Gaze a prepustenie väzňov, ako je Gilad Šalit. Podľa správy vedúceho predstaviteľa misie EÚ vo východnom Jeruzaleme daná situácia v oblasti medzitým čoraz viac marí možnosť vytvorenia palestínskeho štátu.

Je mi ľúto, že Izrael ako demokratický štát venuje málo pozornosti škodám, ktoré sú podľa medzinárodnej verejnej mienky dôsledkom niektorých jeho krokov, a iba následne sa obmedzuje na ich zníženie.

Hannes Swoboda, *v mene skupiny S&D*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pani podpredsedníčka Komisie a vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Únie, v prvom rade by som chcel vyjadriť úprimné poďakovanie švédskemu predsedníctvu za túto iniciatívu. Bola to prospešná iniciatíva a chcel by som vám k nej zablahoželať. Tiež by som sa chcel poďakovať barónke Ashtonovej za to, že pri svojom prvom vystúpení sedela na mieste určenom pre Komisiu, hoci hovorila hlavne zo svojej pozície vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Únie. Ide hlavne o spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. V istom zmysle možno nie je dôležité, kde sedíte. Dôležité je, že ste tu a že zastupujete túto spoločnú zahraničnú politiku.

Moja druhá poznámka je, že vyhlásenie prijaté Radou je dobré a v žiadnom prípade nie je protiizraelské. Práve naopak, prospeje Izraelu a jeho bezpečnosti i stabilite. Je veľmi potrebné to zdôrazniť. Ak máme v tomto ohľade my ako Európania zohrávať aktívnu úlohu, je nevyhnutné, aby sme tak naďalej robili. Chcel by som požiadať barónku Ashtonovú, aby si to zobrala k srdcu.

Pred niekoľkými dňami sme boli v USA a diskutovali sme s našimi kolegami z Kongresu. Tvárou v tvár jednostrannému postoju Kongresu a jeho chýbajúcemu pochopeniu pre situáciu Palestínčanov má prezident Obama na výber málo možností. Máme veľké porozumenie pre situáciu v Izraeli. Aj my sme proti každej forme terorizmu a chceme, aby sa zadržaný vojak konečne vrátil k svojej rodine. Rovnako však cítime znepokojenie a súcit v súvislosti s nešťastnou pozíciou Palestínčanov, ktorá sa týka všetkého, čo sa uvádza vo vyhlásení, a to hlavne hraníc z roku 1967, zložitej situácie v Jeruzaleme a osídľovania. Aj napriek tomu, že ide o pokračovanie politiky z posledných pár rokov, je úplne nepochopiteľné, že sa k nárastu osídľovania zaujíma veľmi protichodný prístup. Najprv bolo zastavené a potom sa stalo súčasťou národného programu priorít. Potom nasledoval iba prirodzený vývoj a následne sa budovali cesty prechádzajúce palestínskymi osadami. Spôsob, akým sa dennodenne berie Palestínčanom pôda, je neprijateľný.

Aj to, čo sa stalo delegácii Parlamentu, je absolútne neprijateľné. Pán de Rossa sa k tomu tiež vyjadrí. Poslanci tohto Parlamentu sa musia spojiť s Radou a Komisiou a jasne vyhlásiť, že majú právo cestovať do Gazy a sami sa tam presvedčiť o situácii. Čo Izrael skrýva? Prečo bráni poslancom Parlamentu navštíviť Gazu? Nesmieme to akceptovať a dúfam, že sa proti tomu spoločne postavíme. Okrem iného sú transparentnosť a otvorenosť predpokladmi rozumnej politiky v oblasti Blízkeho východu. Musíme to jednoznačne podporiť.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *v mene skupiny ALDE*. – (NL) Vážený pán predsedajúci, pani Ashtonová, pán podpredseda Komisie, pani úradujúca predsedníčka Rady, v prvom rade, pani Malmströmová, by som chcela zablahoželať švédskemu predsedníctvu k záverom Rady, ktoré sa vo všeobecnosti dotýkajú konfliktu na Blízkom východe a najmä situácie vo východnom Jeruzaleme.

Som presvedčená, že každý bude ako dôležité znamenie vnímať skutočnosť, že spoločná správa vedúcich predstaviteľov delegácií EÚ o východnom Jeruzaleme bola prvýkrát schválená a jednomyselne prijatá, a to hlavne teraz po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. Ďalším znamením je skutočnosť, že závery navrhnuté švédskym predsedníctvom vrátane tých, ktoré sa týkajú východného Jeruzalema, boli tiež jednomyselne prijaté. Dúfam, že izraelské orgány si uvedomia význam tohto vývoja.

Dámy a páni, o Blízkom východe diskutujeme každých pár mesiacov a niekedy to pripomína tanečný sprievod v Echternachu: jeden malý krok vpred, potom náznaky pohybu späť, potom väčší dôvod na nádej. Žiaľ, je tu aj dôvod na skľeslosť. My však, samozrejme, naďalej veríme. Je nesmierne dôležité, prirodzene, aj pre našu skupinu, aby Izraelčania a Palestínčania mohli žiť vedľa seba v mieri v dvoch samostatných štátoch a mať úžitok zo všetkých dostupných príležitostí rozvoja, ako aj zaručiť jeden druhému bezpečnosť. Som presvedčená, že všetci sa na tom zhodneme. Zhodneme sa aj na krokoch, ktoré by v ideálnom prípade k tomu viedli. Samozrejme, sme pripravení k tomu prispieť.

Jeruzalem je jedným z najkrajších miest na svete – je to skutočne neobyčajné miesto. Je preto nesmierne smutné, že národy, ktoré tam bok po boku žijú, nedokážu žiť v mieri. V záujme prosperity a zachovania Jeruzalema verím, že pár dní pred Vianocami to ešte možno dosiahnuť.

Caroline Lucas, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, chcela by som uvítať vyhlásenia Rady a Komisie, chcem sa ich však opýtať, kedy prejdeme od týchto krásnych slov, s ktorými do veľkej miery súhlasím, ku skutočným činom? Stále počúvame, že musíme zaistiť, aby Izrael urobil to či ono, ale na to potrebujeme skutočný vplyv. Inak nás bude Izrael jednoducho ignorovať, tak ako to neustále robí.

Moja otázka teda znie: čo v skutočnosti môžete urobiť s cieľom zaistiť, aby došlo k reálnemu pohybu a pokroku v tejto veci? Podľa mňa sa to musí týkať takých záležitostí, ako je pozastavenie dohody o pridružení medzi EÚ a Izraelom.

Pokiaľ ide o situáciu vo východnom Jeruzaleme, veľmi vítam iniciatívu švédskeho predsedníctva, ako aj jeho zrozumiteľný postoj k úlohe Jeruzalema ako hlavného mesta dvoch štátov a tiež jeho neústupnosť v súvislosti s významom zastavenia osídľovania východného Jeruzalema zo strany Izraela.

Takisto vzdávam hold autorom správy vedúcich predstaviteľov misie EÚ o samotnom východnom Jeruzaleme. Táto správa sa vyznačuje zrozumiteľnosťou a má víziu, čo príliš často v týchto diskusiách chýba. Vysvetľuje sa v nej, ako je izraelská politika nezákonného pripojenia východného Jeruzalema cielene navrhnutá tak, aby oslabovala palestínsku komunitu v meste a bránila palestínskemu rozvoju. Vedúci predstavitelia misie však vyzvali Radu, aby na základe tejto správy prijala celý rad odporúčaní. Som presvedčená, že tu potrebujeme vidieť, ako Rada v tomto ohľade bezodkladne koná.

Ak to EÚ so svojím záväzkom voči riešeniu v podobe dvoch štátov myslí vážne, musí urobiť všetko pre zachovanie a posilnenie palestínskeho charakteru a identity východného Jeruzalema. Vyhlásenie a správa vedúcich predstaviteľov misie ponúkajú praktické spôsoby, ako to dosiahnuť.

Peter van Dalen, v mene skupiny ECR. – (NL) Vážený pán predsedajúci, najmä teraz v adventnom období sa mnohí modlia za mier na Blízkom východe. Niekedy však človek klesne na mysl a neverí, že tam nastane mier. Napriek tomu je dôležité, aby sa všetky strany aj naďalej usilovali o mier, i keď práve v tom môže spočívať hlavný problém. Sú všetky strany schopné a ochotné pracovať na dosiahnutí mieru? Izrael už v minulosti podnikol kroky a vymenil pôdu za mier – mám na mysli jeho ústup z niektorých oblastí v pásme Gazy. Žiaľ, neprinieslo to mier. V skutočnosti sa zintenzívnili útoky a v roku 2009 Izrael vtrhol do pásma Gazy. Teraz Izrael oznámil dočasné zastavenie výstavby na Západnom brehu Jordánu. Odstránil tiež rad cestných zátarás. Bolo to gesto, ktoré malo pomôcť začať mierové rokovania.

Tento krok vlády Benjamina Netanjahua je na izraelské pomery už dosť význačný. Na palestínskej strane však vidím iba veľmi slabý pohyb. Ľudia neustále hovoria, že to, čo robí Izrael, nemá žiadny veľký význam, ale nevidím žiadne palestínske gesto, ktoré by umožnilo začať rokovania. Je palestínska strana ochotná a schopná iniciovať ďalšie rokovania? Zdá sa, že Hamas sa zaoberá svojím zápasom s hnutím Fatah a že ho Irán drží nakrátko. Zdá sa, že Mahmúd Abbás je len psom, ktorý šteká, ale nehryzie, a má sotva nejaký vplyv, o ktorom by sa dalo hovoriť. Myslím si, že nastal čas, aby aj palestínska strana jasne ukázala, že chce mier.

Kyriacos Triantaphyllides, v mene skupiny GUE/NGL. – (EL) Vážený pán predsedajúci, lady Ashtonová, vítame rozhodnutie, ktoré 8. decembra prijala Rada Európskej únie. Potvrďuje, že Európska únia podporuje vytvorenie dvoch štátov na základe hraníc platných v roku 1967.

Ak však vychádzame z našich skúseností z nedávnej návštevy tejto oblasti, situácia, ktorá na týchto územiach prevláda, takmer úplne znemožňuje vytvorenie palestínskeho štátu. Narážam konkrétne na výstavbu múru, demoláciu palestínskych obydľí a, čo je najdôležitejšie, na vytváranie osád v oblasti Západného brehu Jordánu ako celku a najmä v okolí východného Jeruzalema.

V súčasnosti žije v týchto osadách okolo 500 000 ľudí. Čo je vážnejšie, vo východnom Jeruzaleme sa vynakladá úsilie na vytvorenie ohrady budovaním sídiel v okolí mesta s cieľom donútiť Palestínčanov, aby

opustili svoje domovy. Je zrejmé, že izraelská vláda využíva rokovania na to, aby získala čas. Pomaly, ale isto sa snaží ovládnuť všetky palestínske územia.

Okrem podporovania riešenia v podobe dvoch štátov by mala Európska únia prijať osobitné opatrenia proti Izraelu. Trvalé porušovanie ľudských práv je dostatočným dôvodom na to, aby mu Európska únia v súlade s článkom 2 zmluvy uložila sankcie. Ak sa totiž na jednej strane rozhodne podporovať mierový proces, ale na druhej strane bude neobmedzene rozvíjať hospodárske vzťahy s Izraelom, jediné, čo dosiahne, bude to, že bude slúžiť politike Izraela. Tá spočíva v nútení Palestínčanov, aby opustili svoju pôdu, a v rozširovaní moci Izraela na celom území Palestíny.

Bastiaan Belder, v mene skupiny EFD. – (NL) Vážený pán predsedajúci, prišla Európa o rozum? Túto rečnícku otázku si začiatkom decembra položili Spojené štáty. Predmetom tvrdej kritiky Kongresu bolo jednostranné určenie východného Jeruzalema za hlavné mesto plánovaného palestínskeho štátu v návrhu uznesenia Rady, ktoré je v obehu. Ako predseda Delegácie Európskeho parlamentu pre vzťahy s Izraelom som si predstavoval a očakával som konštruktívnejší začiatok nášho transatlantického dialógu. Zároveň chcem tiež dodať, že podobne ako naši partneri v Kongrese som po dôkladnom preštudovaní návrhu uznesenia Rady, ako aj jeho konečnej verzie zostal nesmierne ohrozený. Dôrazne sa dištancujem najmä od návrhu rozdeliť Jeruzalem. Vyhlásenie Rady o Blízkom východe považujem za vážnu diplomatickú a politickú prekážku v mierovom procese. Z tohto dôvodu ma veľmi sklamali ministri zahraničných vecí, pretože so všetkých predsedníctiev sa nechali viesť práve švédskym predsedníctvom, ktoré má napäté vzťahy so židovským štátom.

K spomínanému vyhláseniu Rady mám niekoľko zásadných námietok. Len ťažko predstavuje spôsob, ako presvedčiť Palestínsku samosprávu, aby obnovila rokovania s Izraelom. Navyše je toto vyhlásenie v rozpore so zásadou Kvarteta z 9. novembra 2008, a to, že „tretie strany by nemali zasahovať do dvojstranných rokovaní“. V oficiálnej reakcii Spojených štátov na vyhlásenie Rady z 8. decembra sa táto zásada opäť vyzdvihuje. Je teda jedinou možnosťou to, že sa zmierime s touto slepou uličkou v mierovom procese? V žiadnom prípade! Na základe nedávnych návštev delegácie v Izraeli som pevne presvedčený, že postupný a dôveryhodný proces zbližovania izraelského štátu a Palestínskej samosprávy je nevyhnutný a zároveň dosiahnuteľný. Postupný prechod správy na Západnom brehu, napríklad v oblasti C, posilnenie hospodárskej spolupráce s paralelným posilnením a vytváraním spoľahlivých palestínskych inštitúcií skutočne posunie mierový proces vpred. Vyzývam preto Radu a Komisiu, aby prestali vydávať kontraproduktívne vyhlásenia o mierovom procese a namiesto toho investovali do konkrétnych projektov týkajúcich sa spolupráce medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi. Toto je predsa uznávané európske pravidlo, je tak?

Diane Dodds (NI). – Vážený pán predsedajúci, ako členka parlamentnej delegácie v Izraeli som si so záujmom vypočula komentár Rady pre zahraničné veci k mierovému procesu na Blízkom východe, ako aj vyhlásenie Komisie. Podobne ako môj predchádzajúci kolega, aj ja v tejto súvislosti pociťujem najmä obavy. Izrael je jedinou fungujúcou demokraciou v tomto regióne. Oblúbenou taktikou jeho odporcov je terorizmus namierený proti tomuto štátu. Som presvedčená, že vyhlásenia Rady a Komisie nezohľadnili dostatočne obavy Izraela o jeho bezpečnosť. Popravde som nepočula, že by sa pani vysoká predstaviteľka o týchto obavách zmienila vo svojom vyhlásení.

Okrem toho si myslím, že vyhlásenie uvažuje na Izrael príliš ťažké bremeno, pokiaľ ide o nedostatočný pokrok v tomto procese a tiež riešenie nevyjasnených otázok, a to najmä v súvislosti s Jeruzalemom.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, je pravda, že toto je veľmi nezvyčajná rozprava, pretože teraz máme pani Malmströmovú v laviciach Rady. Dúfame, že ju čoskoro uvidíme sedieť na mieste určenom pre Komisiu. Uvidíme, kde si zasadne.

V každom prípade, pán predsedajúci, závery Rady nie sú práve dôvodom na optimizmus. Rada vyjadrila svoje hlboké znepokojenie nad nedostatočným pokrokom v mierovom procese na Blízkom východe. Žiada jeho obnovenie na základe rezolúcií Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov, záverov konferencie v Madride a strategického plánu. Nič nové pod slnkom.

Zároveň tvrdí, že Európska únia je pripravená výrazne prispieť k riešeniu problémov, ktoré tu už dvaja rečníci opísali. Ide o problémy týkajúce sa východného Jeruzalema, vody, bezpečnosti a hraníc.

Je tu však celý rad nových prvkov a chcel by som, aby na ne naši hostia vyjadrili svoj názor. V prvom rade by som chcel vedieť, či podľa ich názoru rozhodnutia izraelskej vlády, pokiaľ ide o osemmesačné moratórium a otázku osídľovania, súvisia s novou vládou Spojených štátov.

Zároveň by som chcel vedieť, čo si myslia o včerajšom vyhlásení predstaviteľa Hamasu v Gaze, ktorý pri príležitosti dvadsiateho druhého výročia povedal, že nemajú v úmysle robiť Izraelu žiadne ústupky a ani ho uznať. Čo si myslia o zákone kontinuity, ktorý dá obyvateľom Izraela možnosť vyjadriť sa k okupovaniu okupovaných území prostredníctvom referenda?

A nakoniec, čo si myslia o správe Richarda Goldstona a jej prijatí Radou Organizácie Spojených národov pre ľudské práva? Domnievajú sa, že pomôže mierovému procesu alebo, naopak, ako tvrdí Izrael, mu bude stáť v ceste a brzdiť ho?

Proinsias De Rossa (S&D). – Vážený pán predsedajúci, vo vyhlásení Rady sú dva prísľuby, ktoré chcem osobitne privítať a ktoré majú potenciál na vytvorenie novej dynamiky. Ide o podporu dvojročného programu Palestínskej samosprávy na ukončenie izraelskej okupácie a vytvorenie palestínskeho štátu a zároveň pripravenosť Únie v prípade potreby uznať palestínsky štát.

Minulý týždeň som viedol oficiálnu delegáciu Európskeho parlamentu v okupovaných palestínskych územiach. Opäť som na vlastné oči videl, ako Izrael uplatňuje systém apartheidu voči Palestínčanom spolu s vyvlastňovaním a ničením ich domov, pôdy, vody i miest konania bohoslužieb.

V priebehu niekoľkých hodín od uverejnenia vyhlásenia Rady bolo povolenie našej delegácie na návštevu Gazy zrušené. To nie je čin spriateľeného štátu. To je jednoznačne zasahovanie do demokratického práva tohto Parlamentu udržiavať dobré a demokratické vzťahy s našimi partnermi, ktorých si zvolil palestínsky ľud.

Boli sme svedkami sklúčenosti a beznádeje vládnucej medzi ľuďmi, ktorých sme stretávali, ako aj v oblastiach, ktoré sme v Hebrone, východnom Jeruzaleme a Ramalláhu navštívili. Tam, kde panuje beznádej, sa objaví aj násilie. Môžeme dosiahnuť pokrok teraz alebo môžeme situáciu nechať sklznúť do ostrejšieho násillia, ktoré vytlačí umiernených palestínskych politikov z vedenia. Toto je rozhodnutie, ktoré musíme urobiť.

Chcel by som požiadať tak Radu, ako aj barónku Ashtonovú, ktorej želim veľa úspechov, aby oživila angažovanosť Únie v tomto procese a nečakali len, že Kvarteto tu oživí svoju angažovanosť, a aby prijali program, ktorý sa bude zhodovať s dvojročným programom Palestínskej samosprávy, a uplatnili zásady, ktoré sme podľa môjho názoru minulý týždeň tak výborne načrtli.

Musíme rázne hájiť ľudské práva. Musíme konať. Musíme využívať prístup na naše trhy, aby sme vytvárali podnety pre Izrael. Nehovorím o sankciách. Hovorím o tom, že sa musíme postarať, aby bol prístup na naše trhy využitý ako podnet s cieľom zabezpečiť, aby Izrael postupoval v súlade so svojimi medzinárodnými povinnosťami. Musíme tiež presvedčiť Spojené štáty, aby sa urýchlene opätovne angažovali, a to na rovnakom základe, ako sme navrhli minulý týždeň.

Chris Davies (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, správa vedúcich predstaviteľov misie EÚ o východnom Jeruzaleme je dosť šokujúcim čítaním. Nechoďme okolo horúcej kaše. Táto správa jasne hovorí, že to, čo sa deje vo východnom Jeruzaleme, zodpovedá druhu etnickej čistky. Kradnú sa palestínske domovy, vyhánajú ľudia a marí nádej na mier. Otázka teda znie: čo s tým budeme robiť?

Záver Rady sú veľmi vítané. Vieme, že sú rázne, pretože ich izraelská vláda okamžite zavrhla. Nič nové, povedali si. Sú zvyknutí nebrať naše slová do úvahy, pretože ich nikdy nepodporujeme činmi. Správajú sa k nám pohrdavo. A prečo by sa nemali: sme takí naivní, že v skutočnosti platíme účty okupačnej sily! Vydržiavame Palestínčanov, zatiaľ čo účty by mal platiť Izrael, a nie naši daňoví poplatníci.

Ak majú mať naše slová zmysel, mali by sme pozastaviť dohodu o pridružení alebo pohroziť, že ju pozastavíme. Tvrdia nám však, že žiadny z našich ministrov zahraničných vecí túto možnosť ani len nenavrhol. Zostáva teda otázka: kde je politika? Nuž, politiku máme. Je v záveroch. A čo činy? Izrael sa nepohne, kým nebude donútený.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, chcela by som uvítať barónku Ashtonovú v jej novej funkcii. Zároveň by som chcela poďakovať švédskemu predsedníctvu za toto uznesenie, ako aj za priznanie skutočnosti, že z dlhodobého hľadiska nebude možné realizovať riešenie v podobe dvoch štátov, ak nevyriešime problém osídľovania. Niekoľkokrát sa tu spomínala správa vedúcich predstaviteľov misie. Aj my sme presvedčení, že je veľmi kvalitná. V súvislosti s ňou mám dve otázky. Aký je súčasný stav tejto správy a kde bude uverejnená? Po druhé, čo urobíte vy, teda Rada a Komisia, pre realizáciu odporúčaní z tejto správy? Teraz by som chcela z tejto správy citovať tri odporúčania. Prvé je:

„prijatím náležitých právnych predpisov EÚ predchádzať a zabráňovať finančným transakciám aktérov z členských štátov zameraným na podporu osídľovania vo východnom Jeruzaleme“; druhé je: „zaistiť, aby sa výrobky pochádzajúce z osád vo východnom Jeruzaleme nevyvážali do EÚ na základe dohody o pridružení medzi EÚ a Izraelom“; a tretie: „poskytnúť hlavným maloobchodným predajcom v EÚ usmernenia týkajúce sa označovania pôvodu výrobkov z osád“.

(DE) Návrhy predložené v tejto správe sú veľmi špecifické a presné. Aké kroky plánujete podniknúť na ich realizáciu?

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pani ministerka, ďakujem vám a vítam vaše komentáre.

Teraz má Európa dva kľúčové dokumenty, prostredníctvom ktorých môže presadzovať nové mierové iniciatívy. Po prvé, má odvážnu správu švédskeho predsedníctva, ktorú ste práve spomenuli, pani Malmströmová. Táto správa žiada pokrok smerom k vytvoreniu dvoch štátov, jedným z ktorých bude Palestína, a to v súlade s hranicami z roku 1967 a s východným Jeruzalemom ako hlavným mestom.

Po druhé, má text veľvyslancov, vedúcich predstaviteľov misie, ktorý ukazuje, že izraelské orgány pokračujú v stratégii ničenia domov a osídľovania pôdy v rozpore s ľudskými právami. Cieľom tejto stratégie je odrezať Jeruzalem od Západného brehu Jordánu, a tým pochovať samotnú myšlienku palestínskeho štátu.

Naše slová v tomto Parlamente však evidentne nebudú mať žiadny vplyv, ak za nimi nebudú nasledovať konkrétne činy. Musíme konať, a to napríklad tak, že pozastavíme dohodu o pridružení medzi Európskou úniou a Izraelom dovtedy, pokiaľ sa izraelská vláda nebude riadiť medzinárodným právom. Musíme preto konať, aby sme zaistili ukončenie osídľovania, zrušenie blokády Gazy, zničenie múru hanby a prepustenie politických väzňov.

Dovoľte mi povedať ešte jednu vec. V tomto Parlamente sa diskutovalo o prepustení vojaka Gilada Šalita. Súhlasím s tým, čo sa povedalo. Zároveň však musí náš Parlament podporiť aj prepustenie ďalšieho európskeho občana, ktorým je mladý Francúz palestínskeho pôvodu Salah Hamouri. Áno, slobodu pre Gilada Šalita, ale aj pre Salaha Hamouriho!

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Dovoľte mi, prosím, najprv zablahoželať Rade k odvážnym záverom, ku ktorým minulý týždeň dospela. Podľa môjho názoru sme ešte nemali také jasné a odvážne závery Rady týkajúce sa takého citlivého problému, akým sú tie z minulého týždňa. Z tohto dôvodu Rade blahoželám.

Chcel by som však dodať, že teraz musíme pristúpiť k činom, pretože situácia v Jeruzaleme sa každý deň zhoršuje a už ju nemožno ďalej tolerovať. Vyskytujú sa tam problémy zjavného porušovania medzinárodného práva, ťažkosti spôsobujúce utrpenie mnohým ľuďom, a to v súvislosti s vysťahovaním z ich domovov, ničením ich obydli a výstavbou nelegálnych osád. Pri pohľade na takéto bezprávie nemôžeme mlčať. Ak by sme to urobili, vyslali by sme správu o tom, že právo, diplomacia a veľmi významná zásada mierového riešenia konfliktov sú zbytočné. Nemyslím si, že by sme dovolili, aby sa to stalo v našej krajine. Musíme preto konať a vytvoriť vhodné prostredie potrebné pre budovanie dôvery medzi oboma stranami a vytvorenie dvoch odlišných a životaschopných štátov, ktoré môžu žiť spoločne v mieri. Dovoľte mi oceniť podpornú úlohu, ktorú v tomto ohľade zohráva Jordánsko. Záverečné slová sú určené pani barónke Ashtonovej: v súlade s Lisabonskou zmluvou vám bola pridelená nová úloha, dôležitá úloha, ktorá nám poskytuje príležitosť. Nepremárnime túto príležitosť, prosím.

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, boli sme v Ramalláhu, keď sme sa dozvedeli, že Európa prijala nové rozhodnutie týkajúce sa mierového procesu na Blízkom východe. Na tvárach palestínskych predstaviteľov sme videli úsmevy plné nádeje.

Boli to dni plné emócií a utrpenia vrytého do tváří detí zvierajúcich okenné mreže svojich domovov pri ceste v Hebrone – opustenej ceste, ktorú žiadny Palestínčan nesmie prekročiť. Videli sme utrpenie 85-ročnej ženy vyhnanej zo svojho okupovaného domu, ktorá bola nútená spať v studenom stane v záhrade svojho už bývalého domu, ako aj utrpenie v tvárach Palestínčanov, ktorí si z európskych fondov vybudovali farmu, ktorú im následne zničili izraelskí vojaci.

Izrael má právo byť nezávislým štátom, ale aj Palestínčania majú právo na svoju vlasť, štát a pas. Rozhodnutie Rady Európy predstavuje významný krok vpred, musíme však okamžite konať. Izraelsko-palestínsky konflikt je len špičkou ľadovca predstavujúceho závažnejší konflikt. Posledný deň návštevy nám, delegácii Európskeho parlamentu, izraelské orgány znemožnili návštevu pásma Gazy. Som presvedčený, že v tejto súvislosti by barónka Ashtonová mala v mene demokratickej Európy na znak protestu zasiahnuť.

Chcel by som sa poďakovať pánovi De Rossovi, ktorý viedol túto delegáciu, ako aj ostatným členom delegácie, pretože počas našej návštevy v Palestíne mohli bezbranní ľudia vidieť tvár a počuť slová Európy, ktorá obhajuje práva a zároveň chce i musí urobiť viac.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Vážený pán predseda, pán komisár, pani Ashtonová, som presvedčený, že nová vysoká predstaviteľka musí žasnúť nad tým, ako si Európsky parlament urobil svoju domácu úlohu. Aké učebnice dejepisu čítal, keď nevedel, ako sa v roku 1947 zrodil štát Izrael? Interpretácia, ktorú prijala Rada pod vedením švédskeho predsedníctva, sa preto zdá byť trochu zvláštna.

Musíme pamätať na to, že Európska únia by mala stáť za svojimi hodnotami. Máme demokraciu, ľudské práva i slobodu názoru, čo je dôležité. Navyše Izrael je jedinou demokratickou krajinou na Blízkom východe. Nemali by sme tam vytvárať antidemokracie alebo nedemokracie, pretože nerešpektujú naše hodnoty.

Tiež treba mať na pamäti, že myšlienka rozdelenia Jeruzalema, z ktorého sa stane mesto v dvoch štátoch, je dosť nepochopiteľná. Európska únia by také niečo nenavrhol žiadnej inej demokratickej krajine. Prirodzene, musíme zabezpečiť, aby si Izrael zachoval svoj demokratický systém a svoje práva vo svojom hlavnom meste. Európska únia sa do mierového procesu môže zapojiť, ale v úlohe diplomata, nie lekára alebo sudcu.

Je poľutovaniahodné, že Gilad Šalit, francúzsky štátny príslušník – občan Európskej únie – a izraelský vojak, nebol stále prepustený. Je to dôkaz toho, čo si Palestínska samospráva a Hamas myslia o Európskej únii. Nemajú vôbec žiadnu úctu voči našim zásadám alebo našim hodnotám. Musíme sa pohnúť ďalej a vzdať sa tohto druhu ilúzií, z ktorých do veľkej miery uznesenie Rady pozostáva.

Izrael je demokraciou. Jeho hodnoty sú rovnaké ako naše. Musíme hájiť demokraciu a práva ľudí na plnohodnotný a bezpečný život, ako aj na mier. Tento mier sa dá dosiahnuť vtedy, keď teroristické organizácie Hamasu a ich skupiny zastavia útoky namierené proti Izraelu a izraelským občanom. Tu máme príležitosť bojovať proti terorizmu a zároveň umožniť Izraelu, aby existoval ako štát.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Vážený pán predseda, v správe z 23. novembra vedúci predstavitelia delegácie v Jeruzaleme a Ramalláhu jasne uviedli, že Izrael sa aktívne podieľa na nezákonnom zabratí východného Jeruzalema a na jeho úplnej izolácii od ostatných častí Západného brehu Jordánu. Sama seba sa preto pýtam, prečo z toho Rada pre zahraničné veci nevyvodzuje žiadne závery. Prečo jednoducho prehliada konkrétne odporúčania takej dôležitej a vecnej správy – k tomu svojej vlastnej správy – s vedomím, že súčasný vývoj je nezvratný, a tým dokonca vážne spochybňuje šance na vytvorenie nezávislého a životaschopného palestínskeho štátu bok po boku izraelského štátu? Mierový proces na Blízkom východe nepotrebuje žiadne nejasné vyhlásenia. Je najvyšší čas a správna chvíľa, aby Európska únia prevzala aktívnu a viditeľnú úlohu v tomto regióne. Prirodzene, to sa dá, len ak preukážeme odvahu prijať jasné a jednoznačné stanovisko, a to najmä pokiaľ ide o východný Jeruzalem.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predseda, stratégiou EÚ je spoločne so Spojenými štátmi a NATO podporovať izraelskú vládu v jej zločineckej politike genocídy páchanej na palestínskom ľude. Toto je záver, ku ktorému dospeli členovia delegácie Európskeho parlamentu, ktorej izraelské orgány nedovolili vstúpiť do okupovaného pásma Gazy.

Politika EÚ a nedávne rozhodnutie v podstate dávajú izraelským vládam zaťaženým vojnovými zločinmi, ako ich poznáme zo správy OSN o vojne v Gaze, čas navyše, aby mohli pokračovať vo svojich okupačných plánoch.

Vyhýbavá reč Európskej únie nie je v súlade s oprávnenou globálnou požiadavkou na vytvorenie životaschopného a nezávislého palestínskeho štátu s hranicami z roku 1967 a s hlavným mestom vo východnom Jeruzaleme. Európska únia nepodniká týmto smerom žiadne praktické kroky. Naopak, zlepšuje svoje vzťahy s Izraelom, ktorý naďalej pokračuje v osídľovaní, a to najmä východného Jeruzalema, budovaní deliaceho múru i v hanebnom a zločinnom izolovaní pásma Gazy.

Odmietame imperialistické plány týkajúce sa Blízkeho východu a stojíme po boku palestínskeho ľudu a všetkých národov v ich zápase.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Závery z minulotýždňového stretnutia Rady ministrov musím hodnotiť ako nie celkom vyvážené, navyše mám taký pocit, keďže sa touto problematikou dlhodobo zaoberám, že nás nikam výrazne neposunuli v našom úsilí o mierové spolužitie týchto dvoch národov.

Takisto by som chcela povedať, že viem, že máme na viac. Máme na to byť nielen sprostredkovateľom, ale aktívnym sprostredkovateľom tohto mierového procesu, a že musíme nástojiť na tom, aby sa riešenie tejto

katastrofálnej situácie javilo rovnaké a bolo rovnaké a prijateľné pre oba štáty, aby sa na ňom oba štáty, alebo aby sa na ňom Palestína aj štát Izrael aj rovnako podieľali.

Rada sa snažila vyzvať Palestínčanov, aby sa vrátili za rokovacie stoly, aj napriek ich nesúhlasu s niektorými izraelskými opatreniami, a aj my trváme na tom, aby sa zbytočné prekážky, ktoré sú kladené mierovému procesu, čo najskôr odstránili. Búranie domov Palestínčanov vo východnom Jeruzaleme, budovanie usadlostí a separačných múrov na okupovanom území je neprípustné. Rovnako však je neprípustné, aby sme vystavili štát Izrael a nedokázali ho obrániť aktívne proti všetkým útokom a teroristickým aktivitám, ktoré smerujú na občanov štátu Izrael.

Chcem, samozrejme, zdôrazniť, že treba rešpektovať aj medzinárodný právny rámec, bez ktorého nemožno dúfať v stabilný vývoj tohto regiónu. Myslím si, že my Európania, Európska únia a občania našich štátov sú pripravení podať pomocnú ruku, a ja budem želať pani barónke Ashtonovej, aby sa jej jej misia v tomto regióne podarila a aby prišla z regiónu s dobrými správami.

Alexandra Thein (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, barónka Ashtonová, dámy a páni, som členkou delegácie pre vzťahy s Palestínskou legislatívnu radou, inými slovami s palestínskym parlamentom. Minulý týždeň Izrael zamietol našej delegácii vstup do Gazy. Situácia v Gaze je znepokojivá, a to najmä teraz, keď nastala zima. Iba 10 % obyvateľstva si dokáže zaobstarať zásoby, ktoré potrebuje, vďaka pašovaniu tovaru cez tunely. Z tohto dôvodu tieto tunely všetci tolerujú.

Pred operáciou Liate olovo bola situácia presne opačná a 90 % obyvateľov sa dokázalo o seba postarať. Ako okupačná sila by mal Izrael niesť zodpovednosť za zaistenie potrieb obyvateľstva vo všetkých okupovaných oblastiach. Izrael sa vyhýba zodpovednosti vyplývajúcej z medzinárodného práva. Znamená to teda, že medzinárodné spoločenstvo a predovšetkým EÚ musia zasiahnuť.

Ak zásobujeme 90 % obyvateľov Gazy potravinami, máme právo vedieť, na čo sa míňajú peniaze európskych daňových poplatníkov, či sú náležité použité a či sa dostávajú k ľuďom, ktorí ich potrebujú.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcela zablahoželať pani Malmströmovej a švédskemu predsedníctvu k ich vynikajúcim záverom. Oživilo naše očakávanie, a to, že sa potvrdí, že EÚ je na základe medzinárodného práva naozaj zodpovedná za mier v tomto regióne. Myslím si, že to je podstatné.

Prekvapuje ma však, že rok po vojenskej invázii do Gazy sa v týchto záveroch neobjavila žiadna zmienka o monitorovaní záverov správy Richarda Goldstona, ktoré Rada požadovala. V akom štádiu je naše monitorovanie záverov tejto správy, ku ktorému sa Rada zaviazala, a to najmä pokiaľ ide o vnútorné vyšetrovanie týkajúce sa rôznych zainteresovaných strán?

Ďalej ma teší, že o východnom Jeruzaleme sa uvažuje ako o hlavnom meste budúceho palestínskeho štátu, respektíve že sa uvažuje o Jeruzaleme v dvoch štátoch. Týmto záverom však chýbajú konkrétne operačné možnosti. Na druhej strane sa veľa takýchto možností nachádza v správe z misie vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád, ktorí navštívili východný Jeruzalem.

Preto žiadam Komisiu a Radu, aby nám konečne objasnili spôsoby, akými Európska únia v skutočnosti neuzná a ani nebude legitimizovať zabratie východného Jeruzalema, o ktoré sa v súčasnosti Izrael usiluje okrem iného aj prostredníctvom zavádzania hospodárskych opatrení, ako aj organizovaním masového presídľovania palestínskych komún.

Richard Howitt (S&D). – Vážený pán predsedajúci, dovoľte mi uvítať prítomnosť novej vysokej predstaviteľky v tomto Parlamente, ako aj významné závery Rady vedenej švédskym predsedníctvom týkajúce sa Blízkeho východu.

Pokiaľ ide o správu Richarda Goldstona, chcel by som v mene predsedníctva zablahoželať pánovi Bildtovi k tomu, že ocenil – citujem – „vierohodnosť a vysokú celistvosť“ Goldstonovej správy. Naozaj si myslím, že by bolo užitočné, keby pani Malmströmová zopakovala, čo povedal ich veľvyslanec na pôde OSN, a to, že EÚ vyzýva Izrael a Palestínčanov, aby začali náležité, dôveryhodné a nezávislé domáce vyšetrovanie porušovania ľudských práv v súvislosti s konfliktom v Gaze.

Na záver by som sa chcel spýtať predsedníctva a pani vysokej predstaviteľky, či vedia o usmernení, ktoré britská vláda prijala minulý týždeň v súvislosti s označovaním potravín s cieľom rozoznať výrobky pochádzajúce z palestínskych území od výrobkov z nezákonných izraelských osád a či by nás mohli informovať o plánoch, ktoré majú v súvislosti s rozšírením tohto odporúčania na európskej úrovni. Ako

voliči sa môžeme rozhodnúť platiť výdavky spojené s dosiahnutím mieru. Ako spotrebitelia nechceme dotovať cenu tohto konfliktu.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Vážený pán predseda, myslím si, že nedávne stanovisko Európskej únie vedenej švédskym predsedníctvom k Blízkemu východu, na základe ktorého by bol východný Jeruzalem uznaný za hlavné mesto nezávislého palestínskeho štátu, môže uškodiť európskym snahám hrať významnú úlohu prostredníka medzi Izraelom a Palestínčanmi. Môže to byť kontraproduktívne vo vzťahu k nášmu spoločnému cieľu nastoliť mier v tomto už aj tak búrlivom regióne.

Osobne som presvedčený, že namiesto jednostranného a nečakaného avizovania nezávislého hlavného mesta palestínskych území by bolo lepšie a užitočnejšie, keby Európska únia sústredila všetky svoje snahy na povzbudenie a presadzovanie vytvorenia skutočnej demokracie na palestínskych územiach, napríklad podporovaním nenásilnej opozície. Izraelskému štátu i demokracii, ako aj medzinárodnému spoločenstvu by to pomohlo nájsť dôveryhodného a legitímneho partnera.

Ako dnes uviedla Cecilia Malmströmová, o postavení Jeruzalema by sa malo rokovať dvojstranne medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi. Som preto presvedčený, že namiesto riešenia dvoch štátov pre dva národy by bola vízia dvoch demokracií pre dva národy vhodnejšia.

Demokracia, vážení kolegovia, je predpokladom mieru.

PREDSEDÁ: PÁN LAMBRINIDIS

podpredseda

Michael Gahler (PPE). – (DE) Vážený pán predseda, chcel by som povedať, že ma veľmi teší skutočnosť, že pani barónka Ashtonová zaujala miesto na strane Komisie. Dúfam, že tak bude robiť aj v budúcnosti.

Mám dve otázky pre predsedníctvo. V záveroch Rady ministrov zahraničných vecí nie je žiadna zmienka o blízkovýchodnom Kvartete. Nesúhlasí Rada s úlohou blízkovýchodného Kvarteta v mierovom procese alebo čo je tým dôvodom?

Po druhé, to isté platí aj o hnutí Hamas. V záveroch nie je žiadna zmienka o tejto skupine, ktorá je, žiaľ, politicky dôležitá. Čo sa za tým skrýva?

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Vážený pán predseda, vzhľadom na to, že si pán Le Hyaric takmer zdvojnásobil svoj čas na vystúpenie, mám nárok sa neponáhľať. Prejdem však rovno k veci.

Počas švédskeho predsedníctva sme si zvykli na niečo lepšie, oveľa lepšie. Pani Malmströmová, odpusťte mi moju úprimnosť. Označenie a vyhlásenie východného Jeruzalema za hlavné mesto budúceho palestínskeho štátu tak, ako to urobila – chápem, že iba ako prvý krok –, je podľa môjho názoru neobvyklou diplomatickou chybou, a to tu hovorím mierne. Táto chyba sa netýka obsahu, aby neboli pochybnosti o tom, čo tu hovorím, ale spôsobu, akým toto vyhlásenie, ktoré predbieha výsledok rokovaní, zaznáva, vlastne pohŕda zainteresovanými stranami. Navyše je tu veľa členských štátov, ktoré zaujali stanovisko a dištancovali sa od prvého návrhu textu.

Takže áno, tisíckrát áno otvorenému hlavnému mestu, spoločnému hlavnému mestu, tejto forme delenia sa, ktorá je od začiatku tohto desaťročia súčasťou Clintonových parametrov pre trvalý mier, princípu, ktorý v Tabe prijal Ehud Barak a aj ostatní. Okrem toho si aj my v tomto Parlamente pamätáme pôsobivý spôsob, akým ho Avraham Burg a Ahmed Qurei obhajovali. Jeruzalem: posvätné mesto pre tri náboženstvá, hlavné mesto kníh, otvorené mesto. Ide len o to, že našou úlohou nie je nariaďovať toto delenie, harmonogram či metódy, ale, ako sme už povedali, povzbudiť dialóg, aby zúčastnené strany, teda Palestínčania a Izraelčania, dokázali dospieť k záveru.

Sarah Ludford (ALDE). – Vážený pán predseda, záver Rady je rozhodne vítaným a rúznym vyhlásením stanoviska EÚ a jej zámeru zohrávať oveľa významnejšiu úlohu v rámci oživej angažovanosti Kvarteta. Súhlasia teda Rada a Komisia s tým, že postoj, ktorý od vás niektorí žiadajú, a to bojkotovať Izrael, je úplne nesprávnou cestou k tejto angažovanosti? Nemôžete bojkotovať a zároveň sa angažovať.

Správnym spôsobom je v skutočnosti ten, ktorý sa v záveroch vyzdvihuje, a to znovu potvrdiť ďalší rozvoj dvojstranných vzťahov s Izraelom. Nech je to akokoľvek lákavé, Rada môže byť vplyvným aktérom politicky a v rámci hospodárskej podpory, iba ak odolá pokušeniam – podnecovaným frustráciou jednej alebo druhej strany – uložiť nejaký druh sankcií alebo potrestať jednu či druhú stranu. Je to príliš zložitá situácia a iba to

podkopáva intenzívny a nepretržitý tlak EÚ na obidve strany, aby sa vrátili k rokovaciemu stolu a uzavreli mierovú dohodu.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Aj ja som proti jazyku sankcií a vyhrážok a som aj za konštruktívnu politiku a dialóg. Mrzí ma však, že dnes sme až príliš často počuli, že Izrael je demokratický štát. Izrael je štát, ktorý sa nespráva demokraticky, keď ide o Palestínčanov a keď ide o náš spoločný cieľ, a to vytvorenie dvoch nezávislých, sebavedomých a bezpečných štátov, ktoré budú žiť vedľa seba. Preto, pani barónka Ashtonová, si myslím, že sme vám dnes poskytli veľa podnetov na vytvorenie konštruktívnejšej a efektívnejšej politiky Európskej únie. Musím, žiaľ, povedať, že Izrael nás stále považuje za neškodného strašiaka, a nie za ozajstný subjekt, s ktorým by mal nadviazať dialóg a ktorý by mohol byť užitočný pri riešení tohto problému.

Robert Atkins (ECR). – Vážený pán predsedajúci, ako člen delegácie, ktorá bola minulý týždeň v Palestíne, som pochopil, že existuje niekoľko rozumných ľudí, ktorí sú presvedčení, že možnosť vytvorenia dvoch štátov je v nenávratne. Dôvodom je hlavne konanie Izraela, a to najmä jeho návrhy rozšíriť múr ešte viac smerom do východného Jeruzalema a až zaň, a tým rozdeliť Západný breh na severnú a južnú časť.

Aké budú naše záujmy a aké kroky podnikneme, ak sa táto možnosť vytvorenia jediného štátu stane skutočnosťou?

Po druhé, uvedomuje si predsedníctvo a lady Ashtonová, ako veľmi sú názory, opäť, rozumných ľudí na frašku, ktorá sa vydáva za Kvarteto, rozšírené medzi množstvom ľudí? Aké kroky podnikneme s cieľom zaistiť, aby náklady na túto operáciu zodpovedali jej efektívnosti, ktorá je v súčasnosti nulová?

Charles Tannock (ECR). – Vážený pán predsedajúci, súhlasím s izraelským ministrom zahraničných vecí pánom Liebermanom v tom, že záverečné vyhlásenie Rady je možno oveľa lepšie ako predchádzajúci švédsky návrh, ktorý som videl pred niekoľkými týždňami, nezmieňuje sa však o prijatých zásadách Kvarteta, ktoré Hamas odmieta, keďže aj naďalej terorizuje vedúcich predstaviteľov Palestínskej samosprávy a rovnako aj civilných obyvateľov v Gaze.

Prečo aj minister zahraničných vecí pán Bildt nenavštívil tento región, aby prejavil solidaritu demokratickému Izraelu a umierneným Palestínčanom?

Prečo sa v tomto kritickom období osobitne zdôrazňuje zabratie východného Jeruzalema?

EÚ musí byť viac vyvážená a formálne uznať naše spoločné demokratické hodnoty so štátom Izrael a skutočne zlepšiť účasť Izraela v programoch EÚ – tu výnimočne súhlasím s barónkou Ludfordovou – na základe dohody o pridružení s cieľom zvýšiť dôveru Izraela v kladný postoj EÚ k židovskému štátu.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, ďakujem vám za veľmi konštruktívnu rozpravu. Najprv by som chcela odpovedať na niektoré konkrétne otázky a potom poviem pár slov na záver.

Správa Richarda Goldstona je veľmi dôležitá. Ide o vážnu správu. Jej závery treba dôkladne preštudovať. EÚ požiadala obidve strany, teda Izrael i Palestínčanov, aby začali náležité vyšetrovanie v súlade s tým, čo odporúča správa.

Pokiaľ ide o Kvarteto, v záveroch prijatých Radou sa tiež nachádza zmienka o Kvartete i o potrebe zvýšiť jeho úsilie. Čo sa týka rokovaní s Hamasom, Rada udržiava kontakt s palestínskym vedením na čele s prezidentom Abbásom a premiérom Fajjádcom. Podmienky rokovaní s Hamasom sú dobre známe a ešte neboli splnené.

Na záver by som chcela povedať, že je nesmierne potešiteľné vidieť vysokú mieru podpory, ktorú majú tieto závery v Parlamente. S jemnými rozdielmi názorov, prirodzene, si každý uvedomuje, aké dôležité je všetkými možnými spôsobmi sa snažiť podporovať mierový proces na Blízkom východe a všetci sme nesmierne sklamaní skutočnosťou, že napreduje tak zúfalo pomaly. Pokoj Vianoc, ktorý čoskoro zavládne v tomto Parlamente a na mnohých miestach vo svete, tento rok opäť nezavládne v tomto regióne, ako by sme si želali.

Na začiatku švédskeho predsedníctva sme verili, že snahy prezidenta USA Obamu prinesú výsledky v izraelsko-palestínskych rokovaniach. Je dôležité, aby EÚ a USA úzko spolupracovali. Zatiaľ to tak nie je, ale – ako vždy v súvislosti s touto otázkou – musíme byť trpezliví a vytrvalí. EÚ musí byť neoblomná a stáť si za svojím poslanstvom týkajúcim sa východného Jeruzalema, hraníc a bezpečnosti. Veľmi ma teší vysoká úroveň zhody tu v Parlamente, a to aj pokiaľ ide o naše závery, ktoré sú jasné a pevné. Stanú sa základom práce EÚ na dlhú dobu. V tomto ohľade bude dôležité, aby všetky inštitúcie navzájom úzko spolupracovali.

Európska únia pokračuje vo svojej misii Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky v tomto regióne. V minulom roku prispel najmä Koordináčny úrad Európskej únie na podporu palestínskej polície (Eupol Copps) k zlepšeniu sociálnych a hospodárskych podmienok Palestínčanov na Západnom brehu Jordánu. EÚ zároveň podporuje prípravy na vytvorenie nezávislého palestínskeho štátu. V tejto oblasti treba vykonať veľa práce a my, samozrejme, podporujeme program vypracovaný Palestínskou samosprávou s názvom Palestína: Ukončenie okupácie, vytvorenie štátu.

Aby bolo možné skončiť s týmto konfliktom, je potrebné dosiahnuť jeho urovnanie prostredníctvom rokovanií medzi stranami. To sa musí týkať všetkých otázok. Nemôžeme prijať riešenie, ktoré budú určovať jednostranné opatrenia a ktoré sa stane hotovou vecou. Riešenie musí byť komplexné. Musí zahŕňať Libanon a Sýriu a musí byť súčasťou regionálnej stratégie na urovnanie arabsko-izraelského konfliktu. Ešte tam nie sme, ale EÚ už urobila obrovský krok vpred. Všetky inštitúcie do veľkej miery súhlasia, že je to potrebné. Teším sa na pokračovanie spolupráce v tejto otázke.

Catherine Ashton, *dezinovaná podpredsedníčka Komisie*. – Vážení páni predsedajúci, dovoľte mi povedať len toľko, že otázka týkajúca sa miesta, kde budem sedieť, sa, ako predpokladám, bude opakovať. Sedím na tomto mieste, pretože na druhej strane sedí Rada. Možno si budem musieť sadnúť tam alebo mi v rovnakej vzdialenosti budete musieť postaviť novú stoličku, pretože vás môžem uistiť, že kdekoľvek si sadnem, vždy budem mať problém. Som však veľmi rada, že som tu s Ceciliou a veľmi sa teším na spoluprácu s ňou.

Čo ma udivuje na rozprave, ktorá práve prebehla, je skutočnosť, že – a myslím, pán Atkins, v tom, čo ste povedali, ste asi výnimka, hoci som pozorne počúvala – tu prevláda všeobecné presvedčenie, že o čo sa snažíme, je riešenie v podobe vytvorenia dvoch štátov. Prevláda tu obrovské množstvo silných emócií všetkých poslancov, predovšetkým však, ak to smiem takto povedať, pána De Rossu a tých, ktorí sa nedávno vrátili a ktorí jasne sami videli hroznú situáciu v tejto oblasti.

Som presvedčená, že na záveroch je podstatné to, že sú veľmi jasné. Sú pre mňa skutočným ukazovateľom smeru, ktorým musíme ísť. Čo je tiež veľmi zrejmé – a tu chcem oceniť prácu predsedníctva –, je pocit frustrácie v tomto Parlamente v súvislosti s tým, že veci nenapredujú. Je to pocit frustrácie, ktorý vyplýva zo skutočnosti, že stanoviská sa niekedy značne líšia. Spája ich však túžba vidieť nejaké riešenie. Nuansy sú dôležité. Vaše názory na tieto rozdiely, ako aj na podobnosti sú pre mňa dôležité, keďže v týchto diskusiách a rokovaníach usmerňujem našu budúcnosť.

Niet pochyb o tom, že musíme urobiť dve veci. Jedna sa týka skôr politických otázok, ktoré ste celkom oprávnené predložili. Aký bude náš vzťah? Som na začiatku tejto cesty a táto rozprava je pre mňa nesmierne dôležitá, pretože som si vypočula stanoviská, ktoré ste prezentovali. V prvom rade si z toho beriem to, že Kvarteto musí preukázať, že si zaslúži peniaze a že dokáže oživiť svoje aktivity. Prostredníctvom videospojenia som už hovorila so štábom v Jeruzaleme, hovorila som s pánom Blairom o jeho práci a o týchto veciach som tiež hovorila s ministerkou zahraničných vecí USA pani Clintonovou. Je to veľmi dôležité. Ak to bude fungovať, potom je slovo „oživiť“ úplne správne.

Po druhé, v rámci tohto regiónu sú tu záležitosti, ktoré otvorilo predsedníctvo v súvislosti so širšími otázkami týkajúcimi sa krajín, s ktorými musíme spolupracovať. Myslím si, že to najpodstatnejšie z dnešného dňa je: čo dokáže urobiť samotná EÚ?

V určitom zmysle ma to privádza k tomu, čo nazývam praktické otázky. Mnohí kolegovia nastolili konkrétne otázky: či ide o otázku toho, čo robí Spojené kráľovstvo v súvislosti s označovaním výrobkov, či ide o otázku týkajúcu sa dohody o pristúpení či o správu vedúcich predstaviteľov misie a jej odporúčania, ktoré som si zatiaľ nepreštudovala. Musíme dôkladne zvážiť všetky tieto otázky. Čo však musíme urobiť, je preukázať praktickú podporu priamo v teréne.

Spomínala som 1 200 tried, ktoré potrebujeme, a spomínala som našu prácu v oblasti zdravotníctva. Sme pevne odhodlaní presadzovať plán budovania štátu, ktorý zostavil premiér Fajjád, ako aj skvalitňovať inštitúcie, a to najmä z hľadiska zásad právneho štátu. Musí byť viditeľné, že sa skutočne angažujeme v tejto oblasti a skutočne hľadáme spôsoby, akými zlepšiť situáciu ľudí, ktorí tam každý deň musia žiť a ktorí od nás očakávajú potrebnú pomoc.

To je najdôležitejšia a najpraktickejšia vec, ktorú musím v prvom rade urobiť. Prácu, ktorú chcem robiť, by som opísala nasledovne: máme potenciál ponúkať politické a hospodárske riešenia. Chcela by som tieto dve veci spojiť, aby sme našli spôsob, akým môžeme skvalitniť našu prácu, podporovať prebiehajúce aktivity, zefektívniť úlohu Kvarteta, v istom zmysle dať dokopy vedľa seba fungujúcu Radu a Komisiu a spojiť to v jedno, aby sa naše aktivity v teréne zlepšili.

Napokon, sú to dve strany, ktoré sa musia spojiť, aby prijali rozhodnutie a nastolili mier. Na ceste k tomuto záveru však zohrávame významnú úlohu a ja som vo vašom mene, ako aj mene Komisie a Rady rozhodnutá, že sa na tom budeme plne podieľať.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Dominique Baudis (PPE), písomne. – (FR) Počas posledného zasadnutia Rady pre zahraničné veci Rada Európskej únie informovala, že chce, aby bol v blízkej budúcnosti vytvorený palestínsky štát s hranicami z roku 1967 a s východným Jeruzalemom ako hlavným mestom. Európa týmto načrtáva podmienky realizovateľného riešenia konfliktu na Blízkom východe, ktoré by bolo prijateľné pre obidve strany. Riešenie, ktoré navrhla Rada, je spravodlivé. Izrael a Palestína si na jeho základe môžu vymeniť pôdu za mier. Európska únia zohráva významnú úlohu. Môže podporiť vnútro-palestínske zmierenie, bez ktorého v rokovaníach s Izraelom nebude žiadny palestínsky partner. Môže tiež podporiť obnovenie izraelsko-palestínskeho dialógu v rámci kontextu Únie pre Stredozemie.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písomne. – Vítam nedávne závery Rady týkajúce sa tejto záležitosti, a to najmä pokiaľ ide o východný Jeruzalem. Rada zaujala jasné stanovisko k viacerým kľúčovým otázkam vrátane hraníc z roku 1967, izraelských osád, prístupu do Gazy, ako aj podpory riešenia v podobe dvoch štátov, v ktorých by bol Jeruzalem spoločným hlavným mestom. Tie predstavovali niekoľko kritických a sporných bodov a Rada sa ich podarilo riešiť vo svojich záveroch. Rada poskytla vysokej predstaviteľke EÚ zoznam konkrétnych cieľov a tiež jasný smer, ktorým sa podľa EÚ majú rokovania uberať. Dúfam, že táto zrozumiteľnosť a zhoda členských štátov povedie k efektívnejšiemu zapojeniu EÚ do rokovaní, ako aj k lepšej schopnosti sa spolu s ostatnými kľúčovými aktérmi angažovať v mierovom procese.

14. Reštriktívne opatrenia, ktoré majú vplyv na práva jednotlivcov v dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je:

– otázka na ústne zodpovedanie (B7-0233/2009), ktorú Rade predložili Emine Bozkurtová, Louis Michel a Michèle Strifflerová v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci: reštriktívne opatrenia, ktoré majú vplyv na práva jednotlivcov v dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy (O-0135/2009);

– otázka na ústne zodpovedanie (B7-0234/2009), ktorú Komisii predložili Emine Bozkurtová, Louis Michel a Michèle Strifflerová v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci: reštriktívne opatrenia, ktoré majú vplyv na práva jednotlivcov v dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy (O-0136/2009).

Emine Bozkurt, autorka. – (NL) Vážený pán predseda júci, demokracia, právny štát, ľudské práva a základné slobody sú tým, čo predstavuje EÚ. V boji proti terorizmu je však EÚ menej zásadová. Zoberť si napríklad čiernu listinu OSN. Do tohto zoznamu možno zaradiť ľudí alebo subjekty podozrivé z napojenia na Usámu bin Ládina, sieť al-Ká'ida alebo Taliban, dôsledkom čoho je potom zákaz cestovania a zmrazenie ich finančných aktív. Toto opatrenie je, pokiaľ ide o terorizmus, úplne v poriadku, pretože proti tomuto terorizmu treba bojovať – o tom nikto nepochybuje –, nesmieme však dopustiť, aby sa bezprávie, ktoré pri svojej činnosti uplatňujú teroristi, stalo súčasťou nášho boja proti terorizmu.

Charakteristickým znakom súčasného systému je, žiaľ, porušovanie základných práv. Ľudia sú zaradení do zoznamu často bez toho, aby im to bolo oznámené, a bez účasti akejkoľvek súdnej moci. Informácie, ktoré vedú k ich zaradeniu na čiernu listinu, často pochádzajú od tajných služieb. Podozriví nemajú k týmto informáciám prístup, takže vlastne nevedia, prečo boli do zoznamu zaradení. To ich zbavuje nielen práva na informácie, ale aj práva na obhajobu.

Keď sa raz niekoho meno dostane na zoznam, je veľmi ťažké ho odtiaľ odstrániť. Už sa vyskytli prípady ľudí, ktorí boli mnoho rokov nespravodlivo uvedení na zozname a museli bojovať za riadny zákonný proces. Sú odsúdení k chudobe, nemôžu zadať svoje číslo PIN, aby zaplatili za nákup, a nesmú opustiť svoje krajiny. To, čo dnes žiadam, nie je viac práv pre podozrivých z terorizmu, ale len to, aby sa mohli spoľahnúť na svoje práva ako ktokoľvek iný. Žiadam transparentné postupy a riadny zákonný proces pre každého.

Zoznam má takisto ďalekosiahle vedľajšie účinky. Keďže o zaradení ľudí alebo organizácií do zoznamu môžu rozhodnúť štátne orgány, môže sa to využívať aj ako politický nástroj. Za teroristické organizácie môžu byť napríklad označené aj mimovládne organizácie bojujúce za ľudské práva, ktoré sú trňom v oku vláde, aby sa tak paralyzovala ich činnosť. Komisia bola v dôsledku rozsudku Európskeho súdneho dvora nútená súčasné postupy zrevidovať. Komisia dala v tomto smere slušný impulz, ale zlyhalo to na úrovni Rady.

V dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy vznikla teraz nová situácia. Má to byť článok 215 alebo článok 75 Zmluvy o fungovaní Európskej únie? Inými slovami, nezúčastní sa Európsky parlament na preskúmaní návrhov vôbec, alebo sa na procese zúčastní prostredníctvom normálneho postupu, teda prostredníctvom spolurozhodovania? Výbor pre právne veci sa vyjadril, že správnym právnym základom je článok 75, a v tom istom zmysle sa vyjadrila aj právna služba Parlamentu. Chcela by som, aby nám Rada aj Komisia dnes povedali, ako vidia ďalší vývoj týchto návrhov na reštriktívne opatrenia. Akú úlohu v tom má hrať Parlament? Je už najvyšší čas na to, aby sme mali transparentné a demokratické postupy. Otázne je, či môžeme rátať s vašou spoluprácou.

Carlos Coelho (PPE). – Vážený pán predsedajúci, obávam sa, že portugalské tlmočenie nefunguje. Od predchádzajúcej rečníčky som nepočul ani slovo. Niečo treba urobiť, inak nemôžem sledovať rozpravu.

Predsedajúci. – Budeme sa musieť spýtať, čo sa deje, a dáme vám vedieť, pán Coelho.

Louis Michel, autor. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, v prvom rade by som chcel poďakovať a zablahoželať kolegom spravodajcom pani Bozkurtovej a pani Strifflerovej.

Plne súhlasím so závermi Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre právne veci, ako aj so závermi právnej služby Parlamentu. Keďže dodržiavanie ľudských práv je jednou zo základných hodnôt Únie, je veľmi dôležité, aby sa tieto práva v plnej miere dodržiavali. Opatrenia prijímané v rámci boja proti terorizmu musia byť primerané, vhodné a účinné.

V kontexte dodržiavania základných práv a práv na obhajobu sú však základnými krokmi v procese boja proti terorizmu taktiež prístup dotknutých osôb k osobným údajom, ako aj oznámenie dôvodov, na základe ktorých boli opatrenia prijaté. Keďže sankcie a čierne listiny sú len dočasnými opatreniami, myslím si, že treba vykonávať dôkladnú a serióznu kontrolu a že je potrebné pravidelné vyhodnocovanie, a to s povinnými konzultáciami Parlamentu.

Hoci víťame prijaté opatrenia, najmä opatrenia týkajúce sa Zimbabwe a Somálska, musíme mať na pamäti, že tieto sankcie nesmú za žiadnych okolností slúžiť ako prekážka rozvoja, budovania demokracie a misií v oblasti ľudských práv uskutočňovaných humanitárnymi organizáciami, ani nesmú mať nepriaznivé dôsledky pre miestne obyvateľstvo.

A nakoniec, čo sa týka ochrany osobných údajov, plne súhlasím so závermi európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, pokiaľ ide o zber, spracovávanie a prenos týchto údajov.

Michèle Striffler, autorka. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, drvivá väčšina európskych občanov je presvedčená, že boj proti terorizmu treba viesť a že tento boj musí byť na úrovni EÚ prioritnou záležitosťou. Plne si uvedomujú, aký vplyv môže mať Európa prostredníctvom svojho globálneho videnia a uskutočňovania dôsledných politík v tejto oblasti.

Preto víťam skutočnosť, že vďaka Lisabonskej zmluve sa Európsky parlament môže plne podieľať na prijímaní právnych predpisov v tejto oblasti a zabezpečiť náležitú demokratickú kontrolu v oblasti európskej protiteroristickej politiky.

Prvé desaťročie 21. storočia sa chýli ku koncu. Všetci sa pamätáme, že sa začalo jednou z najväčších tragédií v histórii ľudstva. Nesmieme terorizmu dovoliť, aby silnel, a musíme naň nájsť rozhodné a primerané riešenie. Taliban, sieť al-Ká'ida a Usáma bin Ládín predstavujú pre Európsku úniu najväčšie, najnaliehavejšie riziko.

Túto vražednú teroristickú sieť udržuje pri živote islamský extrémizmus – hanebné zneužívanie moslimského náboženstva – a nenávisť k Západu a jeho hodnotám. Proti tomuto javu musíme bojovať a, opakujem, Európska únia musí ukázať, že je tvárou v tvár tejto hrozbe mimoriadne prísna a mimoriadne bdela.

Okrem toho nesmie Európska únia zatvárať oči pred vážnym a permanentným porušovaním ľudských práv a slobody prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania, ku ktorému dochádza v Zimbabwe. Fyzické

a právnické osoby – patriace alebo nepatriace k vláde –, ktorých aktivity podkopávajú demokraciu, dodržiavanie najzákladnejších ľudských práv a právny štát v Zimbabwe, treba prísne potrestať.

Z rovnakého dôvodu, dámy a páni, je Európska únia povinná prijímať cielené opatrenia proti tým, ktorí ohrozujú mier, bezpečnosť a stabilitu v Somálsku. Musíme presadiť všeobecné a úplné embargo na dodávky zbraní do Somálska a zaručiť prísun humanitárnej pomoci, prístup k tejto pomoci a jej distribúciu v Somálsku.

Hovorím to preto, lebo trpia hlavne najchudobnejšie, najzraniteľnejšie časti obyvateľstva, a my sa tomu nemôžeme ďalej len prizerať. Je mi však ľúto, že Lisabonská zmluva, navzdory svojmu duchu a dôležitosti, ktorú Parlamentu prisudzuje, úlohu Parlamentu v tejto oblasti oslabila.

Európska únia však musí potrestať zodpovedné osoby. Znamená to, že musí zabudnúť na svoje najzákladnejšie zásady? Nie. Kroky Európskej únie na medzinárodnej scéne musia vychádzať zo zásad, ktorými sa riadilo jej vytvorenie, vývoj a rozširovanie, a tieto hodnoty musí presadzovať aj vo zvyšku sveta.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, to, čo nazývame reštriktívnymi opatreniami, je veľmi dôležité a viem, že mnohí poslanci majú na to svoj názor. Pre kohokoľvek, kto počúva túto rozpravu, je asi trochu ťažké ich pochopiť. Dovoľte, aby som najprv vysvetlila, ako Rada tieto opatrenia uplatňuje. Potom budem hovoriť o Lisabonskej zmluve.

Reštriktívne opatrenia proti tretím krajinám, jednotlivcom, fyzickým alebo právnickým osobám alebo iným subjektom sú dôležitým nástrojom EÚ v jej zahraničnej a bezpečnostnej politike. Vo všeobecnosti by sa dalo povedať, že sa používajú na dosiahnutie zmeny v určitej politike alebo činnosti. Mali by sa, samozrejme, uplatňovať ako súčasť integrovanej, komplexnej politiky, ktorá môže zahŕňať politický dialóg, rôzne formy stimulov a podmienok, ktoré treba splniť. Samotné reštriktívne opatrenia na dosiahnutie zmeny často nestačia, môžu byť však spôsobom, ako vyvíjať tlak na utláčateľské režimy alebo zastaviť tok peňazí a iných prostriedkov, ktoré slúžia na podporu takýchto režimov alebo teroristických sietí.

V niektorých prípadoch Rada zavádza reštriktívne opatrenia, keď vykonáva rezolúcie prijaté Bezpečnostnou radou OSN v súlade s kapitolou VII Charty OSN. V takých prípadoch sa pri uplatňovaní týchto rôznych právnych nástrojov EÚ musia prísne dodržiavať tieto rezolúcie. Vzťahujú sa na situácie a činy, ktoré predstavujú hrozbu pre mier a bezpečnosť, vrátane terorizmu. Môžu byť súčasťou len vonkajšej činnosti EÚ a ako také sa líšia od opatrení na vytvorenie nášho vlastného priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, čo je, samozrejme, naším cieľom v rámci Únie.

Rada Lisabonskú zmluvu interpretuje tak, že článok 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vzťahuje na uplatňovanie týchto a iných reštriktívnych opatrení v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, a to aj v súvislosti s terorizmom. EÚ sa tiež môže rozhodnúť, že popri opatreniach, o ktorých rozhodla OSN, uplatní ďalšie opatrenia, a takisto môžeme prijať aj vlastné opatrenia. Cieľom sankcií, o ktorých rozhodne EÚ sama, môže byť podpora ďalších cieľov v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky – dodržiavania ľudských práv, demokracie, zásad právneho štátu a dobrého riadenia – všetko v súlade so záväzkami EÚ vyplývajúcimi z medzinárodného práva.

V súčasnosti sa tieto opatrenia najčastejšie uplatňujú proti tým, ktorí boli identifikovaní ako tí, ktorí sú zodpovední za politiku alebo opatrenia, s ktorými nesúhlasíme, alebo proti ich záujmom alebo zdrojom príjmu. Je to účinnejšie ako širšie sankcie v podobe všeobecných obchodných embárg alebo iných doplnkových opatrení. Účelom cielených sankcií je minimalizovať negatívne účinky, ktoré môžu mať tieto opatrenia na obyvateľstvo dotknutej krajiny. To je veľmi dôležitý aspekt pri príprave rozhodnutia Rady o zavedení nových sankcií.

Všetky sankcie sa pravidelne preskúmajú, aby sa zhodnotila ich účinnosť. V závislosti od vývoja ich možno upraviť alebo úplne zrušiť. Podľa Lisabonskej zmluvy sa budú reštriktívne opatrenia naďalej používať ako nástroj v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky prostredníctvom rozhodnutí Rady v súlade s článkom 29 zmluvy. Dôležitou zmenou v novej zmluve je to, že rozhodnutia o reštriktívnych opatreniach týkajúcich sa fyzických alebo právnických osôb teraz podliehajú právnomu preskúmaniu. Znamená to, že súd môže preskúmať, či je rozhodnutie o sankciách v súlade so zákonom. Predtým to tak nebolo.

Teraz, keď nadobudla platnosť Lisabonská zmluva, prijímajú sa nariadenia po predložení spoločného návrhu Vysokého predstaviteľa pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie v súlade s článkom 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Európsky parlament bude o všetkých takýchto rozhodnutiach informovaný. Chápem, že Parlament túto zmenu neprijíma pozitívne, keďže Rada už nie je povinná radiť sa s Parlamentom o sankciách týkajúcich sa jednotlivcov. Tak však interpretujeme zmluvu.

Treba zdôrazniť, že akékoľvek rozhodnutie o reštriktívnych opatreniach a vykonávanie týchto opatrení musí byť vždy v súlade s medzinárodným právom. Reštriktívne opatrenia znamenajú obmedzenie určitých práv jednotlivcov, proti ktorým sú namierené. Preto sa pri uplatňovaní sankcií jednoznačne musia dodržiavať ľudské práva a základné slobody. Týka sa to procedurálnych práv a práva na právnu ochranu. Opatrenia musia taktiež byť vždy adekvátne zamýšľanému cieľu.

S využitím skúseností, ktoré sme získali pri uplatňovaní sankcií, sme túto oblasť dôkladne zhodnotili a identifikovali sme konštruktívne spôsoby uvažovania sankcií. Zaviedlo sa množstvo hmatateľných zlepšení. Je to napríklad požiadavka špecifikácie kritérií na uplatnenie určitých sankcií, ako aj požiadavka uvedenia dôvodov, na základe ktorých dôjde k zaradeniu fyzickej alebo právnickej osoby alebo iných subjektov do sankčného zoznamu. Tento systém treba sústavne revidovať a v prípade potreby upravovať. V rámci tejto práce vzala Rada na vedomie uznesenie Európskeho parlamentu z minulého roka o zhodnotení sankcií EÚ ako súčasti krokov a politík EÚ v oblasti ľudských práv.

Catherine Ashton, *dezinovaná podpredsedníčka Komisie*. – Vážený pán predsedajúci, ako už povedalo predsedníctvo, otázky, ktoré ste predložili, poukazujú na možné budúce problémy v oblasti riadenia reštriktívnych opatrení alebo sankcií v EÚ. Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy sa teraz musíme rozhodnúť, pokiaľ ide o právny základ navrhovaného nariadenia, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie o sankciách proti al-Ká'ide a Talibanu. Náš názor je nasledovný:

Po prvé, nová zmluva rozšírila článok bývalej Zmluvy o ES týkajúci sa reštriktívnych opatrení alebo sankcií v oblasti zahraničnej politiky o osobitné ustanovenie. Článok 21 5 ods. 2 poskytuje nový právny základ pre reštriktívne opatrenia proti fyzickým alebo právnickým osobám a skupinám alebo neštátnym subjektom. Rozširuje rozsah pôsobnosti bývalého článku 301 a mal by sa uplatňovať ako právny základ pre zmenu a doplnenie nariadenia o sankciách proti al-Ká'ide a Talibanu.

Po druhé, článok 21 5 sa uplatňuje pri rozhodnutiach v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP). Nariadením o sankciách proti al-Ká'ide a Talibanu sa vykonáva rozhodnutie z oblasti SZBP, ktorým sa vyžaduje, aby sa určité rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN realizovali prostredníctvom nariadení. Tieto rezolúcie sú podľa medzinárodného práva pre všetky členské štáty EÚ záväzné.

Po tretie, dvojité právny základ – článok 21 5 ods. 2 a článok 75 – nemôže podľa nás fungovať. Je to preto, lebo ciele, rozsah pôsobnosti a postupy týchto dvoch článkov sa líšia. Všimla som si, že Výbor pre právne veci, ako aj právni poradcovia Parlamentu prišli k rovnakému záveru.

A na záver chcem ešte povedať, že nová zmluva podľa nás vniesla do právneho základu pre reštriktívne opatrenia proti fyzickým alebo právnickým osobám a skupinám alebo neštátnym subjektom presnosť a zrozumiteľnosť. Článok 21 5 sa zaoberá úlohou Parlamentu a Rady a zákonodarný orgán by sa nemal odkloniť od zmluvy.

Taktiež sa od nás žiadalo, aby sme poskytli informácie o zlepšeniach v oblasti základných práv v rámci činnosti výborov OSN pre sankcie.

Návrhom na zmenu a doplnenie nariadenia o sankciách proti al-Ká'ide a Talibanu sa implementujú zistenia Európskeho súdneho dvora v prípade Kadi. V rámci tohto rozhodnutia sa súd niekoľkokrát vyjadril k tomu, ako možno zlepšiť postupy uvádzania na zozname uplatňované Výborom OSN pre sankcie proti al-Ká'ide a Talibanu. Pripomienky súdu sú podnetom na zmenu a doplnenie postupov uvádzania na zozname stanovených v nariadení.

Postupy zostavovania sankčných zoznamov stanovilo niekoľko rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN. Naposledy rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN č. 1822 stanovila, že na internetovej stránke Výboru pre sankcie proti al-Ká'ide a Talibanu by sa mal zverejniť súhrn dôvodov, pre ktoré má byť osoba uvedená na zozname, a taktiež ustanovila preskúmanie všetkých mien uvedených na zozname do 30. júna 2010 vrátane ustanovenia o následných pravidelných preskúmaniach. Rezolúciou sa požadovalo, aby príslušný štát prijal opatrenia s cieľom informovať osobu uvedenú na zozname o jej zaradení, oznámiť jej dôvod, prečo je uvedená na zozname, a informovať ju o výnimkách a možnostiach požiadania o vypustenie zo zoznamu.

Prístup uplatnený v rezolúcii č. 1822 sa potom opätovne uplatnil v rezolúcii č. 1844 o sankciách voči Somálsku a v rezolúcii č. 1857 týkajúcej sa Demokratickej republiky Kongo.

Rezolúcia č. 1822 stanovuje, že po 18 mesiacoch dôjde k preskúmaniu opatrení, ktoré sú v nej obsiahnuté. Toto obdobie vyprší ku koncu tohto roka. V súvislosti s preskúmaním už síce prebiehajú práce, Komisia však v tejto chvíli nedokáže povedať, o akých zmenách postupov Bezpečnostná rada OSN rozhodne.

Nuno Melo, *v mene skupiny PPE*. – (PT) Posilnenie právomocí Parlamentu bolo kľúčovou myšlienkou prejavov mnohých politikov pri príležitosti nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. Napríklad pán predseda Komisie doktor Barroso tu v Štrasburgu 25. novembra v súvislosti s prípravou zasadnutia Európskej rady povedal nasledovné: „Lisabonská zmluva nám teraz dáva novú príležitosť pohnúť sa ďalej. Všetci vieme, že medzi oblasti, pre ktoré vyplynú zo zmluvy najväčšie zmeny, patrí aj oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. [...] A predovšetkým rozširuje demokratický rámec týchto politik prostredníctvom plného zapojenia vášho Parlamentu“, zdôraznil by som „plného zapojenia vášho Parlamentu“.

Vo svojom prvom oficiálnom prejave predseda Rady pán Van Rompuy zase povedal, že zmluva je mocným nástrojom, pomocou ktorého môžeme čeliť problémom našej doby. Ak je to tak, potom by nedávalo žiadny zmysel, ak by sa v oficiálnych vystúpeniach vyzdvihovalo posilnenie našich právomocí a kompetencií a potom by sa prijala reštriktívna interpretácia Lisabonskej zmluvy s cieľom zbaviť Parlament výsad, ktoré kedysi mal a ktorých odobratie by nemalo zmysel.

Otázky, ktoré tu boli položené, teda vychádzajú zo zdravého rozumu, ale tento zdravý rozum presahuje rámec obyčajného hodnotenia doktríny a súladu medzi deklarovanými zámermi a ich interpretáciou. Je tu aj praktický dôsledok vyplývajúci zo starej múdrosti, že kto dokáže urobiť viac, dokáže istotne urobiť aj menej, a týka sa to nasledovného: aký to má zmysel, keď orgán, ktorý má prostredníctvom spolurozhodovacieho procesu právomoc v trestných veciach a v predchádzaní teroristickým útokom a boji proti nim, je následne *a priori* vylúčený, keď ide o opatrenia, ktoré tým, že sa dotýkajú práv občanov, môžu byť v tomto kontexte tiež dôležité?

Preto – už končím, pán predsedajúci – je mimoriadne dôležité, aby spôsob interpretácie Lisabonskej zmluvy v rámci právnych predpisov v realite zodpovedal proklamovanému posilneniu právomocí a kompetencií Parlamentu. Ako minimum by mal byť v niektorých prípadoch, ako bolo povedané v otázke, možný dvojitý právny základ, keď ide o práva občanov a keď sú ohrozené protiteroristické politiky. V iných prípadoch, ako sú Zimbabwe a Somálsko, by sa mali predpokladať nepovinné konzultácie, čo je vlastne aj zakotvené v stuttgartskom vyhlásení o Európskej únii, ktoré bolo v otázke taktiež spomenuté. To je stanovisko, ktoré som tu chcel prezentovať, pán predsedajúci.

Monika Flašíková Beňová, *za skupinu S&D*. – (SK) Chcela by som povedať, že môj pocit je, že úsilie, ktoré vyvinuli poslanci Európskeho parlamentu v procese ratifikácie Lisabonskej zmluvy, nebolo z pohľadu tej témy, o ktorej hovoríme teraz, primerane ocenené tým, že by ste nás boli viac zapojili do týchto procesov.

Reštriktívne opatrenia a sankcie považujem za dôležitý nástroj v politike Európskej únie, a to v oblasti tak zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ako aj, samozrejme, v otázkach spravodlivosti a ochrany základných ľudských práv. Samozrejme, že by sme očakávali možnosť byť (ako Európsky parlament) do rozhodovania v tejto oblasti oveľa viac involvovaní.

Akceptujeme aj to, že ciele opatrenia a sankcie majú za cieľ minimalizovať dosahy na civilné obyvateľstvo a som veľmi rada, že ste práve túto vetu, pani Malströmová, spomenuli. Máme však ako jediní priamo volení zástupcovia európskych inštitúcií predsa len oprávnený pocit, že budeme len akýmsi doplnkom pri tvorbe a neskôr akoby vylúčení z procesu rozhodovania a kontroly.

Nepovažujem to za celkom korektné, zvlášť v prípade ako je tento, kedy ide o veľmi citlivú oblasť týkajúcu sa priestoru spravodlivosti, ochrany základných práv, pretože boj proti terorizmu je veľmi citlivou témou pre obyvateľov našich krajín a pre celú Európsku úniu. Takže budem trpezlivo očakávať, ako celý tento proces bude potom aj reálne prebiehať a ako naša spolupráca bude vyzeráť.

Hélène Flautre, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, hovorím tu o takzvaných cieľených sankciách, o inteligentných sankciách, o tých, ktoré môžu mať priamy vplyv aj na základné práva – základné práva jednotlivcov, organizácií alebo právnických osôb akéhokoľvek druhu. Tieto základné práva sú dôležité. Môžu zahŕňať napríklad slobodu pohybu, ale aj ochranu majetku.

Práve z týchto dôvodov treba pri uplatňovaní týchto sankcií dodržiavať súbor nevyhnutných pravidiel v zmysle správneho postupu a právnej istoty. Ešte by som dodala, že dodržiavanie týchto právnych a procedurálnych pravidiel je kľúčové z hľadiska vierohodnosti, a tým aj účinnosti týchto cieľených sankcií.

Bolo to Parlamentné zhromaždenie Rady Európy – my tu v Parlamente sa na to pamätáme –, ktoré prostredníctvom jedného zo svojich členov Dicka Martyho žiadalo transparentnosť a právo obhajoby a ktoré poukázalo na absurdnosť tohto nedostatku transparentnosti v súvislosti s účinnosťou postupov uvádzania na zozname a vypúšťania z neho. Uplatňovanie postupov uvádzania na zozname a vypúšťania z neho mohlo

ľahko viesť aj k postihnutiu nevinných ľudí, ľudí, ktorí nevedeli, čo sa okolo nich deje, a nijako nemohli ovplyvniť situáciu, do ktorej sa dostali náhodou.

Prístup k údajom, o ktorom hovoril pán Michel, oznámenie dôvodov, pre ktoré má byť osoba uvedená na zozname, a ochrana pri prenose osobných údajov sú preto kľúčovými prvkami tohto postupu.

Taktiež treba však povedať, že dosiahnutie uznania práv obetí systému sankcií Organizácie Spojených národov a Európskej únie Európskym súdnym dvorom si vyžadovalo veľkú dávku vytrvalosti zo strany týchto obetí a mobilizáciu občianskej spoločnosti, organizácií na ochranu ľudských práv a tiež Európskeho parlamentu.

Ešte by som dodala, že pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Rady týkajúce sa čiernych listín vychádzajú z predložených návrhov vrátane návrhov predložených Európskym parlamentom. Preto Európsky parlament v každom prípade musí byť zapojený do prijímania, uskutočňovania a monitorovania týchto rozhodnutí, pretože história ukazuje, že to bol Európsky parlament, kto umožnil zmenu nariadenia Rady.

Derek Roland Clark, *v mene skupiny EFD*. – Vážení pán predsedajúci, tak ako dobročinnosť, aj práva začínajú doma. Pýtam sa na práva európskych sikhov. Pretože nosia pod šatami kirpan, malú obradnú dýku, bol im zabránený vstup do Európskeho parlamentu.

Kirpan je aktom viery, nemôžu sa ho zbaviť, takže ich vylúčenie je prejavom náboženskej a rasovej netolerancie. V priebehu rokov som následne písal obidvom predchádzajúcim predsedom a Komisii a všetci mi odpovedali, že vylúčenie vychádza z bezpečnostných dôvodov.

Počas osláv svojho diamantového jubilea zavítala kráľovná Alžbeta do môjho regiónu East Midlands, kde hovorila so sikhmi na mieste ich bohoslužieb, pričom všetci mali pri sebe kirpan, a stála pri nich tak blízko, ako sedíte teraz vy pri svojich kolegoch.

Rozhodol som sa tu dnes o tom hovoriť preto, lebo pred mesiacom som bol vo Westminsterском paláci. Tam, v našom demokratickom parlamente, veľmi blízko Snemovne lordov aj Dolnej snemovne, som stretol niekoľkých sikhov, z ktorých všetci mali pri sebe kirpan. Jeden z nich bol vedúci sikh, s ktorým som sa spoznal. Jeho predkovia bok po boku s mojimi predkami bojovali za demokraciu v konfliktoch, ktoré tak veľmi znetvorili Európu. Vďaka tomu vy a 700 ostatných môžete teraz slobodne prísť zo štyroch kútov Európy, aby ste sa tu stretli.

Na čo sú potom dobré tie reči o Únii založenej na rešpektovaní slobody, rovnosti, práv menšín a hodnôt nediskriminácie v Lisabonskej zmluve? Budete svoju zmluvu dodržiavať, alebo sú to len prázdne reči?

Predseda júci. – Pán Clark, neviem prísť na to, ako presne toto súvisí s terajšou rozpravou o otázke na ústne zodpovedanie, ale aj tak ďakujem.

Andrew Henry William Brons (NI). – Vážení pán predsedajúci, z akého dôvodu bol v pôvodnom zozname Taliban zaradený do tej istej kategórie ako Usáma bin Ládín a al-Ká'ida?

Usáma bin Ládín a al-Ká'ida sú teroristi, ktorí už spáchali teroristické činy v mnohých častiach sveta a v budúcnosti plánujú spáchať ďalšie. Týchto ľudí musíme prenasledovať až na koniec sveta a čo najviac ich musíme obmedzovať.

Na druhej strane, Taliban je síce odporná, utláčateľská a protidemokratická organizácia, avšak svet je plný odpudzujúcich režimov a Taliban nie je ani vo vláde.

Taktiež zabíjajú a mrzačia našich vojakov v Afganistane, za čo sú úplne právom nenávidení. Našich vojakov by však nezabíjali a nemrzačili, keby tam naši vojaci neboli nasadení. Pokiaľ viem, ambície Talibanu nepresahujú ich hranice.

Netreba sa náhodou obávať, že zaradenie Talibanu do tej istej kategórie s al-Ká'idou poskytuje vojnovým štváčom v americkej a britskej vláde zámienku na to, aby mohli po ďalšie roky viesť v Afganistane nezmyselnú, vražednú vojnu, ktorú nemožno vyhrať? Vojny proti moslimským krajinám navyše len provokujú teroristov k tomu, aby páchali svoje ohavnosti.

Ale vrátim sa na chvíľu k al-Ká'ide. Stále viac zaznievajú názory, že v prípade al-Ká'idy by nemuselo ísť o organizačný, ale skôr o ideologický subjekt. Zostaviť konečný a kompletný zoznam jej agentov nie je možné. Jedinou stratégiou je sledovať komunity, z ktorých verbuje svojich členov, čo, bohužiaľ, zahrnuje nevinných, ako aj vinných ľudí.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, Lisabonská zmluva má osobitého ducha a stanovuje nové rámce spolupráce medzi inštitúciami Európskej únie. Súhlasím s týmto novým režimom; v oblasti práv jednotlivcov zohráva Parlament odteraz zásadnejšiu úlohu, keďže rozhodnutia sa budú teraz prijímať v rámci spolurozhodovacieho postupu.

Preto sa mi dnes zdá trochu rozporuplné, že na prvom plenárnom zasadnutí po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy musíme rozoberať právne ustanovenia týkajúce sa obmedzení našej novej úlohy, hoci sme sotva začali fungovať a prispôbovať sa jej.

Všetci bez výnimky súhlasíme, že proti terorizmu musíme prijímať rôzne kroky. V tomto úsilí je často nevyhnutné prijímať rôzne opatrenia, ako je, v tomto prípade, zmrazenie bankových účtov a pohybu finančných prostriedkov.

Na druhej strane, dodržiavanie a ochrana práv jednotlivca sú základnou a ústrednou hodnotou Európskej únie a pri prijímaní opatrení v záujme bezpečnosti občanov to nesmieme prehliadať, čo, samozrejme, neznamená, že nie sme odhodlaní dať boju proti terorizmu a iným trestným činom prioritu. Stanovisko právnej služby Parlamentu, ako aj judikatúra Súdneho dvora Európskych spoločenstiev sa, samozrejme, vyvíjajú týmto smerom.

Sme priamo volení občanmi Európskej únie a práve preto máme osobitnú povinnosť občanom vysvetliť, ako na jednej strane chránime ich bezpečnosť a ako na druhej strane zároveň bojujeme za ochranu ich práv. Sme tými najpovolanejšími ľuďmi na túto úlohu.

Debora Serracchiani (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Európska únia je oddaná boju proti všetkým formám terorizmu. Keď hovoríme o boji proti teroristickým činom, musíme zabezpečiť plné rešpektovanie základných práv a vhodnosť a účinnosť opatrení prijímaných na boj proti terorizmu.

Inštitúcie EÚ musia preto plne rešpektovať právo na obhajobu a základné procesné záruky, a to aj pri zostavovaní zoznamov jednotlivcov a organizácií, v tomto prípade napojených na al-Ká'ida, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia. Je rovnako mimoriadne dôležité, aby tieto opatrenia podliehali náležitej demokratickej a parlamentnej kontrole, čo úplne právom vyžaduje Lisabonská zmluva.

Je preto jasné, a potvrdila to aj právna služba Parlamentu, že každé opatrenie tohto druhu musí prejsť riadnym legislatívnym postupom, aby sa zástupcom európskych občanov umožnilo riadne si splniť svoju úlohu zákonodarcov a garantov.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, uplatňovanie reštriktívnych opatrení na boj proti terorizmu, čiže akýkoľvek zásah do vlastníckych práv občanov, akým je napríklad zmrazenie účtov, sa riadi článkom 75 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Zatiaľ čo ustanovenia tohto článku sa týkajú policajnej spolupráce v trestných veciach, článok 215 sa venuje spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike. Výlučnú právomoc v tejto oblasti má však Rada. V dôsledku toho sa na jednej strane, v článku 75, Parlament uvádza ako spoluzákonodarca a na inej strane, v článku 215, sa uvádza, že Parlament len treba informovať o udalostiach. Obidva články sa však týkajú možného zásahu do individuálnych práv občanov alebo právnických osôb, a preto musia Rada a Komisia vysvetliť, aký je vzťah medzi týmito dvoma ustanoveniami, a najmä, prečo článok 215 nevyžaduje účasť Parlamentu.

Petru Constantin Luhan (PPE). – Vážený pán predsedajúci, pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy vychádzali tri spomínané návrhy z článkov 60, 301 a 308 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. To má dnes už len historickú hodnotu, pretože právny základ sa zmenil a teraz musíme vychádzať z článkov 215 a 75 novej zmluvy.

Hoci sa to zdá neuveriteľné, Lisabonská zmluva v tomto konkrétnom prípade skutočne obmedzila úlohu Európskeho parlamentu. V článku 215 sa jasne hovorí, že Rada musí len informovať Parlament o prijímaných opatreniach, na rozdiel od predchádzajúceho postupu, ktorý v takýchto záležitostiach zahrnoval konzultáciu s Parlamentom. To nemôžem akceptovať a dôrazne podporujem iniciatívu kolegov poslancov, ktorej cieľom je vyjasnenie účasti Parlamentu v tejto oblasti.

Nechám teraz bokom právne hľadisko, ktoré sa, dúfam, podarí vyriešiť pomocou dobrej spolupráce medzi európskymi inštitúciami, a upriamim vašu pozornosť na vážny problém, o ktorom tu diskutujeme a ktorým je boj proti terorizmu a aktivitám spojeným s terorizmom, ako sú aktivity Usámu bin Ládina a siete al-Ká'ida. Podľa mňa si nemôžeme dovoliť rozdeľovať takéto vážne témy do takých striktných kategórií, ako sú vnútorné záležitosti EÚ a vonkajšie záležitosti EÚ, pretože teroristické činy sa môžu napláňovať mimo EÚ, ale vážnym spôsobom sa môžu dotknúť ľudí žijúcich vo vnútri EÚ.

Našou povinnosťou je chrániť týchto európskych občanov pred teroristickými útokmi, a preto potrebujeme nástroje, ktorými to dosiahneme. Dôverujem vášmu dobrému úsudku pri riešení tohto procedurálneho problému a teším sa na názor predstaviteľov Rady a Komisie.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Pani Malmströmová, pani barónka Ashtonová, dámy a páni, chcel by som sa vrátiť k téme, ku ktorej sa vo svojich vystúpeniach vyjadrili niekoľkí kolegovia poslanci, konkrétne to boli posledné vystúpenia pána Papanikolaou a pána Luhana.

Pozrime sa osobitne na každý aspekt a začnime návrhmi, ktoré sa týkajú Zimbabwe a Somálska. Súhlasím, že v tomto prípade ide o uplatňovanie sankcií uvalených Organizáciou Spojených národov, a ako také patria do vonkajších činností Únie. V zásade sa na tento prípad zrejme najlepšie hodí článok 215. Podľa tohto článku by však všetky akty prijaté v súlade s ním mali obsahovať náležité ustanovenia o právnych zárukách, avšak túto požiadavku nespĺňa ani jeden z dvoch návrhov.

Tieto iniciatívy pochádzajú výlučne od Komisie, nejde o spoločný návrh Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Niet teda pochyb o tom, že tieto návrhy nespĺňajú nevyhnutné požiadavky na prijatie podľa článku 215.

Pokiaľ ide o tretí návrh, ktorý sa týka osôb a skupín spojených s Usámom bin Ládinom, sieťou al-Ká'ida alebo Talibanom, názor, že táto záležitosť patrí do vonkajších činností Únie, je ďalej neudržateľný, čo pred chvíľou skonštatoval aj pán Luhan. Keďže predchádzanie terorizmu a boj proti nemu je jednou z hlavných priorít vo vnútorných činnostiach Európskej únie, je tento cieľ výslovne uvedený v článku 75 Lisabonskej zmluvy. Takže to by mal byť najvhodnejší právny základ, pretože je v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Práve začíname uplatňovať Lisabonskú zmluvu, pani Malmströmová. Ukáže teraz po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy Rada svoju odbornosť tým, že pri formovaní našich medzinárodných vzťahov vykročí správnou nohou, alebo plánuje vykonať reštriktívnu analýzu? Myslím si, že si želáme začať čo najlepšie.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, v súvislosti s reštriktívnymi opatreniami, ako je zmrazenie finančných prostriedkov patriacich jednotlivcom a subjektom ako al-Ká'ida, a opatreniami proti členom vlád Zimbabwe a Somálska Komisia a Rada 5. novembra povedali, že po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy budú návrhy vychádzať z článku 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a nie z článku 75.

V článku 215 sa uvádza, že Rada bude Parlament informovať o akýchkoľvek rozhodnutiach o prerušení alebo obmedzení hospodárskych vzťahov atď. Z článku 75 však jasne vyplýva, že keď je to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 67 potrebné, Parlament a Rada určia, inými slovami spolu rozhodnú o prijatí regulačných opatrení na zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych ziskov, ktoré sú vo vlastníctve alebo v držbe fyzických alebo právnických osôb, skupín alebo subjektov napojených na teroristické aktivity.

Článok 67 taktiež stanovuje ciele, na ktorých je založená oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Z toho teda zjavne vyplýva, že v prípade osôb alebo subjektov spojených s teroristickými aktivitami by mal byť právnym základom pre návrhy nariadení Rady článok 75.

V prípade Zimbabwe a Somálska by sa Rada a Komisia mohli oprieť aj o slávnostné vyhlásenie zo Stuttgartu, v ktorom sa hovorí o nepovinných konzultáciách s Parlamentom v medzinárodných záležitostiach, a to aj v prípadoch, v ktorých zmluvy nič také nevyžadujú.

Ja len objasňujem svoje stanovisko, pán predsedajúci. Chcem tu a teraz žiadať uplatňovanie úlohy Parlamentu ako spoluzákonodarcu a požiadať Radu a Komisiu o rozumnejšie vysvetlenie. To je nateraz všetko.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel povedať, že ide o tému, pri ktorej nie je ľahké dosiahnuť definitívnu odpoveď na otázku, čo je správne a čo nie.

Od 11. septembra všetci vieme, že žijeme vo veľmi nebezpečnom svete, po ktorom sa slobodne pohybujú teroristi, ktorých každodennou a celodennou činnosťou je plánovanie svojich smrteľných misií, pričom majú k dispozícii finančné zdroje na to, aby mohli svoje misie uskutočňovať, a niektoré z týchto prostriedkov pochádzajú priamo od štátov.

Preto tí, čo sa pokúšajú bojovať proti terorizmu, len ťažko dokazujú svoju účinnosť, ale podľa mňa môžeme pokojne povedať, že keby si teroristi mohli robiť, čo sa im zachce, toto miesto by už dávno vyletelo do vzduchu.

Je síce dôležité, aby Parlament vykonával dohľad nad obmedzovaním práv jednotlivcov a podobne, ale zároveň musíme vložiť dôveru do tých, čo sa starajú o bezpečnosť. Myslím si, že existujú dôkazy o tom, že vykonali dobrú prácu. Niekedy nám možno nie sú známe všetky podrobnosti o osobách, ktoré sa na tom zúčastňujú, ale zároveň treba povedať, že celkový princíp je dobrý.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Chcel by som sa vám veľmi poďakovať za to, že ste mi dali možnosť vyjadriť sa k tejto téme. Myslím si, že nikto v tomto Parlamente nepochybuje o tom, že terorizmus je preklatím 21. storočia a že s ním musíme skončiť. Preto na jednej strane chápem našu snahu zaručiť dodržiavanie základných práv, kým na druhej strane si uvedomujeme, že sa tu pohybuje v oblasti, kde nemôže byť všetko odtajnené.

Preto by som chcel pani Ashtonovej položiť nasledujúcu otázku: Mali by sme byť ako Parlament informovaní o rôznych obmedzeniach uplatňovania určitých zákonov, teda podľa mňa o veľmi dôležitej záležitosti? Moja otázka teda znie: Aký rozsah informácií dostane Parlament k dispozícii? Podľa mňa v tejto rozprave nejde o to, či Parlament môže počítať s tým, že tieto informácie získa, ale o to, aké rozsiahle budú tie informácie.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Vzhľadom na to, že fungovanie Únie je založené na zastupiteľskej demokracii a občania Únie sú na európskej úrovni zastúpení v Európskom parlamente, sa domnievam, že reštriktívne opatrenia ovplyvňujúce základné práva jednotlivcov, v tomto prípade, by jednoznačne mali byť posudzované za účasti Európskeho parlamentu.

Nepovažujem za koherentné, aby bol Európsky parlament na jednej strane zodpovedný za trestné veci a najmä za predchádzanie a boj s terorizmom a na druhej strane bol vyňatý z prijímania niektorých záväzných protiteroristických opatrení, ktoré sa budú uplatňovať na území Európskej únie.

Článok 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pôsobiaci ako výnimka z ustanovenia článku 75, podľa ktorého je Európsky parlament spoluzákonodarcou, by preto nemal byť uplatňovaný, ani vykladaný tak, aby oslaboval ochranu základných práv a demokratický proces rozhodovania v Európskej únii.

Predseda júci. – Skôr než odovzdám slovo pani Malmströmovej a pani Ashtonovej, chcel by som ešte povedať, že tento Parlament vám obidvom plne dôveruje a dobre vás pozná najmä vďaka vašej doterajšej angažovanosti v tejto oblasti. Veľmi sa tešíme na našu úzku spoluprácu, ako aj na vašu podporu dôležitej úlohy Parlamentu v tejto mimoriadne citlivej oblasti, ktorú ste nám poskytli aj v minulosti.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda júci, švédske predsedníctvo venovalo mimoriadne veľa času úsiliu o dosiahnutie ratifikácie Lisabonskej zmluvy. Sme nesmierne hrdí na to, že konečne nadobudla platnosť. Obsahuje významné zlepšenia, z ktorých budú mať prospech tak Európska únia, ako aj európski občania. Jednou z najdôležitejších zmien, ktoré prináša Lisabonská zmluva, je práve zavedenie spolurozhodovacej právomoci Európskeho parlamentu v oblasti spravodlivosti, bezpečnosti a slobody. Z toho vyplynie pre Európsky parlament rozhodovacia právomoc v mnohých oblastiach. Je to dobre, lebo to zvýši kvalitu právnych predpisov, ktoré spolu vytvárame. Taktiež to zvýši úroveň právnej istoty, čo je veľmi dôležité, pretože ide o citlivé a zložité oblasti.

Chcela by som vám tiež poďakovať za vyjadrenie podpory zavedeniu sankcií proti teroristom, jednotlivcom alebo režimom, ktoré utláčajú ľudí a upierajú im ľudské práva. Sankcie, dodržiavanie ľudských práv a právna istota sa navzájom nevyklučujú – práve naopak. Sankcie môžu byť veľmi účinné a legitímne, ak zároveň zaručujú právnu istotu. Môžem vás uistiť, že Európsky parlament sa bude podieľať na formulovaní nových predpisov vrátane predpisov týkajúcich sa terorizmu, a to na základe spolurozhodovacej právomoci pri prijímaní sankcií v rámci Európskej únie, ktorú mu udeľuje článok 75.

Pokiaľ však ide o vonkajšiu činnosť, inými slovami o sankcie proti tretím krajinám prijímaných OSN, tu nebude mať Európsky parlament spolurozhodovaciu právomoc. To podľa nás aj podľa Komisie jasne uvádza zmluva. Budeme však venovať náležitú pozornosť vašim uzneseniam v tejto oblasti a vždy, keď sa uchýlime k nástroju sankcií, či už v rámci EÚ alebo OSN, budeme mať na pamäti aspekt ľudských práv. Neustále sa snažíme vylepšovať postupy.

Berieme na vedomie vašu požiadavku konzultácií a výmeny informácií pri tvorbe návrhov sankčných systémov. Som presvedčená, že spolu dokážeme efektívne spolupracovať, a nepochybujem, že v rámci súčasného inštitucionálneho rámca nájdeme vhodné spôsoby spolupráce.

PRESEDÁ: PÁN ROUČEK

podpredseda

Catherine Ashton, *dezignovaná podpredsedníčka Komisie*. – Vážený pán predsedajúci, budem stručná. Chcela by som sa vyjadriť k trom konkrétnym bodom.

Po prvé, vážené poslankyne a vážení poslanci úplne správne hovorili o dôležitosti základných práv a myslím si, že všetci súhlasíme, že v tejto oblasti musí zohrávať významnú úlohu Európsky súdny dvor, ktorý okrem iných vecí zabezpečí, aby činnosť Rady alebo Komisie neviedla k porušovaniu ľudských práv. Ale veľmi dobre chápem vaše argumenty.

Druhý bod, ku ktorému som sa chcela vyjadriť, sa týka otázky dobrej spolupráce. Predchádzajúci predseda mňa aj pani Wallströmovú dôrazne žiadala, aby sme si boli vedomé dôležitosti, ktorú prikladajú našej úlohe a prístupu, pokiaľ ide o spoluprácu s Parlamentom.

Pýtali ste sa ma, o aké konkrétne informácie pôjde. V tomto štádiu vám to neviem povedať. Myslím si, že jednou z prvých vecí, ktoré musím v tejto novej úlohe urobiť, je začať spolupracovať s Parlamentom, čo aj urobím, aby som ho lepšie spoznala. Ako môžeme efektívne spolupracovať, aké informácie si treba poskytovať, pričom treba mať na pamäti, čo sa povedalo o tom, čo môžeme odtajniť a čo nie.

Budem to mať stále na pamäti presne z tých dôvodov, z ktorých by to poslanci Parlamentu odo mňa očakávali.

Treťou a poslednou vecou, o ktorej by som chcela niečo povedať, je právna istota. Strávila som mnoho hodín vysvetľovaním Lisabonskej zmluvy v parlamente, takže bola doba, keď som zmluvu poznala veľmi dobre. Interpretácia článku 75 závisí od toho, ako sa pozeráte na článok 67 a na jeho relevantnosť v tomto kontexte, pričom právna rada, ktorú sme dostali, je, že sa máme snažiť objasniť, ako to vlastne do seba zapadá. Rada, ktorú sme dostali, je jasná. Poslanci, samozrejme, majú právo ohradiť sa proti tomu, ale myslím si, že nech už dôjdeme v tejto veci k akémukoľvek záveru, dôležité je, aby bola zachovaná právna istota.

Teraz, keď Lisabonská zmluva vstupuje do platnosti, je to mimoriadne dôležité. Je to mimoriadne dôležité pre mňa v tomto období, keď sa snažím prísť na to, ako najlepšie vykonávať úlohu, ktorou som bola poverená. Je mimoriadne dôležité, aby sme v tejto veci prišli k záveru. Čo sa mňa týka, myslím si, že sme dosiahli odpoveď, a tou je istota. Plne chápem obavy Parlamentu; plne chápem, že je potrebné napriek všetkému plne spolupracovať.

Predsedajúci. – V súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia⁽¹⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

15. Zlepšenie právneho rámca pre prístup k dokumentom potrebné po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie, ktorú Rade predkladá pán Michael Cashman v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, o zlepšení právneho rámca pre prístup k dokumentom potrebnom po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy (O-0122/2009 – B7-0230/2009) a

– otázka na ústne zodpovedanie, ktorú Komisii predkladá pán Michael Cashman v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, o zlepšení právneho rámca pre prístup k dokumentom potrebnom po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy (O-0123/2009 – B7-0231/2009)

⁽¹⁾ pozri zápisnicu

Michael Cashman, autor. – Vážení pán predsedajúci, na začiatok by som chcel povedať, že v sále rád vidím pani komisárku Wallströmovú a tiež Ceciliu Malmströmovú z úradujúceho predsedníctva, pretože sme sa na tomto dokumente obaja podieľali od začiatku, od roku 1999.

Je zaujímavé uvedomiť si, že to, čo sa nám podarilo dosiahnuť v rámci našej dohody z mája 2001, malo v istom zmysle historický význam. 15 členských štátov zaznamenalo posun od rôznych tradícií a kultúr a od rôznych prístupov k otvorenosti a transparentnosti. Podarilo sa nám dosiahnuť dohodu a je zaujímavé, že v nemalej miere to bolo vďaka odhodlaniu vtedajšieho švédskeho predsedníctva.

Bolo to tiež vďaka odhodlaniu Komisie uznať, že všetky tri inštitúcie potrebovali kultúrnu zmenu. Potrebovali sme vidieť, že otvorenosť a transparentnosť nebránia v rozkvetení demokracii, ale v skutočnosti ju zlepšujú. To umožnilo vznik zodpovednosti. Umožnilo to občanom vidieť, čo sa robilo v ich mene, a nám to, zdá sa, pomohlo vytiahnuť oponu a raz a navždy dokázať, že v trezoroch Komisie či Rady – nie som si istý ako v Parlamente, ale dúfam, že ani v trezoroch Parlamentu – sa neskrývali žiadne hrozné tajomstvá.

Za tento záväzok chcem poďakovať najmä pani komisárke a, ak môžem, svojej milej bývalej kolegyni pani Cecílii Malmströmovej. Teraz potrebujeme iný záväzok. Ako som povedal, dosiahli sme veľmi veľa. Máme register dokumentov. Máme právnicko Európskeho súdneho dvora, ktoré definuje a nanovo definuje to, čo sa pôvodne odsúhlasilo o prístupe k dokumentom. Prijali sme zásadu, že všetky dokumenty by mali zostať sprístupnené a že v prípade, že sprístupnené nie sú, bránenie v prístupe by malo byť odôvodnené celkom jasne a konkrétne buď vzhľadom na článok 4 – výnimky, alebo článok 9 – citlivé dokumenty.

Parlament sa však neskôr opakovane dovoľával revízie. Myslím si, že revízia, ktorú Komisia predložila Parlamentu, o ktorej sme následne hlasovali vo výbore a ktorej prvé čítanie bolo v marci tohto roka odložené, nezachádzala dostatočne ďaleko a viem, že v tomto sa naše názory líšia. Rovnako sa vyskytli obavy – a tieto obavy v Parlamente naďalej pretrvávajú –, že došlo k pokusu odňať prístup k dokumentom, a to nielen v rámci nového definovania dokumentov – vznikla myšlienka, že vyňaté by mohli byť celé spisy –, ale aj k pokusu nanovo definovať pojem práva veta tretej strany.

Je zaujímavé, že hoci si naši občania sediaci v publiku musia myslieť, že hovoríme o niečom, čo sa deje niekde vo vesmíre – články, právo veta tretej strany – my v skutočnosti hovoríme o zákone, ktorý im umožňuje zaistiť, že sa im budeme zodpovedať: poslanci sa budú zodpovedať z toho, čo robíme v ich mene, Komisia z toho, čo robí v ich mene, a rovnako aj Rada. Ako to občania a mimovládne organizácie dokážu, ak spôsob, akým pracujeme, a to, kto čo robí v rámci rozličných útvarov, zostáva dobre stráženým tajomstvom, ktoré je prístupné len tým lobistom a tým právnikom, ktorí ho poznajú?

Toto je podľa mňa jadrom Lisabonskej zmluvy. Hovorí sa v nej, že máme ďalej posilňovať demokraciu. Potrebujeme zlepšiť prístup k dokumentom. Preto Parlament, v rámci tejto otázky na ústne zodpovedanie, vyzýva na to, aby sa uskutočnil celý rad odporúčaní. Ide tu v podstate o to, aby sa zabezpečilo, že naše práva sa budú posilňovať, že sa nebudú zmenšovať, a aby sa uznalo, že podľa Lisabonskej zmluvy už nejde len o tri inštitúcie, ale o všetky nimi vytvorené agentúry a orgány vrátane Európskej centrálnej banky, v niektorých prípadoch, Európskeho súdneho dvora, Európskej investičnej banky, Europolu a Eurojustu. Všetky tieto inštitúcie teraz nesú zodpovednosť podľa nariadenia (ES) č. 1049/2001.

Myslíme si, že návrhy, ktoré boli predložené od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, nezodpovedajú ani duchu, ani zneniu tejto zmluvy a už vôbec nie povinnostiam, ktoré sú podľa nás obsiahnuté v pôvodnom nariadení (ES) č. 1049/2001, ktoré – aby poslucháči vedeli, o čo ide – upravuje prístup verejnosti k všetkým dokumentom prechovávaným, prijatým alebo vypracovávaným týmito tromi inštitúciami.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážení pán predsedajúci, ako viete, väčšiu transparentnosť považuje švédske predsedníctvo za nesmierne dôležitú vec. Pokiaľ ide o transparentnosť, prešli sme v našich inštitúciách EÚ už dosť veľký kus cesty. Nejde však iba o zákony a nariadenia. Transparentnosť je o postojoch a o tom, ako sa zákony a nariadenia uplatňujú v praxi.

Dnes dopoludnia mi bolo veľkým potešením stretnúť sa v Medziinštitucionálnom výbore pre prístup verejnosti k dokumentom s podpredsedníčkou Komisie pani Margot Wallströmovou a s podpredsedníčkou Parlamentu pani Dianou Wallisovou. Stretnutie sa uskutočnilo z iniciatívy švédskeho predsedníctva. Výbor nemal stretnutie dva roky. Viedli sme veľmi pozitívnu a konkrétnu diskusiu o tom, ako by sme mohli zlepšiť možnosti občanov mať prístup k dokumentom inštitúcií v praxi. Mali by sme sa stretávať častejšie, a to bol aj jeden z našich spoločných záverov.

Som rada, že Lisabonská zmluva pripisuje veľký význam transparentnosti, verejnej kontrole a demokracii. To nás teší. Pokiaľ ide o revíziu nariadenia (ES) č. 1049, ktoré nazývame nariadenie o transparentnosti,

predsedníctvo si v prvom rade želá zamerať sa na nový právny základ nariadenia. O tom hovorí článok 15 ods. 3 Lisabonskej zmluvy. Najdôležitejšia zmena v novom právnom základe je rozšírenie inštitucionálnej pôsobnosti. Jednoducho povedané, znamená to, že kým pôvodný článok platil len pre dokumenty Parlamentu, Rady a Komisie, nový článok rozširuje právo verejnosti na prístup k dokumentom tak, že zahŕňa všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Európskej únie. Sú tam určité obmedzenia, ktoré sa týkajú dokumentov Súdneho dvora Európskej únie, Európskej centrálnej banky a Európskej investičnej banky, no ide o oveľa väčšiu oblasť než predtým.

Komisia oznámila, že Parlamentu a Rade predloží návrh s cieľom prispôsobiť súčasné nariadenie o transparentnosti novým ustanoveniam z Lisabonskej zmluvy.

Dovtedy sa bude práca Rady na revízii nariadenia o transparentnosti naďalej opierať o návrh, ktorý Komisia Parlamentu predložila v máji 2008.

Od mája 2008 prešla informačná pracovná skupina Rady návrh dvakrát. Druhá technická kontrola bola ukončená v priebehu júna a júla tohto roka a zahŕňa niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré Parlament schválil na plenárnom zasadnutí v marci 2009. V máji sa Parlament rozhodol neuzatvoriť formálne čítanie návrhu Komisie v Európskom parlamente. Rada by som Parlamentu pripomenula, že moja kolegyňa pani Beatrice Asková, ktorá je švédskou ministerkou spravodlivosti, vysvetlila Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci 2. septembra 2009, na začiatku švédskeho predsedníctva, že je pripravená otvoriť diskusiu medzi inštitúciami. Konkrétne sa pýtala, či má novozvolený Parlament v úmysle naďalej pracovať na základe 92 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré Parlament prijal v marci 2009. Dôvodom jej otázky bolo, že ako predsedníctvo potrebujeme poznať stanovisko Parlamentu, aj ak nie je v podobe ukončeného prvého čítania.

Pokiaľ viem, nový Parlament ešte nemal možnosť diskutovať o návrhu Komisie, ale zameral sa radšej na možný vplyv Lisabonskej zmluvy na prebiehajúcu revíziu.

V Rade očakávame ohlasovaný návrh Komisie, ktorý sa týka vplyvu Lisabonskej zmluvy na nariadenie o transparentnosti. Naďalej vám, samozrejme, budeme k dispozícii na diskusiu o súčasnom návrhu a je zrejmé, že v rámci týchto diskusií je len prirodzené, že by sme mali zohľadniť vplyv novej zmluvy.

Podľa mňa je článok 15 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie úplne náležitým právnym základom návrhu podľa novej zmluvy. Iné články súvisiace s verejnou kontrolou vo všeobecnosti, lepšou komunikáciou medzi inštitúciami a občanmi a s dobrou správou sú veľmi dôležité pre prácu inštitúcií pri posilňovaní demokracie, účinnosti a legitimacy. Musíme tiež prediskutovať, ako by sa mal uskutočniť takýto typ cieľa. Nemyslím si však, že v nariadení o transparentnosti je pre ne miesto. V záujme prehľadnosti by malo nariadenie obsahovať jasné pravidlá, ktoré sa jednoducho budú týkať prístupu verejnosti k dokumentom a nie množstva iných vecí.

Margot Wallström, podpredsedníčka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne, vážení poslanci, najprv sa chcem obrátiť na pána Cashmana. Myslím si, že toto je posledná možnosť alebo príležitosť, aby som vám poďakovala. Vy ste skutočne tvárou boja za toto nariadenie a za otvorenosť a transparentnosť v Parlamente. Stali ste sa jeho tvárou, symbolom a obhajcom.

Myslím si tiež, že ako Švédky máme s Ceciliou Malmströmovou veľkú mieru dôvery, a nemyslím si, že ľudia budú pochybovať o tom, či budeme naďalej bojovať za otvorenosť a transparentnosť. Zároveň sme mali svoje spory. Zastávame totiž rôzne pozície a niekedy sa musíme veľmi realisticky pozrieť na to, čo je možné dosiahnuť, a v rámci každej z inštitúcií musíme bojovať za svoju vec. To nie je vždy ľahké. Myslím si, že sa zmenila celá politická klíma a zmenila sa politická rovnováha, a to ovplyvňuje naše diskusie na tieto témy.

Povedala by som však, že vychádzame z úplne rovnakého bodu a tiež uvádzame, že toto nariadenie o prístupe k dokumentom nám veľmi pomohlo. Už roky slúži ako výborný nástroj a chceme, aby ho využívali aj iní ako lobisti a tí, ktorí sú platení za to, aby sa zaoberali všetkými tými dokumentmi. Chceme, aby ho mohla využívať široká verejnosť a novinári a aby mali k dokumentom plný prístup. Toto je môj východiskový bod. Viem, ako ste mohli počuť, že v tomto sa s pani ministerkou zhodneme.

Myslím si tiež, že švédske predsedníctvo poskytlo vynikajúcu príležitosť na to, aby sa táto vec posunula dopredu. Teraz chcem skutočne poďakovať Parlamentu za možnosť viesť túto rozpravu o transparentnosti a novej Lisabonskej zmluve, pretože kladie väčší dôraz na otvorenosť a na to, čo sa nazýva participačná demokracia. Všetci sa zhodneme na tom, že takýto vývoj je srdečne vítaný.

Konkrétna otázka, ktorú dnes máme pred sebou, je: Aké opatrenia prijme Komisia v súvislosti s revíziou nariadenia (ES) č. 1049/2001?

Ako viete, v Lisabonskej zmluve sa právo verejnosti na prístup k dokumentom rozšírilo, ako sme počuli od pani ministerky, o dokumenty všetkých inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie, aj keď na Súdny dvor, Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku sa z prirodzených dôvodov vzťahujú isté obmedzenia.

Čo sa týka revízie nariadenia (ES) č. 1049/2001, chcela by som zdôrazniť, že nový právny základ, článok 15 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, sa veľmi podobá bývalému článku 255 a hlavný rozdiel je v rozšírení inštitucionálnej pôsobnosti.

K tejto veci sa Komisia vyjadrila v oznámení z 2. decembra tohto roka. Jeho cieľom bolo zosúladiť otvorené návrhy sekundárnych právnych predpisov s novou zmluvou. (Niektorí z vás ho možno poznajú ako „súhrnný zákon“, ako sa označuje v žargóne EÚ – hneď však na to zabudnime!)

Ide v ňom o to, že ktorýkoľvek zákonodarca teraz môže predložiť pozmeňujúci a doplňujúci návrh rozširujúci pôsobnosť nariadenia na iné orgány a inštitúcie. Má tiež slúžiť na to, aby bola Rada oboznámená s tým, že ho Komisia predložila a prijala.

Ďalší postup v legislatívnom procese, ktorý povedie k prijatiu pozmeneného a doplneného nariadenia (ES) č. 1049/2001, je v rukách zákonodarcov: Parlamentu a Rady. Ešte stále sme v štádiu prvého čítania. Nemáme legislatívne uznesenie a nemáme stanovisko nového Parlamentu. Komisia bude, samozrejme, naďalej napomáhať dosiahnutie dohody – ako pri iných legislatívnych procesoch.

Lisabonská zmluva ustanovuje právny rámec pre participačnú demokraciu. Čo sa týka Komisie, už sme podnikli niekoľko krokov zameraných na zlepšenie verejnej konzultácie a účasti na nových navrhovaných politikách. Budeme, napríklad, posudzovať usmernenia Komisie o konzultáciách v súvislosti s novými ustanoveniami zmluvy a rozhodneme, či sú potrebné úpravy na ich ďalšie zlepšenie. Už sme začali pracovať aj na občianskej iniciatíve a otvorili sme verejné konzultácie, ktoré umožnia vypočuť si občanov a zúčastnené strany pred predložením návrhu.

Veľký význam občianskej iniciatívy uznala minulý týždeň aj Európska rada. A pokiaľ viem, nastupujúce španielske predsedníctvo tomu v programe určilo popredné miesto. Chcéu, aby sa to uskutočnilo urýchlene.

Ako sme už počuli, dnes dopoludnia sa na základe pozvania švédskeho predsedníctva stretol Medziinštitucionálny výbor pre prístup verejnosti k dokumentom. Úlohou tejto skupiny je preskúmať najlepšie postupy, riešiť možné rozpory a diskutovať o ďalšom vývoji v prístupe verejnosti k dokumentom.

Spoločne sme sa teda rozhodli, že budeme mať internetový portál Otvorenosť, že verejné registre inštitúcií sa budú vzájomne dopĺňať, že služby informačných technológií našich jednotlivých inštitúcií sa stretnú a skoorinujú svoje úsilie v oblasti prístupu a že už teraz zvážime, ako prístup k dokumentom ovplyvní to, keď naše inštitúcie vytvoria alebo zmenia elektronické systémy uchovávaní.

Viem, že v tomto období roku sa píšú zoznamy prianí. Myslím si však, že v otázke otvorenosti a transparentnosti by ste sa nemali spoliehať na Ježiška. Myslím si, že teraz je skutočne na nás, aby sme podnikli kroky: na Parlamente, Rade a Komisii. Skutočne konkrétne a priame kroky. Myslím si, že už sme začali a musíme na tejto ceste pokračovať, preto sa teším na našu rozpravu.

Renate Sommer, v mene skupiny PPE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, s pánom spravodajcom a tieňovými spravodajcami z iných skupín sme sa dohodli, že položíme otázku na ústne zodpovedanie o tom, v akom štádiu sú postup a ďalšie kroky. Na základe odpovede Rady a Komisie sme plánovali diskutovať o tom, ako ďalej postupovať. Túto odpoveď sme práve dostali v plnom znení. Nie je mi úplne jasné, prečo pán spravodajca, navzdory dohode medzi skupinami, zrazu predložil uznesenie, v ktorom vyjadril vlastný uhol pohľadu. Akú odpoveď chce počuť od Komisie a od Rady? Pán Cashman, veľmi si vás vážim, ale všetko toto sa udialo v tichosti a tajnosti bez akejkoľvek transparentnosti. Toľko k vašej výzve, aby sme bojovali za transparentnosť. Snažili ste sa nás obísť. Okrem toho si myslím, že legitímnosť tohto uznesenia je podľa rokovacieho poriadku nanajvýš otázna. V každom prípade obsah uznesenia opakuje vašu existujúcu správu z minulého volebného obdobia, a preto je úplne prebytočné.

Viem, že ste sa snažili rokovať s tieňovými spravodajcami o predložení spoločného uznesenia, ja som však zásadne proti tomuto uzneseniu. Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy podľa mňa neprinieslo takú zmenu právneho základu dokumentov, ktorá by viedla k zmene úlohy Európskeho parlamentu. Správa bola

a je dokumentom v spoloorozhodovacom postupe. To vysvetľuje aj znepokojenie našej skupiny vzhľadom na legitímnosť uznesenia podľa rokovacieho poriadku.

Nechcem hovoriť o obsahu. Spájate veľa rôznych vecí vrátane citácií zo Zmluvy o Európskej únii, z Lisabonskej zmluvy a z Charty základných práv, a všetky sú vytrhnuté z kontextu tak, aby legitimovali váš návrh uznesenia. Určite nie je právne obhájiteľné v úplnej podobe, v akej sa predkladá. Neprijali ste záväzok zachovávanie dôvernosti, ktorý je zjavne potrebný aspoň do určitej miery. Ten napríklad vyžadujú tretie strany v kontexte medzinárodných dohôd ako *conditio sine qua non*. Stačí si vziať dohodu so Spojenými štátmi americkými o SWIFT-e. Nie je tam, napríklad, ani riešenie sprostredkovaním v podobe dodatočnej transparentnosti. To sa vám nedarí predložiť. Okrem toho sa nevenuje pozornosť iným právam s právnou ochranou, ako sú ochrana údajov alebo právo na súkromie.

Nemali by sme prijať toto uznesenie. Od Komisie a Rady sme dostali dobrú odpoveď a na tom základe by sme mali pokračovať, inými slovami na základe odpovede na našu otázku na ústne zodpovedanie. Chcem vás požiadať, pán Cashman, aby ste svoj návrh uznesenia stiahli.

Vilija Blinkevičiūtė, v mene skupiny S&D. – (LT) Ďakujem, pán predsedajúci, dámy a páni. Jednoznačne súhlasím s názorom nášho kolegu pána Cashmana, že po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy a zmene právnej situácie je teraz najvhodnejší čas na obnovenie diskusie o nariadení z roku 2001 o umožnení prístupu verejnosti k dokumentom a na zásadné zlepšenie a zmenu a doplnenie tohto nariadenia.

Lisabonskou zmluvou chceme dosiahnuť oveľa väčšiu otvorenosť v spoločnosti, čo znamená, že rozhodnutia sa musia robiť čo najotvorenejšie a musia byť čo najzrozumiteľnejšie pre občanov. Platí to o to viac, že posudzovanie celej práce Európskej únie a dôvera v jej prácu sú prepojené s porozumením našich občanov a schopnosťou mať prístup k práci Európskej únie a prijatým dokumentom.

Otvorenosť v tejto oblasti je dôležitá najmä v záujme posilnenia zásad demokracie a dodržiavania základných práv. Možnosť spoločnosti mať prístup k dokumentom musí byť preto základnou zásadou a utajovanie sa musí uplatňovať len vo výnimočných prípadoch.

Európsky parlament už v tejto oblasti urobil veľa práce. V marci tohto roku pripravil správu k návrhu Komisie na zmenu a doplnenie nariadenia, ktoré je platné v súčasnosti, a tento nový návrh Európskeho parlamentu je vhodným podkladom pre nové diskusie. Nesmieme však zabudnúť, že tu diskutujeme o zmene a doplnení nariadenia, a preto je nevyhnutná nepretržitá spolupráca všetkých inštitúcií Európskej únie a spoločná dohoda o revízii pravidiel transparentnosti.

Zlepšené nariadenie by nastolilo lepšiu mieru transparentnosti. Keďže Lisabonská zmluva posilňuje zásady, ktoré sa snažia o väčšiu otvorenosť v Európskej únii a užšiu spoluprácu s občanmi, v záujme dosiahnutia tohto cieľa je dôležité stanoviť konkrétne opatrenia a základ pre spravovanie inštitúcií Európskej únie.

Vyzývam preto Komisiu, aby návrh predložila v čo najkratšom čase a dohodla sa na spoločnom stanovisku s Radou, a tým plne zaistila otvorený a nepretržitý dialóg s občanmi a so združeniami, ktoré ich zastupujú.

Diana Wallis, v mene skupiny ALDE. – Vážení pán predsedajúci, veľmi ma teší táto otázka a som vďačná pánovi Cashmanovi za to, že predstavil svoje názory. Naozaj som si myslela, že všetky politické skupiny v tomto Parlamente sa na tomto uznesení dohodli. Bolo mi povedané, že to bolo výsledkom popoludňajšieho stretnutia.

Je zjavné, že nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy môžeme začať so zásadnou zmenou celej otázky transparentnosti. Pre mňa ako podpredsedníčku tohto Parlamentu zodpovednú za transparentnosť toto nebola vždy ľahká téma, verím však, že teraz máme možnosť urobiť to lepšie a dostať sa ešte bližšie k našim občanom. V rámci Parlamentu sa zaoberáme vlastnými opatreniami na prístup k dokumentom a prístup k informáciám. Bolo mi skutočným potešením, že som sa dnes dopoludnia mohla stretnúť s pani Ceciliou Malmströmovou a pani Margot Wallströmovou, takže si naše tri inštitúcie mohli tentoraz spoločne sadnúť a skutočne sa posunúť dopredu. Už sa hovorilo o tom – a myslím si, že to pre nás predstavuje veľký posun – že namiesto tohto medziinštitucionálneho orgánu, ktorý sa stretáva, keď je to potrebné, a medzi jeho stretnutiami uplynú dva až tri roky, my sme si ďalšie stretnutie stanovili o šesť mesiacov a určili sme si oveľa pravidelnejší časový rozvrh. Berieme to vážne a spoločne vysielame vážny signál, že našim cieľom je portál zabezpečujúci ozajstnú transparentnosť medzi nami všetkými, že našim cieľom je zabezpečiť, aby naši občania mohli vidieť pokrok legislatívneho procesu vo všetkých štádiách a aby sa mohli skutočne angažovať a mohli skutočne nahliadnuť do toho, čo robíme.

Preto naša skupina – a verím, že všetky skupiny – súhlasili s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi, ktoré budú odrážať dnešný pokrok. Zostáva mi už len poďakovať za nás tri dámy, že sa nám v tejto otázke podarilo posunúť ďalej.

Zbigniew Ziobro, *v mene skupiny ECR*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, podľa názoru mnohých publicistov, ktorí sa zaujímajú o európske záležitosti, je už mnoho rokov v európskych inštitúciách možné pozorovať to, čo sa označuje ako demokratický deficit. Toto obvinenie sa niekedy vznáša nespravodlivo, no inokedy je založené na skutočnosti. V tom druhom prípade sa poukazuje na to, že ak ľudia dôležité rozhodnutia vnímajú ako niečo, čo robia anonymní európski úradníci niekde v ďalekom Bruseli, demokratický mechanizmus poriadne nefunguje. Preto je potrebné zdôrazňovať, že otvorenosť je nesmierne dôležitou súčasťou činnosti Európskej únie. Úradná moc sa musí zodpovedať spoločnosti. V opačnom prípade, ako zakaždým ukazujú dejiny, moc prináša korupciu.

Európsku spoločnosť tvoria rôzne národy, ktoré žijú v jednotlivých krajinách. Inštitúcie Európskej únie sa preto musia zodpovedať občanom každého členského štátu a nepretržitý dohľad nad každou úradnou mocou zverenou Európskej únii je možné zaistiť tým, že sa umožní plný prístup k dokumentom. Mám na mysli v prvom rade pracovné dokumenty, analýzy a konzultácie vypracované Európskou komisiou či Radou. Je nevyhnutné, aby sa vplyv záujmových skupín pri tvorbe nariadení zaznamenával a bol prístupný každému. Je dôležité, aby Parlament nebol jediný, kto má plný prístup k týmto dokumentom. Občania všetkých členských štátov Európskej únie by mali mať právo demokratického dohľadu, ktoré bude môcť využiť každá organizácia v spoločnosti, ktorá má o to záujem, a každý novinár. Len transparentnosť dokáže zaručiť, že orgány a zamestnanci Európskej únie budú používať im zverené právomoci na spoločné dobro občanov členských štátov.

Rui Tavares, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (PT) Vážené dámy, vážení páni, táto rozprava sa spája s otázkou dôvery. Európske inštitúcie občanov neustále žiadajú, aby im dôverovali. Počas procesu Lisabonskej zmluvy, v dobrom aj zlom, občanov žiadali, aby im dôverovali. Začala finančná kríza a žiadali občanov, aby im dôverovali. Nuž, dôvera je obojstranná záležitosť a občanov nemôžete vždy žiadať, aby vám dôverovali, ak vy zároveň nedôverujete občanom natoľko, aby ste im ukázali všetky procesy a vnútorné fungovanie, ktoré sú hnacou silou Komisie. Tí, čo sú pri moci, sa nemôžu sťažovať, že občania nedôverujú politikom, ak sami politici nedôverujú občanom.

To je problém demokracie a nielen to. Je to aj problém plytvania. Spoločnosť ako taká je obrovským zdrojom znalostí, ktorými budeme plytvať, ak do procesu vedenia a riadenia Európskej únie nezapojíme občanov. Keď teda hovorím, že plne schvaľujem úsilie pána spravodajcu, nemám vôbec žiadne pochybnosti o tom, že robí demokracii dobrú službu a že by sme sa mali posunúť dopredu nielen k transparentnosti, ale predovšetkým k zaistovaniu, aby transparentnosť nebola len ušľachtilé slovo, ale znamenala niečo konkrétne.

William (The Earl of) Dartmouth, *v mene skupiny EFD*. – Vážený pán predsedajúci, Európska únia sa v našej krajine a tiež inde výrazne pričinila o povesť, že rozhoduje ukradomky, utajene a tajnostkársky. Človek by preto predpokladal, že Komisia teraz urobí všetko pre to, aby bola otvorená a transparentná. Namiesto toho Komisia pripravila návrh – myslím si, že je to č. 1049 –, ktorého časť v skutočnosti obmedzuje prístup k dokumentom, ktoré sú v súčasnosti verejné.

Okrem toho jedno dôležité objektívne tvrdenie, ktoré si pamätám zo svojich čias na Harvardskej univerzite, znie: rozhodnutia, ktoré sa robia bez transparentnosti a bez náležitej verejnej kontroly, majú v sebe tendenciu byť zlými rozhodnutiami. Mali by ste uznať, že jeden z dôvodov, prečo Komisia predkladá toľko neuvážených, nedomyšlených, neprímeraných alebo nepripravených návrhov, ktoré v Anglicku a v iných krajinách musíme znášať, je nedostatok transparentnosti. V otázke tohto právneho rámca teda Komisiu vyzývam, aby sa znovu zamyslela, ak znovu sa zamyslieť je vôbec možné v prípade neúčinnnej inštitúcie v neúčinnom systéme riadenia.

Salvatore Iacolino (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, veľmi pozorne som počúval prejavy Komisie, predsedníctva a svojich kolegov poslancov. Štokholmský program skutočne bližšie objasnil dôležitosť práva na prístup k dokumentom vypracovaným inštitúciami EÚ.

Aj Lisabonská zmluva znovu potvrdzuje právo fyzických či právnických osôb na prístup k dokumentom, a predsa zaisťuje vznik nariadení s kritériami a obmedzeniami v súlade s charakteristikou jednotlivých orgánov. Ako už bolo spomenuté, tento rok už mal Parlament možnosť zaoberať sa prístupom k dokumentom a v tom čase boli názory do istej miery rôznorodé.

Dnes sa všetci zhodujeme na tom, že je potrebné vecne upraviť nariadenie z roku 2001, no riešenie, ktoré navrhuje pán Cashman, sa nejaví ako prijateľné. Možnosť získať dokumenty totiž presahuje všetky rozumné hranice a v skutočnosti môže niekedy ísť proti prevládajúcemu verejnému záujmu. Uvediem nejaké príklady: rokovanie s tretími krajinami či iné citlivé činnosti je potrebné jasne definovať, vyžadujú si vyváženosť medzi legitímnym právom na transparentnosť, zverejnenie a poznanie a odmietnutím prístupu k dokumentom v súlade s prevládajúcim a uznaným verejným záujmom.

Nadalej sme presvedčení o tom, že je potrebné presadzovať právo fyzických a právnických osôb na prístup k dokumentom, a uvedomujeme si, že musíme určiť rozumnú zásadu, ktorá vyváži protikladné potreby: rozšírenie úlohy európskeho ombudsmana, stanovenie presných a primeraných kritérií prístupu a zavedenie prechodných opatrení, ktoré postupne povedú k pravidlám, ktoré sú v súlade s potrebami občanov a zlučiteľné s riadnym fungovaním inštitúcií. Spoliehame sa na to, že sa to podarí dosiahnuť vďaka pozícii súčasného predsedníctva, vďaka španielskemu predsedníctvu a činnosti Komisie.

Cornelis de Jong (GUE/NGL). – (NL) Vážený pán predsedajúci, aký dokument hľadáte? Aké je číslo dokumentu? Toto sú príklady odpovedí, ktoré európski občania dostanú, keď európskym inštitúciám položia nejakú otázku. Občania chcú informácie, nie však propagačný materiál či nezrozumiteľné dokumenty týkajúce sa politiky, a preto je potrebná radikálna zmena smerovania. Dôraz sa musí klásť na občanov. Toto tvorí základ otázok pána Cashmana, ktorému chcem poďakovať za jeho vynikajúcu a – toto je určené pani Sommerovej, ktorá už, žiaľ, odišla z Parlamentu – nesmierne transparentnú spoluprácu počas niekoľkých uplynulých mesiacov.

Bol by som rád, keby sa časť európskeho rozpočtu na informovanosť použila na zaistenie toho, aby občania prostredníctvom digitálnych informačných médií aj osobného kontaktu dostávali pravdivé, úplné informácie a odpovede na otázky, ako sú: „Môžete mi povedať, ako presne pokračujú rozhodnutia Európy o európskom snažení počas konferencie o klimatických zmenách v Kodani?“ Toto chcú občania vedieť, a preto vyzývam Komisiu, Radu a najmä poslancov Európskeho parlamentu, aby podporili naše iniciatívy, ktoré vedú k väčšej transparentnosti. Toto na mňa pôsobí ako jediné skutočne zrozumiteľné poslanstvo.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, prístup verejnosti k dokumentom znamená právo občanov podieľať sa na rozhodovaní a získavať informácie, ktoré sú na to potrebné. Lisabonská zmluva toto základné právo občanov EÚ podporuje. Ak toto základné právo neobháji Európsky parlament, kto potom?

Preto je veľmi dôležité, aby sme na tomto zasadnutí prijali pevné a jasné stanovisko v prospech transparentnosti. Nemali by sme prijať žiadne kroky späť ani tie, ktoré navrhuje Komisia.

Môžem vás ubezpečiť, že v súvislosti s tým, o čom tu rozhodujeme, kolujú mnohé mylné predstavy. Nechceme ohroziť medzinárodné rokovania, ale myslíme si, že občania majú právo vedieť, o akých záležitostiach sa diskutuje so zahraničnými mocnosťami a ktoré ovplyvňujú ich práva. Ani tu nevyvodzujeme záver, že každý poslanec Európskeho parlamentu by mal zverejniť obsah svojej elektronickej pošty. Ak sa toho niekto obáva, vôbec sa nemusí.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, otázka transparentnosti a prístupu občanov k dokumentom v Európskej únii je nepochybne dôležitá, a to až do tej miery, že ľudia v celej Európe sú ešte stále veľmi nespokojní s európskou integračnou politikou.

Je to tak v Rakúsku, kde je mnoho ľudí nespokojných s Európskou úniou alebo skeptických voči nej, lebo majú pocit, že v nej nie je transparentnosť ani prístup k politike. Proces predstavenia a neskôr pretlačenia Lisabonskej zmluvy spolu s voľbou predsedu Európskej rady a vysokého splnomocnenca vyvolali v ľuďoch pocit, že nevidia, čo sa deje, že neexistuje transparentnosť a že netušia, prečo sa tieto veci udiali. Myslím si, že ak má Lisabonská zmluva európskym občanom prospieť, je dôležité, aby sme v ľuďoch vyvolali pocit, že vedia určiť, kto rozhoduje v rámci Únie a prečo a ako sa rozhoduje.

Michael Cashman, autor. – Vážený pán predsedajúci, považujem za potrebné vyjadriť sa k dvom bodom.

Pani Sommerová je ešte v Parlamente a ja som považoval za primerané, aj keď nepočúva, odpovedať na to, čo povedala. Vzniesla niekoľko obvinení. Jedno bolo, že som nekonal transparentne. Chcel by som to uviesť na pravú mieru a povedať, že všetky politické skupiny a všetci spravodajcovia boli pozvaní na všetky stretnutia. Ak sa im nepodarilo prísť, ich stanoviská boli na týchto stretnutiach presne uvedené. Všetky následné rozhodnutia sa oznámili všetkým tieňovým spravodajcom a všetkým politickým skupinám.

Zaznel návrh, že by sme mali nejakým spôsobom stiahnuť tento návrh uznesenia, o ktorom pani Sommerová hovorí, že je nedemokratický a netransparentný, a že jej skupina o ňom nič nevedela. Je to zaujímavé, keďže dnes popoludní som rokoval s jej skupinou EPP o ich návrhu uznesenia k otázke na ústne zodpovedanie. Môžem sa teda jedine domnievať, že mala mylné informácie, a na základe tohto veľkodušného predpokladu sa teším na rokovania s EPP a všetkými ostatnými skupinami, ktoré budú úprimné a v dobrej viere.

Nakoniec, bolo to odo mňa nedbalé. Toto je poslednýkrát, čo sa v tomto Parlamente stretávam s pani komisárkou Wallströmovou, a chcel by som jasne povedať, ak môžem, že ja ani Parlament sme nikdy nepochybovali o vašom záväzku voči otvorenosti a transparentnosti. Máte úplnú pravdu: vždy sme vo svojich inštitúciách museli bojovať za svoju vec a vy za tú svoju bojujete vynikajúco, nikdy sa neodkláňate od zásady otvorenosti a transparentnosti.

Ste, a som si istý, že aj zostanete vynikajúcou zamestnankyňou štátnej správy s príkladnou povestou. Nikdy ste sa neodklonili od toho, čo ste považovali za správne, spravodlivé a slušné, a v mene ľudí, ktorí nikdy nebudú mať možnosť stretnúť vás, vám chcem poďakovať.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, právne predpisy týkajúce sa prístupu verejnosti k dokumentom, inými slovami to, čo tu označujeme ako nariadenie (ES) č. 1049, nám slúžia dobre. Som veľmi hrdá na to, že spolu s pánom Cashmanom a s prispením Komisie prostredníctvom pani Wallströmovej som sa podieľala na jeho vytvorení.

Lisabonská zmluva nám poskytuje príležitosť ísť o krok ďalej, keďže rozširuje pôsobnosť. Toto je veľmi pozitívna vec. Ľutujem, že nebolo možné začať medziinštitucionálny dialóg s Európskym parlamentom na jeseň. Skôr ako sme mohli pokračovať, čakali sme na stanovisko Európskeho parlamentu. Som presvedčená, že španielske predsedníctvo bude tiež potrebovať nejaký náznak stanoviska Európskeho parlamentu k tejto veci, aby mohlo pokročiť v medziinštitucionálnych rozhovoroch.

V rámci čakania je veľa toho, čo môžeme robiť. Pani Wallströmová aj pani Wallisová hovorili o stretnutí, ktoré sme mali dnes dopoludnia a ktoré predstavuje hmatateľný spôsob presadzovania transparentnosti a prístupu k dokumentom a pretvárania našich inštitúcií tak, aby boli prístupnejšie používateľom. Jedna z vecí, o ktorej sme diskutovali, bola, ako môžeme svoje počítačové systémy využívať takým spôsobom, aby občania, novinári, mimovládne organizácie a iní mohli sledovať postup právneho predpisu od návrhu Komisie až po jeho konečné odhlasovanie.

Som presvedčená, že to by mohlo pomôcť výrazne zlepšiť chápanie, poznanie EÚ a dôveru v ňu. Ako tu bolo povedané, transparentnosť je dobrá vec a je nevyhnutná a dôležitá. Zvyšuje účinnosť rozhodnutí, zvyšuje mieru dôvery v rozhodnutia a znižuje riziko nezrovnalostí a podozrenia.

Ak sa zvýši legitímnosť EÚ v súvislosti s rozhodnutiami, bude to dobré aj pre kvalitu našich rozhodnutí. Je preto výborné, že Európsky parlament vedie túto rozpravu, a dúfam, že sa posunie ešte ďalej, aj keby už túto možnosť nemalo švédske predsedníctvo. Veľmi pekne ďakujem pánu Cashmanovi a Parlamentu za to, že predložili túto otázku.

Margot Wallström, podpredsedníčka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, toto bol veľmi účinný spôsob, ako ma trochu obmäkčiť, keďže teraz hovorím poslednýkrát. Na svoju poslednú intervenciu v Európskom parlamente – akou táto pravdepodobne je – som si nemohla vybrať lepšiu tému ako otvorenosť a transparentnosť.

Dovoľte mi uviesť niekoľko základných faktov. Európska komisia predložila návrh. Je to jediný predložený návrh. Urobili sme to formou prepracovaného znenia, čo znamená, že základné zásady tohto nariadenia považujeme za rozumné. Sú v poriadku. Dokážeme ich použiť, no musíme ich modernizovať, aktualizovať a zefektívniť. Toto bolo celým zmyslom prepracovaného znenia.

Na niekoľko vecí máme rozličné názory – ako definovať dokumenty a pod. –, ale napriek tomu sú to také rokovania, do ktorých by sme sa mali zapájať a zabezpečiť, aby sa veci posunuli dopredu. Na to od Parlamentu potrebujeme prvé čítanie. Toto je náš hlavný odkaz.

Tiež si na základe novej zmluvy myslíme, že to dokážeme rozšírením pôsobnosti tohto nariadenia. Toto je hlavný rozdiel, ako ho vnímame v Komisii. Teraz sa bude vzťahovať na všetky orgány, agentúry a pod. Európskej únie. Toto je naša terajšia pozícia, preto stále dúfame, že Parlament teraz čo najskôr poskytne prvé čítanie. Potom budeme môcť získať aj názor Rady a budeme môcť vstúpiť do náležitých diskusií a rokovaní a konečne dospieť k rozhodnutiu.

Čo sa týka niekoľkých veľmi dôležitých otázok, ktoré ste, pán Cashman, tiež nastolili vo svojej správe, myslím si, že sú aj iné prostriedky, ktoré môžeme použiť, keďže sa trochu vymykajú z pôsobnosti tohto nariadenia. Stále však ide o veľmi dôležité iniciatívy. Týkajú sa registrov, vecí, o ktorých sme diskutovali napríklad dnes, kde otvorenosť a transparentnosť môžeme zlepšiť pomocou iných metód a nielen prostredníctvom tohto nariadenia. V tomto budeme pokračovať. Viem, že sa vám to veľmi nepáči, ale podnikla som kroky na vytvorenie akčného plánu otvorenosti, o častiach ktorého sme dnes diskutovali. Môžeme v ňom spojiť sily a vyvinúť úsilie na to, aby sme mohli pokračovať v otvorenosti a transparentnosti a bojovať za ne.

Po tejto pozitívnej poznámke – a skutočne chcem, aby to bola pozitívna poznámka – vám chcem všetkým poďakovať a chcem túto príležitosť využiť, aby som všetkým zaželala veselé Vianoce a šťastný Nový rok.

Predseda júci. – Dovoľte mi využiť túto príležitosť, aby som vám ešte raz poďakoval za celú spoluprácu po tieto roky. Veselé Vianoce a všetko najlepšie.

Dostal som päť návrhov uznesení⁽²⁾ predložených v súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 17. decembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), písomne. – (PL) Vážený pán predseda júci, problém prístupu k dokumentom orgánov a inštitúcií EÚ, o ktorom dnes hovoríme, je podľa môjho názoru v legislatívnom procese Európskej únie nesmierne dôležitý. Transparentnosť je tu nevyhnutná a vďaka nej má každý občan EÚ právo na prístup k dokumentom, ktoré v súlade s článkom 15 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zahŕňa nielen časti platného právneho poriadku, ale aj návrhy právnych aktov. To znamená, že každá fyzická či právnická osoba, ktorá má bydlisko či sídlo v EÚ, môže priamo ovplyvniť nové právne predpisy, a to predstavuje osobitnú formu verejnej kontroly. Nariadenie č. 1049/2001 platné v súčasnosti zaisťuje primeraný prístup k dokumentom EÚ, no po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009, ktorá rozširuje úlohu a skutočnú účasť občanov EÚ, stojíme pred mimoriadnou úlohou. Neobmedzený prístup k dokumentom je preto významným činiteľom rozhodujúcim o budúcej podobe a funkcii EÚ.

16. Situácia v Gruzínsku (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o situácii v Gruzínsku.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predseda júci, dnes popoludní sa dotýkame mnohých rozličných oblastí, a preto je tak úžasne vzrušujúce sedieť tu ako úradujúca predsedníčka Rady. Téma, o ktorej ideme teraz diskutovať, je Gruzínsko. Je to otázka, o ktorej viem, že zaujíma Európsky parlament, a ktorá aj vo mne vyvoláva veľmi silné pocity. Hneď na úvod by som chcela objasniť, že EÚ plne podporuje stabilizáciu a normalizáciu Gruzínska a demokratické reformy v tejto krajine.

Pomáhame Gruzínsku viacerými veľmi konkrétnymi spôsobmi: prostredníctvom monitorovacej misie EÚ (EUMM), prostredníctvom našej aktívnej účasti a kľúčovej úlohy na rokovaníach v Ženeve a prostredníctvom zvýšenej finančnej pomoci EÚ na zlepšenie humanitárnej situácie a na podporu obnovy gruzínskeho hospodárstva.

EÚ posilnila svoje vzťahy s Gruzínskom, ako aj s ďalšími krajinami spustením projektu Východného partnerstva. Ponúkame možnosť zvýšiť úroveň našich vzťahov prostredníctvom asociačnej dohody a rozsiahlych zón voľného obchodu. Cieľom Gruzínska je, samozrejme, dosiahnuť stabilitu a prosperitu. Pomôžeme im v tom. V záujme dosiahnutia skutočného pokroku sa Gruzínsko musí naďalej sústreďovať na demokratické reformy. Veľký význam prikladáme otázkam súvisiacim s dobrým sociálnym riadením a ľudskými právami. Oceňujeme skutočnosť, že Gruzínsko je odhodlané pokračovať v demokratických reformách a zvlášť rozhodne chce realizovať druhú vlnu reforiem.

Keď sa Gruzínsko stane stabilnou demokraciou, kde sa budú občania tešiť základným slobodám a ľudským právam, prinesie mu to obrovské výhody. Prospech z toho bude mať, samozrejme, samotná krajina aj ľudia, ktorí tam žijú, ale ponúkne to lepšie možnosti aj obyvateľom separatistických regiónov. Politické prostredie

(2) pozri zápisnicu

je tam výzvou. Rokovania medzi vládou a opozíciou musia pokračovať a smerovať ku konsenzu v otázke základných prvkov budovania inštitúcií a v otázkach týkajúcich sa ústavných reforiem, reforiem volebného systému, slobody médií a ľudských práv. Gruzínska vláda tiež musí naďalej udržiavať kontakt s opozíciou a občianskou spoločnosťou.

EÚ je pripravená v tom pomáhať. Popri spolupráci popísanej v Akčnom pláne európskej susedskej politiky poskytuje osobitnú príležitosť na dosiahnutie pokroku v tejto oblasti dvojstranná úroveň Východného partnerstva. Všímame si aj pokyny k rokovaniu o asociačnej dohode s Gruzínskom a s Arménskom a Azerbajdžanom. Proces zvyšovania úrovne našich vzťahov s týmito krajinami sa bude riadiť zásadami účasti, rozlišovania a podmienenosti, ako aj spoločnej zodpovednosti. Víťame záväzok Gruzínska usilovať sa o zlepšovanie vzťahov s EÚ na základe perspektívy, ktorú poskytuje Východné partnerstvo.

Monitorovacia misia EÚ je za terajších okolností veľmi dôležitým faktorom zvyšovania stability. Jej mandát sa teraz predĺžil do septembra 2010. Zameriavame sa na opatrenia na prehĺbenie dôvery medzi jednotlivými stranami. Monitorovacia misia v súlade so ženevskou dohodou o mechanizmoch prevencie incidentov a reakcie na ne hrá významnú úlohu v koordinácii týchto mechanizmov medzi jednotlivými stranami. Hovorím tu o Gruzíncoch, Rusoch a *de facto* orgánoch Južného Osetska a Abcházsku.

Napriek určitým ťažkostiam dosiahli strany dohodu v mnohých bodoch vrátane zriadenia horúcej linky na riešenie problémov súvisiacich s bezpečnosťou na administratívnych hraniciach Južného Osetska a Abcházsku. Monitorovací mechanizmus to využil na zníženie napätia medzi jednotlivými stranami po incidentoch v Čiernom mori a na riešenie incidentu na administratívnej hranici Južného Osetska, pri ktorom bolo zadržaných a neskôr prepustených 21 gruzínskych občanov.

Monitorovacia misia bude pokračovať v práci so zainteresovanými stranami. Pri normalizácii situácie bude dôležitý prechod od prevencie incidentov k opatreniam na posilnenie dôvery. Misia monitoruje novovybudované osady, presídľovanie vnútorných utečencov po vojne v auguste minulého roka a umožňovanie kontaktov medzi vnútornými utečencami a gruzínskymi orgánmi, mimovládnymi organizáciami a medzinárodnými organizáciami. Čo sa toho týka, je jasné, že takmer všetci vnútorní utečenci presídlení v dôsledku predchádzajúcich konfliktov stále žijú v podmienkach, ktoré nespĺňajú ani minimálne medzinárodné štandardy, hoci situácia sa od roku 2008 zlepšila. Misia im bude naďalej pomáhať pri kontaktoch s príslušnými orgánmi, kde to len bude možné.

Udalosťou, ktorá má pre misiu zásadný význam, bolo uplatnenie dvoch memoránd o porozumení s gruzínskym ministerstvom obrany a ministerstvom vnútra. Sme však ostražití v súvislosti s rizikom, že gruzínske orgány pozastavia uplatňovanie týchto memoránd o porozumení, keďže medzi jednotlivými stranami panuje nedostatok vzájomnej dôvery.

Ako viete, nedávno zverejnila svoju správu nezávislá medzinárodná vyšetrovacia misia pre konflikt v Gruzínsku. Všetky zainteresované strany a celé medzinárodné spoločenstvo sa z tejto správy môžu poučiť. Treba ju však vnímať ako celok a nie selektívne. EÚ dôsledne a opakovane vyjadruje pevnú podporu zvrchovanosti a územnej celistvosti Gruzínska v jeho medzinárodne uznávaných hraniciach. Sme pevne presvedčení, že je potrebná medzinárodná prítomnosť v Gruzínsku a my sa budeme snažiť ju zabezpečiť. Ľutujeme, že napriek podpore väčšiny štátov nebolo možné dosiahnuť príslušnú dohodu v rámci OBSE.

Postoj EÚ k dohodám z 12. augusta a 8. septembra sa nezmenil. Rusko musí tieto dohody bez zvyšku realizovať. V tomto smere treba ešte stále vyriešiť niekoľko dôležitých otázok, napríklad hraničné kontroly a voľný prístup EÚ na územie dvoch odtrhnutých provincií. Nastolíme tieto otázky v rámci našich rokovaní s Ruskom.

Musíme sa pozeráť aj dopredu. V tomto zmysle sú rokovania v Ženeve mimoriadne dôležité, aj keď budú ťažké. Je to jediné miesto, kde budú prítomní predstavitelia všetkých strán, a je pre nás dôležité, aby sme skutočne mohli viesť pragmatické rozhovory o nepoužívaní násilia a o medzinárodných bezpečnostných opatreniach. Je to jediná schodná cesta vpred a my očakávame konzultácie plánované na koniec januára 2010. Tie by mali priniesť úžitok každému, kto sa usiluje o dosiahnutie dlhodobej stability a rozvoja pre Gruzínsko a celý región.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, úradujúca predsedníčka Rady, drahá budúca kolegyňa, vážené poslankyne, vážení poslanci, je mi potešením byť tu. Dovoľte mi tiež povedať, že ma teší možnosť opäť si vymeniť s vami názory na Gruzínsko.

Ako viete, Gruzínsko prešlo za uplynulé dva roky veľmi ťažkým obdobím, z vonkajšieho aj vnútorného hľadiska.

Vojna s Ruskom v auguste minulého roka, o ktorej sa už hovorilo, zanechala rany v celom regióne a Gruzínsko stále zápasí s elementárnymi problémami, ako sú základné potreby pre viac ako 200 000 presídlených ľudí, z ktorých niektorí sú vykoristení už od začiatku 90. rokov minulého storočia. A vnútorne zvýšil vlnajší konflikt napätie v rámci Gruzínska. Napríklad toľko diskutované voľby viedli k mesiacom pouličných protestov.

Snažíme sa čo najviac pomáhať tejto krajine pri prijímaní nevyhnutných opatrení na riešenie jej ťažkostí. Oceňujeme predovšetkým plnenie záväzku prispieť sumou až 500 miliónov EUR na podporu obnovy Gruzínska. Realizácia balíka pomoci po konflikte pokračuje dobre a zlepšili sa už životné podmienky mnohých ľudí.

Plníme svoje sľuby a naša najvýznamnejšia pomoc smeruje do oblasti presídľovania vnútorne vysídlených osôb, ale aj hospodárskej stabilizácie a podpory gruzínskej infraštruktúry. V najbližších dňoch Komisia uvoľní aj prvú tranžu makrofinančnej pomoci Gruzínsku vo výške 46 miliónov EUR, čo je ďalšia časť tohto komplexného balíka.

Ak však máme úspešne pomáhať Gruzínsku, aby sa vymanilo zo súčasných problémov, aj samotné Gruzínsko musí urobiť viac, najmä v troch oblastiach.

Po prvé, Gruzínsko by malo presadzovať ďalšie demokratické reformy. Demokracia, zásady právneho štátu, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd tvoria hlavnú oporu našich vzťahov so všetkými východnými partnermi. Veľmi sme privítali vyhlásenie gruzínskeho prezidenta zo začiatku tohto roka, v ktorom oznámil „novú vlnu demokratických reforiem“ a konštatoval, že odpoveďou Gruzínska na ruskú agresiu bude viac demokracie, viac slobody a väčší pokrok.

Testom týchto záväzkov budú májové komunálne voľby v Tbilisi. Tieto voľby budú veľmi dôležité, pretože primátora mesta budú po prvýkrát voliť priamym hlasovaním.

Predstavuje to pre Gruzínsko veľkú príležitosť obnoviť dôveru občanov vo volebný proces. Túto možnosť treba využiť, pretože nedostatky volebného systému zostávajú významným potenciálnym zdrojom politickej nestability v Gruzínsku.

Druhá oblasť, v ktorej potrebujeme spoluprácu Gruzínska, je preukazovanie „strategickej trpezlivosti“ v súvislosti s následkami konfliktu. To je citát samotného prezidenta Saakašviliho. Ako viete, Európska únia zohrala kľúčovú úlohu pri zastavení nepriateľských akcií a bude pokračovať v úsilí o trvalé riešenie.

Neustúpime v podpore, ako už bolo povedané, územnej celistvosti a zvrchovanosti Gruzínska. Prostredníctvom našej monitorovacej misie a úlohy sprostredkovateľa na rokovaníach v Ženeve urobíme pre normalizáciu situácie všetko, čo je v našich silách.

Úsilie o riešenie konfliktu zároveň nepomôže izolácia odtrhnutých regiónov. Naopak, potrebná je šikovní politika rokovania s Abcházskom a Južným Osetskom.

Preto oceňujeme vyhlásenú gruzínsku politiku strategickej trpezlivosti, ktorá vo zvýšenej miere uznáva potrebu udržiavať väzby s odtrhnutými regiónmi bez obmedzení, v záujme občanov a obnovenia stability v tejto oblasti.

Našu podporu si zaslúži úsilie gruzínskej vlády o vypracovanie štátnej stratégie pre regióny Abcházska a Južného Osetska, najmä každá snaha o užšiu spoluprácu v prospech obyvateľstva.

Nadalej sa však obávame, že zákon o okupovaných územiach, ak by sa príliš prísne uplatňoval, môže zbytočne zvýšiť trenice medzi jednotlivými subjektmi a tak skomplikovať poskytovanie pomoci. Existuje nebezpečenstvo, že tento stav bude prekážkou hospodárskych vzťahov a zabráni normalizácii každodenných kontaktov. Napriek veľmi dobrej rade Benátskej komisie Rady Európy Gruzínsko tento zákon ešte nezmenilo. My budeme na Gruzínsko naďalej naliehať, aby prijalo navrhované úpravy.

Mojou treťou poznámkou je, že Gruzínsko by sa malo aktívne pripravovať na rokovania o novej asociačnej dohode medzi EÚ a Gruzínskom v súvislosti s európskym a Východným partnerstvom. Snažíme sa pomôcť Gruzínsku zo všetkých síl.

Prípravy na vytvorenie nového právneho rámca pre naše dvojstranné vzťahy pokračujú celkom dobre. Pohotovo sme vypracovali pokyny k rokovaniu o asociačnej dohode medzi EÚ a Gruzínskom, ktoré v súčasnosti posudzuje Rada. Návrh pokynov k rokovaniu zahŕňa budúce vytvorenie hĺbkovej a komplexnej oblasti voľného obchodu.

Už sme Gruzínsku predložili zásadné odporúčania krokov, ktoré musí podniknúť, kým budeme môcť krajinu považovať za pripravenú vstúpiť do tejto fázy rokovaní. Gruzínske rozhodnutie využiť prípravu rokovaní na urýchlenie vlastných príprav je rozumné. Za rozhodujúce považujem, že štát veľmi aktívne pristupuje k plneniu kľúčových odporúčaní.

Medzitým sa v novembri zavŕšili na pracovnej úrovni rokovania medzi EÚ a Gruzínskom o zjednodušení vízovej povinnosti a o readmisnej dohode a teraz očakávame ich definitívne schválenie na oboch stranách. Tieto dohody sú medzníkom v našom partnerstve a opäť raz ukazujú konkrétne výhody, ktoré môže prehĺbujúci sa vzťah priniesť gruzínskemu ľudu. Zvýšená mobilita pôjde ruka v ruku so zvýšenou bezpečnosťou. Nedávno som podpísala spoločné vyhlásenie o partnerstve v oblasti mobility medzi Európskou úniou a Gruzínskom, ktoré sa teraz naplní.

Na záver, zostávame hlboko oddaní pomoci Gruzínsku v tejto zložitej dobe. Ponúkame nové príležitosti, ktoré môžu priniesť reálne výhody krajine a jej občanom, ale Gruzínsko si musí pomôcť aj samo. Ak prijme správne rozhodnutia, potom mu budeme pomáhať v každej etape jeho cesty.

György Schöpflin, *v mene skupiny PPE*. – Vážený pán predsedajúci, som ohromený veľmi podrobným obrazom súčasného stavu našich vzťahov, ktorý vykreslili pani úradujúca predsedníčka Rady a pani komisárka. Vzťah EÚ s Gruzínskom vyvoláva ďalekosiahle otázky o tom, akí sme, čo je EÚ a čím chceme byť. Môže sa stať, že tento vzťah otestuje našu oddanosť hodnotám solidarity, ľudských práv a demokracie – hodnotám, ku ktorým sa hlásime.

Je dostatočne zrejmé, že Gruzínsko, jeho elity aj spoločnosť, považujú krajinu za súčasť Európy. Táto krajina sa zároveň nachádza, pripusťme to, v chýlostivej situácii, keďže Rusko, bývalá koloniálna mocnosť, sa nevzdalo úsilia o obnovu určitej nadvlády nad Gruzínskom, alebo, samozrejme, aj nad zvyškom južného Kaukazu. V tomto zmysle je v Rusku mnoho ľudí, ktorí neberú vážne štatút Gruzínska ako nezávislého štátu, a domnievajú sa, že návrat Gruzínska k Rusku je iba otázkou času. To rozhodne vyvoláva u veľkej väčšiny obyvateľov Gruzínska pocit neistoty. Táto neistota sa výrazne zintenzívnila v súvislosti s vlnajším konfliktom s Ruskom. Žiadnej krajine by sa nepáčilo, keby ju obrali o časť zvrchovaného územia, ako sa to stalo Gruzínsku.

To všetko má vplyv na EÚ a z toho vyplýva význam Východného partnerstva. Gruzínsko vidí svoju budúcnosť v Európe, v neposlednom rade ako záruku svojej bezpečnosti. Samozrejme, je tu aj juhokaukazský energetický koridor, ktorý je budúcou životne dôležitou trasou dodávok energie do Európy. To predstavuje pre Európsku úniu dostatok dôvodov na to, aby brala európske úsilie Gruzínska vážne. Zjavne to tak aj robíme, ale je tu ešte jeden konečný argument, že ak si Európa nebude toto úsilie všímať, spochybní to našu dôveryhodnosť vo svete a našich protivníkov poteší tento prejav európskej slabosti.

Roberto Gualtieri, *v mene skupiny S&D*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, podľa môjho názoru si zložitá situácia v Gruzínsku vyžaduje mimoriadne starostlivú kombináciu obrany medzinárodného práva s pragmatickým prístupom a zmyslom pre zodpovednosť.

Domnievame sa, že EÚ konala správne, keď opätovne podporila územnú celistvosť a zvrchovanosť Gruzínska, a zároveň vítame opatrnosť, ktorú prejavila pri sledovaní volieb v Abcházsku. To je podľa nás v zhode s metódou založenou na neustálej snahe o dialóg a politickú diskusiu a na podpore demokratických procesov. Vnútorňý rozvoj regiónu a vývoj medzinárodných súvislostí podopierajú toto rozhodnutie hľadať dialóg a ďalšie zvyšovanie zodpovednosti Európy v rozličných oblastiach, v ktorých prijala záväzky: iniciatívy Komisie na podporu demokratického procesu v Gruzínsku a na pomoc utečencom, úsilie o pokračovanie ženevských rokovaní a činnosť európskej monitorovacej misie, ktorá je o to hodnotnejšia a dôležitejšia, že je to momentálne jediná medzinárodná misia v Gruzínsku.

Vítame prácu, ktorú misia vykonala, a jej príspevok k stabilizácii regiónu, k fungovaniu mechanizmu prevencie incidentov a reakcie na ne a k náročnému procesu obnovovania dôvery medzi jednotlivými stranami. Zároveň sme si vedomí, že kľúčom k trvalým zmenám v Gruzínsku by mohol byť rozvoj demokratického procesu, ku ktorému musíme pristupovať s veľkorysťou a náročnosťou, a asociačná dohoda.

Ulrike Lunacek, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani úradujúca predsedníčka Rady, pani komisárka, chcela by som hovoriť predovšetkým o dvoch témach. Prvou je vzťah medzi hospodárskou pomocou a podporou na jednej strane a demokratickým rozvojom na druhej strane. Druhá téma sa týka niektorých základných otázok, ktorým sa venuje správa pani Tagliaviniovej.

Pani Ferrerová-Waldnerová, správne ste uviedli, že finančná a hospodárska pomoc Gruzínsku je potrebná a Európska únia by ju mala naďalej poskytovať. Stanovili ste aj tri podmienky na poskytovanie tejto pomoci, ktorými sú demokratické reformy, základné slobody a právna istota. Pre mňa je zvlášť dôležitá jedna otázka. V minulosti sa, bohužiaľ, stalo, že Gruzínsko so svojou vládou nakúpilo veľké množstvá zbraní, predovšetkým pred minuloročnou vojnou. Ako chcete zabezpečiť, aby sa európske finančné prostriedky nepoužívali na tento účel?

Po druhé, chcela by som spomenúť prípad súvisiaci s ľudskými právami, ktorým sa zaoberali aj Rada Európy a pán Hammerberg. Dvaja tínedžeri v Južnom Osetsku sú ešte stále vo väzbe, hoci pán Hammerberg dostal prísľub, že ich prepustia. Prijali ste v tejto súvislosti nejaké opatrenia? Myslíte si, že je ich prepustenie v blízkej budúcnosti pravdepodobné?

A posledná vec: správa pani Tagliaviniovej prvýkrát jednoznačne popísala, ako konflikt vznikol stupňovaním xenofóbie a slovných prejavov nenávisti. Čo v tomto smere podniknú Komisia a Rada na upokojenie situácie a na vysvetlenie, že tieto javy predchádzajú ozbrojeným konfliktom a že je dôležité s nimi skončiť ešte skôr, než sa vôbec začnú?

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predsedajúci, nebudem tajiť, že ma sklamali obe vyhlásenia, ktoré sme počuli. My ako predstavitelia orgánu Európskej únie tu dnes v Európskom parlamente celkom správne zdôrazňujeme úlohu demokracie. Školíme tu prezidenta Saakašviliho o zmenách, ktoré musí zaviesť v ich krajine. Chcel by som povedať, že on už prišiel s mnohými zmenami a že dnešné Gruzínsko a Gruzínsko pred niekoľkými rokmi sú úplne rozdielne krajiny. Nezabudli sme však, že dnes sa na veľkej časti územia Gruzínska nachádzajú ruské tanky. Kolegovia poslanci, ak si myslíte, že ruské tanky kedykoľvek v histórii priniesli niekomu demokraciu, tak sa hlboko mýlite. Ruské tanky neprinášajú demokraciu, ruské tanky prinášajú útlak.

Hovoríme tu dnes o situácii v Gruzínsku, ale v prejave predstaviteľky Rady sme počuli slovo „Rusko“ iba raz, pričom, samozrejme, práve Rusko je kľúčom k situácii v Gruzínsku. Nehovorím, že všetko v Gruzínsku je ideálne. Určite toho treba veľa zlepšiť. Rusi sa nám však môžu do tváre tým, že nerealizujú päťbodovú dohodu, ktorú v mene Európskej únie uzavrel prezident Sarkozy. Musím sa opýtať: prečo sa v dedine Pereva ešte stále nachádzajú ruské vojenské jednotky? Spomenul vôbec niekedy niekto túto skutočnosť Rusom?

Ak hovoríme o potrebe demokracie, ľudských práv, tolerance a slobody prejavu, pod to všetko sa podpisujem. Myslím si však, že Rusko dnes podporuje tieto hodnoty v Gruzínsku, alebo že ruská agresia proti Gruzínsku je súčasťou boja za demokraciu? Nie, je to akt brutálneho imperializmu. My ako Európska únia by sme mali vzdorovať tomuto brutálnemu imperializmu. Iba potom by bolo pre našich gruzínskych priateľov dôveryhodné, keď im hovoríme, že ešte stále toho musia urobiť veľa (a ja s tým súhlasím), aby ich krajina úplne spĺňala naše európske štandardy.

My však nemôžeme ukazovať prstom na Gruzínsko, keď na druhej strane tu máme Rusko, kde vraždia nepohodlných novinárov, kde jazyk nenávisti voči susedom a menšinám je oficiálnym jazykom médií a jazykom najvyšších ruských politikov. Tomuto musíme povedať „nie“, pretože až potom budeme môcť dôveryhodne všetkým ostatným krajinám vrátane Gruzínska hovoriť o demokracii. Chceme vyzvať Európsku úniu, aby v mene našich spoločných hodnôt pevne a odhodlane bránila územnú celistvosť Gruzínska, ako aj slobodu a demokraciu v Gruzínsku proti ruskej agresii.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, podľa môjho názoru nie je zahraničná politika EÚ v tomto regióne skutočne koherentná. Kaukaz je známy ako oblasť tranzitu energií, rovnako ako Rusko, ktoré je významným strategickým partnerom a je pre nás veľmi dôležité. Vzhľadom na citlivosť tejto situácie sa EÚ v gruzínskej kríze dala oklamať prezidentom Saakašvilim, zrejme pod vplyvom prístupu niektorých členských štátov, ktorý je závislý od USA. Politická krátkozrakosť v gruzínskej kríze nielen prehĺbi rozdelenie vo vnútri Únie, ale vnesie aj obrovské napätie do vzťahov s Ruskom. Zúčtovanie príde v podobe diskusie o plyne. Uvidíme, či sa noví ľudia na čele EÚ v tomto prípade osvedčia.

Ak chce Brusel skutočne presadzovať ľudské práva, mal by zasiahnuť v Gruzínsku v súvislosti s možnými volebnými manipuláciami, pracovnými podmienkami, ktoré sa rovnajú otroctvu, a obmedzovaním práva demonštrovať, čo je porušením Charty základných práv.

Brusel by mal zaujať vyvážený prístup ku gruzínskej otázke tým, že bude rovnako brať do úvahy oprávnené záujmy Gruzínska aj Ruska.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Vážený pán predsedajúci, keď som bol ešte malý chlapec, do našej krajiny vtrhli Sovieti. Na základnej škole sme sa museli učiť niekoľko nových piesní. Jedna z nich bola gruzínska, o dievčati menom Suliko. Okupácia bola v každom ohľade zlá, iba tá pieseň bola pekná.

Uplynulo mnoho rokov a nedávno sme sa s dievčaťom Suliko opäť stretli. Tentoraz boli jej tmavé oči plné slz a mala na sebe známky bitky. Pred rokom ju opäť zneužili – olúpili, zbili a znásilnili. My, 27 džentlmenov z EÚ, sa na ňu potom pozeráme a čudne rozprávame: Ako sa to mohlo stať? Čo zlé urobila? Podráždilo jej správanie násilníka? A presne to on hovorí: „Provokovala!“ Bránila sa jeho požiadavkám? To by bolo nerozumné: nikoho, najmä nie lupiča a násilníka, si nesmieme znepriateliť a demonizovať ho. Mohla byť poddajnejšia, prijímať útoky jemne, ale ona sa pokúšala brániť celé dva dni – to bola jej najväčšia chyba. Teraz už nik nevie povedať, kto bol útočníkom: on tvrdí, že ho napadla ona.

To je situácia na súde vo vzdialenej krajine na okraji Európy, kde veľký pán nemôže byť odsúdený v žiadnom prípade – ale ona môže. Takže teraz máme nový problém, ktorý spôsobila ona, pretože náš obchod s pánom Násilníkom sa mierne narušil. Nabudúce pán Násilník dostane našu špeciálnu tabletku „Mistral“, aby sa zvýšila jeho mužská potencia.

Dámy a páni v Európe, okolo nasledujúcej vojny toľko neváhajte.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Chcela by som poďakovať pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej a najmä pani Cecilii Malmströmovej, ktorá je teraz medzi nami ako ministerka, ale už čoskoro má byť aj komisárkou. Najskôr by som tiež chcela stručne vyjadriť svoju úprimnú vďaku za správu, ktorá obsahuje niekoľko veľmi dôležitých informácií. Dovoľte mi, prosím, povedať, že od ostatných dvoch kôl rozšírenia sa východní susedia Európskej únie k nej skutočne veľmi priblížili. To je hodnotný vývoj z mnohých pohľadov, nie iba z dôvodu zemepisnej blízkosti, ale čiastočne z dôvodu zahraničnej politiky založenej na myšlienke sfér ruského vplyvu, nehovoriac o narastajúcom význame energetickej bezpečnosti.

Z tohto pohľadu má program Východné partnerstvo prvoradý význam, pretože môže zabezpečiť aj diferenciáciu, ale zároveň jednoznačne vytvára tesnejšie väzby s týmito krajinami. Gruzínsko je krajina v oblasti Kaukazu, ktorá je najviac oddaná hodnotám Európskej únie. Chcela by som uviesť a zdôrazniť niekoľko otázok a začnem prípravou procesu zjednodušenia vízovej povinnosti. Toto opatrenie je dôležité nielen z hľadiska medziľudských vzťahov, ale aj preto, že, ako vieme, obyvatelia Južného Osetska a Abcházsk, ktorí sú držiteľmi ruských pasov, už môžu túto výhodu využívať. Z toho vzniklo napätie, ktoré iba ďalej zhoršuje situáciu. Druhým problémom, ktorý by som chcela zdôrazniť, sú nevyriešené konflikty v štyroch krajinách patriacich do oblasti východnej časti európskej susedskej politiky. Tomu musíme venovať plnú pozornosť.

Na záver by som chcela poďakovať pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej za úsilie, ktoré vynaložila na priblíženie tohto regiónu k Európskej únii.

Milan Cabrnoch (ECR). – (CS) Európsky parlament pozorne sleduje situáciu v Gruzínsku a venuje tejto krajine veľkú pozornosť. Koncom októbra sa predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek stretol s prezidentom Saakašvilim, začiatkom novembra prerokovali poslanci Európskeho parlamentu na spoločnej schôdzi Výboru pre zahraničné veci, delegácie pre spoluprácu s Ruskom a delegácie pre spoluprácu s krajinami južného Kaukazu správu pani Tagliaviniovej o situácii v Gruzínsku a na svojom mimoriadnom rokovaní v Štrasburgu 26. novembra sa zišli poslanci delegácie pre južný Kaukaz s ministrom gruzínskej vlády pánom Giorgim Baramidzem.

Stále podporujeme územnú celistvosť a zvrchovanosť Gruzínska. Podporujeme mierové riešenie situácie v Gruzínsku a konfliktu medzi Gruzínskom a Ruskom. Presadzuje prístup mierových pozorovateľov nielen do oblastí pod správou gruzínskej vlády, ale aj do okupovaných oblastí. Súčasne presadzuje možnosť dodávania humanitárnej pomoci aj na tieto okupované územia. Sme znepokojení situáciou utečencov, ktorí museli nedobrovoľne opustiť svoje domovy a nemôžu sa do nich vrátiť, a oceňujeme úsilie, ktoré vláda Gruzínska vynakladá na zaistenie dôstojných podmienok na život všetkých utečencov. Dôrazne vyzývame obe strany konfliktu, aby dodržiavali dohodu o zastavení útokov a splnili záväzky, ktoré prijali vo vzťahu k mierovému riešeniu.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Vážené dámy a vážení páni, pred niekoľkými rokmi sa ozývali hlasy, ktoré ostro kritizovali tých, čo zdôrazňovali strategický význam oblasti Čierneho mora pre Európu. Čas však ukázal, že Európa je tesne spätá s krajinami v oblasti Čierneho mora.

Gruzínsko má mimoriadny strategický význam v oblasti Čierneho mora z hľadiska energetickej bezpečnosti, keďže dodávateľské trasy, ako je plynovod Nabucco, ropovod Baku – Tbilisi a ropný terminál v meste Supsa sú úzko zviazané so stabilitou v tejto krajine. Konflikty, ktoré sa odohrali v Gruzínsku v auguste 2008, zdôraznili skutočnosť, že ktorýkoľvek nevyriešený konflikt môže kedykoľvek opätovne vzbĺknúť s vážnymi dôsledkami pre stabilitu a bezpečnosť celého regiónu.

Je našou povinnosťou priviesť Gruzínsko do euroatlantickej zóny stability a bezpečnosti, aj keď je vplyv Ruska stále veľmi silný. Rovnako je dôležité uznať právo utečencov, vysídlených osôb a od nich závislých osôb na návrat do Abcházsku bez ohľadu na ich etnický pôvod.

Skutočnosť, že Rusko udelilo svoje občianstvo zároveň obyvateľom Abcházsku a Osetsku, stavia gruzínskych občanov do zjavne nevýhodnej pozície, keďže zatiaľ neexistuje vízová dohoda s EÚ, hoci pred časom sme od predstavitelia Komisie počuli, že sa prijímajú v tomto smere určité opatrenia.

Rumunsko sa zapojilo do monitorovacej misie EÚ v Gruzínsku na operačnej úrovni, ako aj priamo na mieste a je tiež súčasťou štábu v Tbilisi. Naša krajina tiež dodržiava svoj záväzok vynaložiť mimoriadne úsilie na priblíženie Gruzínska k EÚ a NATO. Navyše sa chystáme za našu krajinu vyslať odborníka, ktorý bude operovať z kancelárie NATO v Tbilisi. Víťame postoj predsedníctva EÚ. Za žiadnych okolností neuznáme takzvané štáty vytvorené nelegálne a v dôsledku konfliktu v separatistických regiónoch, ani konanie nelegálne organizovaných volieb, aké sa uskutočnili nedávno v Abcházsku. Prezident proruskej gruzínskej separatistickej republiky vyhral voľby so ziskom 59,4 % hlasov. Musím tiež pripomenúť, že ani jeden z piatich prezidentských kandidátov neodmietol úplne myšlienku opätovného zjednotenia s Gruzínskom.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Vážený pán predseda, Európska únia nesie zodpovednosť za to, aby rozhodujúcou mierou prispievala k stabilite vo svojom bezprostrednom susedstve, s rešpektovaním medzinárodného práva a vierou v jeho zásady.

Predovšetkým v súvislosti s Gruzínskom si musíme zachovať svoj postoj k rešpektovaniu územnej celistvosti a medzinárodne uznávaných hraníc krajiny. Zároveň však musíme brať do úvahy aj realitu nevyriešených konfliktov. Európska únia musí byť schopná robiť sprostredkovateľa a konštruktívne pristupovať k obojstranným stranám, Gruzínsku aj Rusku, aby sa dalo nájsť riešenie.

V súčasnej situácii musíme vyslať tri základné posolstvá:

Po prvé, jednostranné a násilné riešenia sú neprijateľné. Po druhé, diskusia o tom, či má Gruzínsko vstúpiť do NATO alebo nie, je predčasná, a naopak, dôraz treba kladať na pokračovanie a úspešný výsledok ženevských rokovaní. A po tretie, misia pozorovateľov EÚ v Gruzínsku je faktorom vytvárania stability a dôvery. Treba preto uznať jej pozitívny prínos, posilniť jej činnosť a povzbudiť ju, aby pokračovala vo svojom úsilí, najmä v oblasti porušovania ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Vážený pán predseda, žiaľ, v prejavoch pani Malmströmovej ani pani Ferrerovej-Waldnerovej sme nepočuli o tom, s čím máme v Gruzínsku v skutočnosti do činenia. Mám na mysli dramatickú humanitárnu a ľudskú situáciu. Mal som dojem, že ani my, ani tieto dve panie nenesieme zodpovednosť za nedostatočnú reakciu Európskej únie.

Situácia je skutočne dramatická. Šesťbodová dohoda sa neuplatňuje. Na gruzínskom území prebiehajú etnické čistky. Na mnohých miestach je používanie gruzínskeho jazyka zakázané. Našej misii v Gruzínsku na mnohých miestach nedovoľujú vykonávať jej prácu a zodpovední sme za to my. Pani Ferrerová-Waldnerová hovorila o dlhodobej makrofinančnej pomoci, s ktorou sa počíta pre Gruzínsko, a o tom, že budeme mať s Gruzínskom asociačnú dohodu. To všetko je veľmi pekné, ale otázka, na ktorú my všetci musíme nájsť odpoveď, znie: čo sme pre to urobili? Som hlboko sklamaný, nielen z toho, čo tu dnes povedali ľudia zodpovední za túto politiku, ale aj zo samotnej politiky EÚ.

Jacek Protasiewicz, (PPE). – (PL) Vážená pani komisárka, pani Malmströmová, na rozdiel od svojich poľských kolegov nebudem pri hodnotení činnosti Európskej únie v tejto oblasti taký kritický, pretože chcem vyjadriť uspokojenie nad vyhlásením Rady z 12. decembra, ktoré sa jednoznačne vyjadruje o nedávnych prezidentských voľbách v Abcházsku. Chcem tiež zdôrazniť podporu činnosti Európskej únie, pretože Únia je jednomyselná v otázke uznania nezávislosti oboch týchto regiónov na medzinárodnej scéne. Viem, o čom hovorím, na základe svojich skúseností z rokovaní s Bieloruskom.

Napriek tomu súhlasím s tým, že Európska únia musí byť rozhodná v otázke presadzovania šesťbodového plánu primeria, ktorý dohodol prezident Sarkozy. Hovorím to najmä v súvislosti so znepokojujúcimi vyhláseniami vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci pani Ashtonovej, že bude robiť tichú diplomáciu.

Dúfam, že tichá diplomacia nebude znamenať súhlas s porušovaním dohôd uzavretých v mene Ruska so zástupcami Európskej únie.

Alexander Mirsky (S&D). – (LV) Ďakujem, vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcel by som položiť otázku tým, ktorí obhajujú pozíciu pána Saakašviliho: boli ste v Južnom Osetsku? Videli ste, čo urobila gruzínska armáda s mestom Cchinvali? Bol som tam v čase vojny a všetko som to videl. To, čo urobil gruzínsky štátny orgán, je zločinom proti ľudu Osetska a Abcházska. Čo sa týka okupácie, hovoril som s mnohými ľuďmi z Osetska a Abcházska. Obyvatelia Osetska a Abcházska nechcú žiť v tej istej krajine ako pán Saakašvili. Ak chce naďalej niekto riešiť tento veľký medzinárodný problém pomocou zbraní, ako to urobil pán Saakašvili, platí na to veľmi pekný ruský výraz: „*Zamučujutsja pilj glatatj*“. Znamená to, že úspech nikdy nepríde. Ďakujem vám.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ak Únia nepodporí Tbilisi politicky a hospodársky, uľahčíme Rusku realizáciu jeho neoimperialistickej politiky voči Gruzínsku a to ďalej destabilizuje situáciu na Kaukaze. Preto sa Únia musí viac snažiť.

Keď opakovane vyjadrujeme podporu územnej celistvosti, uvedomujeme si, že šesťbodový plán sa v skutočnosti vôbec nedodržiava? Na jednej strane hovoríme, že chceme demokratické, slobodné a územne nedotknuteľné Gruzínsko, zatiaľ čo na druhej strane našim pozorovateľom neumožňujú vstup na územia pozdĺž hraníc so separatistickými republikami. Ďalším dôvodom na znepokojenie sú únosy, ktoré sa pre Rusko stali bežnou praxou v okupovaných zónach. Začiatkom novembra sa obeťami únosov stalo niekoľko tínedžerov. Najmladší má sotva 14 rokov. Kremľ sa očividne pokúša zdiskreditovať gruzínskeho prezidenta tým, že skúša dokazovať jeho neschopnosť zaistiť bezpečnosť občanov. Destabilizačné aktivity Ruska predstavujú obrovskú hrozbu pre bezpečnosť obyvateľov pohraničných oblastí a vedú k stupňovaniu konfliktu v tomto regióne.

Vážený pán predsedajúci, musíme konať rozhodnejšie, pretože územne nedotknuteľné a demokratické Gruzínsko znamená väčšiu bezpečnosť pre Európsku úniu a Európu.

Kristiina Ojula (ALDE). – (ET) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pani ministerka, dámy a páni, keď sme pred nejakým časom diskutovali o Gruzínsku, pripomenula som vám, že v predvečer výročia pádu Berlínskeho múra je vhodný čas nastoliť otázku, kedy zaznamenáme deň opätovného zjednotenia Južného Osetska a Abcházska s ich materskou krajinou Gruzínskom. Dnes nemáme odpoveď na túto otázku, hoci vo všetkých našich dokumentoch, či už tu v Európskom parlamente, alebo v iných inštitúciách, zdôrazňujeme význam územnej celistvosti Gruzínska z pohľadu medzinárodného práva a to je dôvod, prečo tu všetci sme.

Minulý týždeň sa v Bruseli konala výborná diskusia s pánom Carlom Bildtom, predstaviteľom predsedajúcej krajiny, ktorý nazval Gruzínsko testom pre Európsku úniu, najmä v súvislosti s otázkou, či budeme niekedy schopní postaviť sa za myšlienku, že územnú celistvosť Gruzínska treba obnoviť a že s ľudskými právami a právami utečencov treba zaobchádzať podľa medzinárodného práva. Súhlasím so všetkými kolegami poslancami, ktorí tu hovorili o tamojšej zlej situácii v oblasti ľudských práv – to nie je možné akceptovať.

V neposlednom rade však chcem predložiť jednu prosbu. Minulý týždeň som sa stretla s gruzínskym vicepremiérom Giorgim Baramidzem, ktorého veľká, veľká prosba bola: prosím, prosím, prosím, Európska únia, urob niečo v rámci preventívnej diplomacie, aby sa zabránilo prípadnému stupňovaniu ďalších konfliktov.

Tunne Kelam (PPE). – Vážený pán predsedajúci, môžem iba súhlasiť s tvrdením, že najlepšou odpoveďou Gruzínska na ruskú agresiu musia byť demokratické reformy.

EÚ nesie zároveň svoju vlastnú zodpovednosť, pretože, ako už bolo správne uvedené, vzťahy EÚ s Gruzínskom sa stanú testom úspešnosti Východného partnerstva a postavenia EÚ v tomto regióne.

Berúc do úvahy význam Gruzínska som zvedavý, či sa o Gruzínsku hovorilo počas nedávneho samitu EÚ – Rusko, pretože Rusko neplní šesťbodovú dohodu a misia EÚ je v trápnej situácii, keď jej nedovolia vstúpiť na separatistické územia. EÚ by mala v tomto prípade zaujať pevnejšiu pozíciu.

Pani komisárka, spomenuli ste 46 miliónov EUR pomoci. Chcel by som sa iba opýtať, či sa táto pomoc dostane do Gruzínska ešte v tomto roku. Aký bude jej harmonogram?

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Myslím si, že vzhľadom na našu diskusiu by sme sa mali vrátiť k tomu, čo povedala pani Malmströmová na začiatku – Gruzínsko potrebuje novú a širokú otvorenosť zo strany Európskej únie. Mala by zahŕňať makrofinančnú pomoc a pokiaľ je to možné, rýchle a okamžité začatie

rokovaní o asociačnej dohode. Väčšia otvorenosť by mala zahŕňať, a to je môj tretí bod, aj začatie rozhovorov o zjednodušení vízovej povinnosti a napokon by sme mali umožniť Gruzínsku, aby si zaistilo svoju bezpečnosť tak, že mu uvoľníme prístupovú cestu do NATO.

Myslím si však, že ani táto otázka dnes nie je dôvodom, prečo chcem vystúpiť v tejto časti diskusie. Chcel by som pani Ferrerovej-Waldnerovej položiť rečnícku otázku: nečudujete sa, prečo takmer všetci rečníci upozornili na problém plánu prezidenta Sarkozyho? Prosím, odpovedzte na túto otázku. Prosím, povedzte nám, prečo ani vo vašej úvodnej reči, ani vo vašich ďalších vyjadreniach, ani vo vyjadreniach pani Ashtonovej nik nepočul odpoveď v podobe jednoduchého zhodnotenia, či sa plán pána Sarkozyho plní alebo nie. Je to skutočne tak, že najdôležitejšie inštitúcie Európskej únie nie sú hodné vášho jasného vyjadrenia k tejto záležitosti?

Mairead McGuinness (PPE). – Vážený pán predsedajúci, včera v Írsku bola istá konferencia venovaná téme pomoc a východná Európa. Jednou z krajín, o ktorých sme hovorili, bolo Gruzínsko a bolo skutočne osviežujúce počuť, aký pokrok sa dosiahol pre konkrétnu skupinu jednotlivcov, ktorých hlas nepočuť – deti s fyzickým a mentálnym postihnutím a mládež. Zároveň však bolo hlboko deprimujúce zistiť, že podľa názoru zainteresovaných ľudí sa v dôsledku konfliktu vrátili o 10 rokov späť.

Chcela by som vás len požiadať, keďže som sa tým včera zaoberala, aby ste pri uzatváraní obchodných dohôd a pri rozhovoroch mysleli na tých najzraniteľnejších. Táto diskusia bola veľmi dôležitá, ale o katastrofálnej humanitárnej situácii už hovorili iní kolegovia poslanci, a existuje skupina ľudí, na ktorú sa stále zabúda. Ja som iba chcela, aby tu dnes zaznel ich hlas.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, musíme mať na pamäti, že Gruzínsko je malá krajina, aj keď má mimoriadne strategickú polohu v oblasti južného Kaukazu. To je skutočnosť, ktorá vyvoláva situáciu konfliktu s jeho mocným severným susedom Ruskom. Takže som vďačný pani komisárke za jej oznámenie, že pomoc, na ktorú Gruzínsko tak dlho čaká, bude zajtra uvoľnená.

Spomeňme si, prosím, že keď sa Gruzínsko vydalo na cestu demokratických reforiem a rozhodlo sa pre tesnejšie väzby so západnou Európou než s Ruskom, ako to bolo desiatky a zrejme dokonca stovky rokov, stratilo hospodárskeho partnera, ktorý kupoval 80 % jeho výroby. Neurobili sme nič pre to, aby sme prenikli do tohto vákua a kupovali gruzínsky tovar, čím by sme zabezpečili, že krajina bude schopná fungovať. V súvislosti s tým veľmi schvaľujem toto vyhlásenie, rovnako ako oznámenie týkajúce sa makrofinančného plánu pre Gruzínsko.

Je tu ešte jedna vec. Pani komisárka, nesmieme Gruzínsko považovať v politickej oblasti za úplne vzdialeného partnera preto, že je uväznené v neuveriteľne komplikovanej geopolitickej situácii. V tejto súvislosti si neviem predstaviť, že počas rokovaní, ktoré Európska únia vedie s Ruskom, nezaznie ani zmienka o situácii v Gruzínsku. Nechcem opäť spomínať šesťbodový plán prezidenta Sarkozyho, pretože to už urobil každý, ale nesmieme zabúdať, že naše kontakty s takým silným partnerom, akým je Rusko, ktoré sú, samozrejme, pre nás mimoriadne dôležité, sa musia týkať aj našich menších partnerov, ktorí sú nám blízki a drahí.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predsedajúci, politika je iba prácou, ak slúži len vlastným záujmom. Povoláním sa stáva, keď pomáha iným – keď Goliáš prichádza na pomoc Dávidovi. V tomto prípade je Európska únia Goliášom, ktorý prichádza na pomoc Gruzínsku, Dávidovi, a ja to vítam. Vedľa seba má však aj ďalšieho Goliáša v podobe Ruska, ktoré má s Gruzínskom iné plány. Je dôležité, aby Európska únia napla svaly na odpor proti tomuto neoprávnenému vniknutiu.

Minulý týždeň som bol v Bonne na kongrese PPE a vystúpil tam gruzínsky prezident. Hovoril o úsilí, ktoré krajina vynakladá na boj s korupciou, o programe reformy na zabezpečenie hospodárskeho rastu a tiež o želaní uzavrieť dohodu o voľnom obchode. Moja otázka znie: kedy by sa podľa Komisie mohla po splnení príslušných podmienok uzavrieť dohoda o voľnom obchode?

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – Vážený pán predsedajúci, hovoríme o túžbach Ukrajiny, Moldavska a Gruzínska. Sú to podobné túžby: byť bližšie k Európskej únii.

Zdá sa, že je to pre nás problém. Som zvedavá, čo sa stane o 10 rokov, keď sa tieto túžby zmenia na sklamanie a už nebude žiadna snaha vstúpiť do Európskej únie, žiadne očakávanie čohosi viac. To bude pre nás oveľa ťažšia situácia. Gruzínsko je krajina s najväčšou spoločenskou podporou členstva v Európskej únii a NATO spomedzi všetkých krajín Východného partnerstva. Dosiahli tam aj najväčší pokrok v zavádzaní trhových reforiem.

Ak sa nepoponáhľame, budeme mať rovnakú situáciu ako v Turecku, kde spoločnosť ustupuje od svojich európskych ambícií. Bude to skutočne nebezpečná situácia, napriek – a možno vďaka – iným politickým pohybom okolo týchto krajín. Vidíme, čo sa deje v Rusku, a keď úsilie Gruzínska o členstvo v Európskej únii ochabne, môžeme čeliť situácii dosť nebezpečnej pre všetky krajiny Európskej únie.

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážený pán predseda, viem, že tento problém vzbudzuje veľký záujem. Tí z vás, ktorí ho sledovali podrobne, vedia, že švédске predsedníctvo venovalo Gruzínsku veľa času. Švédsky minister zahraničia Carl Bildt mal minulý štvrtok možnosť diskutovať s vami o Gruzínsku vo Výbore pre zahraničné veci.

EÚ bude naďalej Gruzínsku poskytovať značnú politickú, technickú a finančnú pomoc. Táto pomoc bude so všetkou pravdepodobnosťou zahŕňať sústavné výzvy na rešpektovanie územnej celistvosti a zvrchovanosti Gruzínska a pokračovanie monitorovacej misie EÚ, ako aj našej veľmi dôležitej úlohy sprostredkovateľa na ženevských rokovaníach. Ženevské rokovania sú dôležitou platformou. Tieto rokovania napredujú pomaly, ale napriek tomu napredujú a sú na nich zastúpené všetky strany.

Budeme poskytovať aj ďalšiu finančnú pomoc na odstraňovanie následkov konfliktu. Ako mnohí z vás povedali, humanitárna situácia je stále veľmi znepokojivá. Pani McGuinnessová má, samozrejme, pravdu, keď tvrdí, že v dôsledku toho trpia práve tí najzraniteľnejší.

Na stretnutiach s našimi ruskými partnermi pre dialóg bude EÚ naďalej zdôrazňovať, že je potrebné uplatňovať šesťbodovú dohodu o prímerí a následné vykonávacie opatrenia – stiahnutie síl na pozície spred 7. augusta 2008. Konkrétne sa bude hovoriť o Perevi, Akhalkori a hornej časti údolia Kodori, ako to urobili už mnohí z vás.

Zrušenie misie OBSE v Gruzínsku a odchod skupiny pozorovateľov OSN viedli k odstráneniu základných prvkov dôležitej medzinárodnej bezpečnostnej štruktúry. Jediným prvkom medzinárodnej prítomnosti teraz zostala monitorovacia misia EÚ. Tá je výrazným príspevkom k bezpečnosti a normalizácii. Preto je také dôležité, aby mala monitorovacia misia prístup do odtrhnutých regiónov. Je to dôležité pre bezpečnosť a stabilitu Gruzínska. To je zásadný bod, ktorý bude EÚ naďalej zdôrazňovať všetkým významným partnerom pre dialóg.

EÚ bude, samozrejme, pokračovať v podpore územnej celistvosti Gruzínska, ale máme aj strategický záujem, aby sme udržali kontakt s odtrhnutými regiónmi a obyvateľstvu týchto separatistických oblastí nechali otvorené okno do vonkajšieho sveta. To nám môže pomôcť postupne položiť základy riešenia konfliktu pomocou stáleho angažovania EÚ a opatrení na prehlbenie dôvery naprieč administratívnymi hranicami a prostredníctvom kontaktov medzi jednotlivými skupinami obyvateľov.

EÚ bude v tejto záležitosti naďalej veľmi aktívna. Komisia a pani Ferrerová-Waldnerová sú tomu veľmi oddané, rovnako ako Európsky parlament, a to je niečo, za čo som veľmi vďačná.

Benita Ferrero-Waldner, *členka Komisie*. – Vážený pán predseda, v prvom rade vám ďakujem za otvorenú diskusiu, ktorú sme tu dnes viedli.

Myslela som si, že mnohí z vás vedia, čo robíme pre Gruzínsko. Gruzínsko dostalo od nás veľkú pomoc, politickú a aj hospodársku a humanitárnu. Zdá sa však, akoby sme neurobili nič. Toto ale vôbec nie je pravda.

Po prvé, vojnu zastavila Európska únia a pán Sarkozy. Po druhé, máme pravdu, je tu šesťbodový plán, ktorý, žiaľ, ešte stále nebol úplne zrealizovaný, ale zakaždým, keď pracujeme s Rusmi, máme to na programe. To je absolútne jasné.

Je pravda, ako to povedala pani predsedníčka Rady, že jedinou platformou, na ktorej sme skutočne začali postupovať, aj keď pomaly, je Ženeva, a tak ženevské rokovania musia pokračovať.

Potrebuje aj podporu a otvorenosť z oboch strán, pretože je to zložitý konflikt a my sme v ňom takpovediac sprostredkovatelia. Toto je politická záležitosť číslo jeden.

Musíme pokračovať a veľmi dobre vieme, že Rusko je obrovský partner na druhej strane. Zároveň máme spoločné susedstvo, a preto o týchto otázkach vždy hovoríme s Rusmi úplne otvorene. Ako som tu už povedala, potrebujeme, aby sa postoj oboch strán vyvíjal. Ak si spomeniete, povedala som to vo svojom vystúpení. To je prvý bod.

Druhý sa týka hospodárskej a humanitárnej oblasti, kde skutočne pracujeme veľmi dôkladne. Balík 500 miliónov EUR bol ten najväčší, aký som dokázala presadiť. Na susedskú politiku nemáme tak veľa

peňazí, o ktoré by som sa mohla usilovať, ale toto sme urobili, pretože sme si mysleli, že Gruzínsko to potrebuje po vojne a všetkých škodách, ktoré tam boli spôsobené, najmä tým najzraniteľnejším.

Ja osobne som navštívila tábory vnútorne vysídlených osôb a domy, ktoré boli opravené v rámci našich programov.

Pani Lunacekovej môžem povedať, že ja osobne som podpísala s Gruzíncami dohodu, v ktorej sa absolútne zaviazali, že nepoužijú ani cent z peňazí Európskej únie. Neustále kontrolujeme naše peniaze, takže za normálnych okolností by ani cent nemal ísť na vyzbrojovanie gruzínskej strany.

Nemôžem, samozrejme, kontrolovať, čo robí Gruzínsko v iných záležitostiach, ale čo sa týka našich peňazí, v tom mám jasno.

Spomínali sa tu aj ďalšie veci. Napríklad dvaja tínedžeri, ktorých stále zadržávajú v Južnom Osetsku. Sú problémy, ktoré, samozrejme, Rusom pripomínáme. Hovoríme o nich, ale momentálne, žiaľ, nemáme pre ne žiadne riešenia a my sami do Južného Osetska vstúpiť nemôžeme.

Čo sa týka zásad, v tom máme, samozrejme, jasno. Je tu územná celistvosť a zvrchovanosť a takto sa jednoznačne vyjadrujeme o Gruzínsku. Absolútne. Je však jedna vec hovoriť o zásadách a druhá vec tieto zásady okamžite realizovať. To je, žiaľ, niekedy dosť ťažké.

Dovoľte mi niečo povedať aj o správe pani Tagliaviniovej. Už samotný fakt, že táto správa bola publikovaná, je veľmi dôležitý. Viete, že sme podporovali vznik tejto nezávislej správy. Pani Tagliaviniovú poznám veľmi dlho z obdobia, keď som bola v roku 2000 ako ministerka zahraničných vecí našej krajiny úradujúcou predsedníčkou OBSE. Vtedy bola mojou osobitnou predstaviteľkou pre oblasť Kaukazu. Je to veľmi odvážna, nezávislá dáma, a ja musím konštatovať, že vypracovala vynikajúcu správu.

Pomôže to, pretože správa vyjasnila fakty. Poučili sme sa z toho, ale môžeme iba pokračovať v pomoci Gruzínsku diplomatickými prostriedkami.

Keď som už toto všetko povedala, môžem tiež uviesť, že veľké množstvo práce sme urobili najskôr v rámci susedskej politiky pre oblasť Východu a teraz v rámci Východného partnerstva.

Nedávno sme mali v rámci švédskeho predsedníctva veľmi dôležité stretnutie so šiestimi ministrami zahraničných vecí krajín Východného partnerstva vrátane gruzínskeho ministra zahraničných vecí.

Tam sme tiež diskutovali o všetkých možnostiach, ale naozaj si myslíte, že môžeme každej krajine dať všetko bez toho, aby aj tieto krajiny urobili svoj diel práce? Nemôžeme. Musíme ich žiadať, aby urobili svoj diel práce. To sa vzťahuje aj na obchod, pretože slobodné a seriózne obchodné dohody sa dajú uzavrieť iba vtedy, keď platia dobré právne predpisy. Nemôžeme ich len tak pozvať do Európskej únie, keď Rada v tom nie je jednotná.

Sú to veci, pri ktorých človek musí vidieť jednu aj druhú stranu, ale my pomáhame Gruzínsku viac než ktokoľvek iný. Takže by som chcela dúfať, že túto politiku, ako to niektorí z vás povedali, skutočne podporujete. Je to politika, ktorou sa pokúšame čo najviac im pomôcť, ale aj od Gruzínska chceme vidieť primerané správanie.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

(Rokovanie bolo prerušené o 19.55 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

17. Riešenia potrebné na oživenie hospodárstva v členských štátoch Európskej únie v strednej a východnej Európe

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Komisie týkajúce sa riešení potrebných na oživenie hospodárstva v členských štátoch Európskej únie v strednej a východnej Európe.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, hospodárska kríza zasiahla celú Európu. Dá sa povedať, že zasiahla celý svet, ale tu v Európskej únii asi mimoriadne postihla štáty strednej a východnej Európy, teda nové členské štáty, a to z niekoľkých dôvodov. Prvým je to, že ide zjavne o slabšie

hospodárstva ako vyspelé, priemyselné a konsolidované hospodárstva západnej Európy, a to, že tieto hospodárstva nemajú finančný systém, v ktorom sa kríza vytvárala, a sú preto vo veľkej miere závislé od priamych investícií zo zahraničia, ktorými by financovali svoj rast. Keď kríza vypukla a najmä keď vyvrcholila v roku 2008, investície sa zastavili a tieto hospodárstva zostali bez finančných prostriedkov na financovanie svojho rastu, ktoré nedokázali nahradiť vlastnými úsporami a vnútornými zdrojmi.

Je však zároveň samozrejmé, že nie všetky hospodárstva strednej a východnej Európy boli zasiahnuté rovnako. Niektoré hospodárstva boli lepšie pripravené ustáť náporu krízy. Niektorým hospodárstvám sa ešte pred krízou múdro podarilo realizovať politické reformy, ktoré vytvorili pevnejší základ pre ich model rastu.

Európska únia a Komisia ako súčasť európskych inštitúcií v každom prípade reagovali na túto krízu, a to najmä skupinou opatrení na riešenie špecifických problémov, ktoré z relatívneho hľadiska viac pomáhali krajinám strednej a východnej Európy.

Plán hospodárskej obnovy Európy prijatý koncom roka 2008 je založený na finančných stimuloch, ktoré logicky majú významnejší vplyv vo veľkých hospodárstvách eurozóny v západnej Európe. Prostredníctvom podpory vnútornej ponuky v štátoch západnej Európy však tieto stimuly umožnili, aby bol trh aj naďalej zdrojom rastu prostredníctvom vonkajšieho dopytu pre štáty strednej a východnej Európy.

Popri pláne hospodárskej obnovy Európy prijali európske inštitúcie aj ďalšie rozhodnutia, ktoré mali za následok zvýšenie pôžičiek od Európskej investičnej banky. Čísla za rok 2009 ešte nie sú, pochopiteľne, uzatvorené, no predpokladám, že pôžičky od Európskej investičnej banky ku koncu tohto roka budú dosahovať pravdepodobne o vyše 50 % vyššiu hodnotu než v roku 2007, teda v roku pred krízou.

Európska investičná banka stanovila ako svoju mimoriadnu prioritu finančné operácie v štátoch strednej a východnej Európy v rámci množiny úloh a činností. Na tento účel použila nástroje, ktoré spustila ešte pred krízou, napríklad Jeremie, Jessica, Jaspers a iné opatrenia. Napríklad aj Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR), ktorá nepatrí výslovne medzi inštitúcie Európskej únie, zintenzívnila svoje kroky na základe podnetu európskych štátov a Európskej komisie, ktorí sú akcionármi banky.

Pozitívnu úlohu zohrali aj štrukturálne fondy. Tie vlastne stále pomáhajú štátom, ktoré potrebujú čerpať prostriedky na základe kohéznej politiky, ale po začiatku krízy sa prijali rozhodnutia napríklad o zvýšení prostriedkov, ktoré možno prideliť zo štrukturálnych fondov na pomoc krajinám, najmä štátom strednej a východnej Európy.

Rada, bohužiaľ, nepodporila iniciatívu Komisie týkajúcu sa toho, aby sa počas krízy (teda v rokoch 2009 a 2010) z Európskeho sociálneho fondu zabezpečovalo 100 % financovanie skupiny činností určených na podporu pracujúcich a aktívnych politík na trhu práce.

Ako už viete, systém pre platobné bilancie sa nepoužil už od roku 1993. Tento nástroj sa používa na poskytnutie financií krajinám, ktoré majú problémy so zabezpečením externého financovania v dôsledku svojej platobnej bilancie, alebo pre krajiny, ktoré majú problémy s financovaním svojich rozpočtových potrieb. Jeho horná hranica sa zvýšila z 12 miliárd EUR na 50 miliárd EUR na základe iniciatívy Komisie a so súhlasom Rady, pričom zo spomínaných 50 miliárd EUR sa približne 15 miliárd EUR použilo v rámci operácií finančnej podpory pre tri štáty strednej a východnej Európy, ktoré sú členskými štátmi Európskej únie, konkrétne pre Maďarsko, Lotyšsko a Rumunsko.

Napokon by som rád spomenul takzvanú Viedenskú iniciatívu, ktorú spoločne podporujú európske inštitúcie a medzinárodné finančné inštitúcie. Prostredníctvom nej sa koordinovali kroky súkromného finančného systému. Ten je v mnohých týchto štátoch organizovaný v podstate okolo západoeurópskych bánk, ktoré investujú v štátoch strednej a východnej Európy a majú v nich svoje pobočky a dcérske spoločnosti.

Viedenská iniciatíva znamená, že kroky sa dajú koordinovať, a to vrátane udržiavania pozícií a rizík súkromných bánk v týchto štátoch. Podarilo sa nám udržiavať finančný systém na maximálnej úrovni, čo pomáha pri financovaní následkov krízy a investícií potrebných na prekonanie krízy. Je to reakcia na vyhlásenia o nadmerných rizikách, ktoré prijímali niektoré západoeurópske banky zriadené v týchto krajinách. Zatiaľ platí, že sme nemuseli oplakať žiadnu „obetu“ medzi týmito bankami, práve naopak, podarilo sa im udržať primeranú úroveň kapitalizácie a finančnej činnosti aj počas náročných podmienok, v ktorých systém teraz funguje.

Vidíme už pozitívne náznaky. Vidíme, samozrejme, aj náročné úlohy. To znamená, že to ešte neskončilo. Musíme naďalej venovať mimoriadnu pozornosť tomu, ako sa dajú čo najlepšie využívať nástroje, ktoré

majú európske inštitúcie k dispozícii na pomoc týmto krajinám, tak aby sa vytvorila cesta smerom k obnove a prekonaniu krízy.

Dovoľte mi povedať jeden pozitívny príklad. Bude o Poľsku, ktoré si ako jediný štát v Európskej únii naďalej zachováva pozitívny rast a ani raz počas krízy nezaznamenalo pokles. Tento jediný štát v celej Európskej únii je štátom strednej a východnej Európy a jedným z nových členských štátov.

Na záver by som rád spomenul význam eura ako základu pre stratégie zamerané na vydržanie náporov krízy a jej prekonanie. Euro je referenčnou hodnotou, ktorá vedie vhodné stratégie na prekonanie krízy. V regióne je jedna krajina, ktorá sa stala súčasťou eurozóny uprostred krízy, Slovensko, pričom včera sa v Bratislave uskutočnila konferencia, na ktorej slovenské orgány uvítali spôsob, akým ich euro ochránilo pred najhoršími následkami krízy a ako im pomáha prekonať ju za podmienok, ktoré sú oveľa lepšie, ako by boli v prípade, ak by nepatrili do eurozóny.

Ďalšia krajina v regióne, Estónsko, sa chce stať súčasťou eurozóny a prejsť na euro v roku 2011. Ukazovatele a miera dodržiavania kritérií Maastrichtskej zmluvy a teraz Lisabonskej zmluvy naznačujú, že tento cieľ je realizovateľný. Nemôžeme to zaručiť, až kým na jar nebude zverejnená príslušná správa o konvergencii, ale je možné, že Estónsko bude od roku 2011 súčasťou eurozóny.

Pokiaľ ide o krajiny mimo Európskej únie, ktoré sú súčasťou regiónu, kandidátske krajiny alebo možné kandidátske krajiny, vstup do Európskej únie je aj výraznou oporou na zaistenie toho, aby mali primerané stratégie a politiky.

Je teda pravda, že existuje veľmi veľa problémov. Je pravda, že tieto štáty majú slabšie hospodárstva. Je pravda, že následky krízy, ako je aj tá práve prebiehajúca, sú pre občanov týchto štátov nekonečne neprijemnejšie ako následky pre občanov v štátoch, v ktorých funguje systém sociálnej ochrany a kde sú etablovanejšie, silnejšie a konsolidovanejšie systémy sociálneho zabezpečenia.

Treba však povedať, že nástroje, ktoré majú európske inštitúcie k dispozícii, ako aj samotná skutočnosť, že patria do Európskej únie a majú možnosť byť súčasťou hospodárskej a menovej únie, je z pohľadu boja proti kríze, ktorú práve prežívame, skôr pozitívnym faktorom ako prekážkou.

Arturs Krišjānis Kariņš, v mene skupiny PPE. – (LV) Vážený pán predsedajúci, pán Almunia, existujú dva možné prístupy k pomoci hospodárstvám členských štátov v strednej a východnej Európe pri ich obnove, môžeme im dať rybu alebo udicu. Samozrejme, najlepšie je dať im udicu. Problémom je zistiť, aká udička by to mala byť. Základom a meradlom obnovy je vytváranie nových pracovných miest. Na tento účel sú potrebné investície. Medzi hlavné prekážky investícií do regiónu patrí neistota týkajúca sa nestability národných výmenných kurzov a zavedenie eura. V tejto chvíli pripomína zavádzanie eura v nových členských štátoch konské dostihy, v ktorých sa každý snaží uniknúť ostatným a dostať sa do eurozóny.

Môže dôjsť k tomu, že v tejto krízovej situácii si niektoré členské štáty uškodia, ak napríklad prudko znížia rozpočtové výdavky, čím zvýšia nezamestnanosť nad úroveň, ktorú ich hospodárstva dokážu vydržať. Môže sa tiež stať, že jeden členský štát vstupom do eurozóny poškodí hospodárstvo susediaceho štátu mimo eurozóny tým, že pritiahne investície na seba a zvýši tak úroveň nezamestnanosti v susediacom štáte. Európska únia je postavená na základe zásady solidarity. Keď sa v roku 2004 zvýšil počet členských štátov Európskej únie, bola vypracovaná a prijatá jednotná stratégia pre prijatie týchto členských štátov do Európy. Domnievam sa, že by Európska komisia mala znovu premyslieť proces zavádzania eura a mala by pripraviť jasnú stratégiu jeho zavádzania tak, aby nepriamo nenavádzala členské štáty k tomu, aby spôsobili škodu sebe alebo svojim susedom. Nie je potrebné meniť kritériá stability, ale treba vypracovať spoločný plán a časový harmonogram pre celý región, aby sme mohli v Európe zaviesť jednotnú menu pomocou stanoveného postupu, ktorý bude všetkým jasný. Takúto podobu by mala mať udička, ktorá by pomohla obnoviť hospodárstva daného regiónu otvorením dverí k investíciám a vytváraní pracovných miest.

Sergio Gaetano Cofferati, v mene skupiny S&D. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, pán komisár Almunia, ako ste správne zdôraznili, následky tejto závažnej finančnej a hospodárskej krízy cítia krajiny na celom svete a, prirodzene, aj krajiny v Európe. V EÚ boli najviac postihnuté najslabšie krajiny, tie, o ktorých práve hovoríme.

Ide o štáty, ktoré vstúpili do Únie nedávno a ktoré nepatria do eurozóny. Je preto dôležité pamätať na ne a identifikovať najúčinnější kroky smerujúce k tomu, aby mohli byť úplnou súčasťou Európy a zúčastňovať sa tak na živote v Európe rovnocenne s ostatnými. Primerane tomu potrebujú zásahy do menovej politiky, počnúc zásahmi Európskej centrálnej banky. Ak im totiž nepomôžeme zvýšiť HDP a investovať do ich

výrobných systémov, nepodari sa im vyriešiť nerovnováhu, ktorá ich momentálne ťahá nadol, nepodari sa im splniť maastrichtské kritériá a stať sa súčasťou eurozóny. Ako ste spomínali, dôležité sú aj ďalšie kroky, ako napríklad jednoduchší prístup k finančným prostriedkom, ktoré sa poskytujú z európskych fondov, a k financovaniu z EIB.

Domnievam sa však, že by sme nikdy nemali zabudnúť na to, že tieto kroky sa musia realizovať súbežne s krokmi zameranými aj na ďalšie slabé krajiny v Európe. Nejde len o krajiny, o ktorých dnes hovoríme, čo si všetci, bohužiaľ, uvedomujeme. A práve preto už nemôžeme odkladať vytvorenie európskeho systému financovania, ktorý by dokázal podporiť investície s komplexnou perspektívnou predstavou pre Európu. Myslím tým zriadenie fondu financovaného z eurodohopisov, o ktorom sa domnievam, že je to jediné praktické riešenie dostupné pre členské štáty a Európsku úniu.

Dostali sme sa to fázy, v ktorej musíme ukázať politickú odvahu a prezieravosť, pokiaľ ide o túžbu prekonať krízu a vytvoriť podmienky na konkurencieschopný rozvoj Európy, rozvoj, ktorý by zaistil blaho všetkých Európanov.

Guy Verhofstadt, *v mene skupiny ALDE*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dôvodom, prečo sme spoločne s ďalšími tu prítomnými poslancami žiadali o túto rozpravu, je to, že v dôsledku hospodárskej krízy vzniká nová železná opona. Táto menová železná opona oddeľuje tých, ktorí sú v eurozóne, od tých, ktorí v nej nie sú.

Mnohé problémy, ktoré dnes postihujú napríklad väčšinu pobaltských štátov – spomenuli ste Poľsko, ale rovnako by som mohol spomenúť Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko –, sú výsledkom toho, že tieto štáty nie sú v eurozóne. Musia naďalej používať svoju miestnu menu, čo má v súčasnosti škodlivé, zničujúce následky. Môžeme teda hovoriť o hospodárskej obnove, ale pre tieto štáty momentálne neexistuje žiadna hospodárska obnova. V niektorých z týchto štátov je miera nezamestnanosti vyššia než 20 % a platy vo verejnom sektore museli byť znížené o viac než 20 %. Údaje o ich hospodárskom raste sú naozaj veľmi negatívne.

Dôležité je, aby sme im čím skôr umožnili vstup do eurozóny. V súčasnosti však znášajú škodlivé účinky tejto situácie. Samozrejme, že nie je cieľom zmeniť podmienky Paktu stability a rastu, o to nikto nežiada. Tie by sa meniť nemali, pretože, ako ste správne povedali, eurozóna funguje ako obrana proti hospodárskej a finančnej kríze. Týmto krajinám musíme pomôcť inak, nie zmenou podmienok Paktu stability a rastu, ale kompenzovaním negatívnych účinkov, ktorým sú vystavené v dôsledku toho, že sa nachádzajú mimo systému. Ak to neurobíme, do eurozóny budú môcť vstúpiť až o niekoľko rokov.

Dali sme niekoľko návrhov, vypracovali sme šesťbodový plán a požiadali sme Európsku komisiu, aby ho zohľadnila. Je potrebné, aby Európska centrálna banka, Európska komisia a Európska investičná banka vzájomne spolupracovali. Ktoré opatrenia je potrebné v tejto súvislosti realizovať? Po prvé, Európska centrálna banka musí zabezpečiť likviditu pre miestne banky. Zabezpečuje likviditu pre banky v západnej Európe, nepriamo poskytla finančné prostriedky napríklad aj švédskym bankám, ale niektoré miestne banky od nej zatiaľ nedostali nič.

Našich šesť bodov obsahuje aj ďalšie návrhy. Prečo napríklad nezvýšime podiel financovania EÚ a neznížime podiel financovania zo strany štátov v prípade sociálnych, regionálnych a kohéznych fondov a podobne? Členské štáty momentálne naozaj nemajú rozpočtové prostriedky na financovanie určitých projektov. Mohli by sme preto zmeniť terajšie financovanie tak, aby napríklad 75 % financovania zabezpečovala Európa a 25 % členské štáty, najmä pobaltské štáty.

Spomenul som len dva zo šiestich veľmi praktických nápadov, ktoré sme predložili a o ktorých môže rozhodnúť Európska centrálna banka, Komisia alebo Európska investičná banka. Práve toto potrebujú tieto štáty. Osobne nepovažujem za pokrok to, že Medzinárodný menový fond zasahuje v týchto krajinách a diktuje im, ako by sa mali správať. Podľa mňa by mala Európa rozhodnúť o tom, čo treba urobiť.

A o to práve žiadame. Navštívil som tieto štáty a šokovalo ma, že ľudia v nich majú pocit, že ich Európska únia v ich každodennom boji opustila. Naliehavo vyzývam budúcu Európsku komisiu, aby sa vrátila s dôveryhodným plánom pre štáty v strednej a východnej Európe a najmä pre pobaltské štáty.

Tatjana Ždanoka, *v mene skupiny Verts/ALE*. – Vážený pán predsedajúci, pochádzam z Lotyšska, z krajiny, ktorú finančná kríza zasiahla veľmi tvrdo. V dôsledku nezodpovednej politiky pravicovej vlády bolo Lotyšsko vystavené riziku bankrotu bez finančnej pomoci zvonku. Teraz hovoríme o rôznych finančných a hospodárskych riešeníach, ktoré by mohli situáciu zmeniť k lepšiemu. Musíme, samozrejme, poriadne

prebrať všetky riešenia vrátane rýchleho zavedenia eura. Obávam sa však, že finančné a hospodárske hľadisko je len jednou stranou mince. Musíme diskutovať aj o sociálnom hľadisku.

Mnohí obyvatelia Lotyšska dnes vnímajú inštitúcie EÚ ako nepriateľov – nepriateľov, ktorí nútia našu chudobnú vládu znížovať dôchodky a dávky, nepriateľov, ktorí nesú vinu za sociálne vylúčenie a chudobu. Existuje mnoho politikov, ktorí podporujú toto vnímanie, najmä v rámci vládnucej koalície. Ak totiž ľudia veria, že súčasná sociálna kríza je chybou našej vlády, táto vláda v najbližších všeobecných voľbách nevyhrá.

A či sa domnievam, že Lotyšsko a ďalšie krajiny regiónu naliehavo potrebujú pomocnú ruku EÚ? Áno. Ale zároveň som presvedčená, že potrebujeme dôrazný mechanizmus kontroly a veľmi prísne podmienky v oblasti sociálnej politiky. Peniaze EÚ by mali v prvom rade smerovať na záchranu bežných ľudí, nie bánk či štátnej byrokracie. Preto využívam túto príležitosť a chcela by som požiadať všetkých svojich kolegov a poslancov EP, aby podpísali písomné vyhlásenie 0056/2009 o sociálnej podmienenosti pomoci Európskej únie, ktoré bolo iniciované zástupcami troch politických skupín.

Roberts Zīle, v mene skupiny ECR. – (LV) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, ďakujem vám za prednesenie otázky, pán Verhofstadt. Položenie tejto otázky počas večernej rozpravy však môže zmiasť občanov Európskej únie v západnej Európe. „Pozrite, aj my musíme znášať finančnú krízu, pretože východná a stredná Európa so svojím nemotorným riadením vytvorila tieto problémy sebe aj nám.“ Takéto názory narušajú už dosť vážne poškodenú dôveru v kohéznu politiku Európskej únie. Príklad pobaltských štátov nám však ukazuje, že sme na jednej lodi. Snaha škandinávského bankového sektora o získanie trhového podielu a vysokých ziskov prakticky vytlačila národné meny v pobaltských štátoch z úverového trhu, najmä z trhu hypoték pre domácnosti. Vďaka pevnému národnému výmennému kurzu bola občianskoprávna zodpovednosť dlžníkov voči veriteľom veľmi vysoká, celé menové riziko v hodnote predraženej záruky znášali dlžníci.

Koncom roka 2008 sa počas napätých rozhovorov medzi lotyšskou vládou, Medzinárodným menovým fondom, Európskou komisiou a švédskou vládou prijalo rozhodnutie o vykúpení druhej najväčšej komerčnej banky len z peňazí lotyšských daňových poplatníkov a o udržaní silného národného výmenného kurzu. A tak sme my Lotyši, ktorí sme za tie roky prišli o svoje príjmy, konkurencieschopnosť a možno aj o kvalitu spoločnosti, zachránili bankový sektor Škandinávcov a iných investorov, minimálne v pobaltských štátoch, pretože domino efekt v prípade krachu bánk by siahol ďaleko za hranice Lotyšska a postihol by povedzme aj škandinávske penzijné fondy a akcionárov bánk. Áno, Európska komisia nám pomohla a Medzinárodný menový fond financoval túto voľbu, ale najväčší podiel úveru smeruje na stabilizáciu bankového sektora.

Tým, že sme nedovolili pád a udržali sme silný výmenný kurz, HDP nášho hospodárstva devalvoval o 20 %, no v skutočnosti sme pomáhali susediacim Estóncom, ktorých výhodou bola, samozrejme, zodpovedná rozpočtová bilancia udržiavaná mnoho rokov s cieľom zaviesť euro už v roku 2011. Zdá sa to dosť čudné, že menová únia Európy až kriticky potrebuje taký príklad ako Estónsko. Táto situácia dokazuje, že maastrichtské kritériá na zavedenie eura fungujú aj v čase krízy. Nie je to o tom, že by sme nemali radosť z Estóncov, ale naša obeť – kúpa banky – bola určitým krokom solidarity v tom, že sme svojim susedom ani agresívnym investorom nepodsunuli naše nešťastie. Chceli sme len vidieť určitú solidaritu od predstaviteľov európskej finančnej politiky, a to aj vo vzťahu k prekážkam pre vstup nových štátov do eurozóny.

Politici v Lotyšsku museli prijať mimoriadne tvrdé rozhodnutia, aké si väčšina našich kolegov poslancov v starších štátoch EÚ nevie predstaviť ani v najhorších nočných morách. Nie je však v našej moci prevziať menové riziko súkromného dlhu od našich občanov a nechceme sa správať ako chuligáni v tom, že by sme jednostranne zaviedli euro alebo umožnili obeh eura spoločne s našou národnou menou. Cieľom našej demograficky starnúcej spoločnosti však nemôže byť tráviť roky tým, že bude zamieňať každý druhý zarobený lat na euro, aby mohla splácať bankám, pričom po večeroch sa bude modliť, aby sa lat pevne držal voči euru.

Alfreds Rubiks, v mene skupiny GUE/NGL. – (LV) Ďakujem, pán predsedajúci, podľa mňa sa o téme modernizácie sociálnej politiky a pomoci štátom strednej a východnej Európy vedie veľa krásnych recí, ale v skutočnosti sa veľa nedeje. Nová sociálna politika nebola úplne začlenená do makroekonomiky Európskej únie. Rozpočet je malý a nedrží krok s rozširovaním Európskej únie. V snahe rozšíriť oblasť svojej pôsobnosti Európska únia často pomáha krajinám mimo EÚ viac než svojim novým členským štátom. Nie je preto náhoda, že napríklad v Lotyšsku sa má dnes väčšina obyvateľov horšie než pred vstupom do Európskej únie. Viac než 90 % dôchodcov prežíva s príjmom, ktorý je pod úrovňou životného minima.

Nezamestnanosť sa v Lotyšsku dostala na hranicu 20 %, hrubý domáci produkt klesol o 19 %, štátny dlh prekračuje výšku ročného rozpočtu a dôchodky klesli o 10 %. Ľudia protestujú, opúšťajú Lotyšsko, vyhlasujú časovo neobmedzené hladovky alebo ponúkajú na predaj svoje telesné orgány, aby získali peniaze na uživenie svojich rodín. Stúpa počet samovrážd. Európska neoliberálna politika sociálneho zabezpečenia sa musí

zmeniť. Krízu spôsobil kapitalizmus, ale sú to pracujúci a dôchodcovia, ktorí platia za to, aby sa z nej našla cesta von. Investície veľkých kapitalistických nadnárodných spoločností a bánk pri riešení problémov spôsobených krízou sú minimálne. Európska únia dovoľuje, aby sa vyššie triedy a banky zachránili z daňových príjmov štátu, teda z peňazí ľudí.

Štáty východnej Európy požadujú rovnomerné pridelovanie poľnohospodárskych dotácií, keďže v tejto chvíli sa dotácie koncentrujú viac do starších členských štátov, čo zároveň naruša voľný trh práce. Už sa konečne musí skončiť nerovný prístup k výpočtu a poskytovaniu priamych platieb a k oddeľovaniu týchto platieb od výroby určitých produktov. Európska komisia a Parlament musia demokraticky prijať nariadenia na ochranu nielen záujmov veľkých výrobcov a bankárov, ale aj chudobných v bohatej, demokratickej Európskej únii.

Jaroslav Paška, v mene skupiny EFD. – (SK) Hospodárska a finančná kríza dopadla na transformujúce sa krajiny strednej a východnej Európy oveľa tvrdšie ako na stabilné demokracie západnej Európy. Preto je správne hľadať cesty, ako zvrátiť tento nepriaznivý ekonomický vývoj. Treba si však uvedomiť, že základy sa dejú iba v rozprávkach. A preto je prvým a základným predpokladom na zmeny k lepšiemu zodpovedná finančná hospodárska politika vlády a moderná pravicová pracovná legislatíva každej postihnutej krajiny. Až potom sa dá cieľenými priemyselnými krokmi postupne čiastočne napomôcť ekonomickému rozvoju.

Ak má byť takáto pomoc účinná, nesmú sa jej finančné prostriedky minúť na sociálne dávky, či spotrebu a nemali by sa minúť ani na umelo vytvárané nezmyselné pracovné miesta. Nemalo by byť napríklad možné, aby vláda z takejto pomoci umožnila obnoviť prevádzku starej tepelnej elektrárne, ktorá vyprodukuje viac emisií ako elektrickej energie, len preto, aby sa v ňej vytvorilo niekoľko nových pracovných miest.

Ak chceme postihnutým krajinám skutočne pomôcť, môžeme podporiť iba také finančné projekty, ktoré majú vysoký stupeň inovatívnosti a dôsledne šetria životné prostredie. Dbajme o to, aby financie vložené do týchto podporných programov prispeli k reštrukturalizácii podnikov a prinášali dlhodobý efekt postihnutým krajinám, a tým aj celej Európe.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) V prvom rade by sme mali nájsť riešenie toho, ako sa v budúcnosti vyhnúť podobnej kríze. Ťažkosti spôsobené globálnym finančným systémom sa šíria celým svetom s priamym dosahom na reálne hospodárstvo, pretože spoločnosti nemajú prístup k úverom, ktoré sú základom hospodárstva. Plyní z toho jasné ponaučenie. Je zjavné, že sa musíme zbaviť dôvery v samoreguláciu trhu a jeho nadradenosť a prijať a uplatňovať regulačnú úlohu štátu.

Hovoríme o hospodárskej obnove, ale je zjavné, že prostredníctvom nej sa snažíme zabezpečiť ochranu pracovných miest. Znamená to, že priorita sa aj v Európe dáva podpore malých a stredných podnikov, keďže práve oni poskytujú väčšinu pracovných miest. Základným problémom sú podmienky získania úverov. Banky však fungovali rozumne, ako sme sa dopyčovali od pána Almuniu. Týka sa to aj napríklad Maďarska, kde sú všetky komerčné banky dcérskymi spoločnosťami zahraničných bánk. V dôsledku svojej obozretnosti sa pokúsili zdržiavať úvery až tak, že to zároveň paralyzovalo domáce hospodárstvo.

Vyžadujú sa, samozrejme, aj priame dotácie, ktoré EÚ tiež povoľuje, ale nemali by sa poskytovať takým vládam (ako je napríklad súčasná maďarská vláda), ktoré primárne podporujú zakladanie nadnárodných firiem, a nie malých a stredných firiem. Dnes sme pri riešení zmeny rozpočtového návrhu Európskej komisie na rok 2009 hovorili o otázke Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka. Komisia vo svojom návrhu prijala výrazné a drastické opatrenie na zadržanie týchto fondov, aj keď sú vyhradené presne na zachovanie vidieckej populácie.

Prečo hovoríme o tomto regióne samostatne? Dôvodom je to, že sa stal oveľa zraniteľnejším než západná časť Európy. Musíme sa vrátiť späť do 90. rokov, keď vyšlo jasne najavo, že naša nádej – že by sa aj naše maďarské hospodárstvo stalo nezávislým v tejto demokracii – bola márna. Tento región musel znášať stále rastúce bremeno splátok na pokrytie zdedených dlhov, ako aj využívanie jeho lacných prírodných a ľudských zdrojov, pričom to generovalo veľmi významný finančný príjem v západných krajinách. Práve preto cítim povinnosť povedať, a to úplne oprávnené, že tento región by mal dostať viac podpory, keďže je to otázka získania čiastočnej kompenzácie.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Dámy a páni, kríza nám ukázala, že štáty strednej a východnej Európy, ktoré nie sú súčasťou eurozóny, sú oveľa zraniteľnejšie než tie, v ktorých sa používa jednotná mena. V dôsledku ich závislosti od výrazného vývozu a zahraničného kapitálu, ako aj vysokej úrovne dlhov obyvateľstva v cudzej mene je ich miera obnovy pomalšia ako v krajinách, ktoré požívajú bezpečnosť eurozóny. Ak

solidarita medzi členskými štátmi nebude v praxi fungovať, ak to budú len ďalšie pekné slogany, vnútorná súdržnosť Európskej únie bude slabnúť, čím sa obmedzí celková výkonnosť EÚ.

Na dosiahnutie tejto solidarity však nepotrebujeme žiadne nové nástroje EÚ, najmä nie dávky. Treba rozumne používať existujúce príležitosti a prostriedky. V tomto smere môže pomôcť Európska centrálna banka tak, že bude trvale udržiavať likviditu bánk v regióne. Pomôcť môže aj Európska investičná banka tak, že poskytne úvery malým a stredným podnikom regiónu, a inštitúcie EÚ môžu pomôcť tým, že prispôbia pravidlá na používanie peňazí z kohézneho fondu a štrukturálnych fondov tak, aby vyhovovali mimoriadnej situácii. Mimoriadnu pozornosť by som chcela upriamiť na skutočnosť, že mnohí ľudia považujú štáty strednej a východnej Európy za jeden celok, aj keď tieto štáty sú veľmi rozmanité a majú aj rôzne stratégie na prekonanie krízy.

Po takmer ôsmich rokoch nekompetentnej socialistickej vlády napríklad Maďarsko minulo všetky svoje rezervy. V tejto chvíli je nútené presadzovať obmedzenia, čo je v úplnom rozpore s praktickými krokmi vychádzajúcimi z hospodárskej obnovy, ktoré prijímajú ostatné európske štáty na zvládnutie krízy. Zatiaľ čo vlády štátov západnej Európy už pomýšľajú na vypracovanie svojich stratégií na prekonanie krízy, niektoré krajiny v strednej a východnej Európe, ktoré kríza zasiahla najviac, budú zažívať obrovskú recesiu ešte aj v roku 2010. Pokiaľ ide o vypracúvanie stratégií na prekonanie krízy, je preto veľmi dôležité ponechať priestor aj pre rozlišovanie krajín.

Vodcovia EÚ by nemali vymýšľať štandardné pravidlá, ktoré by len zhoršili situáciu niektorých krajín a ich obyvateľstva. Pri vypracúvaní nových nariadení v oblasti finančného systému sa musí venovať pozornosť tomu, aby sprísnenie kapitálových požiadaviek nespôsobovalo nespravodlivú konkurenciu medzi bankami. Banky v strednej a východnej Európe, ktoré sa ukázali ako zdravé, nedostali od nikoho žiadnu kapitálovú injekciu. To znamená, že v porovnaní so zachránenými náprotivkami v západnej Európe by im prísnejšie nariadenia o kapitálových požiadavkách spôsobili viac problémov. Viedlo by to k poklesu ich záujmu o úvery, ktorý už aj tak nie je veľmi veľký, a napokon by sa obeťou tejto situácie stali malé a stredné podniky. Tomuto scenáru musíme za každú cenu zabrániť.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcel úprimne zablahoželať pánovi Almuniovi k jeho doterajšej veľmi efektívnej práci. Všetky členské štáty Európskej únie zažívajú mnohé spoločné problémy, pričom každá krajina má zároveň svoju vlastnú hospodársku politiku a svoje špecifické problémy. A v tomto bode musíme byť k sebe všetci veľmi kritickí. Argument, že kríza mimoriadne vážne postihla len nové členské štáty Európskej únie, nie je pravdivý. Pozrite sa na krajiny, v ktorých banky potrebovali hospodársku podporu – v prevažnej miere sú to staré členské štáty, nie nové. Podobne platí, že finančné problémy sú väčšie v eurozóne než mimo nej.

Zároveň je jasné, že banky s cezhraničnými operáciami nevytvárajú dodatočné riziko. Situácia je presne opačná. Banky fungujúce vo viacerých krajinách boli tými najbezpečnejšími a dokázali stabilizovať situáciu v mnohých prijímajúcich partnerských štátoch. Banky s problémami boli tie, ktoré jednoducho prijali zlé obchodné rozhodnutia, čo bol prípad napríklad aj banky Royal Bank of Scotland.

Kristiina Ojuland (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, rada by som sa pridala k poďakovaniu, ktoré vyslovil predchádzajúci rečník pánovi komisárovi Almuniovi. Má jasný pohľad na rozdiely v rôznych krajinách strednej a východnej Európy a na súčasný stav ich hospodárskej a finančnej situácie.

Pán komisár spomínal Estónsko. Ja pochádzam z Estónska. Nie je jednoduché plniť náš cieľ vstupu do eurozóny, ale s ostatnými krajinami sa môžeme podeliť o jednu vec – o zodpovednosť voči samým sebe. V tejto parlamentnej rozprave som zatiaľ nepočula výraz „zodpovednosť voči samým sebe“, len slovo „solidarita“. Ako môžeme očakávať solidaritu, keď nás predbiehajú svetoví konkurenti ako Čína a India? Myslím si, že v Európskej únii by sme mali byť oveľa pragmatickejší a rozmýšľať o tom, za čo zodpovedajú naše národné vlády.

V týchto časoch je ťažké robiť škrt. V Estónsku bolo veľmi ťažké znižovať výdavky vo vláde, no robíme to už celé roky. V dobrých rokoch – v rokoch hospodárskeho rastu – sa nám podarilo robiť rezervy a za takýto krok nesú zodpovednosť výlučne vlády členských štátov, nikto iný.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, zastupujem Poľsko, krajinu, ktorá si pravdepodobne nemusí robiť také starosti z krízy ako napríklad Maďarsko alebo Lotyšsko. No napriek vládnej propagande aj v našej krajine jasne stúpa nezamestnanosť a na dnešnej demonštrácii vo Varšave sa zúčastnili protestujúci pracovníci lodení, ktorí práve dostali poslednú časť svojho odstupného.

Podľa analýzy, ktorú realizovala Národná banka Poľska, bola dynamika recesie v deviatich krajinách strednej a východnej Európy jednoznačne silnejšia než v krajinách západnej Európy. Ešte horšie je to, že rozdiely medzi jednotlivými krajinami nášho regiónu sú väčšie než rozdiely v takzvanej starej EÚ. Čiastočne je to výsledkom nielen väčšej stability hospodárstiev starej EÚ, ale aj, a povedzme si to priamo, ich väčšej schopnosti využívať a ohýbať určité finančné nástroje, ktoré Európska únia v teoretickej rovine zakázala.

Európska komisia a pani Kroesová privreli oči nad pomocou, ktorú poskytol Berlín nemeckým lodeniciam, ale Poľsko za to isté odsúdilo a nariadilo vrátenie pomoci EÚ, ktorá bola poskytnutá poľským lodeniciam. V praxi to potom vyzerá tak, že niektorí sú si rovnejší než iní a že sa používajú dvojité štandardy. Francúzsky automobilový priemysel môže dostať viac vládnej pomoci než automobilový priemysel v štátoch takzvanej novej EÚ. To len zvyšuje nepomer.

Pán komisár hovoril o prospešnej úlohe eura, ale určite to bol len vtíp. Poľsko nemá euro a kríza nás zasiahla menej než Slovensko, ktoré euro prijalo a kde sú následky krízy závažnejšie ako v Poľsku. Vyzývam na solidaritu, o ktorej hovoril zástupca Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), ale mám dojem, že v tejto otázke je pokrytcom. V tejto súvislosti pokrytectvo vôbec nie je poklonou poctivosti.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Vážený pán predsedajúci, dúfal som, že pán komisár Almunia a aj pán Verhofstadt nám azda ponúknu vysvetlenie a analýzu dôvodov katastrofy, ktorá postihla väčšinu štátov strednej a východnej Európy v hospodárskej sfére. Pred dvadsiatimi rokmi bolo v týchto krajinách hrdinské hnutie pracujúceho ľudu, ktoré zvrhlo stalinistický monolit. Namiesto nahradenia tohto monolitu skutočným demokratickým socializmom, bohužiaľ, nastala obnova kapitalizmu. Práve ten naordinovalo celé politické európske kapitalistické zriadenie. EÚ, veľké obchodné médiá, všetci sľubovali, že kapitalizmus odštartuje novú jasnú éru pre ľud strednej a východnej Európy.

Trh mal byť Bohom, konkurencia mala byť kráľom. Bol nám vnútený neoliberálny program, ktorý tak obľubuje pán európsky komisár: hromadná privatizácia verejného majetku – v skutočnosti krádež verejného majetku – a vystavenie hospodárstiev týchto štátov na milosť a nemilosť žralokom na medzinárodných finančných trhoch. Zriadili sme dokonca osobitnú banku, ktorá mala dozerať na tento proces, a bola to strašná pohroma. Pobaltské štáty zažívajú voľný pád: Lotyšsko vykázalo v treťom štvrtroku pokles o 18 %, nezamestnanosť stúpila na 20 %.

Čo ponúkajú Európska komisia a pán Verhofstadt? Návrh riešenia Medzinárodného menového fondu a západoeurópskych bánk. Deštrukciu životného štandardu pracujúcich ľudí, deštrukciu verejných služieb. V Lotyšsku preto hrozí, že polovica nemocníc bude do konca tohto roka zavretá.

Politiky establishmentu EÚ predstavujú pre bežných ľudí týchto štátov nočnú moru, hrozbu barbarských podmienok pre bežných ľudí. Odporučil by som preto ľuďom strednej a východnej Európy, aby odmietli tento fatálny návrh establishmentu Európskej únie, aby zoštátnili svoje banky a zaviedli v nich demokratickú kontrolu, aby mohli investovať pre ľudí a v prospech pracovných miest, aby zoštátnili alebo znovu zoštátnili hlavné odvetvia hospodárstva, teraz však pod kontrolou pracujúceho ľudu, aby mohli plánovať svoje hospodárstvo pre ľudí a aby neboli vydaní na milosť a nemilosť žralokom, korporátnej Európe a finančnej Európe, ktorá ľudu tohto regiónu priniesla túto hroznú pohromu. Len sa smejte, pán komisár, ale ja očakávam vašu odpoveď.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Vážený pán predsedajúci, ďakujem veľmi pekne za priestor. Moje poďakovanie patrí aj pánovi komisárovi Almuniovi za veľmi podrobnú správu, ktorú predložil Parlamentu. Potešilo ma najmä to, že Komisia súhlasila s uvoľnením Paktu stability a priznala, že prísne maastrichtské kritériá, ako napríklad 3 %, sa, samozrejme, v čase vážnej hospodárskej krízy, akú práve prežívame, dajú len veľmi ťažko dosiahnuť.

V prvom rade by som chcel zdôrazniť skutočnosť, že v priebehu posledných dní a týždňov sa krajina, z ktorej pochádzam, Grécko, stala terčom útokov určitej úverovej ratingovej agentúry, poradenskej firmy, zameraných na jej úverovú bonitu. To vyvoláva otázku, či by sme nemali vážne uvažovať o vytvorení agentúry EÚ, ktorá by vykonávala takéto úlohy, aby ich nemohol robiť len tak hocikto a aby sa to nijako nespájalo so skrytou reklamou ani inými konkurenčnými účelmi.

Chcel by som vyjadriť sťažnosť, že Európska únia pomáha mnohým tretím krajinám viac ako svojim vlastným členským štátom. Zároveň by som chcel vyzvať na solidaritu voči našej krajine, Grécku, ktorá je potrebná na riešenie jej problémov.

Iliana Ivanova (PPE). – (BG) Ďakujem vám, pán predsedajúci, dámy a páni, domnievam sa, že rozumná politika boja proti kríze v štátoch strednej a východnej Európy sa musí opierať o zásadu sociálneho trhového hospodárstva, nie o návrhy prednesené predošlým rečníkom. Práve preto len silné hospodárstvo, ktoré rešpektuje slobodu súkromného vlastníctva, právny štát a osobnú zodpovednosť, dokáže zaručiť náklady udržateľnej sociálnej politiky, akú si naša spoločnosť zaslúži.

Pevne verím, že naše úsilie a zodpovednosť sa musia sústrediť na niekoľko základných pilierov. Po prvé, stabilné verejné financie. Alarmujúci počet členských štátov má vysokú úroveň národných dlhov. Musíme byť veľmi opatrní a disciplinovaní. Musíme sa usilovať o rozpočtové deficity, ktoré nielenže budú v rámci 3 % limitu určeného pre HDP, ale musíme urobiť maximum pre dosiahnutie vyvážených rozpočtov.

V rámci Paktu stability a rastu musia Európska komisia a Rada podrobne monitorovať makroekonomickú nerovnováhu v členských štátoch.

Po druhé, musíme podporovať malé a stredné podniky. Poskytujú totiž 65 % pracovných miest v Európe, ale navyše ponúkajú aj najväčšiu flexibilitu a najdynamickejší potenciál rastu, najmä počas krízy.

Po tretie, je pre nás dôležité podporovať nezamestnaných a najbezbrannejšie skupiny v našej spoločnosti a poskytovať dostatočné investície do vzdelávania, získavania kvalifikácie a výskumu. Posledný bod a priorita číslo jeden pre členské štáty, ktoré nedávno vstúpili do EÚ, je rozširovanie eurozóny.

Chcela by som vás požiadať o podporu a poďakovať kolegom poslancom, ako aj naliehavo požiadať Európsku komisiu a členské štáty, aby znovu posúdili svoju pozíciu týkajúcu sa rozšírenia eurozóny. Potrebujeme vaše pochopenie a solidaritu, najmä v krajinách ako Bulharsko, odkiaľ pochádzam, ktoré sa veľmi usiluje o dodržanie maastrichtských kritérií a zároveň má jeden z najnižších rozpočtových deficitov v Európskej únii a mimoriadne disciplinovanú fiškálnu politiku.

Vážení kolegovia, domnievam sa, že je dôležité, aby sme pokračovali v našom spoločnom koordinovanom úsilí s cieľom pomôcť našim hospodárstvám pri obnove a prekonaní krízy tak, aby boli po nej ešte silnejšie.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, dovoľte mi na úvod svojho jedinomínútového prejavu poďakovať kolegom poslancom z krajín v eurozóne za to, že považovali za dôležité zúčastniť sa tejto rozpravy. Práve ich samotnou účasťou na rozprave sa začína solidarita.

Majú na mysli vlastnú zodpovednosť členských štátov, ako povedala naša kolegyňa, čelia nové členské štáty všeobecným problémom, ktoré nám určite pripadajú ako objektívne. Jedným z problémov je vynútený postup dvadsaťročného prístupového procesu, ktorý týmto krajinám spôsobil vážne hospodárske problémy a očakával prirodzenú sociálnu solidaritu od ich obyvateľov. Ďalším problémom je to, že eurozóna neponúka týmto krajinám dostatočný obranný mechanizmus, čo znamená, že v čase prepuknutia krízy boli v oveľa bezbrannejšej pozícii. A napokon je tu podiel MSP a ľudí, ktorých zamestnávajú v týchto krajinách, v porovnaní s číslami za Európsku úniu.

Celkovo som presvedčená, že ak sa má dosiahnuť hospodárska obnova v štátoch Európskej únie a strednej a východnej Európy, musíme spojiť sily a bojovať za trojitý cieľ zahŕňajúci zamestnanosť, finančnú rovnováhu a hospodársky rast. Domnievam sa, že balík pre malé a stredné podniky obsahoval niektoré z týchto prvkov. V každom prípade však musíme nejako prekonať finančné problémy sektora malých a stredných podnikov. Na to by sme rozhodne potrebovali mechanizmy pomoci Európskej centrálnej banky. Čím menší je podnik, tým horší je k nemu prístup zo strany EÚ.

(Predsedajúci prerušil rečníku.)

Vilja Savisaar (ALDE). – (ET) Vážený pán predsedajúci, chcela by som predovšetkým upozorniť na tri pobaltské štáty, ktorých situácia v tomto regióne je pravdepodobne najvážnejšia. Tu je niekoľko príkladov. Hospodársky výsledok Estónska poklesol o viac ako 15 %, pričom priemer Európskej únie je – 4,1 %. V žiadnej inej európskej krajine okrem týchto troch pobaltských štátov sa nezaznamenal hospodársky pokles o viac ako 10 %. Vo všetkých troch pobaltských štátoch sa nezamestnanosť doteraz zvýšila na viac než 15 %.

Veľmi dúfam, že Komisia bude venovať skutočnú pozornosť a bude reagovať na návrhy Aliancie liberálov a demokratov za Európu na obnovu hospodárstva a zlepšenie finančnej situácie. Minulý rok muselo Estónsko trikrát pristúpiť ku kráteniu rozpočtu a obmedzovaniu výdavkov verejného sektora a ďalšie škrtky zhoršia už teraz dosť vážnu sociálnu situáciu. Veľmi dúfam, že Estónsko vstúpi do eurozóny k 1. januáru 2011, aby sa mohol vytvoriť priestor pre hospodársky rast a riešenie finančných problémov.

Paul Rübiger (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, nachádzame sa uprostred finančnej a hospodárskej krízy. Domnievam sa, že najdôležitejším faktorom počas krízy je likvidita, a to nielen pre banky a podniky, ale najmä pre zamestnancov. Úverová bonita je, samozrejme, vždy predpokladom likvidity, a preto je diskusia o úverovej bonite spoločností, bánk a zamestnancov veľmi dôležitá.

Úverová bonita je, prirodzene, založená na príjmoch, či už ste zamestnanec, spoločnosť alebo banka. Ak nemáte žiadne príjmy, vaša úverová bonita a likvidita sú, samozrejme, nulové. A práve v tomto bode začína záporná špirála.

Práve preto je veľmi dôležité zaistiť, aby sa v budúcnosti nevyvrubovali žiadne ďalšie dane na obchodovanie s komoditami. Namiesto toho by sme mali uvažovať o tom, ako by sa dali odvody z finančných transakcií vyberať výlučne len z takých finančných transakcií, ktoré sa nezakladajú na obchodovaní so službami alebo komoditami. Tieto odvody by sa potom mohli používať na ďalšie financovanie bánk a národných rozpočtov a stali by sa tak základom vytvárania nových pracovných miest.

Reálna nezamestnanosť je úplne neprípustná. Jednoznačne je to hlavný faktor, ktorý stojí za vznikom finančnej a hospodárskej krízy.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Podľa Lisabonskej zmluvy je hospodárstvo Európskej únie sociálnym trhovým hospodárstvom. Naším hlavným záujmom musí byť vytváranie nových pracovných miest, znižovanie nezamestnanosti a prekonanie hospodárskej krízy. Členské štáty v juhovýchodnej Európe zaznamenávajú obrovské deficity. Musia podporovať vytváranie nových pracovných miest a zároveň udržiavať dlhodobú, udržateľnú fiškálnu politiku. Hlavnými prioritami pre tieto členské štáty sú naďalej vzdelávanie, zdravotníctvo, poľnohospodárstvo a rozvoj dopravnej a energetickej infraštruktúry. Je dôležité, aby sa úroveň poľnohospodárskych dotácií v týchto členských štátoch dostala na jednu úroveň s dotáciami v starších členských štátoch. Pomoc, ktorú EÚ ponúka na obdobie piatich rokov na platobné bilancie, je možné získať, ak prijímajúci členský štát pristúpi na reformu svojho systému daní a poplatkov alebo ak prijme opatrenia na podporu svojich administratívnych kapacít s cieľom zvýšiť a maximalizovať prijímanie európskych fondov. Tieto členské štáty potrebujú podporu pri modernizácii svojich priemyselných odvetví produkujúcich veľké znečistenie, aby mohli znížiť emisie, ale zároveň zachovať pracovné miesta a zaistiť hospodársky rozvoj. Na záver by som chcela dodať, že sa domnievam, že podpora pre tieto členské štáty si vyžaduje, aby sa prostredníctvom kohéznej politiky na roky 2014 – 2020 naďalej podporovali regióny Európy, ktoré sú hospodársky menej rozvinuté.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, na úvod by som rád zablahoževal usporiadateľom tejto rozpravy, pretože je veľmi dôležité, aby sme hovorili o situácii v hospodársky slabších štátoch a štátoch mimo eurozóny. Platí to najmä vtedy, keď diskutujeme o stratégiách na prekonanie krízy, keď budeme musieť zohľadňovať rozdielne situácie, v akých sa nachádzajú rôzne krajiny. Situácia je ťažká v mnohých hospodárstvach východnej a strednej Európy, ale začína sa zhoršovať aj v mnohých hospodárstvach v západnej časti a vo vnútri eurozóny. Naša krajina Portugalsko je príkladom. Stratégia musí brať do úvahy rôzne situácie, ktoré sa líšia v závislosti od krajiny.

Možno sa vydať niekoľkými rozdielnymi cestami. Mimoriadne dôležitá je vhodná menová a rozpočtová politika, ak by to bolo možné taká, ktorá je vo zvýšenej miere určená politickými kritériami zohľadňujúcimi potrebu likvidity spoločností a malých a stredných podnikov, ktorá nebude vytvárať alebo ponechávať prekážky, ktorých prekonanie je veľmi ťažké pre krajiny mimo eurozóny, a ktorá vyvíja tlak na národné vlády pri realizácii strednodobých a dlhodobých reforiem, ktoré sú potrebné. Na záver dodám, že musíme prejsť od slov k činom. Súdržnosť musí byť účinná.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Vďaka úspešnému vykonávaniu plánu hospodárskej obnovy Európy zaznamenávajú členské štáty Európskej únie v budúcom roku, roku 2010, malé zlepšenie.

Hospodárska kríza postihla štáty strednej a východnej Európy rôzne. Na jednej strane je tu Poľsko, ktoré vykázalo mierny hospodársky rast, čím sa kríze vyhlo, na druhej strane je tu Rumunsko a Maďarsko, ktoré kríza vážne postihla.

Rumunsko v tomto roku prešlo nebyvalou krízou, ktorú ešte zhoršila vážna politická nestabilita spôsobená socialistami, ktorí z dôvodu volieb chceli opustiť vládu pred blížiacimi sa voľbami prezidenta. Zostávali do nich len dva mesiace. Odchod socialistov z vlády a návrh na vyslovenie nedôvery v parlamente mali za následok, že Rumunsko dva mesiace fungovalo s dočasnou vládou s obmedzenými právomocami, ktorá nebola schopná dokončiť a prijať návrh rozpočtu v parlamente.

V dôsledku toho Medzinárodný menový fond (MMF) odložil poskytnutie tretej tranže úveru vo výške 1,5 miliardy EUR. Švajčiarska vláda sa však rozhodla poskytnúť nám nenávratný úver približne vo výške 120 miliónov EUR. V našej krajine sme zaznamenali 8 % hospodársky pokles a mieru nezamestnanosti dva body pod priemerom Európskej únie. EÚ si v budúcnosti bude vyžadovať stratégiu zameranú na to, aby vlády ustúpili od podpory svojich vlastných národných hospodárstiev. V Rumunsku to však do roku 2010 nebude možné, pretože nám to zakazuje dohoda podpísaná s MMF.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Súhlasím s príslovím, že ak sa vraciate z rybačky a cestou niekoho stretnete, namiesto toho, aby ste mu dali rybu, by ste ho mali naučiť chytať ryby. Musíme však vedieť, že ho máme naučiť chytať ryby. Mám tým na mysli štáty, ktoré nedávno vstúpili do EÚ a stále sa majú čo učiť. Nemôžu sa to však naučiť samy. Musíme im na to poskytnúť aj finančné prostriedky. Osobne sa domnievam, že zdravé hospodárstvo pozostáva najmä zo stredných podnikov. Preto sa politiky hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti musia zameriavať primárne na pridelenie európskych kohéznych fondov tomuto typu hospodárstva. Musím ale dodať, že pokiaľ ide o definovanie priorít Európskej únie, na politiku hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ sa v poslednom čase zabúda.

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Victor Boștinaru (S&D). – (RO) Po vypočutí pani Băsescuovej môžem vyhlásiť jediné: „O, les pauvres! Svätá prostota v Európskom parlamente!

Vrátim sa k vážnejším témam. Hospodársky pokles v štátoch strednej Európy dosiahol drastické rozmery. Prehlbujú sa rozdiely medzi týmito štátmi a bohatými krajinami západnej Európy. Kapacity týchto krajín na vytváranie hospodárskych a finančných stimulov sú navyše stále na takej nízkej úrovni, že je to takmer zanedbateľné. Chcem upozorniť Európsku komisiu na skutočnosť, že v dôsledku sociálnych nákladov, výrazného nárastu nezamestnanosti a drastických škrtov v rozpočtoch sa obmedzujú aj možnosti týchto krajín na poskytovanie spolufinancovania projektov s európskym financovaním. Všetky tieto faktory by mohli odsúdiť štáty strednej Európy...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Lajos Bokros (ECR). – (ES) Chcel by som pánovi Almuniovi položiť niekoľko veľmi jednoduchých otázok bez problémov s prekladom. Čo si myslíte o zmene a doplnení kritérií Maastrichtskej zmluvy tak, aby obsahovali aj nové kritérium súvisiace s platobnou bilanciou, maximálny limit deficitu bežného účtu a vonkajšieho dlhu?

Čo si myslíte o politike výmenných kurzov? Je počas recesie lepšie udržiavať pevný alebo pružný výmenný kurz?

A pokiaľ ide o krajiny, ktoré prijali euro bez toho, aby boli členskými štátmi Európskej únie, je to pre nich výhoda alebo nevýhoda pri rokovaníach o prevzatí zodpovedností v eurozóne v budúcnosti?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, chrípka otrasie tými, ktorých zdravotný stav je zlý. A preto štáty strednej a východnej Európy nepotrebujú len „vakcináciu“, ale aj niečo, čo posilní ich zdravotný stav. Viete, na čo tým narážam. Mala by sa podporiť aj zmena režimu, nielen hospodárstvo, aj keď podporovať by sa malo, samozrejme, aj to. Dôvodom je to, že vo veľkom počte krajín strednej a východnej Európy sú hospodárstvo, médiá a politika stále v rukách tých, ktorí systematicky ruinovali tento región posledných 40 rokov.

Preto by sme mali podporiť to, čo nazývame európske hodnoty, aby žiadna krajina v Európe viacjazyčnosťou nehovorila o potrebe jazykového zákona a aby sa žiadna krajina neusilovala tajne dostať do zmluvy ako doplnok kolektívnu vinu namiesto európskych hodnôt. Štáty strednej a východnej Európy preto potrebujú...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Ďakujem, pán predsedajúci, pán komisár, v istej fáze roku 2006 sme sa aj my Litovčania pokúšali zaviesť euro, no nanešťastie sme o jednu stotinu nedodržali kritériá. Aj napriek tomu vám, pán komisár, chcem poďakovať za predošlé obdobie, za vykonanú prácu a za veľmi dobrú spoluprácu.

Pokiaľ ide o dnešný problém, naozaj sa domnievam, že sa zmenili podmienky a odznali tu naozaj dobré návrhy na opätovné posúdenie určitých vecí. V žiadnom prípade tým nemyslím maastrichtské kritériá, ale

skôr veľmi základné veci, ktoré každému štátu dávajú príležitosť regulovať ceny. Ide o rôzne mechanizmy výmenných kurzov a mnoho ďalších vecí.

Bol by som rád, keby Európska komisia zobrala tento návrh na vedomie, a ďakujem pánovi Verhofstadtovi, ktorý navrhol, aby sme si v budúcnosti sadli a pokojne hovorili o tom, ako sa dá pomôcť štátom východnej Európy, pobaltským štátom, keďže nezamestnanosť naozaj...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Joaquín Almunia, člen Komisie. – (ES) Vážený pán predsedajúci, ďakujem veľmi pekne pánovi Verhofstadtovi, ktorý inicioval túto rozpravu, a všetkým, ktorí v nej vystúpili. Som vám veľmi vďačný za vaše príspevky a nápady.

Dovoľte mi začať frázou, ktorú použil pán Verhofstadt. Povedal, že to, že štáty v strednej a východnej Európe nie sú súčasťou eurozóny, znamená, že existuje *rideau de fer* (teda železná opona). Nesúhlasím, pretože niektoré zo štátov strednej a východnej Európy, ktoré ešte nie sú v eurozóne, sú v mimoriadne ťažkej hospodárskej situácii, ale existujú aj iné, ktorých hospodárska situácia nie je o nič horšia než v hospodárstvach, ktoré sú vyspelejšie, rozvinutejšie. Tie druhé menované sú súčasťou Európskej únie oveľa dlhšie, dostávali finančné prostriedky z Európskej investičnej banky a štrukturálnych fondov oveľa dlhšie a sú v eurozóne, a pritom majú rovnako vážne alebo niekedy aj vážnejšie problémy ako mnohé z hospodárstiev strednej a východnej Európy.

Problémom teda nie je železná opona, ktorá neexistuje už dvadsať rokov, a nejde ani o to, že by sa nástroje dostupné v Európskej únii nepoužívali v tomto regióne. Ako som povedal vo svojom úvodnom prejave, používajú sa. Niektorí sa o tom zmienili, u iných sa zdá, že si nie sú vedomí, že sa nástroje používajú oveľa viac, než sme si vôbec vedeli predstaviť pred začiatkom tejto krízy v roku 2007.

So všetkou úctou, problémom nie je to, ako sa vykladajú kritériá vstupu do eurozóny, a o tom sme v tomto Parlamente už mali niekoľko rozpráv. To nie je problém. V tomto Parlamente odznela kritika tých, ktorí v istom čase rozhodli povoliť vstup do eurozóny niektorým jej súčasným členom, keď v tom období nebolo veľmi jasné, či boli splnené podmienky. Dnes vidíme, že hospodárstva, ktoré nie sú veľmi dobre pripravené na zvládnutie takejto krízy, trpia najviac, či už je to v eurozóne, alebo mimo nej. A práve týmto problémom by sme sa mali zaoberať.

Treba viac spolupracovať? Samozrejme, že áno. Treba posilniť európske nástroje? Samozrejme, že áno. A o to žiada Komisia Radu aj Parlament. A Parlament o to isté žiada Komisiu a ja žiadam Parlament, aby o to požiadal aj Radu, pretože Rada neprijala návrh Komisie, aby sa opatrenia z Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2009 a 2010 v krajinách, ktoré čerpajú prostriedky z tohto fondu, financovali vo výške 100 % z európskych finančných zdrojov. Bol by som veľmi rád, ak by ste to Rade odkázali.

(FR) Je to poslednýkrát, čo som tu vo funkcii komisára pre hospodárske a menové veci, a chcel by som vyjadriť vaše stanovisko, ktoré je aj mojím, Rade ECOFIN. V období, aké práve prežívame, naozaj považujem za dôležité používať štrukturálne fondy a Kohézny fond inak, ako sa to predpokladalo v bežných podmienkach. Budem pokračovať vo svojom materinskom jazyku.

(ES) Súhlasím. Súhlasíme s mnohými nápadmi, ktoré sú uvedené v šiestich bodoch spomínaných pánom Verhofstadtom, ktoré zahrnul do listu predsedovi Európskej komisii aj predsedovi Európskej investičnej banky. Súhlasíme v mnohých ohľadoch. V mnohých aspektoch už konáme v súlade so šiestimi bodmi, ktoré predstavil. Citoval som ich ihneď vo svojom úvodnom prejave.

Ak sa však niekto domnieva, že použitím európskych nástrojov je možné vyhnúť sa prijímaniu náročných zmien na vyriešenie následkov recesie, ako je táto, poukazuje to len na nedostatočné poznanie hĺbky recesie, ktorá nás zasiahla, a to v rámci aj mimo eurozóny, v strednej a východnej Európe, ako aj v západnej Európe. Ako príklad jej hĺbky môže pre našu predstavivosť poslúžiť Írsko, ktoré prijalo mimoriadne náročné zmeny, a to nie preto, že by to prikazoval Medzinárodný fond, nie preto, že by to nariadil niekto z Bruselu, ale preto, že írské orgány považovali za najlepší spôsob prispôbiť svoje hospodárstvo čím skôr a pohnúť sa vpred rovnakým tempom, aké malo Írsko pred krízou.

Sociálne následky tohto prispôbovania sa nás týkajú a týkajú sa mňa osobne rovnako alebo ešte viac než Parlamentu. Môžem vám povedať, je to verejne známe, že systémom pre platobné bilancie sa Komisii podarilo zmierniť mnohé zo zmien navrhovaných vládami štátov, ktoré čerpajú tieto prostriedky. A v tom budeme pokračovať. V maximálnej možnej miere sme sa pokúšali aj zachovať sumy v národných rozpočtoch, aby sme mohli spoločne financovať európske fondy, pretože v opačnom prípade by investičné výdavky, ktoré

by sa museli použiť na spoločné financovanie európskych fondov, mali v týchto krajinách veľmi negatívne následky.

Vidíme však aj pozitívne signály, čo je v takejto rozprave veľmi dôležité povedať. V podobnej rozprave v októbri 2008 sme to povedať nemohli. V decembri 2009 však treba povedať, že vidíme pozitívne signály, že začíname vidieť svetlo na konci tunela, a to aj v štátoch, ktoré v dôsledku krízy utrpeli najviac škôd, napríklad Lotyšsko, Litva, Estónsko a Írsko.

Stále máme pred sebou veľa neistoty a prekážky, ktoré musíme prekonať, sú veľmi závažné, ale na konci tunela už vidíme svetlo.

Ale čo sa bude diať po skončení recesie? Vrátime sa k tomu, čo sme robili pred ňou? Naozaj dúfam, že nie. Keďže toto je môj posledný prejav v Parlamente ako komisára pre hospodárske a menové veci, dovoľte mi uviesť päť bodov, ktoré sa nenachádzajú medzi šiestimi bodmi pána Verhofstadta a o ktorých by sme mali všetci hovoriť.

Po prvé, skúsenosti z tejto krízy nám ukazujú, že štáty strednej a východnej Európy potrebujú oveľa vyváženejší model rastu. Nemôžu závisieť výlučne od financií zo zahraničných investícií. Mnohí z vás spomínali malé a stredné podniky a ja s vami súhlasím. Ani tie nemôžu výlučne alebo takmer výlučne závisieť od zahraničných bánk, pretože pokiaľ ide o dohľad nad krokmi finančného systému, je veľmi náročné mať orgány dozoru a finančnú politiku, ktoré slúžia záujmom každej krajiny, ak takmer všetky banky nie sú z danej krajiny a prijímajú strategické rozhodnutia na základe záujmov svojej krajiny pôvodu. Preto sa zahraničné banky v týchto krajinách správajú mimoriadne dobre, ako som už spomínal.

Musíme zvýšiť mieru prijímania štrukturálnych fondov. V rámci súčasného finančného výhľadu sme navrhli veľmi veľkú sumu prostriedkov na vaše schválenie, ktorú možno previesť prostredníctvom štrukturálnych fondov počas obdobia tohto finančného výhľadu. V mnohých prípadoch sa krajinám nedarí využívať tieto prostriedky a vždy zostáva nevyužitý priestor – v niektorých prípadoch až do výšky 4 % ich národných HDP. Suma vo výške 4 % ročného HDP sa nepoužíva primerane.

Musíme oveľa viac podporiť integráciu infraštruktúry a musíme pokračovať v rozprave o tom, ako to doceliť. Existujú nedostatky v určitých častiach regiónu, kam ešte neprenikla infraštruktúra spájajúca dostatočne ich hospodársky priestor a výrobné štruktúry so západnou Európou.

A na záver, následky krízy cítia zo sociálneho hľadiska viac v štátoch, ktoré nemajú zavedené dostatočný systém sociálnej ochrany alebo sociálny štát. Príčinou je sčasti to, že nemajú dostatočnú úroveň rastu, príjmov alebo bohatstva, ale sčasti aj to, a to treba povedať, že v rokoch pred krízou v niektorých z týchto krajín uplatňovali daňovú politiku „menej je viac“ a teraz, keď sú potrebné peniaze na financovanie verejných krokov, žiadne nie sú, pretože nie je žiaden príjem. Aj o tomto treba v budúcnosti pouvažovať.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Elena Oana Antonescu (PPE), písomne. – (RO) V čase, keď globálna hospodárska kríza naďalej zasahuje Európu, štáty strednej a východnej Európy cítia jej účinky intenzívnejšie v dôsledku existujúcej nerovnováhy v hospodárskom rozvoji medzi starými členskými štátmi a tými štátmi, ktoré do EÚ vstúpili počas posledných prístupových kôl. Hospodárska kríza tieto rozdiely znásobuje a vytvára ďalší tlak na vlády týchto krajín, ktoré musia dodržiavať prísne makroekonomické podmienky, sociálne dosahy krízy a zároveň problémy vyplývajúce zo zraniteľnosti finančného systému a udržateľnosti verejnej zdravotnej starostlivosti a systému sociálneho zabezpečenia. Vzhľadom na tieto obmedzenia hospodárskej a sociálnej politiky dúfam, že Komisia prijme integrovaný plán zameraný na osobitné problémy v tomto regióne. Tento plán musí podporovať úsilie týchto štátov o udržanie hospodárskej a sociálnej rovnováhy. Štáty strednej a východnej Európy si v snahe prekonať svoje domáce problémy zobrali úvery od MMF, Svetovej banky a Európskej únie. Finančné prostriedky však nie sú poskytované tempom, ktoré je potrebné na podporu opatrení prijatých týmito vládami. Preto vyzývam, aby boli tieto prostriedky sprístupňované rýchlejšie a aby sa prijal plán na podporu hospodárstiev v tomto regióne.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), písomne. – (RO) Rumunsko a Bulharsko v plnej miere pociťujú dosah globálnej hospodárskej recesie. Tá v dôsledku nerovnosti v porovnaní s rozvinutými hospodárstvami ostatných členských štátov silno postihla posledné dva štáty, ktoré vstúpili do Európskej únie. Posledný prieskum Eurobarometra ukazuje, že obyvateľstvo oboch týchto štátov sa veľmi obáva o hospodársky rozvoj svojich štátov, ako aj toho, ako kríza postihne osobne každého občana. K týmto záverom prieskumu

Eurobarometra sa ešte pridáva skutočnosť, že uprostred zimy sa vplyv krízy ešte zhorší. Je povinnosťou národných vlád prijať najlepšie možné opatrenia, ktoré im umožnia prežiť zimu bez drastických sociálnych následkov. Medzinárodný menový fond aj Európska komisia pomáhajú Rumunsku a Bulharsku finančne aj poskytovaním skúseností, určovaním určitých makroekonomických ukazovateľov. Väčšia angažovanosť Európskej komisie pri stabilizovaní hospodárstiev Rumunska a Bulharska by bola prospešná pre celú Európsku úniu, ktorá si v tejto chvíli nemôže dovoliť žiadnu veľkú nerovnováhu. Rôzne aspekty krízy postihujú všetky členské štáty Európskej únie. Je však zrejmé, že nové členské štáty zažívajú ťažšie obdobie ako dobre fungujúce hospodárstva starých členských štátov. Jednou zo základných hodnôt Európskej únie je solidarita a hospodárska recesia je ten pravý čas, kedy ju treba prejať.

András Gyürk (PPE), písomne. – (HU) Na začiatku tohto roka nás potešilo, že na zlepšenia v oblasti energetiky boli v rámci balíka hospodárskych stimulov prijaté v tom čase vyčlenené 3 miliardy EUR. Európska komisia správne uznala, že podpora bola potrebná na vytváranie alternatívnych dodávateľských trás aj na vzájomné prepojenia energetických sietí. Naše potešenie sa však mieša s istým sklamaním. Ak sa pozrieme na konkrétne sumy podpory, zistíme, že balík podpory zanedbáva strednú a východnú Európu, práve ten región, ktorý je z pohľadu dodávok energie najviac zraniteľný. Francúzsko-belgické plynové prepojenie dostáva viac podpory ako prepojenia v strednej a východnej Európe. A zatiaľ čo francúzsko-belgické prepojenie bude už siedmym v poradí, ktoré sa pridá k existujúcim šiestim, takýto typ infraštruktúry v nových členských štátoch veľmi často chýba. Okrem toho sme boli veľmi sklamaní z toho, že zlepšenia v oblasti energetickej účinnosti sa z balíka podpory úplne vynechali. Pritom práve v tejto oblasti by sa bol najľahšie dosiahol hlavný zámer balíka, a to vytváranie pracovných miest. Pre spomínané nedostatky sa domnievame, že prvoradý význam majú dve veci. Po prvé, budúce plány podpory sa musia zameriavať na tie regióny, v ktorých majú investície do energetiky najvyššiu pridanú hodnotu. Po druhé, pri rozhodovaní o rozpočtoch v budúcnosti sa nesmie zabúdať na energetickú účinnosť, ktorá sa tak často spomína v kruhoch EÚ, najmä ak vieme, že účinnejšie používanie energie už teraz dokáže zabezpečovať úplne veľkolepé výsledky z krátkodobého hľadiska.

Tunne Kelam (PPE), písomne. – Gratulujem Komisii k úsiliu, ktoré vynaložila na pomoc európskym hospodárstvám. Vedomie, že EÚ poskytuje pomoc tým, ktorí ju najviac potrebujú, znovu potvrdzuje a zaručuje, že z tejto hospodárskej krízy vyjdeme silnejší než predtým. Chcel by som zdôrazniť význam odstránenia všetkých v súčasnosti existujúcich prekážok pre hospodárstvo, obchod a voľný pohyb na trhu práce. Z krátkodobého hľadiska musí byť hlavným cieľom dokončenie integrácie jednotného európskeho trhu. Len to nám pomôže účinne sa postaviť proti akejkolvek budúcej kríze. Jedným z najsilnejších stimulov, ktoré EÚ má, je byť súčasťou eurozóny. Euro je dôležitým stimulom pre investície a hospodársky rast, čím znižuje zraniteľnosť. Naozaj dúfam, že naša krajina, Estónsko, úspešne splní kritériá potrebné pre vstup do eurozóny. Estónsko má jeden z najnižších zahraničných dlhov v Európe a počas hospodárskeho rastu sa mu podarilo vytvárať rezervy tak, že teraz dokáže čeliť kríze svojimi vlastnými prostriedkami. Okrem toho som presvedčený, že súčasné prostriedky z európskych fondov a výhľad na skorý vstup do eurozóny nám účinne umožnia znížiť nezamestnanosť už v budúcom roku.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písomne. – (PL) Dámy a páni, viac ako rok po najväčšom šoku pre americkú spoločnosť od 11. septembra 2001, po vyhlásení bankrotu banky Lehman Brothers Bank, sme v dôsledku týchto skúseností múdrejší. Udalosti za posledných 12 mesiacov sú jasným dôkazom chybných predpokladov neoliberalnej politiky a rovnako ako 11. september nás presvedčili, že sa na svet máme pozeráť inak. Hospodárska kríza zasiahla takmer každý kút sveta, no pre mňa je najdôležitejšie to, že zasiahla mnoho miliónov Európanov. V správe, ktorú pred niekoľkými dňami zverejnila Svetová banka, sa nepochybuje o tom, že členské štáty EÚ vo východnej Európe potrebujú pomoc, a to nielen v oblasti ich vnútorných vecí. Ak môže kríza priviesť k chudobe 11 miliónov obyvateľov východnej Európy a strednej Ázie, pričom do konca roka 2010 ich môže nasledovať ďalších 23 miliónov, v žiadnom prípade nemôžeme byť spokojní. Kľúčová je finančná, ale aj intelektuálna podpora, aby sa vytvorili vhodné sociálne programy pre štáty, ktoré najviac pociťujú účinky krízy. Počas predošlých kríz sa rodiny dokázali uchrániť emigráciou alebo tým, že mali niekoľko zamestnaní. Dnešná kríza má globálne rozmery, čo znemožňuje tento typ riešenia. Ak už nechceme byť svedkami udalostí ako pred rokom, mali by sme mobilizovať oveľa viac európskych fondov a stanoviť si za cieľ podporu zamestnanosti a posilnenie medzinárodnej spolupráce. Všetky tieto kroky by sa mali zameriavať na jedno – na sociálnu politiku.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písomne. – (PL) Štáty strednej a východnej Európy pociťujú účinky hospodárskej krízy mimoriadne intenzívne. Klesajúce hospodárske ukazovatele sa stali realitou minulého roka v mnohých krajinách nielen v našom regióne. Treba však pripomenúť, že rôzne krajiny riešili krízu s rôznou úspešnosťou. Jednoznačným vodcom medzi štátmi v regióne s priaznivými výsledkami je Poľsko. Ako priznal pán Almunia počas rozpravy, Poľsko sa ako jedinej krajine podarilo vyhnúť recesii a udržalo si

dynamiku rastu aj počas krízy. Aj napriek tomu, že sa hospodárska situácia v regióne pomaly stabilizuje, treba porozmýšľať, aké opatrenia by sa mali prijať na obnovu hospodárskeho rastu a na zabránenie podobným výkyvom v budúcnosti. Z krátkodobého hľadiska by mali vlády dotknutých štátov prijať rozhodnejšie stratégie na prekonanie krízy. Musia dať do rovnováhy rozpočtové výdavky, aktívne bojovať proti nezamestnanosti a sociálnemu vylúčeniu a vytvárať podmienky na rozvoj podnikania na jednej strane a podmienky na zvyšovanie dopytu na strane druhej. Vonkajšia pomoc je však rovnako dôležitá ako kroky na vnútroštátnej úrovni. Európske a medzinárodné finančné inštitúcie by mali vytvoriť špeciálne úvery pre malé a stredné podniky a na podporu infraštruktúrnych projektov. Tieto opatrenia by určite viedli k rastu zamestnanosti a zlepšeniu sociálnej situácie. Z dlhodobého hľadiska sa ako najlepšie riešenie ukazuje vstup do eurozóny a vytváranie podmienok pre vyrovnaný a stabilný rast.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), písomne. – (HU) V minulom roku sa boj proti kríze viedol najmä na úrovni členských štátov a využitím nástrojov členských štátov. V oblasti hospodárskej obnovy, poskytovania pomoci spoločnostiam a udržiavania pracovných miest sa členské štáty EÚ rozhodli konať radšej na vnútroštátnej úrovni ako na úrovni EÚ. V niektorých prípadoch chýbala dokonca aj minimálna očakávaná úroveň koordinácie, dohôd a spolupráce. Staré členské štáty so silnejšími hospodárstvami a väčším priestorom na manévrowanie, pokiaľ ide o rozpočet, vytvorili balíky, ktoré sa orientovali prvoradne na domáce trhy, a v mnohých prípadoch sa použili aj nástroje protekcionizmu, ktoré narúšajú hospodársku súťaž. Jedným z do očí bijúcich príkladov bola podpora, ktorú ponúkol francúzsky prezident Nicolas Sarkozy spoločnosti Peugeot. Definoval to pritom ako podmienku pre zachovanie pracovných miest vo Francúzsku, zatiaľ čo v omnoho efektívnejšom závode v Slovinsku sa muselo prepúšťať.

Podobná diskriminácia sa dá nájsť aj v súvislosti s finančným odvetvím v strednej Európe a v pobaltskom regióne, pretože materské spoločnosti na Západe si až do dnešného dňa prevádzajú zisky vytvorené v dcérskych spoločnostiach fungujúcich v tomto regióne. Úverová kríza má mimoriadne ťažký vplyv na sektor malých a stredných podnikov, ktorý zabezpečuje väčšinu pracovných miest a ktorý v dôsledku zmenšovania vývozných trhov a obmedzovania príležitostí rozvoja vo veľkom prepúšťa zamestnancov. Znamená to, že hospodárska kríza sa nevyhnutne mení na krízu zamestnanosti a sociálnu krízu. Preto znovu žiadam vlády 15 štátov EÚ, aby urobili maximum pre zablokovanie protekcionistických opatrení a zaujali jasné stanovisko proti správaniu domácich bánk, ktoré porušuje zásady vnútorného trhu.

Iuliu Winkler (PPE), písomne. – (HU) Globálna hospodárska kríza má v členských štátoch Európskej únie rôzny vplyv. Ukázalo sa, že najzraniteľnejšie sú nové členské štáty v strednej a východnej Európe. Realita nám ukázala, že členské štáty nemajú rovnaký prístup k nástrojom obsiahnutým v pláne hospodárskej obnovy Európy. Takisto sme zaznamenali, že členské štáty v eurozóne majú najlepšiu ochranu pred krízou. Nie je náhoda, že následky krízy viac pociťovali štáty, ktoré nemali výhody z nástrojov obnovy a neboli členmi eurozóny. Vstup Lisabonskej zmluvy do platnosti označil koniec obdobia inštitucionálnej reformy Európskej únie.

Na posilnenie súdržnosti Európskej únie teraz potrebujeme spoločné úsilie. Je to nevyhnutná podmienka na to, aby EÚ vyšla z krízy silnejšia ako kľúčový globálny aktér. Vplyv sociálnej krízy a krízy zamestnanosti pociťujeme najviac v roku 2010 a nové členské štáty budú jednoznačne jej hlavnými obeťami. Potrebujeme preto plán hospodárskej obnovy, ktorý bude skutočne rovnako dostupný pre všetky členské štáty. Okrem toho je potrebné zabezpečiť väčšiu flexibilitu podmienok pre vstup do eurozóny. Tieto jasné opatrenia prispievajú k vytvoreniu silnej Európy, z ktorej sa stane spoločenstvo pol miliardy občanov hlásiacich sa k rovnakým hodnotám a vedeným rovnakými ideami.

18. Skúsenosti s vykonávaním nariadení Európskeho parlamentu a Rady o hygiene potravín (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie od pána Horsta Schnellhardta, ktorú Komisii predkladá v mene Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), týkajúcej sa skúseností získaných pri vykonávaní nariadení Európskeho parlamentu a Rady o hygiene potravín (ES) č. 852/2004, (ES) č. 853/2004 a (ES) č. 854/2004 (O-0151/2009 – B7-0237/2009).

Horst Schnellhardt, autor. – (DE) Vážený pán predsedaajúci, pán komisár, dámy a páni, chcel by som srdečne poďakovať Komisii za jej správu o skúsenostiach získaných pri vykonávaní nariadení o hygiene potravín. Považujeme ju za veľmi dôležitú a obsah správy za veľmi presvedčivý. Rád by som túto správu, ktorá podáva opis toho, čo sa uskutočnilo v praxi za posledné tri roky, podporil.

Pre nás je dôležité uvedomiť si, že nariadenia o hygiene zaznamenali významnú zmenu. Posilnili sme vnútorný trh, zlepšili sme bezpečnosť potravín a zvýšili sme zodpovednosť výrobcov a dodávateľov potravín. Považujeme to za významnú zmenu, a samozrejme, preto sme objavili pár problémov týkajúcich sa najmä udeľovania licencie malým a stredne veľkým podnikom. Niektoré mäsiarstva ukončili svoju podnikateľskú činnosť. Ešte raz by sme mali preskúmať situáciu, keďže sa často stáva, že flexibilita zahrnutá v nariadeniach nie je využitá a nedochádza k vzájomnej výmene informácií medzi miestnymi orgánmi dozoru a Európskym úradom pre potraviny a veterinárstvo, čo považujem za negatívnu skutočnosť.

Ak sa teraz Komisia rozhodne nevykonať žiadne zmeny, budem nútený protestovať. Aj keď pôjde len o kozmetické úpravy, som presvedčený, že je nevyhnuté pozrieť sa najmä na nasledujúce záležitosti. Mali by sme si byť vedomí skutočnosti, že informácie týkajúce sa potravinového dodávateľského reťazca sú interpretované príliš úzko, a to si vyžaduje zmenu. Mali by sme zvážiť, či by pre kontrolu mäsa neboli vhodné iné postupy. Hlavne by sme nemali pokračovať s akreditáciou laboratórií na testovanie na svalovca (*Trichinella spiralis*) popísaných v nariadení (ES) č. 882. Potrebujeme spoľahlivé plánovanie pre oblasti, ktoré vykonávajú nariadenia. To je konkrétny dôvod, prečo som proti plánovanému nariadeniu. Mali by sme predkladať stručný a výstižný návrh na zmeny takým spôsobom, aby sme sa nezúčastňovali na schvaľovaní prechodných predpisov až do roku 2013.

PRESEDÁ: PANI DURANTOVÁ

podpredsedníčka

Joaquín Almunia, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, pani komisárka Vassiliouová ma poprosila, aby som vám odovzdal jej ospravedlnenie za to, že nemôže byť prítomná, aby odpovedala na ústnu otázku týkajúcu sa správy Komisie o skúsenostiach získaných pri vykonávaní nariadení o hygiene potravín.

V mene Komisie by som rád zdôraznil, že správa je založená na informáciách prijatých od relevantných zainteresovaných subjektov z verejného aj súkromného sektora. A záver týchto konzultácií bol pozitívny. Neobjavili sa žiadne závažné problémy, ale v niektorých sférach je ešte stále priestor na zlepšenie.

Po prvé prejdem k špecifickým záležitostiam. Uvedomujem si problém opätovného schválenia podnikov s malou kapacitou. Riešenie takýchto problémov môžeme nájsť prostredníctvom ustanovení o flexibilitě v nariadeniach, ktoré majú byť prijaté na vnútroštátnej úrovni. V istých členských štátoch, ktoré tento prístup nenásledovali, sa objavili problémy. Úrad pre potraviny a veterinárstvo v súčasnej dobe plní špecifické úlohy, aby stanovil najlepší postup uplatňovania flexibility pre malé bitúnky a s perspektívou ich podstatného rozšírenia. Keďže sa členské štáty do konca tohto roka musia rozhodnúť, či podporia alebo odmietnu schválenie, v tejto chvíli neviem povedať, koľkým z malých a stredne veľkých podnikov bolo odmietnuté schválenie.

Po druhé, ustanovenia o flexibilitě sa spravidla viac zameriavajú na ochranu rôznorodosti potravín a pomoc malým výrobcam. Prijatie vnútroštátnych opatrení na aplikáciu flexibility a oznámenie Komisii zaručuje právnu istotu pre malých výrobcov a uznáva špecifickosť malých podnikov. Zároveň je bez ohrozenia bezpečnosti potravín zaručená ich rôznorodosť, akou sú tradičné postupy výroby klobás alebo syra.

Komisia vydala niekoľko usmerňovacích dokumentov, aby podporila správne využívanie ustanovení o flexibilitě. To by malo ďalej prispieť k zaisteniu transparentnosti a právnej istoty. Taktiež je dôležité pripomenúť, že Komisia v snahe prispieť k uľahčeniu administratívnych záležitostí predovšetkým pre veľmi malé podniky už navrhla doplnenie nariadenia. Avšak ako viete, tento návrh stále čaká na prerokovanie.

Po tretie, informácie o potravinovom dodávateľskom reťazci zahŕňajú písomnú správu od poľnohospodára pre bitúnok a jeho oficiálneho veterinára. Táto informácia poskytuje zásadné údaje na zaistenie kontroly založenej na analýze rizika. Príslušným orgánom bola prednedávnom udelená výnimka z nariadenia tým, že informácie musia byť bitúnku doručené najmenej 24 hodín vopred.

Okrem iného vám s potešením oznamujem, že v apríli bude budúca Komisia s prihliadnutím na nedávne riziká organizovať rokovanie za okrúhlym stolom so všetkými stranami zaoberajúcimi sa prípadnou revíziou inšpekcie mäsa, aby posúdila jej účinnosť.

Na záver by som rád zdôraznil, že laboratória venujúce sa oficiálnym kontrolám musia mať akreditáciu, aby sa zaistila vysoká kvalita a jednotnosť analytických výsledkov, aby sa neohrozila bezpečnosť potravín. Je to nevyhnutné kvôli plynulému každodennému riadeniu obchodu v rámci EÚ a kvôli uľahčeniu obchodovania s krajinami mimo EÚ. Avšak, Komisia prednedávnom odsúhlasila predĺženie prechodného obdobia pre

testovanie svalovca (*Trichinella spiralis*) až do konca roku 2013, aby poskytla laboratóriám viac času na získanie akreditácie.

Christa Klauf, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, v prvom rade by som chcela poďakovať svojmu kolegovi pánovi Schnellhardtovi za jeho otázku. Poskytuje nám príležitosť na objasnenie pozitívnych a menej pozitívnych skúseností s vykonávaním nariadenia. Nariadenie o hygiene potravín presnejšie vymedzuje hygienické predpisy pre produkciu mäsa.

Rokovanie Komisie dokazuje, že sa dosiahol pokrok a celkové vykonávanie nariadenia je účinné. Hrozba, že neprimerane prísne nariadenia budú príčinou bankrotu malých podnikov a remeselníkov, sa vo väčšine prípadov nepotvrdila v dôsledku výnimiek pre malé podniky. Avšak rokovanie taktiež jasne naznačuje, že v mnohých prípadoch sa vyskytujú problémy so zavádzaním predpisov. Potvrdzujú to informácie, ktoré som dostala od spoločností a orgánov dozoru z regiónu, z ktorého pochádzam.

V dôsledku skutočnosti, že orgány v regiónoch majú väčšiu voľnosť pri rozhodovaní, môžu v jednotlivých prípadoch plniť potreby menších a remeselníckych mäsiarstiev. S istotou to môžeme považovať za dobrú vec, keďže je to jediný spôsob, ako sa môžeme uistiť, že menšie mäsiarstva, ktoré ponúkajú širokú škálu produktov a zároveň ich sprevádza požiadavka na čerstvosť a kvalitu, nie sú zaťažované neprimeranou byrokraciou. Táto flexibilita má svoje obmedzenia, ak sa výnimky a nariadenia, ktoré sa interpretujú rozdielne v závislosti od vrtochov orgánov dozoru.

To spôsobuje vážne narušenie konkurencie nielen v členských štátoch, ale takisto aj medzi nimi. Preto je potrebné zaviesť zlepšenia v nariadení o hygiene potravín tak, aby mali inšpektori viac právnej istoty a právomocí. Pre inšpektorov musia byť dostupné adekvátne právne opatrenia, napríklad vo forme trestných pokút.

Pán Almunia, v tejto sfére je veľa právnej neistoty, ktorá musí byť odstránená. Očakávame od Komisie nejaké návrhy.

Karin Kadenbach, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, v prvom rade by som rada zablahoželala každému, kto sa angažoval v zavedení nariadení o hygiene potravín do praxe, pretože správa od Komisie pozitívne vykresľuje skúsenosti s vykonávaním nariadení. Tento fakt by sa nemal podceňovať, pretože ako už bolo vysvetlené, tieto nariadenia predstavujú významnú zmenu v politike potravinovej hygieny.

Inovačný charakter nariadení bol dôvodom, prečo bola počiatočná správa o skúsenostiach s týmito nariadeniami naplánovaná len tri roky po nadobudnutí ich platnosti. Členské štáty a dodávatelia a výrobcovia potravín boli vo všeobecnosti s nariadeniami spokojní a oznámili, že zaznamenali značný pokrok v ich vykonávaní. Podľa názoru členských štátov a súkromných záujmových skupín neexistujú žiadne závažné problémy ani pre podniky, ani pre orgány. Dospeli k jednotnému záveru, že tieto nariadenia si vyžadujú niekoľko úprav, ale zásadné preskúmanie nie je potrebné. Súčasné nariadenia plnia úlohu zabezpečiť najvyššiu možnú kvalitu a bezpečnosť pre spotrebiteľov s ohľadom na hygienu produktov a pružne reagovať na potreby spoločností, a predovšetkým malých spoločností.

Podľa príslovia „Ak sa prestaneš zdokonaľovať, prestaneš byť dobrý“, problémy, ktoré boli odhalené počas vypracovania správy, ako už spomenul pán Schnellhardt, budú musieť byť prešetrované, aby sa stanovila ich príčina a v prípade potreby aj ich riešenia. Samozrejme je taktiež nevyhnutné dôsledne pokračovať v implementácii balíka opatrení v oblasti hygieny, keďže od niektorých členských štátov sa príliš skoro požadovalo objektívne a podrobné zhodnotenie. Len v prípade, že nám je predložené úplné zhodnotenie situácie, sa môžeme rozhodnúť, či je potrebné vykonať nejaké zmeny v nariadeniach o hygiene potravín. Ak áno, usúdime, aké zmeny budú vykonané.

Joaquín Almunia, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel každému poďakovať za príspevky do tejto diskusie. Júlovú správu považujeme za východiskový bod pre diskusiu o možnom zlepšení nariadení a Komisia v pravý čas preskúma potrebu vykonania legislatívnych zmien. Veľmi si ceníme príspevky členov, pretože vaše informácie považujeme za veľmi užitočné na to, aby sme v pravý čas pripravili nové podnety.

Tešíme sa na nepretržitú spoluprácu s Parlamentom a taktiež s členskými štátmi, so zainteresovanými skupinami zo súkromného, ale aj verejného sektora. A som si istý, že my všetci máme spoločný cieľ, ktorým je dosiahnutie najvyššej možnej úrovne bezpečnosti potravín. Myslím, že toto je najdôležitejší záver, ktorý môžeme z dnešnej diskusie vyvodiť.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

19. Európska akcia v prospech obetí terorizmu (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Komisie o európskej akcii v prospech obetí terorizmu.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, súhlasím s poznámkami svojho kolegu, pána Almunia. Obeťami terorizmu sú obeť útokov spáchaných proti demokratickým hodnotám v našich spoločnostiach. Tieto obeť sú pre nás, samozrejme, názorným príkladom ľudskej tragédie, akou je terorizmus. Máme povinnosť ich podporovať, uznať a pomáhať im.

Komisia má v tejto oblasti dvojakú úlohu. Po prvé, oboznámiť našich občanov s tým, čo obeť terorizmu zažívajú, ako trpia, a zaistiť väčšie zastúpenie záujmov obetí na európskej úrovni. Po druhé, snažiť sa zabezpečiť, aby už neboli žiadne ďalšie obeť a tento terorizmus prestal. To je politika prevencie terorizmu.

Komisia ponúka od roku 2004 finančnú pomoc pre mnohé projekty, ktorých cieľom je zabezpečiť pomoc a potrebnú sociálnu alebo psychologickú podporu pre obeť a ich rodiny. Tieto projekty plnia cieľ posilnenia solidarity európskych občanov s obeťami terorizmu. Len na rok 2008 bola na túto iniciatívu vyčlenená suma 2 200 000 EUR.

Okrem týchto aktivít Komisia od roku 2008 prevádzkuje európsku sieť združení obetí terorizmu. Cieľom tejto siete je podporiť nadnárodnú spoluprácu medzi združeniami obetí terorizmu a poskytnúť silnejšiu ochranu záujmov obetí na úrovni EÚ. Vyčlenili sme na to rozpočet vo výške 200 000 EUR.

Táto sieť pôsobí vo viacerých oblastiach: posudzuje podporu a ochranu, ktorá je v súčasnosti týmto obeťami k dispozícii, a podporuje činnosti s cieľom šírenia najlepších postupov. Činnosti tejto siete predstavujú veľmi užitočný základ pre prácu Komisie.

Na záver Komisia v súvislosti s tým, že ochrana občanov musí zostať prioritou našich politík, dúfa, že posilní činnosti s cieľom ochrany obetí. Má v úmysle podporiť opatrenia, ktorých cieľom je podnecovať obeť terorizmu, aby sa podelili o svoje skúsenosti. V skutočnosti ide o to, aby sme európskych občanov viac informovali o realite terorizmu, a tak terorizmu predchádzali. Nesmieme zabúdať, že terorizmus je často výsledkom vstěpovania doktrín a radikalizácie.

Okrem toho by malo byť s týmito činnosťami možné vyjadriť mierovú správu, ktorá presadzuje demokratické hodnoty. Z tohto dôvodu má Komisia v úmysle navrhnúť chartu práv obetí terorizmu. Osobne sa pridávam ku všetkým, ktorí vyjadrili svoj hnev nad všetkými týmito teroristickými útokmi a podporujú naše úsilie preukázať solidaritu s obeťami terorizmu.

Pani predsedajúca, teraz si pozorne vypočujem prejavy poslancov Európskeho parlamentu a odpoviem na ne v takej miere, ako to bude možné.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio, v mene skupiny PPE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, chcela by som povedať, že väčšina vlád a občanov si pamätá iba obeť terorizmu po vážnych útokoch, akými boli napríklad tie v Madride, New Yorku alebo Londýne. Keď vlna emócií opadne, majú sklon zabudnúť na hrozbu terorizmu a práva obetí.

Dnes však nikto nepochybuje o záväzku Európskej únie bojovať proti terorizmu. Ako práve povedal pán komisár Barrot, aj nedávno prijatý Štokholmský program zohľadňuje tento záväzok. Uznáva odvahu a dôstojnosť obetí a potrebu brániť ich práva.

Napriek tomu, že sme pokročili, je boj proti terorizmu stále založený na dôvere a vzájomnej spolupráci členských štátov. Keď vezmeme do úvahy perspektívu, ktorú ponúka Lisabonská zmluva, rozmyšľám, či by nebol dobrý nápad, aby Európska únia presadzovala harmonizáciu právnych predpisov členských štátov v oblasti práv obetí terorizmu.

Prijatie európskej charty práv obetí terorizmu by bolo veľkým krokom vpred. Pomohlo by tým, ktorí proti terorizmu bojujú, a bolo by ťažkou ranou pre tých, ktorí ho bránia. Odvaha a dôstojnosť obetí sú najväčším zlyhaním terorizmu, a preto najväčším víťazstvom demokracie. Nikdy by sme nemali zabúdať na to, že jedinou zbraňou proti terorizmu, ktorú nevinné obeť majú, je ich slovo a uznanie v spoločnosti.

Z toho dôvodu by ste, dámy a páni, nemali zabúdať, že ktorýkoľvek z nás sa môže stať obeťou terorizmu. Moja otázka teda znie: súhlasila by Komisia s prijatím európskej charty, aby uznala ochranu práv obetí

terorizmu a presadzovala tieto práva? Ak je to tak, aké opatrenia by nová Komisia prijala, aby presadila chartu počas svojho mandátu?

Juan Fernando López Aguilar, *v mene skupiny S&D.* – (ES) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, ďakujem za vaše úprimné vyjadrenie záväzku, ktorý sa nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy konečne stal súčasťou európskej politiky. Je to v súlade s európskymi právnymi predpismi, v ktorých bude aj Parlament hrať významnú úlohu, významnejšiu než kedykoľvek predtým.

Potvrďuje to aj prijatie Štokholmského programu. Jeho viacročný program na roky 2009 – 2014 obsahuje jasnú a potrebnú zmienku o dôstojnosti obetí terorizmu, utrpení, ktoré tento hrozný druh zločinu spôsobuje, ich mimoriadnu zraniteľnosť, ale aj, a to predovšetkým, mandát na to, aby sme ich chránili.

Z tohto dôvodu si myslím, že stojí za zdôraznenie, že nasledujúce šesťmesačné obdobie španielskeho predsedníctva vzhľadom na zásadové a vytrvalé odhodlanie španielskej vlády a španielskej spoločnosti bojovať proti všetkým podobám terorizmu bude určite príležitosťou na to, aby sme do akčného plánu zahrnuli túto harmonizáciu, tento rámcový program na ochranu práv obetí terorizmu. Keďže ide o plán na viacročné právne predpisy, bude na španielskej vláde, aby ho navrhla. Následne ho pri určovaní právnych predpisov a realizovaní cieľov Štokholmského programu bude musieť podporiť belgické a maďarské predsedníctvo.

Myslím si preto, že nastal čas, aby Parlament potvrdil svoje odhodlanie chrániť obeť terorizmu, aby uzavrel boj proti všetkým podobám terorizmu a zabezpečil dôstojnosť, ktorú obeť terorizmu potrebujú. Nastal čas prijať záväzok v legislatívnom pláne Štokholmského programu a v akčnom pláne, za ktorého formuláciu bude zodpovedné španielske predsedníctvo, že s ochranou obetí terorizmu sa bude zaoberať tak, ako si to táto otázka zaslúži.

Izaskun Bilbao Barandica, *v mene skupiny ALDE.* – (ES) Vážená pani predsedajúca, chcela by som poznamenať, že táto iniciatíva je v súlade s pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktorý som predložila spolu s Výborom pre práva žien a rodovú rovnosť k Štokholmskému programu, pretože do nej nebol zahrnutý. Obete terorizmu každého druhu to potrebovali a navyše nás o to aj žiadajú. Od obetí, s ktorými som v ostatných rokoch pracovala, som sa dozvedela veľa o dôstojnosti, verejnom angažovaní sa a utrpení. Ich svedectvá ma vedú k tomu, aby som presadzovala európsku normu pre starostlivosť o obeť terorizmu z materiálneho, citového a právneho hľadiska.

Vypracovali sme spoločné stanovisko založené na štyroch pilieroch.

Po prvé, na uznaní ich utrpenia, ich ochrane a predpoklade, že obeťami nie sú len zabití a zranení, ale aj ich rodiny, tí, ktorí sú v ohrození, a ich sloboda, ktorá je slobodou všetkých.

Po druhé, na náprave spôsobených materiálnych škôd so snahou podporiť, aby sa na ne nezapadlo, a zabezpečiť, aby sa spravodlivosti urobilo zadosť.

Po tretie, na poľudštení diskusie o obetiach, ktorými sú trpiaci ľudia, ktorí potrebujú, aby sme ich chránili, bránili, uznali, pomáhali im a podporovali ich. V politike sa potrebujeme na to pozrieť ich očami.

A nakoniec na odpolitizovaní rozpravy. Musíme byť veľkorysí, aby sme zaistili, že z terorizmu nespravíme predmet volebnej kampane.

V Európe boli spáchané vraždy v mene náboženstva, marxizmu, súkromného majetku, ekológie, nezávislosti regiónu alebo jednoty štátu, ktorého je súčasťou. Do teroristických akcií boli dokonca zapletené aj vlády. Toto však nie je otázkou zásad. Priaznivci totality a fanatici zabíjajú, pokrivenie základných ľudských hodnôt zabíja. Tieto veci vedú k násiliu, no slobodná výmena demokratických názorov k nemu nevedie. Venujem tento prejav všetkým obetiam terorizmu.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, Štokholmský program obsahuje okrem iného túto zmienku v súvislosti s podporou obetí terorizmu: obeť terorizmu si zaslúžia aj osobitnú pozornosť, podporu a spoločenské uznanie.

Myslím si, že Únia musí zabezpečiť, aby túto podporu dostali, a musí presadzovať ich úplné uznanie spoločnosťou. Tí, ktorí prežili krutosť terorizmu, by mali byť etickým orientačným bodom pre naše spoločnosti. Preto musí byť ochrana obetí a ich práv jednou z priorít politik Európskej únie.

Potrebuje zachovať a dostatočne finančne posilniť fondy pre obeť terorizmu tak, ako to navrhla skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) v pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhoch predložených k návrhu rozpočtu Európskej únie na rok 2010.

Z tohto dôvodu bola pomoc zvýšená o 1 milión EUR na financovanie projektov, ktorých cieľom je pomáhať obetiam terorizmu a ich rodinám vrátiť sa do normálneho života prostredníctvom sociálnej a psychologickéj podpory, ktoré poskytujú organizácie a ich siete. Bude použitý aj na financovanie projektov, ktorých cieľom je mobilizovať verejnú mienku proti všetkým podobám terorizmu.

Časť peňazí bude vyhradená predovšetkým na zlepšenie právnej pomoci a poradenstva pre obeť a ich rodiny.

Toto je informácia, ktorá s tým súvisí a poslúži ako príklad: terorizmus je úmerný obetiam. Celkové finančné prostriedky pridelené na prípravu na teroristické útoky a predchádzanie týmto útokom budú na budúci rok v hodnote 21 420 000 EUR.

Myšlienka, ktorú navrhla pani Jiménezová-Becerrilová Barriová, aby sme obeť v Európskej únii viac zviditeľnili, by mala mať bezpodmienečnú podporu tohto Parlamentu. V prvom rade si musíme zabezpečiť potrebné právne nástroje. Najprv písomné vyhlásenie a neskôr uznesenie tak, aby sme nakoniec prijali vyhlásenie o podpore európskych inštitúcií obetiam terorizmu. Toto taktiež zvýši povedomie o hodnote týchto obetí medzi európskymi občanmi.

Obeť v nás vzbudzujú pocity solidarity, súcitu, uznania, dôstojnosti, udržateľnej podpory a pripomenutia spolu s pocitmi opovrhnutia a túžbou po spravodlivosti pre teroristov, ktorí spôsobili toľko bolesti a smrti.

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Vážaná pani predsedajúca, pán Barrot, nie je náhodou, že sa k tejto téme vyjadrili mnohí španielski poslanci Európskeho parlamentu. V baskickej oblasti obeť okrem utrpenia, ktoré im spôsobil teroristický útok, často trpeli aj v dôsledku pohŕdania alebo mlčania po udalosti. Preto sa vytvorilo hnutie, ktoré sa snaží o uznanie obetí, čo podľa mňa vyžaduje politiku v oblasti obetí terorizmu. Ak dovoľíte, rád by som dodal k tomu, čo už odznelo v prejavoch mojich kolegov, ktorí sú za vytvorenie charty alebo za spoločný prístup k tejto politike, krátky súhrn desiatich, podľa mňa kľúčových aspektov tejto problematiky.

Po prvé, politika v oblasti obetí terorizmu si vyžaduje verejný súcit, uznanie a sociálnu podporu pre obeť.

Po druhé si vyžaduje pohotové a účinné odškodnenie za utrpené škody.

Po tretie si vyžaduje rovnaké zaobchádzanie so všetkými obeťami.

Po štvrté si vyžaduje politickú a spoločenskú zhodu na opatreniach v oblasti pomoci obetiam terorizmu.

Po piate si vyžaduje politiku spochybnenia spoločenských a politických prejavov násilných ľudí.

Po šieste si vyžaduje, aby tí, ktorí sa dopustia terorizmu, boli exemplárne potrestaní, a obeť mali rýchly a účinný prístup k spravodlivosti.

Po siedme si vyžaduje vzdelávanie a poskytovanie informácií o tom, ako vystupovať proti násiliu v spoločnosti.

Po ôsme si vyžaduje záruku pre obeť, že útoky, ktoré utrpeli, sa nebudú opakovať, čo sa tiež môže stať.

Po deviate si vyžaduje politiky pripomínania, aby sa na obeť nezabudlo.

Na záver si vyžaduje politiku spoločenského zmierenia, aby sa vyličili rany, ktoré terorizmus spôsobil.

Toto je desať prikázaní, ktoré navrhujem pre spoločnú politiku v oblasti pomoci obetiam terorizmu.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážaná pani predsedajúca, útoky v Madride a Londýne a nedávne útoky v mojom rodnom Grécku poukazujú na to, akým veľkým problémom je terorizmus. Terorizmus ohrozuje náš spôsob života a našu slobodu. Zameriava sa nielen na priame obeť a ich rodiny, ktoré sú tiež priamo zranené, ale aj na spoločnosť ako takú.

Európske pilotné programy pre obeť terorizmu, o ktorých sa tu hovorilo, sú pozitívnym príkladom, čo sa týka liečby zranení, ale je potrebné ešte veľa urobiť. Pomoc obetiam a ich rodinám nie je len morálnym príkazom. Je to príkaz, aby sme poslali teroristom jasnú správu, že nezabúdame.

Nezabúdame na ohavné činy, ktoré pošpinili našu demokraciu a súdržnosť. Nezabúdame, že obeťami terorizmu sú často nič netušiaci občania, ktorí sú zranení alebo zabití pri plnení svojich bežných denných

povinností. Nezabúdame, že v Európe, ktorá hlása toleranciu a demokraciu, nebudú násilné činy nikdy prijateľné.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcel by som vyjadriť podporu návrhu pani Jiménezovej-Becerrilovej Barriovej na vytvorenie európskej charty práv rodín, ktoré sú obeťami terorizmu. Rád by som tiež zdôraznil, že je to jedinečná príležitosť pre Európu, aby vyslala jednoznačnú správu o terorizme. Mala by pritom myslieť na to, že absencia tejto správy viedla k zlyhaniu barcelonského procesu v roku 2005, keď vedúci predstavitelia štátov alebo vlád euro-stredozemských krajín nedokázali dosiahnuť dohodu. Chcel by som tiež zdôrazniť, že dnes máme výnimočnú príležitosť obnoviť dialóg o novom základe s druhou stranou Stredozemia a začať od jasného vyhlásenia o koncepcii, ktorá je základným kameňom našej ľudskosti a civilizácie, konkrétne posvätnosti života.

Diane Dodds (NI). – Vážená pani predsedajúca, som vám vďačná za podporu pre obeť terorizmu. Je to správne aj vhodné a, samozrejme, uznávam podporu Európskej únie pre obeť v Severnom Írsku prostredníctvom programov PEACE, ktoré tam boli financované.

Komisia by si mala uvedomiť, že Severné Írsko znovu čelí rastúcej hrozbe teroristických útokov zo strany odštiepeneckých republikánskych organizácií. Túto hrozbu opísala severoírská polícia ako zásadnú a medzinárodná kontrolná komisia ako veľmi vážnu. Pri posledných brutálnych útokoch boli zavraždení dvaja vojaci, ktorí mali ísť do Afganistanu, ako aj jeden príslušník policajného zboru.

Komisia pri počiatočnom poskytnutí finančných prostriedkov obeť terorizmu vytýčila kľúčový cieľ mobilizovať verejnosť proti všetkým podobám terorizmu. Mám však pocit, že spolu s prechodom k rozsiahlejšiemu programu CIPS sa podľa všetkého tento cieľ stratil. Som vďačná za váš návrh pracovať na charte práv obeť terorizmu a dovoľm si náliehať, aby sme začali tým, že veľmi jasne oddelíme obeť terorizmu od páchatelov terorizmu.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Vážená pani predsedajúca, v Rakúsku sme, vďaka Bohu, neboli vystavení veľa rokov teroristickým útokom. Viedeň však niekedy škodám neunikla.

Rada by som niečo dodala k poznámkam pána Jáureguiho Atonda. Na jednej strane určite potrebujeme chartu práv obeť, ako aj podporu obeť terorizmu. No na druhej strane potrebujeme aj sprievodné opatrenie, aby sme zmenili prostredie, v ktorom sa vyskytuje násilie vedúce k terorizmu. Podľa mňa potrebujeme začať so vzdelávaním a poskytovaním informácií. Okrem toho musí Parlament jasne odmietnuť proces, v ktorom sa jazyk stáva brutálnejším. Neustále vyzývame v mnohých oblastiach na toleranciu. V jednej oblasti však nesmieme prejaviť žiadnu toleranciu, a to v oblasti násilia.

Predsedajúca. – Tieto prejavy sú plné dôstojnosti a emócií, pretože si myslím, že ste hovorili v mene tých, ktorí už dnes hovoriť nemôžu, a v mene predsedníctva vám za to ďakujem.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, správne ste zdôraznili, aká je táto rozprava plná emócií, a práve teraz myslíme na všetky obeť. Každú z nich zasiahol terorizmus úplne nevyberavým a úplne nespravodlivým spôsobom.

Ako povedal pán López Aguilar, terorizmus je hroznou podobou zločinu. Chcel by som vám v prvom rade povedať, že Štokholmský program sa skutočne venuje osudu obeť. Naozaj musíme začať robiť európsku politiku, ktorá sa bude oveľa viac venovať obeť organizovaného zločinu a terorizmu.

Chcel by som povedať pani Jiménezovej-Becerrilovej Barriovej, že podnikneme kroky, aby sme zaviedli chartu práv obeť terorizmu. Skutočne ste svoju túžbu po tejto charte vyjadrili veľmi jasne a myslím, že ste to urobili na základe všetkých bolestivých skúseností, ktoré ste mali z prvej ruky, pani Jiménezová-Becerrilová Barriová.

Analyzovali sme a naďalej budeme v roku 2010 analyzovať všetky nedostatky, ktoré v oblasti ochrany obeť terorizmu existujú v jednotlivých členských štátoch. Naozaj máme pravdu: takým alebo onakým spôsobom budeme musieť dospieť k harmonizácii našich zákonov o terorizme a obeť terorizmu. Európa musí byť v boji proti terorizmu skutočne jednotná.

Na základe tejto štúdie posúdime, ako sa dajú harmonizovať a spojiť všetky opatrenia tak, aby sme zlepšili situáciu obeť terorizmu v Európe. Toto bude cieľom akčného plánu a nikto nepochybuje, že sa budeme zaoberať týmto problémom ochrany obeť tak, že vezmeme do úvahy, čo odznelo v tejto rozprave. Konkrétne ide v prvom rade o potrebu pokúsiť sa oboznámiť ľudí s touto tragédiou a utrpením obeť, ktoré sú často vystavené mlčaniu či dokonca pohrdaniu.

Potom musíme zaistiť, aby dostali rýchlo odškodnenie. Správne ste trvali na pohotovom odškodnení za toto úplne nezaslúžené a neoprávnené utrpenie. Spomenuli ste aj zrušenie legitimacy dialógu, keďže nemôžeme tolerovať dialóg, ktorý by mohol takým alebo onakým spôsobom naznačovať, že zabíjanie nevinných ľudí či poranenie nevinných ľudí môže byť službou ľudstvu.

Musíme byť mimoriadne neústupní, čo sa týka takýchto prejavov, keďže popierajú úplne všetky hodnoty Európskej únie. Okrem toho, pani predsedajúca, musím zablahoželať Európskemu parlamentu, že poskytol 1 milión EUR na všetky naše programy na podporu obetí.

Chcem zopakovať, že som veľmi rád, že je dnes večer po mojom boku pán Almunia, pretože obaja úprimne podporujeme Komisiu v tom, aby v tejto súvislosti prijala opatrenia. Európska únia si musí skutočne zabezpečiť príkladné právne predpisy na ochranu obetí a pomoc obetiam terorizmu ako súčasť tohto viacročného Štokholmského programu.

To je to, čo som chcel povedať v reakcii na tieto prejavy. Môžete si byť istí, že nenechali chladným ani pána Almunia, ani mňa.

Predsedajúca. – Aby sme neprešli hneď na ďalšiu rozpravu, navrhujem minútu ticha na pamiatku obetí.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

Rozprava sa skončila.

20. Obhajoba zásady subsidiarity – Vystavovanie náboženských a kultúrnych symbolov na verejných miestach (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie o obhajobe zásady subsidiarity (O-0152/2009), ktorú Komisii predložil Mario Borghesio v mene Skupiny Európa slobody a demokracie (B7-0238/2009);

– otázka na ústne zodpovedanie o vystavovaní náboženských a kultúrnych symbolov na verejných miestach (O-0158/2009), ktorú Komisii predložili Antonio Cancian, Mario Mauro, Fiorello Provera, Elisabetta Gardiniová, Salvatore Iacolino, Crescenzo Rivellini, Sergio Paolo Frances Silvestris, Aldo Patriciello, Paolo Bartolozzi, Cristiana Muscardiniová, Mara Bizzottová, Barbara Materová, Lara Comiová, Antonello Antinoro, Lorenzo Fontana, Roberta Angelilliová, Amalia Sartoriová, Iva Zanichchiová, Licia Ronzulliová, Giovanni Collino, Marco Scurria, Giancarlo Scotta', Potito Salatto, Pablo Arias Echeverría, Raffaele Baldassarre, Pilar Ayusová, Luis de Grandes Pascual, Pilar del Castillová Verová, Santiago Fisas Ayxela, Carmen Fragová Estévezová, Salvador Garriga Polledo, Cristina Gutiérrezová-Cortinesová, Esther Herranzová Garciová, Carlos José Iturgaiz Angulo, Veronica Lopeová Fontagnéová, Antonio López-Istúriz White, Gabriel Mato Adrover, Jaime Mayor Oreja, Pablo Zalba Bidegain, Salvatore Tatarella, Magdi Cristiano Allam, Mirosław Piotrowski a Konrad Szymański (B7-0239/2009).

Mario Borghesio, autor. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, stanovisko skupiny, ktorú zastupujem, Skupiny Európa slobody a demokracie, je úplne jednoznačné: touto otázkou na ústne zodpovedanie žiadame Komisiu, aby vzniesla námietku proti uplatňovaniu rozhodnutia o zákaze vystavovania krížov v školských triedach vynesenému Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý – a to zdôrazňujem – nie je inštitúciou EÚ.

Podľa nášho názoru – a to chcem povedať absolútne jednoznačne – je toto rozhodnutie neprijateľným porušením zásady subsidiarity. Táto zásada je jedným z pilierov Európskej únie, ako aj zárukou práv pre národy a členské štáty. Európska únia, tak ako ju poznáme a podporujeme, by bola nemysliteľná bez podpory a ustanovenia zásady subsidiarity.

Začnem všeobecnou poznámkou: nikto by, samozrejme – pozrime sa najskôr na podstatu tohto rozhodnutia –, nemohol považovať odstránenie niekoho a niečoho, čo tam už bolo, za čin demokracie a slobody, tak ako to niektorí tvrdia, ale skôr za čin myšlienkovvej polície, za protidemokratické konanie. Ak na stene v škole visí kríž a strhneme ho dolu, táto stena nebude sekulárnou stenou, ale prázdnu stenou, pričom prázdne miesto bude náboženským symbolom, prejavom negatívneho vzdelávania, najhorším, aký si vieme predstaviť a ktorý môžeme považovať za jeden z mnohých znakov kultúrnej a duchovnej samovraždy Západu.

Rozsudok štrasburského súdu predpokladá koncept náboženskej slobody, ktorý, keby sme ho doviedli do logického záveru, by zachádzal tak ďaleko, že by zabezpečoval, dokonca vnucoval každému občanovi určitú nadvládu a nútil by ho žiť v prostredí, ktoré je v súlade s presvedčením súdu. Ja si nemyslím, že to je náboženská sloboda: deformuje sa tu skutočný význam náboženskej slobody. Ide tu o negatívne právo, alebo skôr o právo byť oslobodený od povinnosti vykonávať náboženské zvyky. Nemôžeme si nesprávne vysvetľovať náboženskú slobodu. V žiadnom prípade to nie je niečo neurčité.

Ide tu však o niečo celkom iné: vystavovanie kríža v našej kultúre nie je iba otázkou viery, ale niečo oveľa dôležitejšie, niečo, čo má univerzálnu hodnotu. Symbol kríža, symbolika kríža poukazuje na posolstvo so všeobecnou platnosťou, navyše je to posolstvo mieru a bratstva, ako nás to učí významný metafyzik René Guénon, aby som spomenul len jedno meno. Z tradičného hľadiska týchto významných učencov tradičnej kultúry je táto hodnota úplne jednoznačná, ale zároveň je práve tak jednoznačné, že toto rozhodnutie je prejavom názorov, ktoré sú proti tradíciám a ktoré nabádajú všetkých, aby zmýšľali rovnako. Je to úplne v protiklade so skutočnou podstatou Európskej únie a to je udivujúce.

Vyzerá to, akoby tu bol zámer s cieľom odvrátiť národy od akejkoľvek pripomienky ich hodnôt a symbolov, ktoré vyjadrujú vertikálnu a duchovnosť. Bez ohľadu na historické fakty, na súvislosť s konkrétnym náboženstvom, toto je, opakujem, univerzálny symbol. Na druhej strane, Európska únia musí ochraňovať právo národov naďalej používať symboly vrátane symbolu kríža.

Európa musí nabrať odvalu a pozrieť sa na tieto základné otázky z metahistorickej perspektívy a znovu sa ujať svojej úlohy kolísky a centra, a to aj pokiaľ ide o duchovné otázky. Musí vrátiť európskym národom slobodu uchovávať a uctievať symboly ich identity v súlade s hlavnou zásadou právnej a politickej štruktúry Európskej únie: so zásadou subsidiarity. Celý problém sa týka práve tohto aspektu, čiže základného charakteru zásady subsidiarity.

Na záver chcem povedať, že tento problém nám dáva možnosť uvažovať a diskutovať o dôležitej otázke: čo pre Európu znamená náboženská sloboda? Nuž, chcel by som povedať, že práve rozhodnutie štrasburského súdu bezohľadne pošliapava základné právo na náboženskú slobodu a chce zabrániť národu, konkrétne Talianom, uchovávať symbol kríža v triedach ako neodmysliteľnú pripomienku ich kresťanských koreňov.

Antonio Cancian, autor. – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, 3. novembra 2009 Európsky súd pre ľudské práva vyhovel žiadosti taliansko-fínskej občianky, aby sa zo školských tried odstránili symboly kríža. Podobné prípady sa stali v minulosti v Španielsku, Nemecku, vo Francúzsku a tiež v Taliansku, kde v roku 1988 Štátna rada potvrdila, že kríž je nielen kresťanským symbolom, ale že má aj hodnotu nesúvisiacu s týmto konkrétnym náboženstvom. Talianska Štátna rada v roku 2006 znovu vyjadrila svoj názor, v ktorom uviedla, že zásada sekulárneho štátu nemôže ignorovať kultúrnu identitu národa a jeho civilizáciu.

Našou otázkou sme chceli zdôrazniť najsekulárnejší aspekt tohto problému a prinajmenšom poukázať na to, že ďalším krokom by dokonca mohlo byť, že niekto sa na súd v Štrasburgu obráti vo veci katolíckych symbolov, ktoré sú súčasťou spoločných tradícií členských štátov, ako aj vo veci umeleckých a kultúrnych zobrazení, ktoré sa nachádzajú v našich mestách. Dokonca aj vlajka Európskej únie, vytvorená pre Radu Európy, bola podľa jej autora inšpirovaná mariánskou ikonografiou.

Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva sa snaží zhora nariadiť – toľko pokiaľ ide o subsidiaritu – sekulárny model, s ktorým sa mnohé členské štáty nemôžu stotožniť, alebo dokonca ešte horšie, snaží sa nás doviesť k nihilizmu: to je tá prázdna stena, o ktorej práve hovoril pán Borghezio. Toto rozhodnutie spochybňuje samotnú našu identitu, naše európske hodnoty mieru, lásky a občianskeho porozumenia, hodnoty rovnosti a slobody, a preto toto rozhodnutie podkopáva slobodu a rovnoprávnosť.

Inštitúcie EÚ sú obhajcovia výsad slobody. Vystavovanie náboženských a kultúrnych symbolov, s ktorými sa národy stotožňujú, je prejavom slobody myslenia – a práve v tomto Parlamente bude zajtra udelená Sacharovova cena – a inštitúcie EÚ a medzinárodné organizácie založené na demokratických princípoch by preto mali tieto symboly chrániť.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, veľmi rád by som si bol vypočul pána Maura, ale bude mať možnosť vystúpiť po mne.

Som povinný dodržiavať množstvo právnych noriem. Komisia sa veľmi angažuje za slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania, ako je stanovené v článku 9 Európskeho dohovoru o ľudských právach a v článku 10 Charty základných práv Európskej únie. Je však pravda, že Komisia môže konať iba v rámci

uplatňovania právnych predpisov EÚ. Faktom je, že v rámci EÚ vnútroštátne právne predpisy o náboženských symboloch vo verejných budovách patria do vnútroštátneho právneho systému členských štátov.

Zásada subsidiarity sa má aplikovať v rámci Únie. Je pravda, že zásada subsidiarity sa netýka vykonávania rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, medzinárodného súdu, ktorého úlohou je dohliadať na dodržiavanie Európskeho dohovoru o ľudských právach. Je pravda, že zodpovednosť za vykonávanie rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva má Rada Európy. Je tiež pravda, že vykonávanie rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva je povinné pre všetky štáty, ktoré sú stranami Európskeho dohovoru o ľudských právach, a Taliansko, tak ako ktorákoľvek iná strana v tejto veci, má právo, podľa článku 43 tohto dohovoru, do troch mesiacov od dátumu rozsudku požiadať o predloženie veci Veľkej komore. Podľa informácií, ktoré sme sa dočítali v tlači, taliansky štát využil svoje právo a odvolal sa pred Veľkou komorou.

To sú body, ktoré som chcel objasniť. Znova opakujem, vzhľadom na právne predpisy Európskej únie sa tento prípad týka vnútroštátneho právneho systému členských štátov. Preto nemôžem odpovedať za Radu Európy ani za Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré môže podľa mňa v Parlamente vyvolať určité otázky.

To je všetko, čo k tomu môžem povedať, ale budem pozorne počúvať nasledujúce vystúpenia.

Mario Mauro, v mene skupiny PPE. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcel by som tiež poďakovať pánovi komisárovi za vyjadrenie jasného názoru o tom, že právomoc regulovať túto oblasť by mala byť v rukách členských štátov.

Musím povedať, že som viac ako iní presvedčený o tom, že naše inštitúcie by mali byť sekulárne a rovnako si myslím, že náboženstvo nie je riešením politických problémov. Zároveň však nemôžeme riešiť politické problémy vedením vojny proti náboženstvám.

Práve z tohto dôvodu vysvetlím svoje uvažovanie pomocou paradoxu: čo by sa stalo, keby sme aplikovali rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, teda keby sme zároveň aplikovali zdôvodnenie, ktoré nás núti odstrániť kríže z talianskych škôl, aj na všetky miesta, kde sú kríže umiestnené na základe verejného záujmu? Čo by sme mali urobiť s vlajkou Švédska a čo by sme mali urobiť s vlajkou Fínska, s vlajkou Slovenskej republiky, s vlajkou Malty, s vlajkou Dánska, s vlajkou Grécka a s vlajkou Spojeného kráľovstva, na ktorej sú dokonca tri kríže?

Pretože, dámy a páni, dôvod, prečo sa tieto kríže nachádzajú na týchto vlajkách, je rovnaký ako dôvod, prečo sú kríže umiestnené v talianskych školských triedach, a nie je to dôvod náboženský, ale skôr otázka kultúry a tradície. Preto ponechajme právo o tom rozhodovať členským štátom na základe jednotlivých prípadov, vhodnosti riešení, ktoré berú do úvahy citlivosť ich národov, v súlade s právom na náboženskú slobodu a so sekulárnou povahou inštitúcií.

Toto je všetko, čo žiadame, a robíme to predovšetkým preto, lebo tu nejde o abstraktný koncept zákona, ktorý treba dodržiavať, ale o osobnú pravdu a túžbu po neohraničenosti každého jednotlivca.

Juan Fernando López Aguilar, v mene skupiny S&D. – (ES) Vážená pani predsedajúca, ako právnik a poslanec Európskeho parlamentu som si istý, že našu rozpravu sledujú mnohí občania, ktorí majú rovnaký pocit ako ja, že tejto rozprave chýba smerovanie. Budeme si preto musieť vyjasniť niektoré veci.

Po prvé, hovoríme o rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý nie je inštitúciou Európskej únie, ale súdom, ktorý je síce súčasťou kruhu sústredeného okolo Európskej únie, ale je oddelený, a ktorý je povinný presadzovať právny štát, zastupiteľskú demokraciu a ľudské práva.

Po druhé, hovoríme o súdnom rozhodnutí a žiadne uznesenie Parlamentu nemôže zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie vydané súdnym dvorom.

Po tretie, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva berie veľký ohľad na náboženskú slobodu a jej dôsledok – náboženský pluralizmus. Náboženská sloboda je súčasťou našich spoločných ústavných tradícií a ústavného práva členských štátov a je tiež základným právom, ktoré chráni Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Tento rozsudok, postavený na pevnom právnom základe, teda zdôvodňuje ochranu náboženskej slobody. V žiadnom prípade ju nepopiera. Navyše bol jednohlasne vynesenej uznávaným súdom, ktorý ovplyvňuje formovanie kultúry ľudských práv už takmer šesťdesiat rokov.

V konečnom dôsledku, a to je dôležité, si musíme uvedomiť, že nijaký rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva neznamená, že je potrebné meniť právne predpisy ktoréhokoľvek členského štátu, ktorý je signatárom Európskeho dohovoru o ľudských právach, pretože tento rozsudok priznáva určité právo v dôsledku jeho porušenia v konkrétnom prípade.

Je len na členských štátoch, aby urobili príslušné rozhodnutia o zmenách právnych predpisov alebo politik, ak sa budú inšpirovať doktrínou Európskeho súdu pre ľudské práva, ale za žiadnych okolností nie sú povinné alebo nútené tak urobiť na základe akéhokoľvek rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva.

Neexistuje preto žiadny dôvod, aby mal ktorýkoľvek členský štát obavy. Ani jeden nie je povinný meniť svoje právne predpisy alebo verejné politiky v dôsledku konkrétného rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva. Preto ani Taliansko, ani žiadna iná krajina nemá dôvod prijímať akékoľvek všeobecné pravidlá v dôsledku tohto rozsudku.

A na záver, spomína sa tu otázka subsidiarity. Musíme povedať, že subsidiarita je pravidlom európskych právnych predpisov a netýka sa tohto prípadu, pretože jej koncepcia a uplatňovanie nemajú nič spoločné s týmto prípadom.

Dokonca si myslím, že by sme sa mohli odvolať na pravidlo v európskych právnych predpisoch, ktoré umožňuje odložiť hlasovanie, ak sú pochybnosti o relevantnosti hlasovania, ktoré nemá nič spoločné so záležitosťami, ktoré sa týkajú Európskeho parlamentu, tak ako je tomu podľa mňa v tomto prípade.

Preto si myslím, že hoci je táto rozprava legitímna, chýba jej správne nasmerovanie a nevyžaduje si naliehavé vyhlásenie a už vôbec nie protest alebo zrušenie rozsudku vyneseného súdnym dvorom, ktorý nie je inštitúciou Európskej únie.

Sophia in 't Veld, v mene skupiny ALDE. – Vážená pani predsedajúca, tak trochu zavádzajúci názov dnešnej rozpravy zahŕňa slovo „subsidiarita“. Subsidiarita, tak ako ju ja chápem, znamená rozhodovanie na úrovni čo najbližšie k občanovi a táto úroveň je občan – ako jednotlivec. To, čo hovoríte vo svojich uzneseniach, je, že práva jednotlivých štátov sú nadradené právam občanov ako jednotlivcov. Našou úlohou v tomto Parlamente je však chrániť práva občanov a nie práva jednotlivých štátov.

Po druhé, ak vezmeme do úvahy – ako tvrdíte vy –, že toto nie je otázka pre Európsku úniu, chcela by som vedieť, prečo sú tieto otázky zahrnuté v kodanských kritériách a prečo žiadame od kandidátskych krajín, aby dodržiavali oddelenie cirkvi od štátu, keď to nemôžeme žiadať od našich členských štátov.

Po tretie, vážení kolegovia, ak hovoríte, že Európsky parlament nie je oprávnený hovoriť o týchto otázkach, som zvedavá, prečo sme oprávnení diskutovať o veciach ako je tvar uhoriek, ale nie o základných právach našich občanov.

Pokiaľ ide o Európsky dohovor o ľudských právach a rozhodnutie súdu, prešli práve dva týždne od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, ktorá požaduje pristúpenie EÚ k Dohovoru o ľudských právach. Nebolo by to nepochopiteľné, keby sme zároveň odmietli akceptovať právomoc súdu v Štrasburgu? To našim občanom nemôžeme vysvetliť.

Po druhé, myslím si – a toto už povedal predtým mnou aj pán López –, že politici nemajú zasahovať do rozhodnutí súdu. Nechajte sudcov, aby si robili svoju prácu. Môžeme mať svoj názor – môžeme s rozhodnutím súhlasiť alebo nesúhlasiť –, ale nemali by sme zasahovať do ich práce. Naša skupina – Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu – je zástancom takej Európy, ktorá je pre všetkých občanov. Skupina ALDE verí v rôznorodosť Európy, kde má každý právo na svoje svedomie, svoje náboženské vyznanie a dokonca aj právo nemať žiadne náboženské vyznanie.

Prejdem teraz k záveru. Štáty – nie súdy, ale štáty – musia zabezpečiť pre svojich občanov prostredie, v ktorom môžu žiť slobodne, v súlade so svojím svedomím. Štát by ich mal chrániť a myslím, že situácia je veľmi vážna, keď cítia potrebu obracať sa na súd, aby sa mohli brániť pred štátom. Vážení kolegovia, odmietnite uznesenia skupín PPE a ECR.

Mirosław Piotrowski, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážená pani predsedajúca, vzhľadom na historickú skutočnosť, že zakladajúci otcovia Európskej únie boli kresťanskí demokrati – Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi, Robert Schuman a Jean Monnet –, ktorí to, čo budovali, založili na kresťanských hodnotách a symboloch, musím vám pripomenúť, že vlajka Európskej únie, ktorá zobrazuje kruh z 12 zlatých hviezd na modrom pozadí a ktorá visí za vami, pani predsedajúca, odkazuje na 12 hviezd na hlave svätej Panny Márie v Zjavení apoštola Jána, 12. kapitola.

Viac ako pol storočia neskôr sa musíme opýtať, či je táto filozofia zakladajúcich otcov stále relevantná. Vzhľadom na škandalózne rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý nariadil odstránenie krížov z talianskej školy, je potrebné dôrazne vyhlásiť, že nijaká skupina sudcov vymenovaných politikmi, dokonca ani Rada Európy, nemôže nariadiť odstránenie kríža, ktorý má univerzálny a náboženský význam. Tento rozsudok pošliapava náboženskú slobodu a kultúrne dedičstvo Európy.

V tejto súvislosti by som sa chcel opýtať pána komisára: nemyslíte si, že útok na kresťanské symboly je zároveň deštrukciou základov Európskej únie? Mohli by ste v mene Komisie začať rozpravu o úlohe a význame kresťanských symbolov v Európskej únii?

Manfred Weber (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, som vďačný za to, že sa môžem zúčastniť tejto rozpravy. Pán López Aguilar povedal, že podľa neho ako právnika my nenesieme zodpovednosť. Ja nehovorím ako právnik, ale ako politik. Rozsudok sudcov v Štrasburgu sa dotýka miliónov ľudí v Európe. Preto je dobré, že tu o tom diskutujeme.

Vzťah medzi cirkvou a štátom v Európe bol vždy zdrojom rozporov a viedol ku krvavým konfliktom. Je správne a vhodné, že sa Európskej únii podarilo oddeliť štát od náboženstva. To je dobré. V Európe však máme širokú škálu rôznych modelov. Francúzsko je jednoznačne sekulárny štát, zatiaľ čo vo Veľkej Británii je hlava štátu, kráľovná, zároveň hlavou cirkvi. Máme rôzne modely vývoja vzťahu medzi cirkvou a štátom. Z tohto dôvodu som presvedčený, že je dobré, keď požadujeme v tejto oblasti subsidiaritu, a že každá krajina môže ísť svojou vlastnou cestou.

Chcel by som dokonca túto otázku posunúť o krok ďalej. Nechcem hovoriť o subsidiarite, ale o základnej otázke, a to, že z môjho pohľadu sú európske hodnoty solidarity, subsidiarity a slobody nemysliteľné bez základu v kresťanstve a židovsko-kresťanskom chápaní náboženstva. Prečo nenachádzame tieto hodnoty v Číne alebo na Blízkom východe? Je to preto, lebo vychádzajú z našej kultúry a z našich náboženstiev. Môžeme to povedať a nemusíme pritom nikoho nútiť prijať rovnakú vieru. Sme hrdí na našu náboženskú slobodu.

Existuje náboženská sloboda v tom zmysle, že sa môžem rozhodnúť, že budem ateistom. To je akceptovateľné a legitímne a za to sme bojovali. Existuje však aj právo mať náboženské vyznanie. V oblasti, z ktorej pochádzam, žije viac ako milión ľudí a z nich je vyše 80 % katolíkov. Tak ako ateisti žiadajú ostatných, aby k nim boli tolerantní, tak aj katolíci, ktorí tvoria viac ako 80 % populácie, žiadajú neveriacich, aby boli tolerantní k ich viere. Chcú mať možnosť prejavovať svoju vieru na verejnosti, vyjadrovať ju a chcú to, aby menšina v tejto väčšinovej spoločnosti akceptovala kresťanské symboly. Aj to je legitímne v zmysle náboženskej slobody.

Každý, kto sa dožaduje tolerancie, musí tiež prejsť toleranciou tým, ktorí vyznávajú kresťanskú vieru.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Európsky súd pre ľudské práva rozhodol správne o tom, že vystavovanie krížov v školských triedach porušuje náboženskú slobodu žiakov a právo rodičov vychovávať svoje deti v súlade s vlastným presvedčením. Sudcovia sa jednohlasne zhodli na tom, že kríž v škole porušuje Európsky dohovor o ľudských právach.

Toto rozhodnutie je jednoduché, jasné a všeobecne pochopiteľné. Preto vyvolalo takú zúrivosť a agresiu v radoch cirkevných hodnostárov a pravicových politikov. Tvária sa, že to nechápu, a žiadajú vysvetlenie od Komisie a oficiálne stanovisko Parlamentu. To je nezákonné. Inštitúcie EÚ nemajú právomoc hodnotiť tento rozsudok a ani žiadny iný. Nezabúdajme, že existuje trojstranná delba moci a že tento súd je orgánom Rady Európy a nie Európskej únie.

Odpoviem tým, čo sa pýtajú, keďže majú také pochybnosti: rozsudok o krížoch neporušuje zásadu subsidiarity. Práve naopak, napomáha dodržiavanie právnych predpisov tým európskym štátom, ktoré zabudli, že vo svojej ústave majú ustanovenie, ktoré ak nehovorí o odluke cirkvi od štátu, tak hovorí prinajmenšom o neutrálnom svetonázore. Rozhodnutie európskeho súdu pomáha súdom a vnútroštátnym orgánom, ktoré podliehajú vplyvu cirkvi, uplatňovať základné práva občanov, ktoré sú porušované v dôsledku klerikalizácie spoločenského života. Občania klerikálnych štátov nemôžu hájiť svoje práva pred vnútroštátnymi súdmi. Je dobré, že sa môžu obrátiť na Európsky súd pre ľudské práva a domôcť sa spravodlivosti.

Rozsudok bol vynesенý s ohľadom na národnú identitu členských štátov a mal by byť vykonaný. Netýka sa zákazu vystavovania náboženských symbolov na verejnosti, ale iba na veľmi malej časti verejného priestoru,

v štátnych školách. Nikto nežiada odstránenie krížov z kostolov, námestí alebo vlajok, ako nerozvážne povedal jeden kolega poslanec.

Nie je to zasahovanie do vzťahu medzi cirkvou a štátom, ale iba obhajovanie občanov, ktorých práva boli porušené. Aj v mojej krajine postupná klerikalizácia obmedzuje základné práva Poliakov. Neviem si predstaviť, že by Európsky parlament a Komisia bránili mojim poľským spoluobčanom uplatňovať si svoje práva na súde v Štrasburgu. Kritické stanovisko Komisie a Parlamentu týkajúce sa tohto rozsudku by bolo neoprávneným zasahovaním a navyše by nás zosmiešnilo. Na to vás musím upozorniť.

Carlo Casini (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva rozrušilo nielen veriacich, ale aj všetkých tých, čo už celé stáročia chápu kríž ako znak nádeje a solidarity, niečo, čo poskytuje útechu a oslobodenie od strachu a bolesti.

Dúfame, že toto rozhodnutie zmení Veľká komora, lebo je zjavne nelogické. Máme skončiť aj s názvom Červený kríž? Máme odstrániť obrovské kríže na vrcholoch hôr, ktoré sa vypínajú nad mestami a údoliami? Bude anglickej kráľovnej zakázané, ako tu už bolo spomenuté, aby bola hlavou anglikánskej cirkvi?

Nad týmto prípadom sa predsa len musíme poriadne zamyslieť z občianskeho a politického hľadiska: sú ľudské práva iba právami jednotlivcov ako zúčastnených strán izolovaných od spoločenského prostredia, alebo je právo na vyjadrenie určitej formy zbožnosti tiež právom národov? Nepovažujú sa tradícia, dejiny, inteligencia a umenie za nič, keď po celé tisícročia charakterizovali identitu národa?

Táto otázka sa navyše celkom oprávnene dotýka vzťahu medzi subsidiaritou a ľudskými právami a všimol som si, že ľudské práva sa okrem niektorých základných zásad, ktoré musíme považovať za univerzálne a nevyvrátiteľné, dajú interpretovať rôzne a môžu si dokonca navzájom protirečiť. Prečo by štát nemal mať možnosť pomocou zákonov riešiť tieto rozpory a interpretovať a uplatňovať ľudské práva v súlade s etickými názormi svojho ľudu? Tento problém preto nezahŕňa iba otázku krížov.

V iných prípadoch európsky súd uznal, pokiaľ ide o právo na život, výhradnú právomoc štátov rozhodovať o najkontroverznejších otázkach, ako je napríklad regulácia potratov a eutanázia. Lisabonská zmluva od nás teraz požaduje, aby sme pristúpili k Európskemu dohovoru o ľudských právach a následne aby sme ako Európska únia tiež rešpektovali rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

Preto by sme mali rozmyšľať o novom a odlišnom smerovaní tohto súdu v súčasnosti. Bolo by veľmi vážnou vecou, keby sa nadnárodná právomoc, najmä ak by bola uplatňovaná pomocou obmedzeného počtu ľudí a nie na základe demokratického vyjadrenia vôle ľudu, stala represívnou a ponížujúcou, bezohľadnou k pocitom a srdciam ľudí a tým v konečnom dôsledku aj obmedzujúcou slobodu. Preto dúfam, že uznesenie, ktoré predložil Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanskí demokrati), bude prijaté hlasmi veľkého počtu poslancov.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Dejiny Európy, jej jednotlivých štátov, a teda aj Európskej únie sú, či chceme, či nechceme, úzko späté s kresťanským posolstvom. Preto aj ústavy mnohých štátov obsahujú odkaz na kresťanské tradície. Dokonca i Zmluva o Európskej únii vo svojej preambule čerpá svoju inšpiráciu okrem iného aj z náboženského dedičstva Európy, z ktorého sa vyvinuli univerzálne hodnoty.

Základné práva v Európskej únii sú dnes zaručené v Charte základných práv Európskej únie, v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale predovšetkým vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, ktoré sa vyvíjali počas stáročí. Preto sa domnievam, že Európska únia má plne rešpektovať národnú históriu, kultúru a tradície, a teda rázne odmietnuť penalizovanie členských štátov, ktoré si bránia svoje právo na vlastnú osobitú povahu a charakter vrátane kresťanského dedičstva a kresťanských symbolov. Na záver len podotknem, že ustanovenia charty ani Európskeho dohovoru nerozširujú právomoci Únie.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, začal by som tým, že si požičiam pár slov a poviem ich za seba. Kríž nie je znakom trestu. Je symbolom, ktorý vyjadruje pozitívne hodnoty, ktoré sú súčasťou našej histórie, kultúry a spoločnosti, a pochádza pred viac ako 2 000 rokov. Nemôžeme tvrdiť, že chránime základné práva a pritom poprieť práve tie hodnoty, ktoré ich vytvorili.

Demokracia funguje na základe slobody a rešpektu, čím uľahčuje uplatňovanie práv, a nie na základe ich vnucovania alebo obmedzovania. Samozrejme, zásadu subsidiarity musia dodržiavať a uznávať všetky európske inštitúcie, organizácie a súdy, a najmä slobodu, či už ide o slobodu názoru alebo náboženského vyznania.

Do právomocí členských štátov vystavovať náboženské symboly na verejných miestach ako symbol, ktorý vyjadruje tradície a identitu ich ľudu, by sa nemalo a nesmie zasahovať. Sloboda je nevyhnutnou zložkou našej spoločnosti a základným pilierom, na ktorom je postavená celá oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Ak by sme ju obmedzili alebo cenzurovali, zrušili by sa samotné základy Európskej únie.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, aj ja si myslím, že súd sa mylí, ak tvrdí, že kríž v školských triedach sa rovná nerešpektovaniu náboženského vyznania iných ľudí. Problém, o ktorom dnes diskutujeme, má skôr spoločenský než právny rozmer. Zásadu subsidiarity musíme, samozrejme, dodržiavať. Prítomnosť náboženských symbolov nie je znakom náboženskej diskriminácie alebo nátlaku. Je výsledkom tradície a dejín každej krajiny a často aj jej ústavy, tak ako je to v prípade mojej krajiny, Grécka.

V Grécku máme náboženské ikony v školských triedach nie s cieľom vnútiť žiakom nejaké konkrétne náboženstvo, ale pretože je to súčasťou našej tradície a priamo to nadväzuje na hodnoty a štruktúru našej spoločnosti, ktorá zažila štyristo rokov prenasledovania a náboženského útlaku pod osmanskou nadvládou.

Anna Záborská (PPE). – (SK) V krátkosti by som sa chcela vyjadriť k trom bodom. V tento večer na záver roku a v predvečer Vianoc, v jeden utorok pred polnocou, takmer šesťdesiat rokov po založení Európskej únie, ešte diskutujeme o jednom z pilierov európskej integrácie. Diskutujeme o princípe subsidiarity.

Po druhé, otázka môjho váženého kolegu Borghezia sa týka rozhodnutia európskeho súdu v Štrasburgu, že prítomnosť krížov v talianskych školách je porušením Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Toto rozhodnutie vyvolalo obavy vo viacerých štátoch. Slovenský parlament minulý týždeň prijal uznesenie, v ktorom konštatuje, že toto rozhodnutie je v rozpore s kultúrnym dedičstvom a kresťanskou históriou Európy.

A na záver, pri čítaní návrhu spoločnej rezolúcie, o ktorej budeme hlasovať vo štvrtok, sa necítim celkom dobre. Lútujem, že do rezolúcie, ktorá hovorí o subsidiarite, nemáme odvahu dať tie body z Lisabonskej zmluvy, ktoré priamo súvisia s prerokovaným programom.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, ak vezmeme do úvahy, že teraz, keď hovoríme o otázke krížov, tu skoro nikto nie je, a vzhľadom na to, že keď chceme diskutovať o krížoch, musíme sa odvolávať na otázku subsidiarity, jediným logickým záverom je, že sa nachádzame v Európe, ktorá sa hanbí za historickú skutočnosť svojich židovsko-kresťanských koreňov a za historickú skutočnosť kresťanstva, ktoré, ako povedal Goethe, je spoločným jazykom Európy.

V Európskom parlamente je 23 oficiálnych jazykov, ktoré sú dôkazom toho, že neexistuje nič, čo by zjednocovalo Európu, ak nie kresťanstvo. Chcel by som sa opýtať pána Barrota: prečo sa po referende vo Švajčiarsku, ktoré sa vyslovilo proti minaretom, Európska komisia, Európska únia, Organizácia Spojených národov, Liga arabských štátov a Organizácia islamskej konferencie spojili, aby spoločne odsúdili tento výsledok referenda – hoci Švajčiarsko ani nie je členom Európskej únie – a dnes zastávajú neutrálnu pozíciu v otázke, ktorá sa dotýka našich koreňov, našej identity a nášho ducha?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Ako protestantskému kňazovi, ktorého tradícia má ako najdôležitejší symbol v úcte osemcípú hviezdu a nie kríž, mi dovoľte, aby som v krátkosti prispel k tejto rozprave. Pochádzam z volebného obvodu, kde je 99 % voličov katolíkov. Moje štyri deti chodia do školy s katolíckymi deťmi. Kríž nám nevaďí. Chcel by som upozorniť na rozdiel – ak môžem, z technického hľadiska – medzi krucifixom a krížom. Musíme si uvedomiť, hoci mňa osobne sa to nedotýka, že sú ľudia, ktorým vadí kríž alebo krucifix, pretože kríž alebo krucifix im pripomína inkvizíciu.

Mám pocit, že to je primerané v krajinách, kde sa vďaka katolíckej tradícii udomácnil zvyk mať v školách, najmä v cirkevných školách, kríž. Parlament by však nemal diskutovať o týchto veciach, ale radšej o chudobe, o hospodárskej kríze alebo o tom, ako sa z nej dostane východná Európa. Rozprava, ktorú tu vieme, je neproduktívna. Musíme sa pozrieť na to, kto vlastne v tej talianskej škole protestoval a prečo. Mali sme preskúmať tento konkrétny prípad a nie diskutovať o záležitosti, ktorá je už vecou minulosti.

Chcem, samozrejme, znovu zdôrazniť, že nemám nič proti krížu, keďže aj ja sa každý deň pozerám na kríž a nevaďí mi to. Musíme vytvoriť vhodné životné podmienky v Taliansku či v Rumunsku a potom nebudeme musieť viesť rozpravu na túto tému.

Diane Dodds (NI). – Vážená pani predsedajúca, za posledné roky sme boli svedkami kampane na potlačenie slobody náboženského prejavu. Kresťanské zdravotné sestry boli potrestané za to, že navrhli pacientom, že sa s nimi budú modliť, a práve dnes prehrala Lillian Ladeleová, kresťanská matrikárka, ktorá pod hrozbou

prepustenia mala uskutočňovať uzatváranie registrovaných partnerstiev, spor o náboženskej diskriminácii na odvolacom súde v Spojenom kráľovstve.

Zákony o rovnosti neochránili kresťanov – práve naopak. Pred dvoma týždňami bol v Dolnej snemovni počas hlasovania o zákone o rovnosti zamietnutý pozmeňujúci a doplňujúci návrh o ochrane náboženskej slobody cirkví, pričom zazneli obvinenia o zasahovanie Európskej komisie. Komisia vo svojom odôvodnenom stanovisku uviedla, že Spojené kráľovstvo by malo obmedziť ochranu náboženskej slobody vo svojich zákonoch o zamestnávaní. Komisia sa môže hanbiť. Musíme ľuďom priznať právo mať vieru a právo prejavovať túto vieru. Kresťania by mali byť zákonom chránení a nie trestaní.

Jacques Barrot, podpredseda Komisie. – (FR) Vážená pani predsedajúca, v krajine, ktorú poznám najlepšie, došlo k ostrým konfrontáciám na tieto témy a ja by som chcel veľmi jednoducho, ale z môjho osobného pohľadu, vyjadriť želanie, aby politika Európskeho parlamentu ostala politikou vzájomnej tolerance a rešpektu.

Sú skutočne rodiny, ktoré chcú nasledovať kresťanskú tradíciu. Sú rodiny, ktoré túto tradíciu spochybňujú. Táto náboženská a kultúrna rôznorodosť je to, čo nás vytvára, čo tvorí Európu. Som presvedčený, že musíme byť veľmi opatrní, keď ide o otázku, ako je táto. Dovoľujem si to povedať celkom jednoducho, pretože ja sám som trpel, v krajine, ktorú poznám najlepšie, pre extrémny na oboch stranách.

Napriek tomu, som právnik a, úprimne povedané, nechápem, ako môžeme viesť túto rozpravu tu, keď sa mala v prvom rade viesť na zhromaždení Rady Európy a v našich národných parlamentoch. Práve tam by sa podľa mňa mala odohrávať táto diskusia. Navyše sme povinní – ja som povinný v mene Komisie – povedať, že Komisii určite veľmi záleží na dodržiavaní zásady náboženskej slobody a že by, samozrejme, bola nútená podniknúť kroky proti akejkoľvek forme diskriminácie osôb vyznávajúcich konkrétne náboženstvo.

Napriek tomu však Komisia nemôže konať mimo právneho rámca vymedzeného zmluvami. Navyše, nemôže zasahovať ako ochrana zmlúv v otázkach týkajúcich sa členských štátov, keď sa na tieto otázky nevzťahujú právne predpisy Európskej únie. To jednoducho musím povedať. Komisia môže iba zaznamenať rôzne názory, ktoré zazneli v tomto Parlamente, ale nemôže vydať stanovisko o otázke, ktorá nepatrí do pôsobnosti európskych právnych predpisov. Opakujem, že tieto otázky patria do pôsobnosti vnútroštátnych právnych systémov členských štátov. To je všetko, čo môžem povedať ako právnik.

Napriek tomu som však presvedčený, že táto rozprava je užitočná a že bola zaujímavá, samozrejme, aj keď by som chcel jednoducho vyzvať všetkých, čo sa zapojili do rozpravy, aby si zachovali potrebný zmysel pre vyváženosť a dovolili Rade Európy a Parlamentnému zhromaždeniu Rady Európy prediskutovať rôzne možnosti interpretácie Európskeho dohovoru o ľudských právach. Ako ochrancovia zmlúv však skutočne nemôžeme zasahovať do diskusie, ktorá sa týka výhradne Rady Európy a Európskeho súdu pre ľudské práva.

Ospravedlňujem sa, že som vám dnes večer nemohol poskytnúť lepšiu odpoveď, ale som nútený, pri všetkej úprimnosti a v súlade so zákonom, odpovedať takto. Naozaj som presvedčený, že hovoríme o problémoch, ktorými sa dnes v Únii zaoberajú členské štáty v rámci svojich vnútroštátnych právnych systémov.

Predseda júca. – V súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostala šesť návrhov uznesenia⁽³⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 17. decembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Herbert Dorfmann (PPE), písomne. – (DE) Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva je vyjadrením agresívneho sekularizmu a dáva právomoci tým, ktorí chcú mať verejnú oblasť bez vplyvu náboženstva. Pritom však prehliadajú skutočnosť, že náš kontinent nemôže existovať bez kresťanstva. Kresťanstvo charakterizuje Európu, jej národy, kultúru, umenie a spôsob uvažovania do tej miery, že keby sme mali odstrániť všetky stopy kresťanstva, náš kontinent by stratil svoju identitu. Určite tu nejde o spochybňovanie slobody náboženského vyznania. Odluka cirkvi od štátu je obrovskou výhodou našej demokracie a bol by som rád, keby sme sa snažili zabezpečiť, aby si aj cirkev, aj štát mohli plniť svoje úlohy a navzájom sa rešpektovať. Tento rešpekt je práve to, o čo tu ide. Kresťanská cirkev nemôže žiadať, aby každý súhlasil s jej presvedčením, ale má právo žiadať, aby ju každý rešpektoval.

⁽³⁾ pozri zápisnicu

Martin Kastler (PPE), písomne. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, čo vlastne znamená sloboda náboženského vyznania? Odpoveď je celkom jednoduchá. Je to sloboda vyznávať náboženstvo. Sloboda náboženského vyznania nie je oslobodenie sa od náboženstva, ale sloboda mať náboženské vyznanie. Sloboda náboženského vyznania nevytvára spoločnosť bez náboženstva, ale dáva ľuďom právo otvorene vyznávať svoje náboženstvo v spoločnosti. Kríž v školskej triede nikoho nenúti veriť alebo neveriť. Preto neporušuje slobodu náboženského vyznania. Nikdy som zatiaľ nepočul o práve, ktoré by niekoho oprávňovalo byť konfrontovaný s náboženskými symbolmi. Keby to tak bolo, museli by sme potom okamžite zakázať všetky kríže na náhrobných kameňoch a kostolných vežiach. Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva o krížoch je preto nielen útokom na zásadu subsidiarity, ale porušuje tiež samotné právo na náboženskú slobodu. My Európsky parlament nemôžeme a nesmieme akceptovať toto rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva by mal vykonávať spravodlivosť a nie stať sa bábkou v rukách ideologických a protikresťanských záujmov. V opačnom prípade sa budeme musieť vážne zamyslieť, či má tento súd ešte nejaký zmysel.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), písomne. – (PL) Podľa môjho názoru nemá rozhodnutie súdu nič spoločné s ochranou slobody náboženského vyznania. Prítomnosť kríža v školských triedach sama osebe nevytvára nátlak na svetonázor osôb a neporušuje právo rodičov vychovávať svoje deti v súlade so svojím presvedčením, tak ako toto právo neporušuje ani nosenie oblečenia, ktoré svedčí o vyznávaní určitej viery. Vzájomné pochopenie a otvorenosť voči druhým sú základom spoločnej, zjednotenej Európy tak, ako aj rešpektovanie kultúrnych rozdielov medzi krajinami a koreňov a tradícií národov, ktoré tvoria Európsku úniu. Nie je žiadnym tajomstvom, že zdroje našej európskej identity pochádzajú priamo z kresťanskej tradície. Preto pre drvivú väčšinu Európanov je kríž náboženským symbolom a zároveň aj symbolom, ktorý vyjadruje ich hodnoty. Nemyslím si, že vzájomný dialóg, ktorý vedieme každý deň jeden s druhým, by mal byť zbavený hodnôt, ktoré uznávame. Taktiež si nemyslím, že v mene náboženskej slobody by sme mali byť nútení poprieť to, čo je pre nás dôležitý a posvätný symbol, bez ohľadu na to, či ide o kríž, Dávidovu hviezdu alebo polmesiac. Tak ako nemá nikto právo nútiť niekoho prijať určité náboženstvo alebo hodnotový systém, takisto nikto nemá právo v mene slobody niekoho nútiť, aby odstránil symboly, ktoré sú dôležité pre celé ľudstvo. Súd pre ľudské práva sa svojím rozhodnutím v skutočnosti nezastáva náboženskej slobody, ale diskriminuje všetkých tých, pre ktorých majú symboly viery v živote veľký význam.

21. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

22. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.45 hod.)